

KOLMAPÄEV, 1. APRILL 2009

ISTUNGI JUHATAJA: HANS-GERT PÖTTERING

president

(Istung algas kell 15.00.)

1. Istungjärgu jätkamine

Juhataja. – Kuulutan neljapäeval, 26. märtsil 2009 katkestatud istungjärgu taasalanuks.

2. Presidentuuri avaldus

Juhataja. – Daamid ja härrad, pean teile täna kurbusega teatama, et eelmisel nädalavahetusel hukkus üle 300 inimese, kui Vahemeres Liibüa ranniku lähedal läks ümber mitu pagulaste paati. Nendes paatides olid inimesed Põhja-Aafrikast ja Sahara-tagusest Aafrikast. Egiptuse ja Liibüa võimudel õnnestus osa pagulastest päästa ja leitud on ka mõned surnukehad, ent sajad inimesed on endiselt kadunud. Ma tahaksin Euroopa Parlamendi nimel öelda, et see sündmus on ääretult šokeeriv ja kurb.

Viimase kahe aasta jooksul on suurenenud sisseränne Euroopa Liitu Vahemere kaudu ja majanduskriis tähendab seda, et Aafrika vaesuse eest põgenevate inimeste arv suureneb veelgi.

Arvestades Euroopa Liitu jõuda üritavate, ent Vahemeres traagilise lõpu leidvate pagulaste suurt hulka, on Vahemeri muutumas hiiglaslikuks looduslikuks surnuaiaks; meil tuleb leida lahendused, et sellised tragöödiad ei korduks.

Palun teil kõigil mälestada hukkunuid minutilise leinaseisakuga.

(Parlament tõusis püsti ja pidas minutilise leinaseisaku.)

Aitäh.

3. Tervitus

Juhataja. – Daamid ja härrad, mul on suur rõõm tervitada 2008. aasta Nobeli meditsiinipreemia laureaati professor Luc Montagnier'd, kes istub külaliste rōdul. Tere tulemast!

(Aplaus)

Mul on rõõm tervitada ka Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS) delegatsiooni. Delegatsioon koosneb otsevalimiste ja lisapädevuste erikomisjoni 15 liikmest. Nad on tulnud tutvuma Euroopa Parlamendi kogemustega selles valdkonnas. Ma loodan, et teie siinviibimine kujuneb meeldivaks ja et parlamentidevaheline koostöö tiheneb veelgi. Tere tulemast!

(Aplaus)

4. Eelmise istungi protokollu kinnitamine (vt protokoll)

5. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

6. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

7. Parandused (kodukorra artikkel 204a) (vt protokoll)

8. Kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

9. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

10. 2010. aasta osaistungjärete ajakava (vt protokoll)

11. Tööplaan (vt protokoll)

12. ELi ja Venemaa vaheline uus leping (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on väliskomisjoni nimel Janusz Onyszkiewicz koostatud raport (A6-0140/2009) ELi ja Venemaa uue lepingu kohta (2008/2104(INI)).

Janusz Onyszkiewicz, raportöör. – (PL) Härra juhataja, käesoleva raporti kohaselt on Euroopa Liidu ja Venemaa vahelised suhted võtmetähtsusega liidu majanduslike ja poliitiliste huvide seisukohast. Raportis rõhutatakse rolli, mida Venemaa on võimeline ja peaks mängima rahvusvahelisel areenil, eeskätt meie vahetus naabruses, kus ta saab suurendada piirkonna majanduslikku ja poliitilist stabiilsust.

Lisaks juhitakse aga raportis tähelepanu Venemaa ebaoproportsionaalselt tugevale vastulöögile Gruusia sõjalisele sekkumisele Lõuna-Osseetias ning Venemaa jõudude laiaulatuslikule ja põhjusea tegevusele Abhaasias. Raportis rõhutatakse vajadust mõtestatud dialoogi järele julgeolekuküsimustes. Selle dialoogi aluseks peaks olema rahvusvahelise õiguse ja riikide territoriaalse terviklikkuse austamine. Raportis rõhutatakse ka seda, et Kaukaasia sündmused ja mõlema enklaavi – Osseetia ja Abhaasia sõltumatuse tunnustamine seavad kahtluse alla selle, kas Venemaa on tõepoolest valmis rajama ühtse julgeolekuala Euroopas koos Euroopa Liiduga.

Raportis soovitatakse enne uue lepingu sõlmimist viia lõpule läbirääkimised, mis puudutavad Gruusia konflikti lõpetamisega seotud kohustuste ja kokkulepete täitmist Venemaa poolt. See hõlmab ka kokkulepet Abhaasia ja Lõuna-Osseetia staatuse kohta. Raportis kutsutakse Venemaad üles võtma kindlat kohustust mitte kasutada jõudu oma naabrite vastu.

Lisaks juhitakse raportis tähelepanu sellele, et Venemaa hiljutine rünnak Gruusia territoriaalse terviklikkuse vastu ja Venemaa roll gaasikriisis ohustavad Euroopa Liidu ja Venemaa vahelisi suhteid.

Raporti kohaselt on mõistlik sõlmida kehtiva lepingu asemel uus ja ulatuslikum leping. See leping peaks hõlmama kõiki koostööaspekte ja olema õiguslikult siduv. Selles tuleks sätestada ka selge vaidluste lahendamise kord.

Raport hõlmab ka energiajulgeolekut. Samuti käsitletakse energiaharta lepingu ja transiidiprotokolli aluspõhimõtete lisamist läbirääkimiste käigus koostatavasse lepingusse. Raportis viidatakse energiaharta lepingule hoolimata asjaolust, et see leping on hetkel õiguslikult siduv ja õiguslikult siduv Venemaale, kuigi viimane saab sellest taganeda.

Raportis osutatakse mõlema poole võrdsele partnerlusele tuginevate vastastikuste majanduskokkulepete suurele kasutamata potentsiaalile. Selliste kokkulepete tulemuseks võiks olla vastastikku kasulik sõltuvus. Raporti kohaselt on äärmiselt oluline, et Euroopa Liidu liikmesriigid räägiks eeskätt suhtes Venemaaga ühel häälel. Samuti on tähtis, et liikmesriigid järgiks erinevatest Euroopa Liidu aluslepingutest tulenevat kohustust teineteisega aegsasti konsulteerida enne Venemaaga kahepoolsete algatuste tegemist. See on eriti oluline juhtudel, millel võivad olla tagajärjed teiste Euroopa Liidu liikmesriikide või Euroopa Liidu kui terviku jaoks.

Raportis pööratakse palju tähelepanu inimõigustele ja põhivabadustele Venemaal. Juhitakse tähelepanu sellele, et Euroopa Nõukogu liikmena on Venemaa kohustatud järgima nõukogu aluspõhimõtteid. Osutatakse, et nende põhimõtete järgimine on oluline Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise koostöö edukuse tagamiseks. Kahetsusega nenditakse Venemaa soovimatust võtta tõhusaid meetmeid tagamaks, et ei korduks arvukad juhtumid, mil Vene võimud on rikkunud inimõigusi ja mille on hukka mõistnud Euroopa Inimõiguste Kohus.

Tähelepanu väärib üks paljudest raportis toodud soovistest, mille kohaselt peaks Euroopa Liit jätkuvalt toetama Venemaa püüdlusi saada Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmeks. Väga tähtis on, et Venemaa täidaks liikmete kohustusi enne tema ametlikku liikmeks võtmist. Eeskätt tähendab see seda, et Venemaa peab lõpetama kasutusele võetud tavade loobumise protsessi. Sellega seoses väärib meenutamist intellektuaal-, kaubandus- ja tööstusomandi tõhusale kaitsele omistatav suur tähtsus.

Raport sisaldab soovitusi seoses inimõiguste, muu hulgas meediavabaduse, kohtuvõimu sõltumatuse ja valitsusväliste organisatsioonide tegevuse järkjärgulise kitsendamisega Venemaal. Raport hõlmab ka mitmeid

majandusküsimusi, näiteks laevaliiklus Läänemerele ja Venemaa põhjarannikul, lennuliiklus Siberi kohal ning piiride võimalik kõrvaldamine vastastikutelt investeringutelt.

Alexandr Vondra, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, ma tahaksin tänada parlamenti võimaluse eest käsitleda sel istungi järgul suhteid Venemaaga. Nagu te kindlasti teate, arutas nõukogu mõni aeg tagasi põhjalikult suhteid Venemaaga, kui sätestasime Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise uue lepingu alused ning seepärast on meie arvates oluline, et läbirääkimised uue lepingu üle jätkuvad. Lõppude lõpuks on Venemaa meie suurim naaber, üks meie peamistest partneritest ja arvestatav osaline rahvusvahelisel tasandil. Ajal, mil majanduskriis valmistab meile mõlemale raskusi, on selge, et vastuseis ei tee meid kumbagi tugevamaks.

Meid võiks tugevdada konstruktiivne, mõistlik ja vastastikku kasulik koostöö ning Venemaa rahvusvaheliste kohustuste täitmine.

Dialoog ja konstruktiivsed suhted on oluline vahend, mille abil kaitsta meie huve ja edendada meie väärtusi suhetes Venemaaga suunal.

See oli lühidalt peamine põhjus, miks otsustasime jätkata läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Venemaa lepingu sõlmimiseks hoolimata sellest, mis juhtus Gruusias eelmise aasta augustis. See kriis ja selle mõjud varjutavad kahtlemata meie suhteid. Läbirääkimised ei õigusta mingil juhul Venemaa tegevust Gruusias, sealhulgas Abhaasias ja Lõuna-Osseetias ning ELi seisukohad on selles suhtes selgelt paigas. Nende hulka kuulub ka kindlasti Gruusia territoriaalse terviklikkuse toetamine.

Me ootame Venemaalt vastutustundlikku käitumist ja oma kohustuste täitmist. See tähendab eeskätt seda, et me pöörame erilist tähelepanu oma ühisele naabruskonnale Venemaaga kogu läbirääkimiste protsessi vältel. Gruusia kriis näitas, kuidas lahendamata konfliktid võivad jääda vinduma pikkadeks aastateks ja et sõjategevus ei ole lahendus.

Me peame Venemaale tuletama meelde, et konstruktiivsetest suhetest naabritega on palju võita ja et konfrontatsiooni jätkamisest on palju kaotada. Venemaa on juba tõestanud, et ta teab, kuidas käituda Kesk-Euroopa naabritega, kes kuuluvad nüüd Euroopa Liitu ja NATOsse.

Me nõuame jätkuvalt, et Venemaa täidaks oma rahvusvahelisi kohustusi ning austaks Gruusia ja teiste Venemaa ja ELi ühiste naaberriikide territoriaalset terviklikkust ja iseseisvust. Venemaalt ja Gruusiast oodatakse täielikku koostööd Genfi kõnelustel.

Ma ei kavatse üksikasjalikult kirjeldada lepingut puudutavate läbirääkimiste hetkeseisu. Komisjon, kes peab lepingu üle läbirääkimisi, oskab teid protsessiga kindlasti paremini kurssi viia.

Ma tuletan teile meelde, et oleme alles protsessi alguses ja see protsess võtab aega. Ei maksa heituda, kui edusammud on visad tulema. Ma olen kindel, et meie eesistumisaja lõpuks valitseb suurem selgus selles, mida kumbki pool lepinguga reguleerida soovib.

Me oleme tänulikud Janusz Onyszkiewiczile tema raporti ja selles sisalduvate soovitude eest. Üldjoontes jagame teie muresid ja eesmärgi.

Järgnevalt tahaksin esitada paar märkust uue lepingu välisjulgeolekut puudutava osa kohta, mida puudutavatel läbirääkimistel praegune eesistujariik osaleb. On ülimalt tähtis, et uus leping sisaldaks sätet, mis tagab tõhusa dialoogi ja koostöö Venemaaga ning tugineks ühistele väärtustele, olemasolevate rahvusvaheliste kohustuste täitmisele ning õigusriigi ja demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste austamisele. See on eriti oluline seoses meie ühise naabruskonnaga. See on tähtis, kui soovime leida lahenduse pikaajalistele konfliktidele.

Konfliktide ennetamine on samuti oluline eesmärk. Konflikte tuleb ära hoida poliitilise dialoogi ja ühisalgatuste kaudu.

Oleme juba teinud teatud edusamme seoses poliitilise dialoogi ulatuse ja uue lepingu välisjulgeolekut puudutava osaga. Ent mõistagi on tõelised raskused seotud üksikasjadega. Nüüd, kus hakkame arutama konkreetset teksti, on algamas kõige huvitavam ja raskem osa läbirääkimistest.

Arvestades, et läbirääkimised on pooleli, ei saa siinkohal avaldada üksikasju. Ma võin aga teile kinnitada, et me püüame panna lepingusse sätteid rahvusvahelise dialoogi tugevdamise, terrorismivastase võitluse, relvastuse piiramise, desarmeerimise ja massihävitussrelvade leviku tõkestamise, inimõiguste, demokraatia, õigusriigi, kriisihõlbe ja kodanikukaitse kohta.

ELi-Venemaa tippkohtumisel Hantõ-Mansiiskis lepidi kokku, et meie ühine eesmärk on sõlmida strateegiline lepe, mis moodustab ELi ja Venemaa edasiste suhete üksikasjaliku raamistiku ning aitab kasutada meievaheliste suhete potentsiaali. See on jätkuvalt meie eesmärgiks, mida eesistujariik ja tulevased eesistujariigid püüavad saavutada.

Me oleme alati valmis viima parlamenti kurssi tehtud edusammudega ja oleme tänulikud teie panuse eest, mis väljendub eeskätt teie resolutsioonis.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (DE) Härra juhataja, lugupeetud parlamendiliikmed, alustuseks tahaksin tänada härra Onyszkiewiczit väärtusliku raporti eest.

Me oleme pidevalt rõhutanud, et hindame parlamendi arvamust, ja ma annan teile mõistagi meeleldi lisateavet läbirääkimiste käigu kohta.

Härra juhataja, Venemaa on ja jääb meie jaoks oluliseks partneriks. Meie ühised huvid on keerukad ja kattuvad alates majanduslikest sidemetest kuni näiteks ühise tööni Lähis-Ida neliku partneritena või nagu eile Afganistanis ja Pakistanis. Nagu me kõik teame, on meil ka suured lahkarvamused näiteks seoses Gruusia territoriaalse terviklikkusega. Ikka ja jälle tekivad pinged seoses meie rolli tugevnemisega piirkonnas, mis moodustab meie ja Venemaa ühise naabruse. Selles kontekstis on sageli ekslikult väidetud, et me oleme oma suurest naabrist sõltuvuses. Kui asi puudutab kaubandust ja energiat, siis oleme vastastikuses sõltuvuses ehk teisisõnu oleme kumbki teineteise jaoks asendamatuks partneriks. Selles kontekstis on meie suhted Venemaaga tohutult tähtsad ja ühtne tulevikku vaatav ELi strateegia on ülioluline.

Homme kohtub president Obama esimest korda president Medvedeviga, et n-ö vajutada algseisu taastamise nuppu USA ja Venemaa suhetes. Uus lähenemisviis on loomulikult teretulnud, ent me ei pea alustama otsast peale. Me ei pea taastama oma suhete algseisu – selle asemel peame neid pidevalt arendama. See on meie tähtsaim prioriteet.

Nagu komisjon oma 5. novembri teatises märkis, tähendavad meie keerukad ja ulatuslikud suhted ja arvukad valdkonnad, milles me teineteisest sõltume, seda, et meil on vaja Venemaaga pidevalt koostööd teha ning ma ütlesin, et peame olema kaalutlevad ja tulemustele suunatud. Läbirääkimised uue lepingu üle on kahtlemata parim viis meie huve kaitsva ühtse ELi seisukoha esitamiseks eesmärgiga saavutada kokkulepe kõige olulisemates valdkondades. Hetkel on Moskvas käimas läbirääkimiste neljas voor.

Me oleme leppinud kokku meie edasiste suhete õiguslikult siduvaks aluseks oleva lepingu üldises ülesehituses. Samas pole me seadnud läbirääkimistele kunstlikke tähtaegu – minu arvates peaksime võtma nii palju aega kui vaja, et saavutada rahuldav tulemus, sest praegune leping kehtib kuni uue jõustumiseni ja seepärast puudub meeleheitlik vajadus kiiresti uus leping sõlmida. Seepärast ei pea me ootama uue lepingu sõlmimist, et praeguste probleemidega tegelema hakata. Senini on arutatud poliitilisi, õiguslikke ja julgeolekuküsimusi, mistõttu on meil parem arusaam teineteise seisukohtadest; nüüd oleme hakanud arutama majandusküsimusi.

Ei tohiks olla üllatav, et pooltel on mõnes valdkonnas väga erinevad seisukohad. Kuigi Venemaal on suured ambitsioonid näiteks välis- ja julgeolekupoliitilise koostöö osas, on tema ambitsioonid majandusküsimustes hetkel väiksemad. Loomulikult on ELi huvides see, et meievaheliste kaubandus- ja majandussuhete aluseks oleksid õiguslikult siduvad ja jõustatavad sätted tagamaks seda, et Venemaa aktsepteeriks selgetele reeglitele tuginevat süsteemi. See kehtib eeskätt energiaküsimustes, milles püüame saavutada Venemaa heakskiitu energiaharta põhimõtetele, millest tähtsaimad on läbipaistvus, vastastikkus ja mittediskrimineerimine.

Gaasikriisi aasta alguses on vähendanud meievaheliste energiasuhete usaldusväärsus ja see tuleb taastada. Seepärast püüame paralleelselt läbirääkimistega tugevdada tunduvalt hoiatussüsteemi, mis kehtestab seire- ja vaatlussätted kriisi korral, et vältida konflikte ja aidata kaasa nende lahendamisele.

Läbirääkimiste esemeks olev leping peab mõistagi tuginema inimõigustele ja demokraatiale ning me usume, et need peaksid olema lepingu olulised koostisosad. Mis neisse puutub, siis – nagu ka härra Vondra ütles – on Venemaa ja EL võtnud endale samad kohustused ÜROs, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis (OSCE) ja Euroopa Nõukogus. Meie leping peaks rõhutama nende jagatud kohustuste ja huvide austamist. Loomulikult ei saa sellega lahendada kõiki Euroopa konflikte, ent see peaks sätestama raamistiku konfliktide lahendamiseks.

Samal ajal läbirääkimistega jätkame oma püüdlusi olemasolevates foorumites, Gruusia küsimust käsitlevatel Genfi läbirääkimistel, Transnistriat puudutavatel 5 + 2 vormis läbirääkimistel ja Mägi-Karabaghiga seotud Minski protsessis. Julgeolek ja siseasjad on läbirääkimistel mõlema poole jaoks tähtsad ja tegu on valdkondadega, kus ma näen olulist potentsiaali vastastikku kasulikuks koostööks, eriti võitluses organiseeritud

kuritegevusega ja heausksete reisijate tingimuste parandamisega. Venemaa on kutsunud üles kaotama viisanõuet, ent see saab võimalikuks vaid edusammude korral muudes valdkondades. Näiteks oleks meil üldjoontes palju lihtsam koostööd teha, kui Venemaa võtaks kasutusele rangemad andmekaitsestandardid; koostööks, mis on meie kodanike huvides, pakuvad samuti loendamatu võimalusi teadusuuringud, haridus ja kultuur, mida tuleks uues lepingus arvesse võtta.

Täna arutame raportit, mis sisaldab mõistagi paljusid ettepanekuid, mille kommenteerimiseks mul hetkel aega ei ole, ent arutelu käigus kerkivad need ettepanekud loomulikult üles. Ma tahaksin veel kord rõhutada, et ma tervitan seda joont, mille härra Onyszkiewicz on raportis ja resolutsiooni projektis võtnud. Kui pärast tänast arutelu on vaja lisateavet, siis olen alati valmis andma näiteks väliskomisjonile põhjaliku ülevaate nagu eelmisel aastal.

Lõpetuseks tahaksin rõhutada, et minu jaoks on oluline läbirääkimiste edukus ja ma toetan täielikult läbirääkimisi. Ma loodan, et hea leping paneb ELi ja Venemaa edasistele suhetele tugeva ja ettearvatava aluse ning aitab märkimisväärselt kaasa kontinendi stabiilsusele ja julgeolekule.

Cristina Gutiérrez-Cortines, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Härra juhataja, meile ja Euroopale, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile ja kõigile Euroopas on selge, et energiast on saanud välispoliitiline vahend, mis on võimeline tekitama meie vahel lahkarvamusi või meid ühendama, ning just seepärast me seda teemat täna käsitleme.

Euroopa on alati Venemaaga seotud olnud. Meie ajalugu näitab, et lääs on selgelt mõjutanud Valgevene arengut ning Venemaa on religiooni, haridusvormide ja enamiku väärtussüsteemide osas traditsiooniliselt järginud Euroopa mõttelaadi, mis on Venemaad rikastanud. Meie kultuuri on rikastanud omakorda Vene teadlased, suured matemaatikud Kaasanist ja mujalt ning sama kehtib ka kirjanduse kohta.

Ma usun, et me peaksime suhtuma sotsialistliku perioodi pingetesse kui vaheetappi, mida ei tohi unustada, ent mis ei kujuta endast püsivat tegurit. Oleme Venemaaga alati seotud olnud; seepärast ütlen, et energiavaldkonnas, kus Euroopal on puudujääke, peame andma Venemaale teada, et meie sõprus peaks jätkuma, ent lähtudes selgetest džentelmenidevahelistest reeglitest, mis on meie vahel alati olnud, kuid on nüüdsest kirjutatud kujul.

Me ei saa elada pidevas ebakindluses, et meie kodanike energiavarustus võidakse taas katkestada, ja Venemaa peab mõistma, et ta ei tohi kasutada energiat vahendina, mille abil takistada iseseisvate naaberriikide tunnustamist. Praegune olukord puudutab inimesi, kes on saavutanud iseseisvuse ja kes lähtuvad demokraatia põhimõtetest ning kellel meie peaksime ja kellel Venemaa on kohustatud silma peal hoidma, täpselt nagu ta peab kehtestama selged eeskirjad energia tarnimiseks ja ühtsuse tagamiseks energia kaudu.

Josef Zieleniec, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (CS) Härra juhataja, ma tahaksin tänada härra Onyszkiewiczit tähtsa, hästikirjutatud ja tasakaalustatud raporti eest. Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni variraportöörina on mul hea meel, et raport kajastab meie peamisi prioriteete seoses Venemaaga, näiteks pragmaatilist koostööd, mis tugineb tervele turukeskkonnale, rõhu asetamist inimõigustele, toimivat õigusriiki ja demokraatiat, mis kõik on ELi sotsiaalsed aluspõhimõtted, ning rõhu asetamist naaberriikide suveräänsusele ja ELi ühtsusele.

Uus leping peab sisaldama kõiki koostööaspekte, olema õiguslikult siduv ning peegeldama meie ja Venemaa vaheliste suhete kvaliteeti. Kui tahame, et arutelud kajastaksid meie seisukohti ja väärtusi, siis ei tohi me unustada Venemaa rolli Gruusia sõjas ja eelmise aasta jaanuari gaasikriisis. Me ei saa lubada uute mõjusfääride teket Euroopas. Me ei saa nõustuda Kaukaasia *status quo*-ga või õigemini sealse *fait accompli*-ga. Sellest tuleb nõue ühemõtteliste tagatiste kohta, et Venemaa ei kasuta jõudu oma naabrite vastu ning lahendab meie ühises naabruskonnas tekkinud vaidluse koos ELiga. Meie arvates on täiesti loomulik kutsuda Venemaad astuma esimest otsest usaldusväärsust suurendavat sammu.

Paljud kaasliikmed rõhutavad õigesti vajadust ELi ühtsuse järele suhetes Venemaaga. Meil on aga võimalik saavutada tõeliselt ühtne seisukoht järk-järgult – sellest lähtub ka minu ettepanek moodustada nõukogu raames konsultatsioonimehhanism, mis võimaldab liikmesriikidel teineteisega aegsasti konsulteerida enne kui sõlmida Venemaaga kahepoolsed suhted, mis mõjutavad teist liikmesriiki või ELi tervikuna. Ainult nii saame jõuda tõeliselt ühtse seisukohani Venemaa suhtes ja vaid nii saame rakendada oma suurimat eelist – meie ühtsust – suhetes Venemaaga.

Csaba Sándor Tabajdi, *fraktsiooni PSE nimel.* – (HU) Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon peab Venemaad võtmetähtsusega strateegiliseks partneriks. Euroopa Liit ja Venemaa sõltuvad teineteisest, nagu juba märkis volinik Ferrero-Waldner.

Tahaksin märkida, et mis puutub gaasitarnetesse, siis me sõltume teineteisest, sest Venemaa ei saa oma gaasi mujale müüa. See peaks olema meile selge. Väga tähtis on töötada välja ning sõlmida uus partnerlus- ja koostööleping. Käesolev raport pidanuks selle eesmärgi täitma, kuid ei teinud seda.

Onyszkiewiczzi raport, mille võttis vastu väliskomisjon ja mille toon on kohati lausa jäme, võib tekitada tõsist kahju ELi ja Venemaa suhetele. Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on nõus, et parlament peaks tegema Venemaa kohta õigustatud kriitikat. Sotsiaaldemokraatide fraktsioon mõistab hukka inimõiguste rikkumised. Me nõuame demokraatlike õiguste ja põhiväärtuste austamist.

Me kutsume Venemaad üles austama trüki- ja elektroonilise ajakirjanduse sõltumatuse põhimõtet. Me kutsume üles Venemaa valitsust võtma kõiki meetmeid, et uurida ajakirjanike vastu toimepandud rünnakuid ja ajakirjanike tapmisi. Venemaa seadus valitsusväliste organisatsioonide kohta ohustab nende sõltumatut tegevust.

Sotsiaaldemokraatide fraktsioon tunneb muret selle üle, kuidas viidi läbi viimased riigiduumi ja presidendivalimised. Me kritiseerime Venemaa käitumist Venemaa ja Ukraina vahelises gaasivahelduses ja kahe riigi konfliktis. Samal ajal oleme siiski veendunud, et parlamendi soovitusel peavad aitama kaasa ELi ja Venemaa suhete parandamisele ning uue strateegilise partnerluse tekkele. Raport seda eesmärki ei täida. Sel põhjusel hääletasime väliskomisjonis raporti vastu.

Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon ning Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon lähevad vastuollu komisjoni väljendatud mõtteviisiga. Nad lähevad vastuollu USA uue poliitikaga ja kui võtta arvesse, et Obama administratsioon eeskätt asepresident Joe Bideni avalduste kaudu on muutnud oma stiili, siis jääb Euroopa Liit Ameerika poliitika varju, kuigi see pole meie huvides. Seega pole meie mure seotud kriitika, vaid selle esitamise laadiga.

Vaja pole mitte dikteerimist, vaid põhjendatud kriitikat. Euroopa Liit ei ole koolidirektor, kes peab Venemaad õpetama. Seepärast nõustub Sotsiaaldemokraatide fraktsioon raportiga üksnes siis, kui parlament kiidab heaks kõik kuus meie tehtud ettepanekut; vastasel korral on tegu eesmärkide saavutamisele vastutõtava raportiga, mis ei teeni ELi ja Venemaa vahelise strateegilise partnerluse huvisid. Euroopa Liidu huvides on aga teha Venemaaga edukat koostööd.

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra juhataja, välisasjad nõuavad nii diplomaatiat kui ka põhimõttekindlust ning see raport ELi ja Venemaa vahelise uue lepingu kohta sisaldab mõlemat. Minu fraktsioon on raporti sisuga rahul ja õnnitleb Janusz Onyszkiewiczit tehtud töö puhul.

Ajalugu on meile õpetanud, et miski ei pahanda venelasi rohkem kui nende selja keeramine, seega on nii Venemaa kui ka Euroopa Liidu huvides suhelda, teha koostööd ja tegelda kaubandusega viisidel, mis äratavad usaldust. Samuti on võlts teeselda, et Venemaa käitumist ei tohi kahtluse alla seada. Tegu on riigiga, kes kasutab energiavarusid relvana, riigiga, kelle hooletu käitumine Kaukaasia ja Balti riikide suhtes hoiab nende naabrite närve pidevalt pingul, ja riigiga, kus õigusriiki painutatakse ja moonutatakse Kremli soosingus olevate isikute kasuks ja ebasoosingus olevate isikute kahjuks, nagu näitab uus kohtuprotsess Mihhail Hodorkovski vastu.

Nagu teame, pole erandiks ka valimised. Härra Tabajdi, tänase Venemaa tegelikkuseks on füüsiline vägivald, inimõiguste eest seisvate advokaatide ähvardamine ja sõltumatute ajakirjanike mõrvamine.

(Aplaus)

Peame kahetsusega nentima, et mõned liikmed on võtnud eesmärgiks leevendada kriitikat seoses inimõiguste olukorraga Venemaal. Mind üllatab, et mõned soovivad uue lepingu nimetamist strateegiliseks pelgalt seepärast, et Moskva seda tahab. Jah, me peame arendama suhteid, ent me ei saa jätta kritiseerimata kohutavaid asju.

Põhjusi, miks mõned kalduvad täitma kõiki härra Putini soove, on kolm. Esiteks leidub inimesi, kes pooldasid nõukogude võimu ja kelle emotsionaalne side Kremliga jätkub. Teiseks arvab osa inimesi, et Venemaa on teistest riikidest erinev ja et talle samad normid ei kehti; ning kolmandaks leidub inimesi, kelle arvates Venemaa on nii hirmuäratav, et teda ei tohi vihale ajada. Ükski neist väidetest ei pea vett. Euroopa vasakradikaalid on nõukogude perioodil toime pandud inimõiguste rikkumiste suhtes teadlikult silma kinni

pigistanud. See pole mitte üksnes moraalselt vale, vaid poliitiliselt on rumal vabandada Venemaa käitumist nüüd, kus ta liigub autoritaarse parempoolsuse suunas. Lisaks on inimõigused universaalsed ja ühtsed – vastasel korral ei tähendaks need midagi; seega peaks liidul olema meelekindlust kaitsta oma väärtusi nii liidu piires kui ka väljaspool seda.

Lõpetuseks peab ütleva, et tänase Euroopa elanikkond on Venemaa omast kolm ja pool korda suurem. Meie sõjalised kulutused on kümme korda suuremad ja majandus viisteist korda suurem. Meil ei ole põhjust Kremli ees saba jalge vahele tõmmata ja meil on igati põhjust seista oma väärtuste eest. Seepärast toetame uut lepingut, ent Euroopa peab sõlmima selle suhte ühtselt, tugevana ja avatud silmadega.

Adam Bielan, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, Kreml kasutab energiavarusid poliitilise vahendina vastavalt põhimõttele „jaga ja valitse”, et korrumpeerida Euroopat riiki riigi haaval Küprosest Hollandini välja. See lähenemisviis on osutunud vägagi edukaks. Ent Euroopa Liit jäi üllatavalt passiivseks, kui rünnati suveräänset Gruusiat. ELi juhtide puudumine oli selgelt nähtav. Härra Solanat ja volinik Ferrero-Waldnerit polnud kusagil näha. Vahepeal alandati Prantsusmaa presidenti härra Sarkozyd, kelle väljatöötatud rahulepingut venelased täielikult eirasid. Sellest järeldub, et Euroopa nõrkus suhetes Venemaaga tuleneb Euroopa enda naiivsusest ja lühinägelikkusest.

Austria, Saksamaa ja Itaalia energiaettevõtted ajavad Kremliga kahepoolset äri. See võimaldab Moskvast avaldada liikmesriikidele otsest poliitilist survet. Saksamaa ehitab gaasijuhtme Läänemere põhja, et Poolast mööda minna, samas kui Venemaa on mitu korda peatanud gaasitarne Leetu, Tšehhi ja teistesse ELi liikmesriikidesse. Kui Nord Stream valmis saab, siis võib sama saatust tabada minu kodumaad Poolat. ELi Venemaa-poliitika peab tuginema ühtsusele ja solidaarsusele. Kui tahame, et meie suhted Venemaaga oleksid tõhusad, on ülimalt tähtis enne Kremliga kahepoolsete lepingute sõlmimist pidada nõu teiste liikmesriikidega, keda need lepingud võivad mõjutada.

Marie Anne Isler Béguin, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Härra juhataja, ma tahaksin samuti tänada raportööri meie muudatusettepanekutega arvestamise eest ja inimõiguste küsimuse asetamise eest Venemaaga peetavate läbirääkimiste keskmesse. Ma palun nõukogul ja komisjonil selles vallas mitte järele anda ning raportööril toetada teisi meie muudatusettepanekuid, mis on seotud vähemuste õiguste austamise ja Tšetšeeniaga ning mis on raportis ununenud.

Samuti toetame kriitilist suhtumist Venemaasse, sest isegi kui Venemaa saadab hetkel positiivseid signaale, eeskätt seoses valmidusega sõlmida rahvusvaheline leping vähendamaks tuumaarsenali, mis on kriisiajal kahtlemata liialt kulukas, on ta jätkuvalt täiesti kompromissitu muudes küsimustes, eeskätt seoses naabruspoliitikaga, kurjustades Euroopa Liiduga tema mõjusääri sekkumise pärast. Ma tuletan teile meelde, et hiljuti kritiseeris härra Lavrov Brüsselis idapartnerlust, mille me kevadisel tippkohtumisel ellu kutsusime ning härra Putin reageeris negatiivselt Euroopa Liidu ja Ukraina vahelisele gaasilepingule.

Nagu te teate ja nagu kõik on öelnud, püsib Gruusia küsimus teravamalt päevakorral kui iial varem ning on endiselt tüliõunaks meie ja Venemaa vahel, sest viimane kasutab oma vetoõigust, et takistada rahvusvaheliste rahuvalvejõudude läkitamist, ega võimalda isegi tsiviilvaatlejatele ligipääsu tema poolt okupeeritud ja kontrollitavatele aladele. Seega rikub ta 12. augustil ELi ja Venemaa vahel sõlmitud lepingu kuut punkti ega suuda peatada igapäevased vägivaldaakte Abhaasia-Osseetia halduspiiril.

Kõik on kursis sellega, et liikmesriigid sõltuvad energiaalaselt Venemaast, või poliitilise hinnaga, mida peame maksma.

Lõpetuseks, härra juhataja, seistes silmitsi üleilmse kriisiga, mis ei jäta kedagi, sealhulgas Venemaad, puutumata, tahaksin, et leitaks ootamatuid lahendusi, mis mõjutaksid Venemaad aktsepteerima konstruktiivset partnerlust ning teeksid ELi ühtsuse kaudu kaalukama partneri.

Vladimír Remek, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, me arutame soovitusi nõukogule Venemaaga uue lepingu sõlmimise kohta. Raporti tekst aga ei näi soovitusena diplomaatilisteks läbirääkimisteks. Enamjaolt väljendatakse ja rõhutatakse dokumendis nõudmise, rõhutamise, kahtluse alla seadmise jms vajadust. Tegemist on dikteerimise sõnavaraga ja mul on hea meel, et ma ei ole läbirääkija, kes peab sellistest soovitustest juhinduma. Samal ajal mõistame, et EL saab veerandi oma naftast ja maagaasist Venemaalt. Mõnikord näib mulle, et me taotleme usaldusväärselt ja stabiilset varustamist oluliste toorainetega, ise samal ajal nuia viibutades. Mis on siis ELi läbirääkimiste laua taha tuua? Kus on meie seisukohad inimõiguste suhtes, mille taha me end peidame, kui asi puudutab näiteks vene keelt kõnelevat vähemust, kes ELi liikmesriikide territooriumil elab? Kus on meie arvamus endiste SS-lastest kokkutulekute ja ettevõtmiste kohta ELi liikmesriikides? Või polegi me nende vastu, vaid pigem toetame neid, minnes seejuures näiteks

vastuollu ÜRO seisukohtadega? Kuidas saab tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon nimetada ELi maagaasiga varustamise probleemide eest vastutavaks mõlemat riiki, nii Ukrainat kui ka Venemaad, ent meie soovitus esitatakse nõudmisi üksnes Venemaale? See on sama, mis üritada mängida jalgpalli vaid ühe väravaga. Te ju mõistate, et tegu pole nõuetekohase mänguga. Seega ärgem oodakem mingeid imelisi tulemusi.

Isiklikult ei saa ma dokumenti praegusel kujul toetada. Isegi väliskomisjonis polnud kolmandik parlamendiliikmeid projektiga rahul. Samas on rahvusvahelise kaubanduse komisjon võtnud suhetes Venemaaga realistlikuma lähenemisviisi, võttes arvesse Euroopa tegelikke vajadusi.

Bastiaan Belder, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (NL) Härra juhataja, pole kahtlust, et Venemaa kogeb omal nahal üleilmset majanduskriisi. Täna hommikul kuulsin raadiost reportaaži Peterburist, kus räägiti ravimitest, mille hinnad on liiga kallid ja mis on keskmisele Venemaa kodanikule seetõttu kättesaamatud. Maailmapanga viimaste prognooside järgi ootab Venemaa majandust ees veelgi süngem tulevik. Mida järeldada negatiivse ennustuse põhjal, mille kohaselt võib üle 20 miljoni venelase sissetulek aasta lõpuks langeda allapoole 4600 rubla (185 USA dollarit) suurust toimetulekupiiri?

Tõepoolest, Euroopal ja Venemaal on vaja kriis kiiresti ja otsustavalt ära lahendada. Seepärast tuleb eelistada ühiseid jõupingutusi üleilmse majanduskliima parandamiseks. Selleks on aga vaja vastastikust usaldust, mille loomist takistab kahjuks Kremli välispoliitika. Üheks näiteks on Moldovas jätkuv ja veelgi keerulisemaks muutuv kriis, mille lahendamisele Igor Smirnov vähimalgi määral kaasa ei aita. Järjekordne näide on ka eelmisel nädalal taas keerulisemaks muutunud olukord Ukrainas. Lühidalt öeldes takistab ühiseid jõupingutusi vastastikuse usalduse puudumine.

Selle raportiga edastab parlament ausa ja selge sõnumi nõukogule ja komisjonile läbirääkimiste pidamiseks Moskvaga ning ma loodan südamest, et Venemaale astutakse vastu pea püsti.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Daamid ja härrad, täna arutlusel olevas soovitusel projektis nõukogule seoses ELi ja Venemaa vahelise lepinguga on ilmselt vaid kaks fakti, millega võib nõustuda. Esiteks on Venemaal tohtu tähtsus Euroopa ja maailma stabiilsuse ja jõukuse seisukohast ning teiseks peame saavutama Venemaaga strateegilise partnerluse, mis tugineb demokraatlikele väärtustele. Pean tõdema, et raport tekst oleks justkui kirjutatud külma sõja võiduka suurvõimu poolt – see on vastuolus kõigi diplomaatia ja rahvusvaheliste suhete põhireeglitega. Need reeglid räägivad rohkem kompromissist, viisakusest, tasakaalust ja vastaspoole austamisest. Neis ei ole kohta diktaatorlikele nõudmistele ja karmile hukkamõistule. Raportis kasutatud väljendid ja stiil meenutavad ennasttäis sultani kirja Zaporizžja kasakatele, kes andsid talle seepeale kohase vastuse. Teksti kohatut venevaenulikkust leevendab osaliselt tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni objektiivne avaldus, mis peaks moodustama uue dokumendi koostamise aluse. Minu arvates kahjustab raport nii ELi kui ka Venemaad ja niisiis kogu Euraasia piirkonna kodanike huve.

Daamid ja härrad, ma loodan, et Tšehhi eesistumisaajal Tšehhi presidendi Václav Klausi juhtimisel toimuv ELi ja Venemaa tippkohtumine ei kasuta sellist venevaenulikku retoorikat. Mitte üksnes seepärast, et Tšehhi president ei jaga ELis levinud seisukohta seoses Vene-Gruusia konfliktiga. Ma olen veendunud, et meie kodanike huvides peaks nõukogu pidama silmas, et Venemaa on ja jääb vajalikuks, kasulikuks ja võrdseks partneriks meie geopoliitilises piirkonnas. Nagu juba mainitud, pärineb veerand ELi nafta- ja maagaasitarinetest Venemaalt ning Venemaa tarnib poole oma naftast ja maagaasist ELi. Kui mitte miski muu, siis pelgalt see asjaolu on piisav argument selleks, et püüda säilitada heanaaberlikke suhteid ELi ja Vene Föderatsiooni vahel.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, viimased kaks ja pool aastat olen ma Venemaa suhete delegatsiooni juhina tegelenud väga intensiivselt Venemaa ja Euroopa küsimusega. Ma ei ole mitte üksnes tegelenud vahejuhtumitega, vaid olen püüdnud olla avatud erinevatele ideedele seoses pikaajalise strateegiaga. Seepärast ei mõista ma, mida Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni esimees härra Watson äsja ütles. Ei mina ega minu kolleegid pole nende arutelude käigus asunud ühekiilgsetele seisukohtadele. Me oleme arutanud paljusid Venemaad puudutavaid probleeme.

Ärgem unustagem, et partnerluslepe sõlmimine tähendab ka ise partneriks olemist. See hõlmab kaht poolt, kes peavad vastastikuseid konsultatsioone keerulistes küsimustes. Partnerlusleping saab sündida vaid vastastikuse usalduse vaimus, mitte nii, et üks pool näeb vaid probleeme. USA-l on teistsugune strateegia. Kas me peame tõesti piirduma külma hoiakuga, erinevalt USAst, mis pakub uut algust? See ei ole mõistlik teguviis.

Meil on vaja partnerluslepet, strateegilist partnerlust, sest meil on vaid üks suur naaber. Meie energiavarustus sõltub sellest naabrist ja tema sõltub meie rahalistest vahenditest. Kuivõrd Euroopa kaitseb teatud väärtusi,

siis me arutame oma naabriga ka ühisväärtuste ja inimõiguste küsimusi. Negatiivsete aspektide arutamine ei ole hea algus uue strateegia jaoks, mida meil on oma suure naabri suhtes vaja. Seepärast tahaksin tänada volinikku tema vastuse eest, sest see sisaldab positiivseid elemente, mis aitavad meil realselt saavutada lahenduse, millest on kasu 500 miljoni Euroopa kodaniku jaoks.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Härra juhataja, alustuseks tahaksin tänada proua Oomen-Ruijtenit äsjaõeldu eest. Ma nõustun täielikult tema väidetega ja ma loodan, et need mõjutavad homme ka tema fraktsiooni, kui hääletame meie muudatusettepanekuid raporti kohta. Ma soovin talle selles edu.

Minu fraktsioon on teistsugusel arvamusel kui see, mis toodud härra Onyszkiewiczzi raportis, mistõttu me hääletasime selle vastu väliskomisjonis. Raport on põhjalik ja seda põhjendatult, sest ELi ja Venemaa vahelised suhted on ulatuslikud. On tõsi, et raportöör on püüdnud selles raportis kõiki neid teemasid käsitleda, ja see väärib tunnustust. Ent raporti toon on vale. Ei saa raportööri kombel väita, et need suhted on üliolulised ja seejärel asuda esitama näiteid kõige selle kohta, mis on või läheb Venemaal valesti, märkamata seejuures vigu, mida me ise oleme viimase 20 aasta jooksul Venemaa suheldes teinud.

Venemaa ei ole kandidaatriik, vaid strateegiline partner, mis soovib teha koostööd ühist huvi pakkuvates valdkondades. See tingib vajaduse konstruktiivse, mõistliku käitumise järele ja ma nõustun täielikult härra Vondraga, et see peab olema meie lähenemisviisi aluseks. Vastupidi jätud muljele ei kohaldu siin Kopenhaageni kriteeriumid. Mina pooldan pragmaatilist käsitlusviisi, mille aluseks on vastastikune sõltuvus. Neil on meid ja meil on neid vaja. Olgu tegu kaubanduse, energiakoostöö, kliimamuutuse või tuumarelvade leviku tõkestamisega – me saame leida lahendusi vaid siis, kui teeme koostööd. See ongi strateegiline huvi – me jätkame sõna „strateegiline” rõhutamist käesolevas arutelus –, mis on uue lepingu läbirääkimiste taga. Läbirääkimised peavad toimuma heas usus ja me peame austama ka Venemaa soove.

Meie raportöör pühendab palju tähelepanu Euroopa Liidu ja Venemaa ühistele naabritele. Ka siin kehtib põhimõte, et koostöö on kasulikum kui vastasseis. Me peame igal juhul vältima võitlust mõjusfääride pärast. Selle asemel peaks Euroopa Liit keskenduma nõrgenenud Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) taaselustamisele. Selles raamistikus saame otsida võimalusi parandada lähenemisviisi Euroopas veel lahendamata konfliktidele, olgu need seotud Gruusia, Aserbaidžani või Moldovaga.

Loomulikult pole ELi ja Venemaa suhetes kõik korras. Raportis käsitletakse seda õigustatult. Me oleme mõistnud Venemaa hukka Gruusiasse tungimise eest ja me oleme jätkuvalt samal seisukohal. Me oleme mures Venemaa liikumise pärast autoritaarsuse suunas. Seega ei saa dialoog olla üksnes positiivne ning Euroopa Nõukogu liikmena saab Venemaa tegutseda paremini. Sellest hoolimata, kogu lugupidamise juures raportööri vastu, oleks mõistlik vajutada algseisu taastamise nappu. Jätkates vastandumist nüüd, kus USA valitsus on valinud Venemaa suhtes teistsuguse lähenemisviisi, annaks vastupidise efekti. Meie probleemid on üleilmsed ja nende lahendamiseks on vaja kõigi osalust.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Inauguratsioonikõnes teatas president Medvedev, et tema kõige olulisem ülesanne on kaitsta vabadust ja taastada õigusriik. Kahjuks vajab see lubadus veel täitmist. Meie kohus on talle tema lubadust meelde tuletada ja pakkuda suuremat tuge sõltumatule ajakirjandusele, kodanikuühiskonnale ja inimõiguste rikkumiste ohvritele.

Me püüdleme pragmaatilise partnerluse poole Venemaa ja partnerlusleping on meie huvides. Ent see on mõeldav vaid siis, kui Venemaa käitub konstruktiivselt, vastutustundlikult ja koostöövalmilt.

Jaanuaris sattus kahtluse alla Venemaa usaldusväärsus energiatarnijana. Seepärast peab leppe põhielemendiks olema energiapartnerlus. Usaldusväärse taastamisele aitaks kaasa see, kui Venemaa ratifitseeriks Euroopa energiaharta ja transiidiprotokolli. Me ootame, et Euroopa Liit astuks ühtseid ja otsustavaid samme nende liikmesriikide nimel, kes sõltuvad suures osas Venemaa energiatarnetest.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Tänan teid, härra Onyszkiewicz, väga tasakaalustatud raporti eest. Venemaa on Euroopa Liidu jaoks tähtis partner. Ühistegevusel võib olla positiivne mõju majandus- ja finantskriisi ületamisele. See ei tohi aga panna meid ütlema lahti meie põhimõtetest ja väärtustest. Me peame nõudma, et Venemaa taastaks Venemaal inimõigused, ajakirjandus-, sõna- ja ühinemisvabaduse. Me peame nõudma, et Venemaa kaasmaalaste toetamise kava ei kasutataks poliitilise mõjuvõimu suurendamiseks teatud ELi liikmesriikides. Uue lepingu allkirjastamiseks peab Venemaa täitma oma kohustusi seoses Gruusia territoriaalse terviklikkusega. Laiapõhjaline leping peab sisaldama ka energiapartnerluse strateegiat, mille aluseks on energiaharta ratifitseerimine. Me peame nõudma ka põhjapoolse gaasijuhtme keskkonnamõju nõuetekohast hindamist. Aitäh.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, volinik, nõukogu eesistuja, härra Onyszkiewicz rääkis väga selgelt inimõiguste tähtsusest koostöös Venemaaga ja ma olen talle selle eest tänulik. Minu arvates on eriti tähtis anda selgesti mõista, et Euroopa ei sea majandussidemeid, s.o gaasijuhtmeid, inimõigustest tähtsamaks. Tavaliselt on partnerluse aluseks kaks usaldusväärset poolt, kes usaldavad teineteist. Strateegilise partnerluse puhul on kaitsevõimalused ja usaldusväärsus piiratud, mistõttu peab Euroopa Liit kaitsma ennast ebausaldusväärse vastu. Senikaua kui Venemaa jätkab inimõiguste tõsist rikkumist ega saavuta minimaalset demokraatia ja õigusriigi taset, millest annavad tunnistust näiteks Anna Politkovskaja, Mihhail Hodorkovski ja Platon Lebedevi juhtumid, ei saa meie vahel olla head, normaalset partnerlust.

ISTUNGI JUHATAJA: RODI KRATSATSAGAROPOULOU

asepresident

Jiří Maštálka (GUE/NGL). – (CS) Härra Onyszkiewiczzi raport on kahtlemata üks olulisemaid dokumente parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõpus. Pean ütlema, et olen raporti sisus ääretult pettunud. Üks ebaolulisemaid asju, millega ma nõustun, on see, et me kõik peame häid suhteid Venemaaga põhiküsimuseks. Raport on minu arvates kallutatud ja ma olen veendunud, et praegusel kujul see suhteid Venemaaga parandada ei aita. Ideed usaldada ELi konsultatsioonivolitused kõrgele esindajale pean ma pehmelt öeldes arusaamatuseks. Kui selleks peaks saama härra Solana ehk mees, kes kümme aastat tagasi arutult vallandas Jugoslaavia niinimetatud humanitaarse pommitamise ja kes rahvusvahelist õigust rikkudes korraldab suveräänse riigi osa eraldumist, siis mina seda plaani ei toeta. Samuti näen tasakaalu puudumist asjaolus, et raportis kritiseeritakse Venemaad välismaal elavate Vene kodanike toetamise kava eest, vaikides samas maha vene keelt kõnelevate mittekodanike olukorra ELis. Minu arvates vaikib raport teadlikult seoses ka nn poolaka kaardiga, mis on vastuolus rahvusvahelise õigusega.

Francisco José Millán Mon (PPE-DE). – (ES) Venemaal on väga tähtis rahvusvaheline roll, ta on ÜRO julgeolekunõukogu alaline liige ja G8 liige ning ta kujutab olulist sõjalist jõudu. Neil lihtsatel põhjustel peaks Euroopa Liit püüdma alustada dialoogi ja koostööd Venemaaga. Peale selle sõltuvad paljud liikmesriigid Venemaa energiavarudest ja neil on Venemaaga olulised kaubandussuhted.

See suhe peaks aga olema ulatuslikum ja ambitsioonikam. Venemaa on Euroopa riik ja Euroopa Nõukogu liige; ta on võtnud kohustusi seoses inimõiguste ja demokraatlike väärtustega ning peaks jagama meie väärtusi ja põhimõtteid, sealhulgas austama rahvusvahelist õigust ning riikide suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust.

Sellest hoolimata viitavad hiljutised sündmused murettekitavale suundumusele Venemaal, näiteks energiaressursside kasutamine surve avaldamiseks, sealhulgas energiavarustuse katkestamine, või Gruusia kriisi eelmisel suvel ja sellele järgnenud sündmused.

Kõik see on vähendanud usaldust Venemaa kui Euroopa partneri vastu. Nüüd peame selle usalduse taas leidma. Me tahame konstruktiivset suhet Venemaaga ja olla tõelised Euroopa partnerid, ent selleks peab Venemaa oma käitumist muutma.

Euroopa Liidus on erinevatel ja osaliselt ajaloolistel põhjustel liikmesriikidel erinevad arusaamad suhetest Venemaaga ning seepärast ei ole lihtne jõuda ühisele seisukohale. See on üks meie nõrkusi ja probleeme. Koos lähenemisviisiga, mida võidakse nimetada pragmaatiliseks või realistlikuks, suureneb parlamendi praeguses koosseisus veendumus, et partnerid, kellega me tahame väga tihedaid sidemeid, peavad käituma kooskõlas rahvusvahelise õigusega ning austama põhiõigusi ja -vabadusi, eriti kui tegu on partneritega, kes kuuluvad suurde Euroopa perekonda.

Parlamendil oli rõõm kuulda president Medvedevi poolt tema ametiaja alguses tehtud avaldusest seista inimõiguste ja õigusriigi eest, kuid tema sõnadele peavad järgnema teod.

Daamid ja härrad, ma tahaksin uskuda, et tulevikus kujuneb Venemaast Euroopa Liidu jaoks alaline põhiline partner, kes jagab meie väärtusi, ent praegu on selge, et see tulevik on veel väga kaugel.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Proua juhataja, alustuseks tahaksin tänada härra Vondrat ja volinik Ferrero-Waldnerit esitatud seisukohtade eest, mis olid realistlikumad ja asjakohasemad kui härra Onyszkiewiczzi raport – see on kahetsusväärne, sest ma pean härra Onyszkiewiczzi isiklikult väga lugu. Ma ei mõista, miks puudub raportis see ühine alus – ühest küljest kriitika ja teiselt koostöösoov –, mis on nõukogu ja komisjoni seisukohtade ühiseks nimetajaks.

Lubage mul veel kord anda ülevaade meie kriitikast, mis on suunatud Venemaale.

Seoses naaberriikidega ei mõista me ja kritiseerime Venemaa käitumist Gruusia suhtes, ent maailm teab väga hästi, et Venemaa pole siin ainus süüdlane. Teatud ringkonnad aga ei taha sellest kuulda. Me peame nägema asju mõlema poole vaatepunktist. Kui ma mõtlen proua Zourabichvili ja proua Burjanadze peale ning selle peale, kuidas Gruusia presidendi endised liitlased on nüüd president Saakashvili vastu ja et seal inimõigused eriti kõrges hinnas pole, siis küsin ma endalt, miks kritiseeritakse üksnes Venemaad ja mitte ka Gruusiat. Mis puutub Ukrainaga seotud energiakriisi, siis me teame nüüd, et osalt lasub vastutus selle eest ka Ukrainal ja tema sisepoliitilisel olukorral, ent alati kritiseeritakse vaid Venemaad.

Kuigi härra Horáček, kes püüab nüüd lahendada valitsuskriisi Tšehhi Vabariigis, väidab, et me ei peaks asetama energiaküsimust inimõigustest kõrgemale, ei ole keegi seda teinudki. Öelge mulle konkreetselt, kas te tahate, et ütleksime: „Me ei taha teie gaasi senikaua, kuni hakkate austama inimõigusi”? Ärge ajage mõistujuttu, vaid öelge avameelselt, ausalt ja selgelt, mida te tahate.

Minu kolmas märkus puudutab inimõigusi. Me oleme ääretult pettunud Venemaa suhtumises inimõigustesse – see on vastuvõetamatu. Me ei ole kunagi vait, kui rikutakse inimõigusi. Nagu ma just äsja ütlesin, peame pöörama tähelepanu inimõiguste rikkumisele kõikjal, olgu see Gruusias, Venemaal või ELi liikmesriikides. See puudutab ka Venemaa kodanike ja kodakondsuseta isikute õigusi ning kahjuks on neil teatud liikmesriikides probleeme. Me peame järgima samu põhimõtteid samas ulatuses kõikjal.

Neljandaks nendin ma kahetsusega, et Venemaa ja selle juhtkond ei kujunda sellist käsitust oma ajaloost, mida paljud ELi liikmesriigid on teinud. Ma pean silmas juba toimunud arutelu ja homset hääletust seoses ajalugu puudutava resolutsiooniga. Venemaa kuvand paraneks tunduvalt, kui ta võtaks oma ajaloo suhtes kriitilisema hoiaku ehk teisisõnu, kui ta kujutaks stalinismi mitte suure rahvusliku saavutusena, vaid kuriteona, millele on vaja vastanduda. Loomulikult oleme teinud väga selgeid avaldusi, ent peame ütleva kõikidele riikidele, kõikidele totalitaarsetele režiimidele, et me ei aktsepteeri neid ega ka mitte ajaloo unarusse jätmist.

Võib-olla õnnestub veel olukorda parandada, kui võetakse vastu vähemalt üks või kaks meie fraktsiooni muudatusettepanekut, millega püütakse taastada tasakaal ja järgida dualistlikku strateegiat: karm kriitika Venemaa pihta, ent samas ka tahe sõlmida Venemaaga partnerlussuhted.

Henrik Lax (ALDE). – (SV) Proua juhataja, raportööril on õigus, kui ta väidab, et EL peab suutma rääkida ühel häälel olulistes küsimustes, mis seonduvad Venemaaga. Kahjuks näevad Venemaa juhid suhteid kolmandate riikidega nullsummamänguna. Lihtsalt öeldes tähendab see mõtteviisi „Kui mina sulle vastu lõugu ei anna, siis annad sina mulle vastu lõugu”. Sügavam koostöö ELi ja Venemaa vahel oleks tegelikult kasulik mõlemale poolele ja me peame suutma panna Venemaa juhte seda nägema. On oht, et ränk majanduskriis Venemaal halvendab veelgi tema juhtide suhtumist tihedasse koostöösse ELiga. Seepärast on eriti tähtis, et EL suudaks rääkida ühel häälel. Alati, kui EL on selgelt rääkinud, on Venemaa juhid hoo maha võtnud. Gruusia konflikt, gaasikriis Venemaa ja Ukraina vahel aasta alguses ning provokatsioonid seoses pronksööduriga Eestis näitavad, et EL suudab panna Venemaa juhte ümber mõtlema.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Proua juhataja, arutlusel olev raport sisaldab üsna üksikasjalikku ülevaadet hiljutistest inimõiguste rikkumistest Vene Föderatsiooni territooriumil. Need juhtumid tõendavad selgelt, et Venemaa eirab kõiki vabas maailmas kehtivaid norme. Seepärast kutsun nõukogu ja komisjoni üles nõudma, et Venemaa järgiks kohustust austada inimõigusi. See peaks olema läbirääkimiste jätkamise eeltingimus.

Kohtumistel Vene poolega olen sageli kuulnud riigiduuma liikmeid ütlevas midagi sellist, et inimõiguste peale ei ole vaja rohkem aega raisata ja peaksime jätkama sisuliste teemadega, nimelt kaubavahetusega. Me ei saa sellise suhtumisega nõustuda. Vabadusest, tervisest ja elust endast ei ole midagi tähtsamast. Neist väärtustest vaadatakse Venemaal sageli mööda, samas kui raha väärtust mõistavad kõik.

Tunne Kelam (PPE-DE). - Proua juhataja, ma tahaksin õnnitleda härra Onyszkiewiczit suure töö ja väarikate tulemuste eest.

Muide, tegu on viimase võimalusega Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu jaoks väljendada oma seisukohti suhete kohta Venemaaga ja tugevaim sõnum, mille parlament on edastanud, seisneb meie ühistele Euroopa väärtustele tuginevas järjepidevuses.

Seepärast on hea võimalus meenutada, et meie ja Venemaa vaheliste suhete aluseks on meie kolleegi Malmströmi mitme aasta tagune raport, mille soovitusi pole senini täide viidud.

Me oleme sattunud patiseisu, kus korrutatakse ikka ja jälle, kui olulised on suhted Venemaaga. See on tõsi, aga seda ei ole vaja korrata. Me peame usaldama omaenda jõudu, väärtusi ja potentsiaali, nagu Graham Watson ütles, ning nende eest ka tegudes seisma.

Me peame nentima, et Venemaal on toimunud kvalitatiivne muudatus halvemuse poole. Eelmise aasta augustis oleks Venemaa äärepealt okupeerinud suveräänse naaberriigi. Ei piisa Venemaal pidevalt aset leidvate inimõiguste rikkumiste kritiseerimisest või kahetsemisest. Küsimus on selles, kuidas siduda inimõigused ja väärtused meie tegeliku käitumisega. Vastasel juhul oleme, vähemalt kaudselt, kaasvastutavad inimõiguste ja demokraatlike väärtuste gaasiga lämmatamise eest vastukaubana Venemaa torujuhtmetest tuleva gaasi eest.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Proua juhataja, on näha, et Venemaa küsimuses on parlamendis kaks koolkonda, see peegeldab liikmesriikide ebakindlust.

Põhimõtteliselt pole küsimus Venemaas – sest paljud nõustuvad sellega, et see suurriik on paratamatult meie strateegiline partner –, vaid selles, kuidas reageerida tema käitumisele, mis sageli meie normidega ei ühti. Kui üks koolkond soovib võtta Venemaa vastutusele iga kord, kui ta neist normidest hällbib – ja mõistagi kuulub härra Onyszkiewicz'i raport sellesse kategooriasse –, siis teine koolkond on koostööaltim, olles motiveeritud eeskätt pragmaatilisusest.

Küsimus on seega, kumb neist suhtumistest tagab meie üldiste probleemide (majandus, kaubandus, energia, julgeolek, teadusuuringud ja haridus) parema lahendamise ja meie huvide rahuldamise nii, et me ei läheks vastuollu omaenda normidega. Kumb variant mõjutab Venemaa käitumist rohkem? Ehkki minu arvates ei suuda keegi tõeliselt Venemaa käitumist mõjutada, toetan ma ELi seisukohta, milles pragmaatilisus on ühendatud aususega. Lõppude lõpuks, ehkki käesolev raport räägib Venemaast, puudutab see tegelikkuses ka meid.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Proua juhataja, teada-tuntud tõde on, et pikemas perspektiivis jääb kõigi Venemaaga sõlmitud lepingute sisu pigem sooviks kui õiguslikult siduvate meetmete kogumiks. Sellest hoolimata on tähtis püüda reguleerida suhteid Venemaaga parimal võimalikul moel. Seda ei ole ilmselt võimalik saavutada praegustel tingimustel, mille puhul Euroopa Liidu elanikkond, mis küünib ligikaudu 500 miljonini ja annab 20% maailma SKTst, peab tantsima palju nõrgema ja väiksema rahvaarvuga partneri pilli järgi. Ma mainin seda seepärast, et sageli lähevad üksikute ELi liikmesriikide huvid vastuollu Euroopa sisemise solidaarsusega. Venemaal pole häbi selliseid olukordi ära kasutada. Loomulikult on meil vaja süvendada majanduskoostööd Venemaaga, ent me peame nõudma, et meie partner järgiks samu norme, mis on siduvad kõikidele ELi liikmesriikidele. Inimõiguste rikkumistega ei saa mingil juhul leppida.

György Schöpflin (PPE-DE). - Proua juhataja, minu õnnitlused raportöörile. Tegu on ääretult tähtsa raportiga.

Mulle näib, et Venemaa strateegiline mõtlemine on üks kõige suuremaid probleeme, millega Euroopa Liit praegusel ajal silmitsi seisab. Kui me ei mõista, missugusena Venemaa end maailmas näeb, siis ei saa me aru sellest, mida Kreml ütleb ja teeb. Venemaa tegude taga on loogika, ent see ei ole selline nagu meie oma. Kui EL asetab oma mõtteviisi keskmesse konfliktide rahumeelse lahendamise, siis Venemaa ei kohku tagasi jõu kasutamise ees, nagu me eelmisel aastal Gruusias nägime.

Seega on küsimus selles, missugusena Venemaa näeb võimu. Euroopa traditsiooni kohaselt peavad võimu üle teostama järelevalvet demokraatlikud institutsioonid. Venemaa tahab võimu koondada veendumuses, et tänu sellele on võim tõhusam.

See on väga ohtlik riikidele, mida Venemaa peab nõrgaks. Neist saavad automaatselt Vene võimu laiendamise sihtmärgid. Hiljutine salajane suure osaluse omandamine Ungari energiaettevõttes MOL Venemaa ettevõtte poolt ei ole pelgalt äritehing – see näitab, kuidas Venemaa liigub hõivamata piirkonda.

Võimu seisukohast on Euroopa Liit ja Euroopa lõimumine Venemaa jaoks seletamatud, mõttetud protsessid. Venelaste silmis on suveräänsuse loovutamine pühaduseteotus, mitte rahu tagamise viis. Seega – ja on tähtis, et me seda mõistaksime – on Euroopa Liit Venemaa jaoks probleem. Euroopa Liidu edukus on mõistatus ja kõige tipuks takistuseks Venemaa võimu suurendamiseks. Euroopa Liidu tulevane edukus sõltub seega sellest, kas ta õpib mõistma seda, mida Venemaa mõtleb võimust. See on Euroopa mõtteviisist sootuks erinev. Selles suhtes ei maksa mingeid illusioone hellitada.

Richard Howitt (PSE). - Proua juhataja, eelmisel kuul külastasin parlamendi nimel Gruusia halduspiiri, mille kehtestasid Lõuna-Osseetia separatistid pärast Venemaa sõjalist sissetungi. Kontrollpunkt, millest

kummalgi poolel ei toimunud ametlikku suhtlust, nägi välja nagu stseen külmast sõjast. Kui me ei taha tagurpidi liikuda, siis üks konkreetne samm, mille Venemaa peab astuma, on tagada Euroopa väga edukale politseimissioonile juurdepääs mõlemale poole kontrolljoont, et see saaks nõuetekohaselt täita relvarahu jälgimise kohustust. See väike samm aitaks luua usaldust ja ma kutsun neid üles seda astuma.

Ma jagan ka paljude parlamendiliikmete väljaõeldud seisukohta, et mida solidaarsemad me isekesis oleme, seda paremaks kujunevad Euroopa ja Venemaa suhted. Seda asjaolu rõhutas sel nädalal taas Venemaa katse sõlmida ELi liikmesriikidega eraldiseisvaid, mitte ühiseid lepinguid puu- ja juurviljade impordinormide kohta. Sellega seoses on kahetsusväärne liberaaldemokraatide liidri tänane sõnavõtt, milles üritati jätta muljet, et sotsiaaldemokraadid on inimõiguste osas leebed. Me ei hääleta mitte üksnes selle üle, kas kritiseerida Venemaad rahvusvaheliste valimisinormide rikkumise, sõnavabaduse õõnestamise, poliitvangide võtmise ning inimõiguslaste hirmutamise ja tagakiusamise pärast, vaid see sõnavõtt näitab lihtsalt Venemaa küsimuses poliitilise kasu tagaajamist, mis iseenesest viitab sellele, et puudub solidaarsus, mis meid tagasi hoiab.

Majanduskriis mõjutab Venemaad nagu kõiki teisi riike; ta kannatab naftahinna languse, rubla devalveerimise tõttu kolmandiku võrra ja aktsiaturu 75% languse tõttu. Täna osaleb president Medvedev G20 kohtumisel Londonis. Ma leian, et nüüd on aeg küps ning Venemaal on vaja meiega koostööd teha ja ta võib olla muutustele avatum, ent me peame olema otsustuskindlad ja ühtsed, et muutusi saavutada.

Giulietto Chiesa (PSE). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, seda dokumenti lugedes jääb mulje, et selle autor ei soovi mitte Euroopa Liidu ja Venemaa suhteid parandada, vaid halvendada. Kui see ongi Euroopa eesmärk, siis on tegu suurepärase dokumendiga. Kui ei, siis kohutavaga. Mina isiklikult pean seda kohutavaks dokumendiks. Milleks on meile vaja uusi pingeid riigiga, mis on meie endi huvide seisukohast asendamatu? Järgmise 40 aasta jooksul peame ajama läbi traditsiooniliste energiaressurssidega, mille poolest Venemaa on rikas. Kas meil on mingeid muid variante? Ei.

Teiseks, viis ja toon. Neil lehekülgedel räägib Euroopa imperialistlikus toonis, mitte vestluspartnerit austavalt. See on vastuolus meie naabruspoliitikaga ja nii ei tohiks suhtuda ka väikeriiki, rääkimata suurest riigist, mis õigustatult väärib austust. Tuleb jääda eelkõige realistiks.

Ma kardan, et Euroopa Parlament võtab vastu dokumendi, mis on koostatud külma sõja vaimus – selle seisukohad on iganenud, see on mõttetu, kahjulik ja annab vastupidise tulemuse – ajal, mis uus USA president on alustamas Moskvaga uut dialoogi. Sellise lähenemisviisiga ei saa Euroopast mingit juhtivat jõudu. Ma loodan, et komisjon ei võta neid soovitusi arvesse.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). – (SL) Selle arutelu käigus on tõstatatud palju poliitilisi probleeme, ent ma tahaksin juhtida teie tähelepanu küsimusele, mida raportis ei mainita. Jutt on kliimamuutusest, millega senini on tegelenud eeskätt teadlased. Kui me tahame neid probleeme edukalt lahendada, siis peame võtma appi jõulised ja otsustavad poliitilised meetmed.

Tegu on üleilmse probleemiga, mis nõuab vastastikust vastutustunnet. Seepärast peaksime kasutama iga võimalust mõjutada Venemaad täitma oma kohustusi nii kliimamuutuse leevendamiseks kui ka sellega kohanemiseks. Samuti peaksime kutsuma Venemaad üles aktiivsemalt osalema rahvusvahelistel läbirääkimistel, sest Kopenhaageni konverents on lähenemas.

Kolleegid, tuletan teile meelde, et kohaste meetmete võtmine seoses kliimamuutusega on inimõiguste tagamise küsimus.

Monika Beňová (PSE). – (SK) Ma teen väga lühidalt, sest minu kolleegid Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonist on juba öelnud enamiku asjadest, millest tahtsin rääkida.

Minu arvates on raport kallutatud ja venevaenulik. Ma ise olen pärit riigist, kus pikki aastaid valitses režiim, mis ei olnud enamiku jaoks meeldiv kogemus, ent just seepärast ei mõista ma, miks arukad mehed ja naised selles auväärt istungisaalis tahavad võtta vastu dokumendi, millega me taas näitame kellelegi näpuga ja süüdistame teda millegi eest.

Ma arvasin, et see parlament suudab mõista maailmas valitsevat olukorda. Ma ei nõustu vähimalgi määral arvamusel, et keegi siinoliijaist on valmis vahetama maagaasi ja nafta inimõiguste vastu. Euroopa sotsiaaldemokraadid tahavad kaitsta inimõigusi ja on neid alati kaitsnud, ent teisalt seisame silmitsi tegelikkusega. Tegelikkusega, mis puudutab ELi, USA-d, Venemaad ja kogu maailma. Me tuleme selle reaalsusega toime vaid heale vastastikusele lepingule tuginedes.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Proua juhataja, Venemaa on meie suurim naaber, suur riik, millel olid eelmisel sajandil imperialistlikud illusioonid, ent kus juhtus ka väga kohutavaid asju.

Sellest traumast ülesaamiseks on vaja aega ja järjekindlust ning ka meie peame olema kannatlikud. Uue lepingu sõlmimine saab seega olema raske ja piinarikas. Raport on nõudlik, ent õiglane. Järjepidev tõhus partnerlus kuue idanaabriga ja hea vastastikune koostöö Venemaaga on Euroopa poliitikuile raskeim ülesanne. Edusammud sõltuvad sellest, kas me suudame tõepoolest sobitada oma eluviisid ja arusaamad põhiväärtustest, mida ei tohi reeta.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Proua juhataja, peamised takistused, mis mõjutavad meie kontakte Venemaaga, on gaasi kasutamine poliitiliseks väljapressimiseks, Gruusia iseseisvuse ähvardamine, genotsiid Tšetšeenias ning suutmatus korraldada ausat kohtuprotsessi seoses Anna Politkovskaja ja Aleksandr Litvinenko mõrvamisega. Kahjuks ei ole Venemaa astunud ainsatki sammu demokraatia kehtestamiseks ja inimõiguste austamiseks ning see ei soodusta tulevasi läbirääkimisi ja koostööd. Me peame ajama ühtset solidaarsuspoliitikat, kui tahame, et meie läbirääkimised kujuneksid edukaks. See on väga oluline Euroopa Liidu tähtsa naabri puhul.

Gerard Batten (IND/DEM). - Proua juhataja, kuidas saab proua Ferrero-Waldner viidata Venemaale kui partnerile ning härra Vondra taotleda tagatise demokraatia ja inimõiguste austamise kohta?

Venemaa on gangsterite riik, kus tülikad poliitilised vastased, eriarvamusele jääjad ja ajakirjanikud lihtsalt tapetakse. Venelastel on koguni seadus, mis lubab neil mõrvata keda tahes – nii Vene kui ka välisriigi kodanikke – välisriigis, mida nad peavad ohuks või probleemiks. Selline mõrv pandi toime Londonis 2006. aastal riigi toel toimunud terrorismiaktis, kui tapeti minu valija Aleksandr Litvinenko. Tema perekond ootab ikka veel õigluse jaluleseadmist ja tema mõrvarite kohtu alla andmist Inglismaal.

Isiklikult ma ei taha, et Euroopa Liit kellegagi millegi üle läbirääkimisi peaks. Ent kui komisjonil on tösi taga, siis miks ei nõudnud ta kahtlusaluste väljaandmist hea tahte märgiks ega seadnud seda läbirääkimiste avamise eeltingimuseks?

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Vene Föderatsiooniga koostöö tegemine sõltub probleemidest ja raskustest, millega meil tuleb silmitsi seista. Venemaa on valinud sellise aruteluvormi ja tegutsemisviisi, mis jätab pragmaatilise koostöö väljavaated tagaplaanile ja soodustab rahvusvahelistes suhetes sellist lähenemisviisi, millega me ei saa mingil kujul nõustuda.

Alates Gruusia konfliktist oleme jäänud punkti, kus näeme meievaheliste seisukohtade erinevusi seoses oluliste teemadega. Vene Föderatsioon usub, et tema vägede kohalolu piirkonna riikides on vastuvõetav ja et neil on koguni õigus sekkuda, kui Moskva seda vajalikuks peab. Venemaa osalemine lahendamata konfliktides ja selle mõju kõigile eurooplastele on tunda ka ELi piiril.

Ma tuletan meelde, mida oma muudatusettepanekutes välja pakkusin. Vene vägede kohalolu Transnistria separatistlikus piirkonnas on juba kaks aastakümnet mõjutanud Moldova Vabariiki, kes püüab saavutada edu ja vabadust ise oma tulevikku määrata. Vene Föderatsioon peab oma väed Transnistriast tagasi kutsuma, et sellele partnerlusele alus panna.

Alexandr Vondra, nõukogu eesistuja. – Proua juhataja, tänan teid kõiki huvitava arutelu eest. Ma leian, et võttes arvesse meie tulevasi suhteid Venemaaga, on see arutelu väga vajalik ning selle käigus on käsitletud paljusid olulisi küsimusi. Ma olen nõus enamikuga, mida arutelu käigus on öeldud.

Neile, kes räägivad tegutsemisvajadusest, ütlen ma, et uue lepingu suur tähtsus ELi ja Venemaa vahelise koostöö arendamise ja tugevdamise seisukohast on ilmselge. Samuti on selge, et uus leping peab parandama olemasolevat partnerlus- ja koostöölepingut. See peab kajastama reaalsust, mis valitseb praegusel ajal koostöös Venemaaga. Meie suhted on nüüd palju sügavamad ja laiaulatuslikumad kui kümme aastat tagasi.

Neile, kes räägivad energiast, olgu öeldud, et me peame selgelt mõista andma ELi soovist tugevdada koostööd Venemaaga olemasolevate instrumentide, s.o energiaalase dialoogi ja energiaalase alalise partnerlusnõukogu kohtumiste kaudu. Energiaalase alalise partnerlusnõukogu kohtumine toimub praeguse eesistujariigi ametiajal. Eesmärk on edendada usaldust ja läbipaistvust ELi ja Venemaa vahelistes energiasuhetes. Me ei saa endale lubada veel üht energiakatkestust. Me peaksime tugevdama ka eelhoiatusmehhanismi ja muutma selle operatiivsemaks.

Nendele, kes räägivad inimõigustest, olgu öeldud, et õigusriik, sõltumatu kohtuvõim ja inimõiguste austamine – sealhulgas vaba ja sõltumatu ajakirjandus – on vajalikud stabiilsuse ja jõukuse edendamiseks Venemaal.

EL jälgib inimõiguste olukorda Venemaal murelikult ning me tõstatame need probleemid ka ELi ja Venemaa kohtumistel ning ka edaspidi. Näiteks sellised juhtumid nagu uute süüdistuste esitamine Hodorkovski kohtuasjas on lakmuspaberiks õigusriigi olemasolu kontekstis Venemaal.

Neile, kes räägivad mõjutamisest, olgu öeldud, et me peame Venemaaga suheldes rääkima ühel häälel ja meil on vaja sedasorti arutelu selle hääle kujundamiseks. Ühtsus ja solidaarsus on tähtsad ning me teeme kõvasti tööd selle saavutamiseks. Tähtis on, et liikmesriigid teavitaksid üksteist ja konsulteeriksid üksteisega võimalikult tihedalt Venemaad puudutavates kahepoolsetes küsimustes, millel võivad olla tagajärjed teistele liikmesriikidele ja ELile tervikuna. Parlamendi soovitusel sellega seoses on kaalumist väärt, ehkki nõukogu olemasolevaid struktuure arvestades pole ma päris kindel, kas ametliku konsultatsioonimehhanismi loomine on kõige otstarbekam lahendus. Ma leian aga, et vaja on teatavat laadi mehhanismi või ühtset lähenemisviisi, et täiendada ELi ja Venemaa suhete olemasolevat raamistikku.

Meie poliitikat Venemaa suhtes saab kindlasti parandada ning selles kontekstis on võttesõnadeks tõepoolest ühtsus ja solidaarsus. Mis puutub solidaarsusse, siis nõukogus käivad juba üsna intensiivsed poliitilised konsultatsioonid, ent küsimus on ka poliitilises tahtes. Ma olen nõus, et ELi ja Venemaa vahel on vaja suuremat usaldust ja mõistmist. Me peame saama üle mineviku kahtlustest ning tuginema aastate jooksul väljakujunenud tegelikule ja sisulisele suhtele, ent tegu on siiski kahepoolse protsessiga ja tango tantsimiseks on vaja kaht partnerit.

Uus leping on üks võimalus selleks. Teiseks võimaluseks on parem dialoog. Parlamendil on siin oluline roll ja ma nõustun seetõttu väitega, et parlamentaarse koostöökomisjoni rolli tuleks uue lepingu raames tugevdada. Parlamentaarne mõõde – samamoodi nagu kodanikuühiskonna kontaktid – saab paljutki pakkuda seoses ELi aluseks olevate demokraatia põhimõtete ja väärtuste levitamise ja propageerimisega. Seepärast jätkame teiega dialoogi vastavalt läbirääkimiste kulgemisele.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Proua juhataja, Venemaad puudutavad arutelud pole kunagi lihtsad. Ühest küljest on Venemaa oluline üleilmne partner, teisest küljest on tegu suure naabriga ja siin on minu arvates kaks poolt, mis alati hõlpsasti ei klapi.

Ühest küljest, üleilmsel tasandil näeme Venemaad tõelise partnerina, nagu ma ennist ütlesin. Näiteks Lähis-Idas Israeli ja Palestiina vahel lahenduse otsimisel ja paljudes muudes sellistes küsimustes. Näiteks oli Venemaal tähtis roll eile Haagis toimunud konverentsil, mis puudutas Afganistani ja Pakistani; samuti on tal oluline roll seoses Iraaniga, massihävitusselvade leviku tõkestamisel ja olulistel üleilmsetes küsimustes, nagu kliimamuutus, mida samuti ennist mainiti, ning ka praeguses finants- ja majanduskriisis. See mõjutab kõiki. See käib nii meie kui ka Venemaa ja paljude teiste üleilmsete partnerite kohta. Seepärast leian, et me peame seda väga selgelt mõistma, ent samal ajal peame nägema Venemaas ka suurt naabrit, kellega meie seisukohad ühise naabruskonna osas mõnikord lahku lähevad. Ja meil on ühine naabus – mõned teist on maininud Moldovat, Mägi-Karabahi ja loomulikult Gruusiat. Selles vallas peame hoolitsema teineteisele lähenemise eest, ent rääkima avameelselt raskustest ja erimeelsustest.

Üks selline küsimus on idapartnerlus, mida parlament arutas alles eelmisel nädalal. Kuut naaberriiki hõlmava idapartnerluse peamine eesmärk on aidata neil riikidel, kes seda soovivad, läheneda Euroopa Liidule sellistes põhiküsimustes nagu head valitsemistavad, vabakaubandus jms. Seejuures on minu arvates oluline, et need riigid oleksid meile partnerid. Ent samal ajal oleme mitmepoolsel platvormil öelnud, et me oleme põhimõtteliselt teatud olukordades avatud ka sellistele kolmandatele riikidele nagu Venemaa; loomulikult osaleb Venemaa täisliikmena ka regionaalküsimustes tegeleva Musta mere sünergia algatustes.

Seega on võimalik teha koostööd, et saada üle olemasolevatest raskustest. Teiseks gaas. Mis puutub gaasi, siis ma ütlesin seda selgelt varem ja kordan taas, et me sõltume teineteisest ja me teame seda. Me teame ka seda, et gaasikriis on vähendanud usaldust meie partnerite vastu. See on rõhutanud energiasätete tähtsust ELi ja Venemaa ning ELi ja Ukraina vahel sõlmitavates lepingutes ning need sätted neisse ka kirjutatakse.

Me peame suurendama jõupingutusi sisemise energiaturu loomiseks, aga suurendama ka tarnete tõhusust ja mitmekesisust. Uus leping Venemaaga peaks seega sätestama – nagu oleme alati öelnud – vastastikused õiguslikult siduvad kohustused. Nagu ma ennist ütlesin, teeme paralleelselt uue lepinguga ja lühiajalises perspektiivis Venemaaga koostööd hoiatussüsteemi tõhustamiseks. Samuti on vaja järelevalvet ning konfliktide ennetamist ja lahendamist ning see peaks hõlmama ka Valgevenet ja Ukrainat.

Me teame, et Venemaa on meie jaoks väga oluline energiapartner, andes 40% imporditavast gaasist ja 20% tarbitavast gaasist. Tegu on – nagu ma enne ütlesin – vastastikuse sõltuvussuhtega. Kui võrd tärned meile moodustavad üle 2/3 Venemaa eksporditulust, mis on andnud väga olulise panuse Venemaa

majandusarengusse, siis on tähtis, et ei korduks jaanuaris aset leidnud sündmused, ning seepärast teeme koostööd nii ukrainlaste kui ka venelastega, et neid vältida.

Inimõiguste puhul lähevad meie seisukohad sageli lahku. Ühest küljest on ELil ja Venemaal ühised rahvusvahelised kohustused – nagu ma ütlesin – instrumentide kaudu, mille me koos ÜROs, OECDs ja Euroopa Nõukogus allkirjastanud oleme. Need kohustused kajastavad väärtusi ja hõlmavad kohustust austada nende instrumentide alusel moodustatud organite otsuseid. See puudutab eeskätt Euroopa Inimõiguste Kohut, ent on ilmne, et EL ja Venemaa tõlgendavad oma kohustusi erinevalt.

Euroopa Liit ja Venemaa on valinud neis küsimustes dialoogi tee ja see on õige tee. See tähendab, et me peame kuulama ka Vene poole muresid seoses teatud sündmustega Euroopa Liidus, sealhulgas näiteks vene keelt kõneleva vähemuse küsimusega.

Kuid on tõsi – nagu ütles ka nõukogu eesistuja –, et Vene Föderatsiooni suutmatusega austada inimõigusi seondub selge mure ning jätkuvad rünnakud inimõiguslaste, ajakirjanike ja teiste isikute vastu heidavad Venemaale halba varju.

Kõrgete esindajatega kohtudes tõstatame korrapäraselt neid küsimusi: ma ise olen rääkinud neist Sergei Lavroviga ja president Barroso on arutanud neid oma vestluspartneritega. Me tõstatame neid küsimusi ka kaks korda aastas toimuvatel inimõigusi puudutavatel konsultatsioonidel. Kahepoolne kohtumine president Barroso ja president Medvedevi vahel 6. veebruaril hõlmas samuti mõtete vahetamist inimõiguste teemal.

President Medvedev ise soovis nende mõttevahetuste jätkamist 21. ja 22. mail toimuvail tippkohtumisel ja me võtame sõnasabast kinni. Näiteks eilne rünnak inimõiguslase Lev Ponomarevi vastu on viimane meeldetuletus sellest, kui raske on inimõiguste kaitsjate olukord Venemaal. Ent lubage mul öelda, et need kaks elementi kajastuvad selgelt mandaadis, mille nõukogu komisjonile läbirääkimisteks andis. Mõlemad on olemas ja moodustavad meie mandaadi sisu. Seepärast leian ma, et õige on seda mandaati järgida ja nagu ma juba ütlesin, oleme alati valmis andma aru läbirääkimiste käigu kohta, mida ma äsja tegingi.

Janusz Onyszkiewicz, raportöör. – (PL) Proua juhataja, ma tahaksin raporti kritiseerijatele meelde tuletada, et tegu ei ole raportiga Venemaa kohta. Raporti eesmärk on anda komisjonile soovitusi selle kohta, mis teemasid kahepoolsetel kõnelustel ja läbirääkimistel tõstatada ning mis valdkondadele keskenduda. Seepärast polnud raportis viidet Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni küsimusele ega president Medvedevi plaanile. Selline viide olnuks kohatu. Tegu on hoopis teise küsimusega. Seda tuleks käsitleda OSCE raames koos USAga, kuid mitte kahepoolsete suhete raames Venemaaga. Lisaks ei hõlma sedalaadi soovitused meie enda kriitikat ja hinnangut näiteks inimõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus. Need küsimused tuleb tõstatada läbirääkimistel venelastega ja nemad hoolitsevad selle eest, et meie endi probleeme käsitletaks. See oli üks asi, millest tahtsin rääkida.

Teine asi on üldine ja seotud kõneluste tegeliku laadiga. Ma tahaksin juhtida tähelepanu sellele, et raportis välditakse selliseid mõisteid nagu strateegiline partnerlus. Selleks on mõjuv põhjus, nimelt sisaldab Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kohta vastu võetud dokument Venemaa kohta käivas osas järgmist teksti (*parlamendiliige tsiteeris ingliskeelset teksti*):

raportöör. – „strateegiline partnerlus ei ole võimalik juhul, kui niisugused väärtused nagu demokraatia, inimõiguste austamine ning õigusriigi põhimõtted ei ole kõigile ühised ning neid ei austata täies ulatuses; [seepärast] kutsub nõukogu üles seadma kõnealused väärtused uut partnerlus- ja koostöölepingut Venemaaga käsitlevate kestvate läbirääkimiste keskmesse.”

raportöör. – (PL) Positsioon on seega üsna selge. Me ei tohiks unustada raporti otstarvet ega seda, mis sorti sõnumi see komisjonile edastama peab. Lõpetuseks tahaksin öelda proua Bobošíkovále, et kasakad olid need, kes sultanile kirjutasid, mitte vastupidi.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 2. aprillil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Mul on hea meel Janusz Onyszkiewicz raporti üle ELi ja Venemaa suhete kohta. Ma usun, et ELi suhted Moskvaiga peavad tuginema pragmaatilistele alustele ja vältima eelarvamusi.

Esiteks, energiavarustuse osas on vaja teha head koostööd, mis on mõlema poole huvides. Selle saavutamiseks peavad aga ELi liikmesriigid olema solidaarsed, et nad saaksid moodustada ühisrinde läbirääkimistel Moskvaga gaasi importimise küsimuses. Ainult nii suudame tagada Euroopa kodanikele gaasitarnete kindluse jõukohase hinnaga. Meil on kohustus vältida uue gaasikriisi vallapääsemist.

Teiseks peame tegema Moskvaga koostööd, et lahendada probleeme, mis puudutavad meie ühist naabrust ning suhteid Moldova Vabariigi, Ukraina, Gruusia, Armeenia ja Aserbaidžaaniga. See lähenemine peab tuginema rahvusvahelise õiguse normidele ning lähtuma austusest riikide terviklikkuse ja suveräänsuse vastu, vältides seejuures autoritaarseid suundumusi. Me peame tegema edusamme näiteks Transnistrias, Osseetias ja Abhaasias lahendamata konfliktide käsitlemisel.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Venemaa on Euroopa Liidu jaoks tähtis partner. EL ootab, et tema partnerid teeksid temaga koostööd usaldusväärselt ja ausalt.

Vastastikune sõltuvussuhe võib olla vastastikku kasulik, kuid ei pruugi seda olla. See võib olla ka kahjulik, sest sellest võib kujuneda murede ja konfliktide allikas. Me peaksime tegema kõik, mis meie võimuses, et majanduskoostööst, julgeolekust, energiajulgeolekust ning inimõiguste ja demokraatia põhimõtete austamisest saaks meie suhte positiivne ja konstruktiivne osa. Kas see ka tegelikkuses nii läheb, sõltub eeskätt Venemaast. Venemaa võib otsustada lääne väärtuste ja normide kasuks. Keegi ei sunni Venemaad üht või teist valikut tegema. Venemaa peab ise valima. Üks asi on mulle vägagi selge – Euroopa ei muuda oma väärtusi ei Venemaa ega muu riigi nõudel. Me oleme järjepidevad või koguni jäärpäised, ent mitte seepärast, et teisiti käitumine tähendaks meie väärtuste hülgamist.

Kui Euroopa taganeks oma aluspõhimõtetest, siis ei oleks ta enam Euroopa. Seepärast tunnustame alati näiteks Gruusia territoriaalset terviklikkust. Me ei käitu nii põhjusel, et meil on mingi eriline poolehoid Gruusia rahva suhtes. Meie seisukoht tugineb lojaalsusele põhimõtete suhtes, millele meie maailm on rajatud. Selle maailma kahjustamine on võrreldav enesetapuga. EL ei soovi kindlasti sellist tagajärge ja ma arvan, et ka Venemaa mitte.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Võib väita, et hiljutine gaasikriis ja Gruusia konflikt on tekitanud uusi pingeid suhetes Vene Föderatsiooniga.

Venemaa peab lõpetama selliste olukordade ärakasutamise viisil, mis ei ole kooskõlas rahvusvahelise korraga, ja hoiduma uute mõjusfääride loomisest.

Samal ajal peab EL tegema kõik, mis tema võimuses, et viia energeetiline sõltuvus Venemaast miinimumini.

Tõsi, Venemaa on üks ELi naabritest ja arvestatav jõud rahvusvahelisel tasandil. ELi suhetes Venemaaga on suur majanduslik potentsiaal, mida Euroopa Liit ei saa kasutamata jätta, eeskätt praegust üleilmselt olukorda arvestades.

Seepärast peame investeerima dialoogi ja koostöösse Vene Föderatsiooniga, töötades välja selge strateegia, mille aluseks on ühised ja vastastikku kasulikud kohustused.

Selline koostöö saab edukas olla vaid siis, kui EL räägib ühel häälel ja asub dialoogi, millel on omad tingimused, ent mis on samal ajal konstruktiivne ja tugineb ühistele väärtustele ning inimõiguste, põhivabaduste ja kehtivate rahvusvaheliste normide austamisele.

Katrin Saks (PSE), kirjalikult. – (ET) Möödunud aastal said ELi-Venemaa suhted rängalt kannatada. Täna, pärast Gruusia sündmusi on küsitav Venemaa valmisolek ehitada koos ELiga ühine julgeolekuala ning pärast Abhaasia ja Lõuna-Osseetia enklaavide tunnustamist lahknevad osapoolte seisukohad Kosovo ja ühise naabruskonna küsimustes aina rohkem. Usaldust ei lisa jätkuvad gaasitülid tarnijatega ja energiaressursside politiseerimine.

Mul on hea meel, et kolleeg Onyszkiewiczzi raport kutsub Venemaad üles kinnitama rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud kohustusi, seda eriti Euroopa Nõukogu ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni liikmena ning väljendab Venemaa valitsusele muret inimõiguste olukorra ja Venemaa kodanikuühiskonna aheneva ruumi pärast. Parlament on oma raportiga pööranud tähelepanu ka Vene Föderatsioonis elavate põlisrahvaste olukorrale ning kutsub Vene ametiasutusi kindlustada riigi territooriumil elavate põlisrahvaste kultuuri ja keele püsimine ja jätkusuutlik areng.

Euroopa Liidu suhted Venemaaga peavad põhinema küll partnerlusel, mitte vastandumisel. Meie suhted Venemaaga on pragmaatilise koostöö seisukohast otsustava tähtsusega ning selline koostöö on kasuks ka

rahvusvahelisele stabiilsusele Samas peavad selle partnerluse aluseks olema väärtused: demokraatia, turumajandus, inimõiguste ja sõnavabaduse edendamine, mitte ainult kaubahuvid ning vastavalt nendele huvidele ühe asja nägemine, kuid mõne teise asja juures kramplik kanapimedus.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Vene Föderatsiooni ja Euroopa Liidu suhteid on viimastel aastatel korduvalt proovile pandud. Pärast Venemaa ja Gruusia vahelise konflikti vallandumist eelmise aasta augustis oleks võinud arvata, et naabrite suhteid parandab vaid see, kui ehitada nende vahele korralik tara. Mul on hea meel, et see ütlus ei pea paika ja et toonase eesistujariigi president Nicolas Sarkozy vahendas edukalt kriisi lahendamist.

Pärast raudse eesriide langemist on Euroopa Liidu ja Venemaa vahel kujunenud välja tihe vastastikune sõltuvussuhe, mida tuleks kasutada selleks, et edendada ühist arusaama demokraatiast, inimõigustest ja õigusriigist, soodustades seejuures usaldusväärseid majandussidemeid. Sagedaste ebakõlade tõttu viimastel aastatel oleme selle sihi silmist kaotanud ning kahe poole vaheline dialoog on muutunud üsna jäiseks, võttes pragmaatilise koostöö vormi.

Ma toetan nõukogu ja komisjoni soovi püüelda leppe poole, mille aluseks on jagatud kohustused seoses inimõigustega – nagu ka raportis öeldud –, sest ühiste väärtusteta lõpeb asi taas ühe ootamatu kriisiga, mis nõuab erakorraliste meetmete võtmist.

Richard Seeber (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Põhjalik uus partnerlusleping Euroopa Liidu ja Venemaa vahel on minu arvates vägagi teretulnud.

Venemaa on suuruselt kolmas ELi kaubanduspartner ja tal on suur strateegiline tähtsus Euroopa energiavarustuse seisukohast. Leping Vene Föderatsiooniga sätestab kahe poole vahelise parema koostöö alused.

Võttes arvesse, kui tähtsad on EL ja Venemaa teineteise jaoks, ei tohi see leping aga jääda pelgalt poliitilise tahte avalduseks; me peame hoolitsema selle eest, et seda ka täidetak. Parlamendi soovitusel nõukogule rõhutatakse eeskätt inimõiguste ja meediavabaduse kaitset Venemaal. Kuna meie kavatsuseks on järk-järgult tugineda meie majanduslikele, julgeolekupoliitilistele ja hariduspoliitilistele suhetele, siis on äärmiselt tähtis, et kõik meie partnerid austaksid Euroopa väärtusi. See on ainus viis, kuidas Venemaa ja Euroopa Liidu partnerlust mõlemapoolselt rahuldavalt arendada.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Uue leppe sõlmimine ELi ja Venemaa vahel on Euroopa Liidu diplomaatide jaoks üks raskemaid katsumusi. Euroopa Parlamendi ülesanne on anda aktiivselt soovitusi lepingu laadi ja sisu kohta. Raport sisaldab ELi ja Venemaa suhete peamiste aspektide üksikasjalikku analüüsi. Eeskätt käsitletakse selles süvitsi meie praeguse suhtega seotud probleeme.

Ma usun, et raporti vastuvõtmine on suureks sammuks uue partnerluslepingu sõlmimise poole Euroopa Liidu ja Venemaa vahel. Lepingu põhielementide teemal tuleks pidada üksikasjalikke konsultatsioone ja tõsiselt läbirääkimisi uue lepingu mõlema poole vahel. Raportis viidatakse paljudele probleemidele, mille lahendamine on eriti tähtis üksikute riikide jaoks. Ma tuletaksin meelde raskusi, mis on seotud Poola ja Vene Föderatsiooni vahelise kaubavahetusega. Sedasorti probleemid saab lahendada vaid siis, kui EL asub ühtsele seisukohale.

Raport sisaldab tervet nimekirja küsimustest, mis vajavad lahendamist. Kompromissi ei ole kõigi nende puhul võimalik lühiajalises perspektiivis saavutada osalt kultuuriliste ja sotsiaalsete erinevuste tõttu.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Venemaa on riik, kus sageli ei austata demokraatia aluspõhimõtteid. Venemaa on kurikuulus inimõiguste rikkumise, sõnavabaduse piiramise, sealhulgas arvamussvabaduse piiramise poolest. President Medvedev ja peaminister Putin mõjutavad Vene meediat. Viimane ei saa seetõttu täita oma eesmärki, milleks on usaldusväärse teabe levitamine.

Me peaksime siiski silmas pidama, et Venemaa on üks meie peamisi partnereid. Venemaal on juhtiv roll rahvusvahelisel tasandil. Ta on ka suur energiatarbija ja tähtis kaubanduspartner.

Minu arvates peaksime Venemaa tegude suhtes valjult ja selgelt sõna võtma. Me peaksime kritiseerima teda puudujääkide pärast demokraatias, suutmatuse pärast austada kodanikuvabadusi ning teiste riikide territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsuse rikkumise pärast. Me peaksime kutsuma Venemaad üles austama rahvusvahemuste õigusi ja järgima rahvusvahelisi lepinguid, mille ta on sõlminud. Ma pean silmas ÜRO hartat, Euroopa inimõiguste konventsiooni ja energiaharta lepingut. Samal ajal peame aga mees pidama, et partnerlus Venemaaga on väga oluline küsimus kogu Euroopa Liidu ja kogu Euroopa jaoks.

13. Rahvusvaheliste läbirääkimiste avamine eesmärgiga saavutada Arktika kaitse konventsiooni vastuvõtmine (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused rahvusvaheliste läbirääkimiste alustamise kohta eesmärgiga saavutada Arktika kaitse konventsiooni vastuvõtmine.

Alexandr Vondra, nõukogu eesistuja. – Proua juhataja, nagu me kõike teame ja iga päev lugeda võime, on Arktika tähtsus kasvamas ning see väärib ka Euroopa Liidu suuremat tähelepanu.

Seda toonitati oktoobris vastu võetud Euroopa Parlamendi resolutsioonis. Mul on hea meel, et saan täna pärastlõunal arutada seda teemat, mis on minu teada teie jaoks väga tähtis.

Vaid kolmel ELi liikmesriigil on maa-alad Arktika piirkonnas. Sellegipoolest ulatub kliimamuutuse ja sealse inimtegevuse mõju Arktika piirkonnast palju kaugemale. Arktikas toimuv mõjutab märgatavalt tervet ELi. Siiani on Arktikat hõlmavaid küsimusi kaldutud Euroopa Liidus lahendama eri valdkondade poliitika raames, näiteks merenduspoliitikas või võitluses kliimamuutusega. Kuigi uue põhjamõõtmelise raames toimuv koostöö hõlmab Euroopa Arktika alasid, ei ole liit töötanud välja laiaulatuslikku Arktika-poliitikat, mis koondaks kõik asjaomased poliitikavaldkonnad.

See on nüüd muutumas. Eelmise aasta märtsis esitasid kõrge esindaja Solana ja volinik Ferrero-Waldner Euroopa Ülemkogule ühisaruande kliimamuutuse ja rahvusvahelise julgeoleku kohta. Aruandes toonitati uut strateegilist huvi Arktika piirkonnas. Selles juhiti tähelepanu kaugeleulatuvale mõjule, mida avaldavad keskkonnamuutused Arktikas, ning tunnistati, et see võib tuua kaasa rahvusvahelise stabiilsuse ja Euroopa julgeolekuhuvidena seotud tagajärjed.

Aruandes kutsuti üles töötama välja eriomane ELi Arktika-poliitika, mille aluseks on piirkonna kasvav geostrateegiline tähtsus ja milles võetakse arvesse selliseid teemasid nagu juurdepääs ressurssidele ja uute kaubateede võimalik avamine.

Pärast seda esitas komisjon möödunud aasta novembris teatise ELi ja Arktika piirkonna kohta. Selles arutati mitmeid piirkonda puudutavaid strateegilisi ülesandeid ja pakuti välja konkreetsed meetmed kolmes põhivaldkonnas: Arktika kaitsmine ja säilitamine koos tema elanikkonnaga; loodusvarade säästva kasutuse edendamine; panuse andmine Arktika tõhustatud mitmepoolsesse valitsemisse. Viimast punkti käsitleti eelmise aasta oktoobri resolutsioonis.

Oma teatistes tegi komisjon ühe oma poliitikaeesmärgina eraldi ettepaneku, et EL peaks oma töös toetama ÜRO mereõiguse konventsioonil (UNCLOS) põhineva Arktika ühise valitsemissüsteemi edasist arengut, ning pooldas uute õigusvahendite kavandamise asemel juba olemasolevate kohustuste täielikku rakendamist. See on teatise üks põhielemente.

Oma eelmise aasta detsembri järeldustes väljendas nõukogu selget rahulolu teatisega ja leidis, et see on esimene samm Euroopa Liidu tulevase Arktika-poliitika kujundamisel.

Nõukogu nõustus komisjoniga, et EL peaks eesmärgiks seadma Arktika kaitsmise koostöös selle elanikega ning et ta peaks tegelema Arktikas ilmnevate probleemidega süstemaatilisel ja kooskõlastatud viisil. Ta leidis, et ELi eesmärgid on võimalik saavutada üksnes tihedas koostöös kõikide Arktika partnerriikide, territooriumide ja kogukondadega, ning märkis ära ka valitsustevahelise koostöö piirkonnas.

Samuti kiitis nõukogu heaks komisjoni kavatsuse taotleda alalise vaatleja staatust, et esindada Euroopa Ühendust Arktika Nõukogus. Nõukogu rõhutas ennekõike asjaomastele rahvusvahelistele konventsioonidele vastava mitmepoolse koostöö tähtsust ning tõstis esile eriti ÜRO mereõiguse konventsiooni.

Kooskõlas komisjoni teatisega ei väljendanud ta mingit toetust rahvusvahelise lepingu sõlmimise kavatsusele.

Sellele seisukohale tuginedes jätkab nõukogu nüüd tööd komisjoni teatistes esitatud meetmete ettepaneku üksikasjade kallal. Loodetavasti on minu tänase sõnavõtu põhjal selge, et nõukogu suhtub sellesse küsimusse väga tõsiselt.

Me tunnistame täielikult Arktika piirkonna kasvavat strateegilist tähtsust. Oleme nõus, et Euroopa Liidul peaks olema kõikehõlmav ja järjekindel poliitika. Nõukogu hoiab Euroopa Parlamenti asjade edasise käiguga kindlasti igati kursis ja on tänulik teie jätkuva huvi eest selle teema vastu.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Proua juhataja, sooviksin tänada Euroopa Parlamenti tema huvi eest Arktika vastu ning öelda samuti, kui väga me hindasime teie eelmise aasta oktoobri resolutsiooni Arktika valitsemise kohta. See andis poliitilise tõe komisjoni enda tööle juba nimetatud teatise „Euroopa Liit ja Arktika piirkond” kallal, mis võeti vastu eelmise aasta novembris.

Aga miks on see nii oluline? Oleme teiega ühel meelel, et Arktika piirkond väärib rahvusvahelist tähelepanu rohkem kui kunagi varem. Teaduslikud tõendid näitavad, et kliima muutub Arktikas palju kiiremini kui ülejäänud maailmas. Ainuüksi viimase kuue aasta jooksul on mandrijää paksus põhjapooluse lähedal vähenenud poole võrra ning võib olla jõudnud punkti, kus muutused on pöördumatud. See on selge hoiatav märk, mida eirata oleks meist rumal. Arktika järsk muutumine avaldab mõju selle elanikele, maastikule ja loomastikule nii maal kui ka merel.

Niisiis on käes aeg tegutseda. Sel põhjusel võtsime vastu teatise, mis on esimene samm ELi Arktika-poliitika suunas, rajades aluse kõikehõlmavama käsitusviisi jaoks. Teatise keskendutakse kolmele laiaulatuslikule eesmärgile: Arktika kaitsmine ja säilitamine täielikus koostöös selle elanikega; loodusvarade säästva kasutuse edendamine; mitmepoolse valitsemise tugevdamine.

Teatise esitatud ettepanekud on komisjoni väga põhjaliku analüüsi tulemus. Analüüs hõlmas konsultatsioone Arktika kõigi peamiste sidusrühmadega, sealhulgas nii ELi kui ka kolmandate Arktika riikidega. See oli vajalik seda enam, et Arktikale avaldavad mõju paljud ELi üleilmse ulatusega meetmed ja põhisuundumused, nagu integreeritud merenduspoliitika või kliimamuutus.

Seega sooviksin nende arutelude põhjal ja täna mõttevahetuseks esitatud resolutsiooni ettepanekut arvestades rõhutada, et Arktika piirkond erineb Antarktikast mitme olulise teguri poolest. Erinevalt Antarktikast, mis on tohutusuur, asustamata, ookeaniga ümbritsetud kontinent, on Arktika mereruum, mille ümber asuvad suveräänsetele riikidele kuuluvad asustatud maa-alad.

Seega on keeruline viia ellu mõte kehtestada üksnes Arktika jaoks välja töötatud siduv õiguslik kord, sest mitte ükski viiest Põhja-Jäämere rannikuriigist – ei Taani, Norra, Kanada, Venemaa ega Ameerika Ühendriigid – ei poolda seda. Seetõttu kardan, et niisugune ettepanek ei oleks selles etapis mitte ainult ebatõhus, vaid võib hakata kahjustama ka ELi rolli ja usaldusväärsust kogu Arktika-koostöös. Selle ettepaneku nimel pingutamise asemel teeniks ELi huve ja eesmärke paremini see, kui loodaks ulatuslikum mitmepoolne koostöö ja olemasolevaid õigusakte kasutataks paremini.

ÜRO mereõiguse konventsiooni ja teiste üldiste konventsioonide kaudu on juba loodud ulatuslik rahvusvaheline õigusraamistik. ÜRO mereõiguse konventsioonile tuginetakse ka vaidluste, sealhulgas merealade piiritlemisega seotud vaidluste lahendamisel. Soovime, et neid konventsioone rakendataks täielikult, ja peame väga oluliseks, et neid kohandataks vastavalt Arktika eripärale. Näiteks teeme ettepaneku luua õiguslik raamistik säästvaks kalavarude majandamiseks, mille puhul ei ole piirkondi ja liike veel muude vahenditega hõlmatud.

Teiseks teeme tihedat koostööd Rahvusvahelise Mereorganisatsiooniga, töötades välja ja jõustades kindlaid rahvusvahelisi standardeid ohutumaks navigeerimiseks Arktikas, võttes arvesse inimeste ohutust ja keskkonnasäästlikkust. See tähendab olemasolevate õigusnormide laiendamist või uute vastuvõtmist.

Kolmandaks kaitseme ka rahvusvaheliselt tunnustatud meresõiduvabaduse põhimõtet ja rahumeelse läbisõidu õigust. Rannikuriigid peaksid vältima diskrimineerivaid samme navigatsioonieskirjade vallas. Kõiki meetmeid tuleb kohaldada täielikus kooskõlas rahvusvahelise mereõigusega.

Neljandaks ei ole realistlik ettepanek korraldada rahvusvaheline moratorium Arktika maavarade kaevandamise kohta. Suur osa hinnangulistest mineraali-, nafta- ja gaasivarudest asub kas Arktika riikide suveräänsel territooriumil või nende majandusvööndites ning osadel riikidel on väga kaugeleulatuvad plaanid jätkata uurimistegevust. Igal juhul nõuame, et Arktika maavarade kaevandamine ja kasutamine peab alati vastama kõige kõrgematele võimalikele keskkonna- ja säästvusstandarditele.

Oleme Euroopa Parlamendiga ühel meelel, et selles piirkonnas on vaja väga kiiresti meetmeid võtta, ning meie teatise esitatakse mitu järjepidevat ja konkreetset ettepanekut. Sellele tuginedes soovime jätkata teiega koostööd ELi Arktika-poliitika kujundamisel.

Ärgem kaotagem kunagi silmist meie ühist eesmärki ning tehkem koostööd Arktika riikide ja rahvusvahelise üldsusega, et leida parim ja tõhusaim viis, kuidas hoida ja kaitsta Arktikat tulevaste põlvkondade nimel.

Anders Wijkman, *PPE-DE fraktsiooni nimel*. – Proua juhataja, olen osalenud Arktika piirkonnas mitmel kohtumisel, kus on keskendutud suures osas kliimamuutusele.

Tavaliselt on selliste kohtumiste esimene päev pühendatud tõsisele mõjule, mida globaalne soojenemine avaldab piirkonnale, selle loomastikule, elanike elatusallikatele jne. Teisel päeval käsitletakse väga sageli varude geoloogilise kasutamise seotud võimalusi. See on pisut vastuoluline. Väidaksin, et geoloogiliste varude kiire ärakasutamisega kaasneksid kindlasti väga tõsised riskid.

Soostun, et me ei saa tõmmata täpset paralleeli Arktika ja Antarktika vahele – selles suhtes nõustun volinikuga. Kuna meil aga puudub arvestav ja säästev keskkonnaraamistik sedalaadi tegevuse jaoks, mida selle piirkonna riikides praegu uuritakse, siis ma arvan, et resolutsioon edastab väga tähtsa sõnumi: olge ettevaatlikud. Asjaolu, et selle taga on kõik fraktsioonid, on minu arvates märkimisväärne.

Me nimetame kolm võimalust, kuidas edasi liikuda: esiteks rahvusvaheline leping, mis sisaldab võrreldes Antarktikaga mõistagi erisätteid selle piirkonna kohta; teiseks moratorium senikauaks, kuni tehakse uued teadusuuringud ning saadakse parem ülevaade piirkonnast ja selle haavatavusest või tundlikkusest, aga ka seniks, kuni kogutakse kokku tulemused mitme alternatiivse energiaallika kohta, mis arenevad praegu väga kiiresti. Võib-olla ei vajagi me tulevikus neid fossiilvarusid.

Seega leian, et isegi kui Euroopa Parlamendi kolleegid võivad olla eriarvamusel kõige vastutustundlikumate edasiliikumise viiside suhtes, on minu arvates väga märkimisväärne, et me kõik toetame seda resolutsiooni. Soovin rõhutada, et tahame liikuda äsja elavnenud mitmepoolsest koostööst ja dialoogist kaugemale; me tahame tagada keskkonna ohutuse ja elanike elatusallikate kaitse.

ISTUNGI JUHATAJA: LUIGI COCILOVO

asepresident

Véronique De Keyser, *fraktsiooni PSE nimel*. – (FR) Härra juhataja, sooviksin teile kiirelt meelde tuletada, mis toimub Arktikas, et kõik mõistaks, mis on selles arutus kaalul. Põhjapoolusel toimuv globaalne soojenemine suurendab soovi saada enda kontrolli alla piirkonna loodusvarad. Nagu ütlesite, lihtsustab jää sulamine tohutute nafta- ja gaasivarude kasutamist ja laevatatava veetee avamist ida ja lääne vahel, mis säästaks kaubalaevade jaoks tuhandeid kilomeetreid, aga osutub kahjuks katastroofiliseks keskkonnale.

Viie piiriiriigi – Kanada, Taani, Venemaa, Ameerika Ühendriikide ja Norra – võimutaotlused piirkonnas toovad kaasa ilmselged pinged. Kanada välisminister teatas sel nädalal, et Kanada võim Arktika maa-aladel ja vetes on pikaajaline, kindel ja põhineb ajaloolisel omandiõigusel. Samuti sõnas ta, et Kanada valitsus on lubanud suurendada poliitilist seiret ja sõjalisi jõudusid Kanadale kuuluvates Arktika vetes.

Need sõnad kordavad kajana Kremli teadaannet oma kavatsuse kohta kasutada Arktikas oma huvide kaitsmiseks sõjalisi jõude. Siiani on seda strateegilist piirkonda reguleeritud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel, millele kirjutas 10. detsembril 1982. aastal alla 150 riiki. Selles on sätestatud, et rannikuriikidel on kontroll piirkonna üle, mis ulatub kuni 200 meremiilini nende rannikust, ning neil on majanduslikud õigused merepõhja ressurssidele, aga seda piirkonda võidakse laiendada, kui riik suudab tõendada, et mandrilava ulatub kaugemale kui 200 meremiili. Neil on kuni 2009. aasta maini – mis on väga lähedal – aega esitada sellekohane taotlus ÜRO-le.

Venemaa astus esimese sammu 2001. aastal, sellest on tingitud ka praegune rahutus. Mis puutub minu fraktsiooni ja Michel Rocard, kes algatas selle arutelu Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonis ja kes nimetati hiljuti Arktika saadikuks, siis energeetikale, keskkonnale ja sõjalisele julgeolekule avalduvat mõju arvestades ei ole mereõiguse konventsioon Arktika jaoks piisav. Põhjapoolus on üleilmne vara ja seda tuleb kaitsta siduva hartaga, milles Euroopa Liit peab võtma juhtrolli. Me soovime puhast ja eelkõige sõjaväevaba põhjapoolust.

Diana Wallis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, see arutus on ilmselgelt seotud meie eelmise aasta oktoobri resolutsiooniga Arktika valitsemise kohta. Meie fraktsioon on valmis toetama soovi sõlmida Arktika leping, aga veel enam tahame saavutada uut laadi valitsemist. Leping on ehk pigem sümbolne, aga meie nõuame, et tehtaks koostööd Arktika riikide ja eelkõige Arktika elanikega ning austataks neid. Nagu te juba ütlesite, on just inimesed need, kelle tõttu tuleb eristada Arktikat Antarktikast.

Meil on olemas rahvusvahelised struktuurid – Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) eeskirjad, rahvusvaheline mereõigus –, ent me vajame midagi asjakohasemat ja täpsemat. Me peaksime tuginema Arktika Nõukogu tööle. Lugupeetud volinik, te peaksite ühinema sellega võimalikult ruttu ja aitama tagada

selle poliitilise suutlikkuse. Me peame iga hinna eest hoiduma liikumast tagasi endisaegsete võimutaotluste, territoriaalsete nõuete ja valitsustevahelise otsustusprotsessi juurde. Selles meie maakera hapras piirkonnas on vaja uut laadi valitsemist, mille puhul iga kodanik maailmas tunneks huvi või kaasatust.

Samuti peame näitama, et me sobime Arktika asjades kaasa rääkima, sest meie kui eurooplaste varasemad teod ei ole kiiduväärt. Meie meremehed ja kaupmehed laastasid Arktika keskkonda 17. ja 18. sajandil Teravmägede rüüsteretkedega. Just meie tööstusheide on see, mis on otseselt põhjustanud piirkonna äkilise kliimamuutuse, ning nüüd, sel väga äreval hetkel ähvardame suruda Arktika elanikele peale oma väärtused ja tavad. Me peame neid kuulama ja nendega koostööd tegema, sest ausalt öeldes on nemad kaitsnud oma keskkonda meist paremini. Meie fraktsioon ei toeta seetõttu 50-aastast moratooriumi.

Godfrey Bloom, fraktsiooni IND/DEM nimel. – Härra juhataja, ma elan ühel ilusal saarel – see on kaunis saar, mida Euroopa Liit on viimase 15 aasta jooksul kavakindlalt hävitanud. Olen näinud prügilaid käsitlevat Euroopa Liidu direktiivi, millega on lubatud tööstusjäätmed – mida nimetatakse naerdes kompostiks – maha visata. Olen näinud, kuidas sadajad tuhanded kalad kaadatakse Põhja-Jäämerre. Olen oma koduküla lähedal näinud, kuidas endistel imelistel nisu- ja odrapõldudel ning karjamaadel on hakatud kasvatama selliseid asju nagu siidpööris ja muud biokütuseks sobivad taimed, mis hävitavad meie keskkonda ja tõstavad toiduainete hinda.

Euroopa Liit soovib, et täidaksime oma taastuenergiaga seotud eesmärgid. Kolmkümmend viis hiigelsuurt tuuleturbiini on meie kauni saare suurimad rüvetajad alates tööstusrevolutsioonist. Ja nüüd soovite saada enda võimu alla veel üht viimastest puutumata loodusega aladest maailmas – Arktikat. Härra juhataja, lugupeetud kolleegid, lubage öelda, et olen nõus proua Wallisega. Teie teod on kohutavad ja seepärast ärge jumala pärast toppige oma nina sellesse.

Avril Doyle (PPE-DE). – Härra juhataja, volinikul on tõepoolest õigus. Arktika on Antarktikast mitmel põhjusel üsna erinev ning vaid mõni kuu tagasi, 8. oktoobril 2008 kõnelesin siin Euroopa Parlamendis samal teemal.

Nagu tookord ütlesin, on Arktikal aina tähtsam geostrateegiline roll meie maailmas ja viimase kümne aasta jooksul on selles piirkonnas kerkinud esile mitmesugused tõsised küsimused. Oleme nüüd silmitsi siiani suletud mereteede avamisega, mis on otseselt kliimamuutuse tulemus. See ei tule üllatusena, sest Arktika soojeneb palju kiiremini, sealne temperatuur on viimase saja aasta jooksul tõusnud kaks kraadi võrreldes ülejäänud maailma keskmise näitajaga, mis on vaid 0,6 kraadi.

Sellele väga haavatavale ökosüsteemile avaldavad aina suuremat survet ressursinäljas riigid, kes soovivad kasutada piirkonna potentsiaali, ilma et nad võtaks nõuetekohaselt arvesse selle ülimalt tähtsust maailma kliimat tasakaalustava jõuna.

Olen nõus proua Wallise mõttega, et üleskutse kehtestada kogu varude kasutamisele 50-aastane moratoorium ei ole praktiline ega mõistlik, aga arvan, et kõik tsiviliseeritud riigid võiksid nõustuda uute varude kasutamise piiratud moratooriumiga, mis kehtaks kuni uute teadusuuringuteni.

Lisaks on ELi liikmesriikide hulgas lausa kolm Arktika riiki koos kahe EMP naaberriigiga, kes moodustavad rohkem kui poole Arktika Nõukogu liikmete arvust. Sellest piisab, et suudaksime ennast nimetatud küsimuse üleilmsel arutelul kehtestada selle sõna parimas mõttes.

Arktika on maailma kliima kontekstis väga tähtis ja ainuüksi seepärast peame osalema selle kauni ning – nagu eelkõneleja ütles – meie maailma ühe viimase puutumatu loodusega paiga uut laadi valitsemises.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Arktika piirkond on üks hapramaid meie planeedil. Selle loodusvarade piiramatu kasutamise tagajärjed ei oleks katastroofilised mitte ainult ümbritsevate alade ja põliselanike, vaid kogu maailma jaoks.

Ulatuslike alade sulamine on muutnud need ohud tegelikkuseks, tekitades vajaduse uute üleilmsete õigusaktide järele, millega kaitstaks Arktikat ja mis oleks sarnased Antarktika kehtivate õigusaktidega, kuid võtaks arvesse erinevusi, mida arutelu käigus juba toonitati.

Me vajame rahvusvahelist lepingut kõigi asjaomaste poolte vahel, kelle hulka kuulub kahtlemata ka Euroopa Liit, et kaitsta Arktika ainulaadset keskkonda, tagada igasuguse inimtegevuse täielik säästvus ja võtma uutel ligipääsetavateks muutuvatel mereteedel kasutusele mitmepoolsed laevatamiseeskirjad.

Arktika Nõukogu on enda loomisele järgnenud aastate jooksul olnud eeskujuks, kuidas ühiseid probleeme koostöös hallata. Praegusel keerukal ja ebakindlal ajal peaksime süvendama seda meelsust ja arusaama, et vältida naaberriikide või teiste rahvusvaheliste osaliste kaasamist geostrateegilistesse vaidlustesse ja mitte unustada meie kõigi eesmärki, milleks on selle suure ühispärandi kaitsmine.

Laima Andrikienė (PPE-DE). – Härra juhataja, täna arutame Arktika kaitsmist, mis on väga terav küsimus – ja seda mitte ainult Euroopa Liidus.

Esiteks arvatakse, et Arktika piirkonnas on ulatuslikud energiavarud – koguni 20% maailma avastamata tehniliselt taastatavatest varudest – ja kiusatus neid kasutada on vastupandamatu. Teiseks on Arktika keskkond erakordselt õrn. Kogu maailma mõjutavad paljud muudatused, mis on juba käimas. Kolmandaks ähvardavad Arktikat territoriaalsed vaidlused. Me riskime suuremate konfliktide lahvatamisega selle piirkonna riikide vahel, kes soovivad kaitsta – sealhulgas sõjaliste vahenditega – seda, mida nad peavad oma riiklikeks huvideks.

Nüüd peab Euroopa Parlament oma seisukohta selgelt väljendama, sest ta ei ole siiani selles arutelus peaaegu üldse osalenud, välja arvatud meie resolutsioonis, mis võeti vastu eelmise aasta oktoobris ja milles nõuti rahvusvahelise lepingu sõlmimist Arktika kaitseks. Tuleb mainida, et ELi liikmesriigid ja EMPga ühinenud riigid moodustavad üle poole Arktika Nõukogu liikmetest. Nagu Ameerika Ühendriikides, nii peaks Arktika olema ka Euroopa Liidus strateegiline prioriteet.

Toetan täielikult meie ettepaneku projekti, mille kohaselt peaksid komisjon ja nõukogu tegutsema selle nimel, et kehtestada Arktikas geoloogiliste varude kasutamisele moratoorium 50 aastaks, kuni uute teadusuuringuteni. Meie Euroopa Parlamendis peaksime kutsuma komisjoni üles algatama läbirääkimised Venemaa ametiasutustega mitmel tähtsal teemal, mis on loetletud meie resolutsiooni projektis. On aeg lisada Arktika-teema ELi ja Venemaa eelseisva tippkohtumise päevakavasse.

Christian Rovsing (PPE-DE). – (DA) Härra juhataja, Gröönimaa on osa Taani Kuningriigist ja tal on omavalitsuses suur vastutusala. Arktika ei ole asustamatu. See ei ole reguleerimata maa-ala nagu Antarktika. Vastupidi – need maa-alad on Arktika riikide osad ja neis elab juba neli miljonit elanikku, kellest kolmandik on põliselanikud. Need rahvad ja riigid nõuavad õigustatult piirkonnas leiduvate varude ja võimaluste kasutamist. Vaid keskele jääval merel on rahvusvaheline staatus ning selle puhul loob Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioon asjakohase õigusliku aluse. Seda mõtteviisi kinnitasid ka Arktika rannikuriigid 2008. aasta Ilulissati deklaratsioonis. Lisaks ÜRO mereõiguse konventsioonile on suur hulk muid asjakohaseid rahvusvahelisi ja piirkondlikke õigusakte. Vaevalt et on vajadust täiendava valitsemise järele. Heal juhul tuleb kohandada juba kehtivaid õigusakte. Taani on esitanud Arktika Nõukogule ettepaneku kontrollida ajakohastamise eesmärgil olemasolevaid lepinguid. See toimub ja peaks toimuma koostöös Arktika riikide ja elanikega.

Charles Tannock (PPE-DE). – Härra juhataja, Antarktika leping on ere üleilmne näide sellest, et rannikuriikide territoriaalsed nõuded saab rahumeelse koostöö ja teadusuuringute huvides kõrvale jätta. Kuna maailm seisab silmitsi globaalse soojenemisega, mis sulatab kahe piirkonna mandrijää ja põhjustab merevee taseme tõusu, ning kuna Arktika jäätunud mereteed taasavanevad navigeerimiseks, siis tuleb kehtestada samasugune kord jäätunud – või peaksin ütleva sulava – Põhja-Arktika jaoks. Peatada tuleb kisklus võimu ja Arktika mineraalivarude pärast, mida näitab Venemaa lipu melodramaatiline heiskamine merepõhjas.

EL peaks üritama veenda viit Arktika rannikuriiki – Ameerika Ühendriike, Kanadat, Venemaad, Norrat ja Taanit – niisuguse lähenemisviisi arukuses.

Johannes Lebech (ALDE). – (DA) Härra juhataja, taanlasena, kes esitab selle resolutsiooni ettepaneku koos Diana Wallisega Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioonist, ei ole ma just eriti populaarne. Siiski arvan, et resolutsiooni põhisisu on õige. On hea, et EL keskendub Arktika piirkonnale. Ka väikeriikide Taani ja Norra jaoks on hea, et EL selle küsimusega tegeleb, nii et me ei pea olema vastamisi vaid selle piirkonna suurte tegutsejatega nagu USA ja Venemaa.

Siiski soovin öelda, et ma ei saa hääletada moratooriumi poolt, mida praegu resolutsioonis kavandatakse. Esiteks on see üsna ebarealistlik. Venemaa ja Ameerika Ühendriigid ei aktsepteeri seda mingil juhul. Pealegi arvan, et me peame, nagu ütles härra Rovsing, võtma arvesse selles piirkonnas elavaid inimesi, ning Gröönimaa elanikud ootavad mõistagi – ja loomulikult õigusega –, et nad saaksid kasutada oma territooriumil asuvaid loodusvarasid, nagu iga teine riik saab seda enda territooriumil teha.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, lugupeetud volinik, tahaksin teile lihtsalt meelde tuletada, et jääväljadel olevad jääkarud olid need, kelle pealt me nägime, kui suur keemiline saastus

kogu maailma mõjutab. Nende rasvast leiti diklorodifenüültrikloroetaani ja me teame kõik väga hästi, et seda ainet ei kasutata jääväljadel.

Igatahes soovin tänada komisjoni ettepaneku eest, mille ta tegi pärast siin, Euroopa Parlamendis peetud arutelu, sest kliimamuutuse tõttu tuleb väga kiiresti asuda kaitsma seda ainsat piirkonda, milleni inimeste kiskjalik käitumine ei ulatu. Me peame seda meeles pidama.

Muidugi on see – viitan proua De Keyseri öeldule – poliitiliselt pakiline, sest lõppude lõpuks peame midagi Arktika heaks ette võtma. Mõned selle mandri osade omanikud ihuvad sellele tõepoolest hammast. Teame väga hästi, et Venemaa, kellest me hiljuti kõnelesime, soovib kehtestada oma piirid kaugemal kui tema mereruum ja laiendada neid mandrilavast edasi. Seetõttu on see meie jaoks pakiline küsimus, sest Venemaa soovib ka sinna oma lipud ja sõjalised üksused paigutada, nagu Kanadagi.

Teie ettepanekust puudub võib-olla see, mida me eelmisel korral palusime – see on rahvusvaheline Arktika kaitse leping, mis võimaldab meil viimaks tagada selle kaitse.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Me oleme tunnistanud nii looduslikele kui ka inimestega seotud kriisidele Arktikas. Meie pingutuste siht peaks olema tagada, et neile ei järgneks poliitiline ega muu kriis. Nõue suhtuda Arktikasse vastutustundlikult on appikutse ja üleilmse valitsemise küsimus. Avaldan heameelt iseäranis püüdluste üle, mille puhul austatakse selle piirkonna põliselanikke.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, esiteks sooviksin tänada proua Ferrero-Waldnerit, kes on teinud Euroopa Parlamendiga väga tihedat koostööd ja on kindlasti kõige pühendunum volinik selles valdkonnas: hindan seda tõepoolest. Ta oli kohal ka meie eelmise nädala kohtumisel Euroopa Majanduspiirkonnaga: lõppude lõpuks on põhjamööde siin eriti tähtis ja ka Diana Wallis on korduvalt rõhutanud, et Euroopal lasub selles väga eriline vastutus.

Arvan, et eriti finants- ja energiakriisi ajal oleme kohustatud tundma veelgi suuremat huvi selle valdkonna vastu ning vastama ka rahvastiku sellekohastele huvidetele ja vajadustele, sest lõppkokkuvõttes ei ole inimene ja loodus vastasseisus, vaid peaksid teineteist täiendama. Sellest seisukohast lähtudes arvan, et me võime juhtida tähelepanu mõnede tublidele edusammudele eriti energiapoliitikas ning võib-olla suudame intensiivistada koostööd selles valdkonnas.

Alexandr Vondra, nõukogu eesistuja. – Härra juhataja, mul on hea meel selle õigeaegse arutelu üle. Ressursside otsimise ja kliimamuutuse tulemusel on Arktika piirkond ulatuslike muutuste künnisel. Tõenäoliselt ei ole mõjutatud ainult piirkond ise, nagu paljud siin täna on tunnistanud, vaid ka EL tervikuna. Nende muutuste taustal on oluline, et EL läheneks Arktika-teemale põhjalikult ja strateegiliselt, hõlmates hulga teemasid, nagu keskkond, transport, bioloogiline mitmekesisus, kliimamuutus, merendusküsimused, energeetika ja teadusuuringud, samuti põliselanike elatusallikate kaitse.

Leian, et nõukogu võtab seda küsimust praegu väga tõsiselt. Üldjoontes toetab ta komisjoni teatistes esitatud ettepanekuid. See peaks olema alus Arktika-poliitikale, mis tuleb töötada välja kõikehaaraval viisil. Kui pöörduda nende poole, kes räägivad uuest lepingust, siis nõukogu ei ole veel seisukohta võtnud, sest ta vaatab praegu alles komisjoni ettepanekuid läbi. Sooviksin vaid meelde tuletada nõukogu detsembris tehtud järeldusi. Järeldustes ütleme, et ELi eesmärgi saab saavutada vaid tihedas koostöös Arktika riikidega ning EL peaks suurendama oma osalust kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste konventsioonidega.

Nagu juba ütlesin, uuritakse komisjoni ettepanekuid praegu palju üksikasjalikumalt. Usun, et need aitavad jõuda kokkuleppele, kuidas üldjoontes reageerida paljudele raskustele, millega me Arktika piirkonnas silmitsi oleme. Avaldan heameelt Euroopa Parlamendi huvi üle ja olen valmis andma teile taas aru, kui nõukogu on võtnud seisukoha.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Härra juhataja, nagu ma rõhutasin selle tähtsa arutelu alguses, peab Euroopa Liit võtma suurema rolli Arktika keskkonna kaitsel, toetades loodusressursside säästlikku kasutamist ja edendades Arktika mitmepoolset valitsemist. Oleme pühendunud Arktika kaitsele ja samal ajal on meie eesmärk aidata kaasa koostöösüsteemile, mis tagab säästvuse ning vaba ja õiglase juurdepääsu. Et nende oluliste püüdlustega edu saavutada, peame tegema tihedat koostööd kõigi Arktika riikide ja sidusrühmadega, nagu ma juba ütlesin.

Seoses sellega teeb komisjon ettepaneku, et uute õiguslike vahendite kavandamisele tuleks eelistada olemasolevate kohustuste täielikku rakendamist ja täpsustamist, et suurendada julgeolekut ja stabiilsust. Range keskkonnahaldus ja ressurside säästev kasutamine, samuti avatud ja õiglane juurdepääs. Samal ajal on EL juba rõhutanud, et väljaspool riikide jurisdiktsiooni asuvate piirkondade jaoks jäävad ülalnimetatud

konventsioonist tulenevad keskkonnakaitse sätted üsna üldiseks, ning me jätkame tööd Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis teatavate raamistike edasiarendamise suunas, kohandades neid uute tingimuste või Arktika erijoontega. Näiteks uues ÜRO mereõiguse konventsiooni rakenduslepingus merede bioloogilise mitmekesisuse kohta riikliku jurisdiktsiooni alt välja jäävates piirkondades võiks võtta arvesse Arktikat; oleme esitanud oma taotluse ka Arktika Nõukogu eesistujale Norrale. Komisjoni taotluse vastuvõtmine nõuab kõigi Arktika Nõukogu liikmete ühehäälsel otsust. Seda otsust, mis peaks tehtama 29. aprillil – seega lähiajal – võib negatiivselt mõjutada algatus, milles tehakse võib-olla ettepanek Arktika lepingu kohta, seega peaksime olema sellega ettevaatlikud.

Lõpetuseks lubage mul öelda, et Arktika rannikuriigid eelistavad selgelt tugineda ÜRO mereõiguse konventsioonile. Euroopa Liit peab seda arvesse võtma, kui soovib teha veelgi tugevamat koostööd Arktika, selle elanike ja loomastiku heaolu nimel. Seoses sellega ei tohiks me nõrgestada olemasolevaid koostööraamistikke, sest see ei vastaks tegelikult meie eesmärkidele ja huvidele. Samuti ei oleks see kooskõlas teie enda resolutsiooni projekti mõttega.

Kokkuvõtteks leian, et olud ei ole rahvusvahelise Arktika lepingu jaoks veel õiged ning me peaksime pingutama pigem selle nimel, et kohaldada tõhusalt olemasolevat õigusraamistikku, täites seeläbi võimalikud lüngad ja kohandades eeskirju Arktika erijoontega. See tundub olevat palju teostatavam.

Juhataja. – Vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2 olen saanud kuus resolutsiooni ettepanekut⁽¹⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 2. aprillil 2009.

14. Võrdne kohtlemine sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanike õiguste, justits- ja siseasjade komisjoni nimel Kathalijne Maria Buitenwegi esitatud raport ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)) (A6-0149/2009).

Kathalijne Buitenweg, raportöör. – (NL) Härra juhataja, esmaspäeval sai minu sõbra tütar äraütleva kirja ülikoolilt. Teda ei jäetud kõrvale mitte intellektuaalsete võimete pärast, vaid seetõttu, et tal on puue. Kirjas öeldi, et ülikool ei suuda talle pakkuda sellist hoolt, mida ta vajab. Ta lõpetas keskkooli edukalt, nii et seal ei olnud mingeid probleeme, aga nüüd on ta kõrvale lükatud.

Täna arutatav raport puudutab meie ühiskonna südant. Kas soovime, et inimesi peetaks nende vanuse, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste või puude tõttu alama klassi kodanikeks, või eelistame ühiskonda, milles igaüks saab täiel määral osaleda? Kui inimestele keeldutakse üürimast elamispiinda või andmast laenu selle tõttu, kes nad on, siis ei ole siin tegemist mitte ainult nende ebaõiglase kohtlemisega, vaid kogu ühiskond näitab ennast nende inimesi maha kandes halvas valguses.

Ootasin tänast päeva suure ärevusega. Homsel hääletusel on kaalul väga palju. Euroopa Parlament on kutsunud üles kehtestama Euroopa direktiive isikute võrdse kohtlemise kohta juba 1995. aastast ja Amsterdami leping andis lõpuks ometi meile selleks õigusliku aluse. 2000. aastal võeti selle tulemusena vastu mõned tähtsad direktiivid: direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust ja mille kohaldamisala hõlmab nii tööturgu kui ka kaupade ja teenuste pakkumist, ning direktiiv, mille eesmärk on võidelda usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest tingitud diskrimineerimise vastu – kuigi see piirdub tööturuga.

See hakkas probleeme põhjustama, sest diskrimineerimine on keelatud rohkemates valdkondades isegi soo alusel. Euroopa Parlament on alati olnud vastu diskrimineerimise aluste hierarhiale, mis on praeguseks välja kujunenud. Pealegi, miks peaks olema võimalik keelduda kellelegi laenu andmast seetõttu, et ta on homoseksuaal, ent mitte seetõttu, et ta on mustanahaline? Kaitse peaks olema võrdne. Oleme kõik esitanud põhjendusi selle horisontaalse direktiivi poolt, kuigi meil on olnud lahkarvamusi üldise meelega ja vahel ka sisulise poole osas. Ent siiani on siiski suurem osa Euroopa Parlamendist soovinud praegust

⁽¹⁾ Vt protokoll.

tasakaalustamatust kaotada; just selle sõnumi peame homme nõukogule edastama, seega loodan nii suurt enamust kui võimalik.

On palju inimesi, keda soovin tänada raportisse antud panuse eest. Kõigepealt selle koostajad, eelkõige Liz Lynne tööhõive- ja sotsiaalkomisjonist. Paljud tema soovitused on teksti lisatud. Samuti tahaksin tänada variraportööri Patrick Gaubert'i, Emine Bozkurti, Sofia in 't Veldi ja Yvonne Kaufmanni. Hollandi keeles on meil ütlus, mille sõnasõnaline tõlge on „üle oma varju hüppama“, mis tähendab meie jaoks enda ületamist – nägemist kaugemale punktist, mis on ammu teada; see ütlus kehtib hästi variraportööride kohta. Minu arvates oleme olnud edukad. Olen tõeliselt uhke kompromissi üle, mille võttis vastu kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjoni enamus. Olukord on paranenud. Soovin tänada veel paljusid inimesi, kes on sellele kaasa aidanud, eriti aga Michael Cashmani. Tahan tänada teda kõigi nõuannete eest, mida ta mulle on andnud, tema lobitöö eest ning samuti tema innustuse ja sõpruse eest viimastel aastatel.

Kui minna sisu juurde, siis raportis keelatakse diskrimineerimine neljal alusel. Need tingimused juba tööturu jaoks paika pannud, aga nüüd kohaldatakse neid ka kaupade ja teenuste pakkumisel, sotsiaalkaitse – sealhulgas sotsiaalkindlustuse ja tervishoiu – ning hariduse vallas. Igasugust vahetegemist ei loeta siiski diskrimineerimiseks. Näiteks kindlustusseltsidel lubatakse endiselt tõmmata piiri vastavalt vanusele või puudele juhul, kui nad suudavad seda objektiivselt põhjendada. Paljude puudega inimeste jaoks tuleb kehtestada teatud klauslid, aga nüüd on sätestatud piirangud selle kohta, mida peetakse mõistlikuks. Erandid on teataval tingimustel seega lubatud, aga võrdne kohtlemine on reegel, ning see pannaksegi homme hääletusele. Kas me näeme Euroopat vaid turuna või ka tsivilisatsiooni hällina?

Pean ütlema, et igal juhul näitab muudatusettepanek 81, millisel seisukohal on härra Weber ja veel 41 inimest. Te ei soovi näha võrdset kohtlemist käsitlevaid õigusnorme; on ükskõik, millist kompromissi ma püüan saavutada, sest te olete lihtsalt põhimõtteliselt diskrimineerimisvastaste õigusnormide vastu. Seega ei tee te muudatusettepanekuid, vaid lükkate terve ettepaneku tagasi. Siin lähevad meie teed lahku – kesktee ei ole võimalik. Ootame homseni, et näha, millises suunas soovib Euroopa Parlamendi enamus liikuda.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma hindan selle ettepaneku vastu ilmutatud rohket huvi, mida tõendab suur hulk esitatud muudatusettepanekuid. See näitab, et võitlus igapäevase diskrimineerimise vastu on enamiku jaoks meist alati esmatähtis – isegi tõsise majanduskriisi ajal. Samuti avaldan heameelt suurepärase raporti üle, mille esitas proua Buitenweg ja mille kiitis heaks kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjon, samuti proua Lynne'i ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni märkimisväärse panuse üle.

Raporti projektis toetatakse komisjoni esitatud direktiivi eelnõu eesmärki ja püüdlusi. Minu arvates on raportööril õnnestunud kooskõlastada erinevad seisukohad ja saavutada fraktsioonide vahel suur üksmeel. Soovin avaldada tunnustust Euroopa Parlamendi toetavale rollile direktiivi eelnõu esitamisel.

Mis puutub väljapakutud muudatusettepanekutesse, siis olen paljude raporti projektis esitatud parandussoovitustega nõus. Sellegipoolest sooviksin öelda, et see projekt eeldab nõukogu ühehäälsel nõusolekul, ning seetõttu peame jääma realistlikuks.

Ma tean, et mitmekordse diskrimineerimise probleem on teie jaoks peamine. Olen täiesti teadlik sellest, et inimesed, kes on mitmekordse diskrimineerimise ohvrid, kannatavad väga tõsiselt. Siiski arvan, et kuna direktiivi kohaldatakse vaid nelja võimaliku diskrimineerimise aluse suhtes, ei saa seda probleemi õiguslikul tasandil lõplikult lahendada.

Komisjoni 2008. aasta juulikuises teatises, mis käsitleb mittediskrimineerimist, võtsime endale kohustuse algatada sel teemal arutelu äsja asutatud valitsusekspertide rühmas. Selle aruteluga on algust tehtud. Seega ei jäeta mitmekordse diskrimineerimise küsimust tähelepanuta.

Ma võin nõustuda mitmekordse diskrimineerimise käsitlemisega selles direktiivi eelnõus nimetatud valdkondades. Olen nõus, et peame palju selgemini määratlema volituste jagunemise ELi ja liikmesriikide vahel. Direktiiviga ei muudeta seda määratlust, vaid meie eesmärk on saavutada võimalikult suur õiguskindlus.

Samuti olen päri, et kui arutatakse väidetava ohvrustamise juhtumeid, tuleb võtta arvesse sõnavabadust. Siiski peaksime olema teadlikud, et ohvrustamise mõiste kasutamine eeldab kindlaid tõendeid. Kaalul peab olema inimväärikus ning peab esinema vaenulik või alandav õhkkond.

Olen nõus kasutusele võtma seotusest tuleneva diskrimineerimise mõiste hiljutise Colemani kohtuasjas tehtud otsuse tähenduses, aga seda mõistet tuleks kohaldada üksnes siis, kui esineb otsene diskrimineerimine ja ohvrustamine.

Finantsteenuste vallas olen nõus, et teenusepakkujad peaksid rakendama teataval tasemel läbipaistvust, aga mul on mõned kahtlused teie projektis kasutatud sõnastuse kohta. Soostun täielikult, et direktiivi ei tohiks kohaldada puhtalt eratehingute puhul. Komisjoni ja Euroopa Parlamendi seisukohad on siin väga sarnased. Mis puutub füüsilise puudega isikutesse, siis võin toetada viidet füüsilise puude üldisele määratlusele, mida on kasutatud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis.

Samuti nõustun põhimõtteliselt mõnede märkustega füüsilise puude mõiste kohta, mis on esitatud teie muudatusettepanekutes. Siiski pean vajalikuks märkida, et õigusakti sõnastus peab olema väga täpne. Olen päri veel mõnede esitatud ideedega, aga minu arvates tuleb tagada artikli 4 lühidus ja mõistetavus.

Daamid ja härrad, ootan huviga teie arvamusi, millele ma vastan arutelu käigus.

Elizabeth Lynne, *tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuse raportöör*. – Härra juhataja, tahaksin väga tänada raportööri kogu suure vaeva eest, mida ta on selle raportiga näinud, ja meie tiheda koostöö eest selles vallas. Oleme ühiselt töötanud väga intensiivselt mitte ainult selle raporti kallal, vaid, nagu ta teab, ka koos teiste inimestega, oleme mõlemad töötanud selle teema kallal nüüdseks juba palju aastaid, kümme aastat alates sellest, kui ma tulin Euroopa Parlamenti. Mäletan, et tollal istusime koos artikli 13 kuulamistel. Nüüd oleme lõpuks jõudnud selleni, et arutame diskrimineerimise vastase direktiivi üle, võimaluse üle suruda viimaks ometi läbi diskrimineerimise vastane õigusakt kõigil seni hõlmamata alustel – puude, vanuse, usutunnistuse või veendumuste ja seksuaalse sättumuse tõttu. Oleme seda palju aastaid oodanud. Loodame, et saavutame suure häälteenamuse.

Olen puude ja vanuse teemal võidelnud hulga aastaid ja juba mõnda aega tagasi veendusin, et me ei saa jätta kedagi kõrvale. Meil ei olnud võimalik tegeleda kõigepealt puudega isikute direktiiviga ja seejärel vanust puudutava direktiiviga, sest ma arvasin, et seksuaalne sättumus ja usutunnistus jäetaks siis kõrvale. Seetõttu palusin eelmisel aastal esitatud algatusraportis koostada ühtne direktiiv, mis sisaldaks kõiki siiani hõlmamata valdkondi. Olen rahul, et see sündiski nii. Samuti olen rõõmus, et saavutasime selle algatusraportiga Euroopa Parlamendis niivõrd suure enamuse. Olen komisjonilt ja nõukogult kuulnud, et see oli üks põhjusi, miks nad arvasid, et selle ettepaneku võib julgelt esitada. Seetõttu peame saama homme selle raporti poolt hääletama väga suure enamuse.

Sooviksin avaldada väga suurt tänu ka volinik Špidlale. Olen teda tänanud ka muul ajal, aga soovisin seda teha täiskogu istungil, sest usun tõepoolest, et ilma tema toetuse ja abita ei oleks see ettepanek praegu arutelul. Seega, lugupeetud volinik, paljude poolt siiras aitäh teile teie pingutuste eest. Tean, et olete ise selle kallal palju tööd ära teinud.

Me suutsime saavutada sellele toetuse tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis ning kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjonis. Nüüd vajame suurt häälteenamust. Kogu ELis tuleb igapäev võrdselt kohelda. Ratastoolis või juhtkoeraga liiklejal peab olema vaba juurdepääs kõigisse kohtadesse Euroopa Liidus. Teistsuguse seksuaalse sättumusega inimesel peaks olema võimalik kasutada iga endale meelepärast hotellituba ja ööbida puhkusel viibides suvalises hotellis. Kõigil eakatel on vanusest hoolimata õigus pääseda juurde arstiabile. Erineva usutunnistusega inimesi ei tohi diskrimineerida.

Palun tungivalt kõigil, kes kavatsevad selle vastu hääletada, seda mitte teha. See on Euroopa Liidu põhialus. Meie liit toetub inimõigustele ja mittediskrimineerimisele. Palun hääletage selle poolt.

Amalia Sartori, *keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamuse koostaja*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonis oleme eelkõige arutanud vajadust tagada võrdne kohtlemine tervishoiuvaldkonnas. Teiste valdkondadega on väga tõhusalt tegelenud teised komisjonid ning eelkõige raportöör ja volinik, seega otsustasime selgitada tervishoiuküsimust.

Meie esimene samm oli juhtida tähelepanu suurtele erinevustele, mis valitsevad endiselt liikmesriikide vahel seoses arstiabi kättesaadavusega. Juurdepääs tervishoiule on Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 35 sätestatud põhiõigus ja liikmesriikide avaliku sektori asutuste üks peamisi ülesandeid on tagada kõigi võrdne ligipääs kvaliteetsele tervishoiusüsteemile. Kuna oleme teadlikud Euroopa Liidu ja liikmesriikide erinevatest pädevusvaldkondadest, on seetõttu tähtis, et EL teeks kõik endast oleneva suuniste, aga ka direktiivide kaudu, mida me järjest arutame ja koostame, ning resolutsioonide ja määruste abil. Me peame edastama need liikmesriikidele võimaluse korral koos nimetatud põhieesmärgiga.

Eelkõige oleme keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonis tõstnud esile muudatusettepanekud, mis aitavad kaasa tervishoiualase harituse programmide edendamisele, naistevastase vägivallega võitlemise meetmete jätkuval toetamisele, kõrge vanuse tõttu meditsiinilisest teenindamisest keeldumise vastu

võitlemisele, ent eelkõige – tulen selle teema juurde tagasi – kvaliteetteenuste võrdse kättesaadavuse tagamisele kõigis liikmesriikides.

Lissy Gröner, kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, kultuuri- ja hariduskomisjoni raportöörina uue diskrimineerimisvastase direktiivi vallas, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest, avaldan suurt heameelt komisjoni ettepaneku üle ja sooviksin eelkõige tänada härra Špidlat.

Eurobaromeetri küsitlused näitavad, et ligikaudu kolmveerandi ELi elanike arvates tuleb selles valdkonnas võtta meetmeid. Kultuuri- ja hariduskomisjon soovis teha muudatusi ja täiendusi kolmes valdkonnas. Kõigepealt soolise diskrimineerimise lisamine. Oleme saavutatud kompromissidega nõus. Soovime tagada juurdepääsu meediale ja haridusele ning kehtestada sätted mitmekordse diskrimineerimise vastu; nendes küsimustes on saavutatud mõned head kompromissid.

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on toetanud seda kõikehõlmavat horisontaalset direktiivi. Kui Saksamaa konservatiivid ja liberaalid lükkavad nüüd direktiivi tervikuna tagasi, siis paljastavad nad oma tõelise palge: nad soovivad jätkata homoseksuaalide diskrimineerimist ja levitada propagandat. Uue direktiivi puhul ei ole vaja karta äärmuslasi, näiteks saientolooge; endiselt on võimalik keelduda avaldamast reklaame ja reserveerimast koosolekuruume. Kultuuri- ja hariduskomisjon hääletab ühehäälselt selle horisontaalse raamdirektiivi poolt.

Donata Gottardi, naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamuse koostaja. – (IT) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, võtan sõna selleks, et teatada positiivsest tulemusest naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjonis; siin ei ole midagi juhuslikku, sest meie komisjon on harjunud korraldama põhjalikke uurimusi võrdse kohtlemise, võrdsete võimaluste ja diskrimineerimise keelamise teemal.

Parlamendikomisjonis vastu võetud arvamus kandis mitut kindlat mõtet, mida loodetavasti arvestatakse teksti vastuvõtmisel. See direktiiv ei tähistaks tsükli lõppu ega otsasaamist. Kui see oleks nii, siis võiks soolise diskrimineerimise valdkond kaotada selle tagajärjel oma mõjujõu. Sellest direktiivist peaks saama võimalus kiirendada tööd diskrimineerimisvastaste direktiividega – alustuseks võiks lisada kaks uut põhimõtet, mille puhul me oleme kõik ühel nõul: mitmekordne diskrimineerimine, kui on tegemist kahe või enama ohuteguriga, ning seotusest tulenev diskrimineerimine, mis puudutab neid, kes on otseselt mõjutatud inimese lähedased või temaga seotud. Mõlemad neist on väga tähtsad naiste, aga ka teiste rühmade jaoks. See direktiiv peaks andma tuge riiklike õigusnormide parandamiseks eelkõige sellistes riikides nagu minu oma, kus tuleb suunda muuta.

Manfred Weber, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, ma ei julge siin enam eriti sõna võtta; praeguse täiskogu istungi üldist õhustikku arvestades tihkan ma vaevalt küsimusigi esitada. Muidugi oleme kõik diskrimineerimise vastu, aga keegi ei sõanda kahelda meie valitud liikumissuunas, kartes enda nurkasurumist.

Daamid ja härrad, me kõik oleme siin ühel nõul lõppeesmärgi suhtes ning ma oleksin tänulik, kui me suudaksime hoiduda väitmast vastupidist. See, mille üle me vaidleme, on liikumissuund, ning selle üle peaks saama õigustatult arutleda ka Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon.

Esiteks pean volinikult midagi küsima: arvestades, et vana direktiivi, kehtivat diskrimineerimise vastast direktiivi, ei ole kümnes liikmesriigis veel üle võetud – arvestades, et kümne liikmesriigi vastu käib rikkumismenetlus –, peame endalt tõsiselt küsima, miks me peame seda direktiivi muutma, kui vana ei ole isegi veel üle võetud. Kas see on tõsine küsimus, mille me tohime esitada? Meil võiks tööpooldest olla lubatud pidada seda argumendiks, miks saata see tagasi parlamendikomisjonile.

Teiseks on meil samuti lubatud kõneleda sisust. Näiteks tahaks küsida, miks kirikud, kes olid põgenike kaitse valdkonnas vasakpoolsete lähedased partnerid, pöörduvad nüüd meie poole. Kirikud, kes on olnud teie partnerid, tulevad nüüd meie juurde ja ütlevad, et neil on probleeme teatavate sõnastusviisidega. Kui meediainimesed, ajalehtede kirjutajad tulevad ja ütlevad meile, et neil on küsimusi, siis peaksime nende üle tõsiselt arutlema. Kui arutame perekondade teemat, siis volinik ütleb, et ta ei soovi liikmeriikidele midagi peale suruda, aga loomulikult on see, mida me selle direktiiviga teeme, salajane ühtlustamine. Seda loetelu võib jätkata. Võiks tuua erinevaid põhjendusi, mis panevad meie fraktsiooni muretsema, kohe sügavalt muretsema. Neid teemasid on võimalik arutada ka siis, kui ollakse pühendunud diskrimineerimise vastasele võitlusele.

Euroopa Parlamendi vasakpoolsed on täna endaga väga rahul, sest taas kord koostavad nad uusi õigusakte mitmes küsimuses. Seetõttu peaks meil olema õigus küsida, kas seadusandlik lähenemisviis toob tegelikult uusi kasutegureid inimeste jaoks, keda me üritame kaitsta. On muid põhiväärtusi, mida tuleks arvesse võtta: kui me näiteks lisaksime direktiivi eraõiguslikud lepingud, nagu soovib Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon – ja mitte vaid ärilepingud, vaid ka eraisikute omad – siis peaks meil olema lubatud küsida, kas lepinguvabadus ei ole tähtis põhiväärtus, mida Euroopa Parlamendis kaitsta.

Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon on diskrimineerimise vastu ning teeb alati sellega võitlemise nimel tööd, aga meil peaks olema siin Euroopa Parlamendis õigus vaielda selle üle, kuidas seda teha.

Emine Bozkurt, fraktsiooni PSE nimel. – (NL) Homme on meil ainulaadne võimalus teha ajalooline samm võitluses diskrimineerimise vastu, öeldes sellele nähtusele „ei”. Meil on praegu tõepoolest üsna veider olukord, sest diskrimineerimise vastu kaitsmisel esineb vahetegemist. Ei ole mõistlikku selgitust asjaolule, et diskrimineerimise vastased õigusnormid pakuvad väljaspool töökohta mustanahalisele homoseksuaalile kaitset küll nahavärvi alusel, aga mitte seksuaalse sättumuse põhjal.

Homme saame näidata, et Euroopa Parlament ei salli enam diskrimineerimist vanuse, puude, seksuaalse sättumuse või usuliste veendumuste alusel. Lõppude lõpuks on Euroopa igaihe jaoks. On vastuvõetamatu, et kellelegi, kes soovib rentida autot või vara, öeldakse ära tema usutunnistuse pärast. Lisaks peaksid ratastoolis olijad saama kasutada sularahaautomaati või pääseda rongi ja jaama nagu kõik teised. Puudub hea selgitus sellele, miks pank lubab üle 65 aasta vanusel olla tuhandete eurodega miinuses, aga keeldub talle väikest laenu andmast. Me kõik vananeme tasapisi ja kui mõtleme sellele, siis näeme, et need asjad mõjutavad peagi ka meid.

Eriarvamused ei ole läbirääkimisi võib-olla lihtsustanud, aga me võime olla uhked kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjoni saavutatud tulemusega, millele on pealegi nüüd kõik fraktsioonid pühendunud. Ettepanek on mõistlik ja realistlik. Võib-olla tuleb teha kohandusi, et pakkuda näiteks puudega inimestele juurdepääsu kaupadele ja teenustele, aga see tähendab, et nad saavad ühiskonnas jälle aktiivselt osaleda. Nende kohandustega ei tekitata edasist ebaproportsionaalset koormat, samuti on nõuetekohaselt võetud arvesse piisavat ajavaru nende rakendamiseks. Kohandusi ei pea ellu viima viivitamatult; me ei eelda, et liikmesriigid ehitavad kohe oma raudteejaamad ümber. Selle asemel nõuame neilt, et nad hakkaksid tulevaste ehitiste ja transpordi kavandamisel juba võtma arvesse puudega inimeste juurdepääsuvõimalusi.

Lisaks tahaksin veelgi toonitada, kui oluline on see raport Euroopa kodanike jaoks – see puudutab just inimesi. Me ei tohiks unustada, et Eurobaromeetri kohaselt sooviks 87% eurooplasi selles direktiivis näha meetmete võtmist diskrimineerimise aluste vallas. Nende eurooplaste hulka kuuluvad ka teie hääletajad, härra Weber. Meie fraktsioon, Sotsiaaldemokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis, on rahul ettepanekutega võidelda mitmekordse diskrimineerimise probleemiga, mis on nüüd osa sellest raportist.

Kas kujutate ette, et mustanahaline ratastoolis naine võib tunda end diskrimineerituna? Väga vähesed riigid on tuttavad mitmekordse diskrimineerimise mõistega. Enamikul juhtudel peaks see naine diskrimineerimisest teada andes tegema valiku võimalike diskrimineerimise põhjuste hulgast. Palju tõenäolisem on, et erinevad põhjused on omavahel seotud ja teda ei diskrimineerita vaid ühel alusel. Sellel naisel peab olema võimalus esitada kaebus, saada hüvitist ja seada õiglus jalule. Seetõttu palume Euroopa Parlamendil need tähtsad sätted alles jätta.

Daamid ja härrad, ma palun teil seda direktiivi toetada. See võimaldab Euroopa Parlamendil öelda selgelt ja ühemõtteliselt, et diskrimineerimist ei või enam sallida ning et Euroopa Parlament peab kõigi oma kodanike õigusi võrdselt tähtsaks. Astugem see samm.

Sophia in 't Veld, fraktsiooni ALDE nimel. – (NL) Härra juhataja, sooviksin alustada siiraste kiidu- ja tänusõnadega raportööri, kes on teinud ära suurepärase töö. Minu fraktsioon on rahul, et ligikaudu viis aastat pärast härra Barroso antud lubadust on direktiivi ettepanek lõpuks esitatud. Diskrimineerimine on vastuolus Euroopa aluslepingutega, Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga. Siiski kasutatakse aluslepinguid, konventsioone ja pühalikke deklaratsioone kohtus vähe. Euroopa kodanikele tuleb anda vahend oma õiguste jõustamiseks.

Just see on Euroopa Liidu olemasolu õigustus ehk *raison d'être*, mitte aga piimakovoodid, riigihanke eeskirjad ega tõukefondid, härra Weber, see on Euroopa, kus igaüks võib korraldada oma elu enda äranägemisel. Ühtne Euroopa, kus igaüks on seaduse ees võrdne, saab kasutada võrdsed võimalusi ühiskonnas ja teda koheldakse austusega. Selle tagamiseks ei piisa ainult direktiivist, aga see on üks eeltingimus. Selles

direktiivis käsitletakse Euroopat kui väärtuste ühendust ja väärtuste üle ei saa 27 valitsust läbi rääkida tavapärase riikide huvide teemaliste kokkulepete sõlmimise käigus. Meie kui kodanikud määrame väärtused kindlaks ühiselt, avaliku arutelu käigus, ja Euroopa Parlament on selleks sobiv koht.

Jah, härra Weber, mõned valdkonnad on väga tundlikud, eriti seksuaalse sättumuse ja usutunnistuse teema. Meil on kohustused siiski kõigi oma Euroopa kodanike ees, me ei saa lasta Euroopal muutuda „Loomade farmiks”, kus „kõik eurooplased on võrdsed, aga mõned eurooplased on võrdsemad kui teised”. Usu- ja südametunnistusevabadus on põhiõigused, mille eest ma võitlen lõpuni. Vabas Euroopas peab kõigil olema vabadus jääda kindlaks oma tõekspidamistele. See on demokraatia nurgakivi. Usuvabadust ei tohi siiski kasutada teiste diskrimineerimise õigustusena.

Eile avaldas Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet oma teise aruande homofoobia kohta Euroopas. See on häbiväärne, et 2009. aastal tunnevad miljonid inimesed Euroopas endiselt hirmu diskrimineerimise, vihkamise, vägivalda ja isegi mõrvamise ees ainuüksi oma seksuaalse sättumuse pärast. Võin Manfred Weberile üle kinnitada, et abieluseadused on ja jäävad riikide pädevusse; see direktiiv seda ei muuda. 21. sajandi Euroopas on abiellumise keeld usutunnistuse, rassilise päritolu või seksuaalse sättumuse tõttu siiski anomaalia. Paljud arvavad, et on täiesti vastuvõetav, kui valitsus keelab abielu või partnerluse kahe samasoolise täiskasvanu vahel. Ent kas peaksime vastuvõetavaks, kui valitsus keelustaks – nagu vanasti – abielu juutide ja mittejuutide, katoliiklaste ja protestantide, mustade ja valgete vahel? See on vastuvõetamatu.

Daamid ja härrad, kutsun teid üles hääletama selle raporti poolt kodanike huvides, keda me kõik esindame. Kompromissid ei ole ideaalsed kellegi jaoks, ka mitte meie jaoks; aga ületagem siiski ennast, nagu proua Buitenweg ütleb.

Lisaks kutsun ka nõukogu järgima Euroopa Parlamendi soovitusi. On tõsi, et igal liikmesriigil on oma küsimused, aga Euroopa Parlament on näidanud, et erimeelsusi saab lahendada ja me võime saavutada kokkuleppe kõigi Euroopa kodanike õiguste teemal.

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, Euroopa Komisjon kinnitab, et selle ettepaneku eesmärk ei ole muuta abieluõigust ja adopteerimisõigust liikmesriikides. Komisjon väidab, et ta ei soovi muuta kiriku ning hoolekannet ja haridust pakkuvate usuasutuste õiguslikku seisundit.

Buitenwegi raport tallab need piirangud täielikult jalge alla. Muudatusettepanekus 50 pöörab see pahupidi riikide perekonna- ja adopteerimisõigusega seotud tagatised. Vastavalt muudatusettepanekutele 12, 29 ja 51 on raport rünnak usutunnistusel põhinevate haridusasutuste vabaduste pihta. Raporti muudatusettepanek 52 õhustab liikmesriikides usukogukondade endi vabaduseks antud tagatise. On täiesti selge, et Euroopa vasakpoolsed soovivad koondada Euroopa lõimumise ühe küsimuse alla. Tegelikult on nad arutult ametis sellega, et suruda kõigi võimalike vahendite abil läbi homoseksuaalide uusimad nõudmised. See on kõigi aegade suurim hoop sinise parlamendi usaldusväärsuse pihta.

ISTUNGI JUHATAJA: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

asepresident

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (ES) Härra juhataja, ma pean rõhutama üht tähtsat tõsiasja. Euroopa projekt on usaldusväärne üksnes siis, kui Euroopat tajutakse kohana, kus igasugune diskrimineerimine on põlu all. Sellel põhinebki tänane arutelu.

Seetõttu on üllatav, et mõned minu kolleegid, kes on kõigis muudes aruteludes nii Euroopa-meelsed, muutuvad täiesti Euroopa-vastasteks, kui tuleb juttu õigustest ja vabadustest.

Sellist suhtumist ei saa sallida. See on vastuvõetamatu, et keegi peab praegu Euroopa Liidus kannatama diskrimineerimise all samasoolise suhte, puude, vanuse või üldisest erineva veendumuse või usutunnistuse pärast, nagu on juba ka nimetatud. See ei ole selline Euroopa, kus ma soovin elada, ning kindlasti ei ole see Euroopa, mille heaks ma iga päev töotan nii siin parlamendis kui ka väljaspool seda.

Seetõttu arvan, et direktiivi ettepanek oli vajalik. Oma kontseptsiooni ja põhimõtete poolest on see hea. See ei pruugi olla see, mida mina või paljud meist oleks teinud, aga see on hea algus. Loodan, et enamus hääletab homme Buitenwegi raporti poolt; ma ise kavatsen seda teha, sest usun, et see on asjade õige käik. Samuti soovin väga, et võetaks vastu veel üks punkt, mis käsitleb artikli 7 lõike 2 rakendamist või taaskrakendamist. See annab tagatise asja olemusele: kõik diskrimineerimisvastast tööd tegevad ühingu ja organisatsioonid peavad saama esindada ja kaitsta diskrimineerimise ohvreid. Me peame meeles pidama, et need inimesed

kuuluvad kõige haavatavamatesse rühmadesse ning seetõttu peab meil olema tagatis, et neid saab esindada ja nõuetekohaselt kaitsta.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, kõigepealt tahaksin tänada meie raportööri Kathalijne Buitenwegi kogu tema töö eest. Ta käsitas seda teemat väga kindlakäeliselt.

Euroopa Parlament on oodanud seda direktiivi aastaid, mis tähendab tegelikult, et ülimalt oluline on võtta see vastu enne Euroopa Parlamendi selle koosseisu ametiaja lõppu. Samal ajal on väga tähtis, et komisjon esitaks võimalikult kiiresti ettepaneku soolise diskrimineerimisega võitlemise kohta, sest sellega kaotatakse lõpuks ometi praegune diskrimineerimismvormide hierarhia. Muus osas ei suuda ma varjata üllatust, et muudatusettepanekus 96 üritab Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon jätta direktiivi kohaldamisalast välja diskrimineerimise usutunnistuse alusel. Niisiis, daamid ja härrad fraktsioonist PPE-DE, kas me peame tõesti juhtima teie tähelepanu sellele, et direktiivi ettepaneku õiguslik alus – nimelt EÜ asutamislepingu artikkel 13 – on kehtinud alates Amsterdami lepingu jõustumisest 1999. aastal, s.o juba kümme aastat? Kas ma pean teile meelde tuletama, et kõiki artiklis 13 loetletud diskrimineerimise aluseid loetakse ilma eranditeta võrdseks? Pealegi, lugupeetud daamid ja härrad fraktsioonist PPE-DE, ei saa teil olla jäänud märkamata, et ELi põhiõiguste harta artiklis 10 käsitatakse iga inimese usutunnistust ja veendumusi võrdsena.

Teate, härra Weber CSUst, ma loomulikult kuulasin teie argumente, aga pean tõepoolest ütleva, et jumala pärast, need on ürgvanad. Teie muudatusettepanekule 81, millega lükatakse tagasi terve direktiiv, on ausalt öeldes lisatud üsna küüniline põhjendus, nimelt see, et direktiivi ülevõtmine – tsiteerin – „toob kaasa ülemäärase bürokraatia”. Härra Weber, ma lihtsalt ei suuda mõista neid katseid jätta inimesed nende õigustest ilma just sellise põhjendusega, ning ma loodan, et teie muudatusettepanek 81 lükatakse homsel täiskogu istungi hääletusel kindlalt tagasi. EL peab lõpuks astuma järgmise sammu võitluses diskrimineerimise vastu meie ühiskonnas.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Härra juhataja, Euroopa Parlament võitleb kodanike õiguste eest, millest üks on haridusvabadus. See, et vanemad saavad oma lastele kooli valida, on oluline vabadus. Kristlikud koolid ja asutused minu riigis valivad meelega sellise vastuvõtukorra, mis on kooskõlas nende kooli identiteediga.

Hollandis lubatakse kasutada vastuvõtukorda, mis kattub kooli aluspõhimõtetega. Lubatud on kehtestada nõuded, mis on vajalikud kooli eesmärgi ja aluspõhimõtete järgimiseks. Vanemad võivad valida kooli, mis on selles vallas vastutustundlik ja suhtub piibliselt tõsiselt. See on üks usuvabaduse laiendus, millega austatakse vanemate tõekspidamisi nende laste haridusest saadava kasu kohta.

Aga muudatusettepanekutega 29 ja 51 piiratakse koolide vabadust teha selliseid valikuid mingi põhimõtte alusel ning seetõttu jagan ma kolleeg Weberi ja teiste arvamust. See ettepanek ei ole kooskõlas lähimuspõhimõttega. Peale haldusprobleemide on juba ainuüksi see põhjus minu jaoks piisav, et komisjoni ettepanek tagasi lükata. Ma hääletan proua Buitenwegi raporti vastu. Loodetavasti märkavad ka teised fraktsioonid, et see rikub tõsiselt meie kodanike vabadusi. See, kes väärtustab lapsevanemate valikuvabadust, ei luba seda kärpida.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Härra juhataja, diskrimineerimisvastaste direktiivide teemalised raportid toovad alati esile halvima meie parlamendis; see on ülimalt kahetsusväärne, sest tihti sisaldavad need väga palju häid ettepanekuid ja ideid, kuidas aidata näiteks puudega inimesi. Ent see ei muuda sisuliselt midagi.

Härra Weberi muudatusettepanekus 81 on tõepoolest nimetatud kogu asja tuum; see komisjoni ettepanek ei ole hea. See tuleb kõrvale lükata mitte ainult seetõttu, et see toob kaasa ilmselgelt liiga palju bürokraatiat, vaid eelkõige ka seetõttu, et see rikub olulisel määral lähimuspõhimõtet. Kahjuks teame kõik, et sellel muudatusettepanekul ei ole väljavaateid, sest meie parlament ei jäta kunagi kasutamata võimalust näidata oma poliitiliselt kõige korrektsemat palet ja eelistab alati suuremat bürokraatiat ja suuremat otsustusõigust Euroopa kodanike üle.

Kui jätta see kõrvale, siis peale lähimuspõhimõtte rikkumise sisaldab see raport arvukalt ettepanekuid, mis on otseselt vastuolus elementaarsete demokraatia ja õigusriigi põhimõtetega. Üks näide on muudatusettepanek 54. Samal ajal kui kogu raportis tehakse suurt kära inimeste mittediskrimineerimise teemal, toetatakse selle muudatusettepanekuga diskrimineerimist poliitiliselt ebakorrektsete veendumuste alusel – ja siis kavatsetakse lõppkokkuvõttes teha just sedasama raporti mitme muu aspekti puhul.

Väärt põhimõtete ja pseudoheade kavatsuste taha peidetuna tekib siin pelgalt poliitilise korrektsuse õiguslik reguleerimine. Siin ei ole niisiis tegemist diskrimineerimisvastaste meetmetega, vaid väga sageli eht keelavate õigusnormidega, mis vähendavad veelgi sõnavabadust ning süvendavad teatavat arvamusterrorismi. Põhiküsimus on endine: mis on sellel ometigi pistmist Euroopaga? Jumala eest, jätkem liikmesriikidele see, mis on nende oma.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, kui Euroopa Liitu peetakse õigusnormide loomisel ajuti liiga innukaks ja teda kritiseeritakse selle eest üsna õigustatult, siis võib selle süüks pidada küllalt sageli raporteid nagu see, mida me praegu arutame.

Kuigi ma toetan realistlikke meetmeid, et võidelda igat laadi diskrimineerimise vastu, pean siiski kritiseerima siin arutatavaid punkte, sest need ei ole lihtsalt õigustatud ja neil ei ole soovitud mõju.

Nagu juba mainiti, on vastuvõetamatu, et usutunnistusel põhinevad koolid võidakse näiteks kaevata kohtusse, kui nad ei võta tööle teise usutunnistusega või mitteusklikke õpetajaid, või et kindlustusseltse saab kaevata kohtusse, kui nad teevad riskianalüüsi ja selle tulemusel tehakse vahet vanuse või soo alusel, või et absoluutselt kõik suured kortermajad tuleb võib-olla ehitada ilma kaitsepiireteta. Jah, daamid ja härrad, sellises suunas me liigume; me ei aita tegelikult enam puudega inimesi, vaid muudame kõik eluasemed hirmkalliks. Puudega isikute abistamise asemel on meil eluasemed, mida keegi ei saa endale lubada – kindlasti ei saa see olla meie eesmärk. Siis kritiseeritakse tõendamiskohustuse üleminekut. Kui ma mõtlen, et mind kui Euroopa Parlamendi liiget, kelle assistendi ametikohale on 25 soovijat, võidaks kaevata kohtusse vaid selle eest, et kellelegi näib või tundub, et tegu on diskrimineerimisega, siis ma ei saaks lihtsalt enam tööd teha, vaid veedaksin kogu oma aja, mässates tõenditega, mida ma pean esitama vaid seetõttu, et keegi tunneb nii, isegi kui ma ei ole kuidagi diskrimineerinud.

Peale selle on mitu terminit ebamääraseid. Üldjoontes järgneb sellele avaldatud infolehele direktiiv, milles hakatakse arutama, kas me võime ikka kasutada sõnu „preili” ja „proua” või kas peame vabanema kõigist liitsõnadest, mille lõpus on „-mees”, nagu „riigimees” või „esimees”, sest see võib olla diskrimineeriv.

Daamid ja härrad, mõned siin tõstatatud küsimused on lihtsalt mõttetud ning seetõttu hääletan ma raporti vastu.

Martine Roure (PSE). – (FR) Härra juhataja, kõigepealt soovin tänada meie raportööri eelkõige tema tehtud töö ja lõpuks saavutatud tulemuse eest.

Asutamislepingu artikkel 13 on meie nurgakivi ja ma pean rõhutama, et liikmesriigid võivad tagada suurema kaitse. Tegemist on üksnes miinimumnormidega ning olgem ausad – selle uue direktiivi põhjal ei ole võimalik alandada praegust kaitsetaset eri liikmesriikides. Kui veel täpsem olla, siis selle põhjuseks on see, et mõnes liikmesriigis on väga kõrge kaitsetase; meil on selliseid juhtumeid.

Õigus mittediskrimineerimisele on iga Euroopa Liidus elava isiku põhiõigus. Siiski mõistame, et diskrimineerimist esineb liiga sageli, ükskõik kas selle taga on inimese välimus või lihtsalt tema perekonnanimi.

Mis puutub puudega inimestesse, siis peame tagama, et neid ei diskrimineeritaks enam seetõttu, et nad kasutavad ratastooli, sest paljudesse kohtadesse pääsemine on liiga tihti keeruline. Euroopa õigusnormide parandamine on diskrimineerimisega võitlemise eeltingimus – ma rõhutan, see on eeltingimus. Me vajame neid õigusnorme.

Juba väga varasest east kannatavad meie lapsed diskrimineerimise käes, see traumeerib neid ja nad kannavad seda diskrimineerimise koormat läbi kogu elu. Ma pean juhtima teie tähelepanu eelkõige mitmekordsele diskrimineerimisele. Komisjon jättis selle oma ettepanekusse lisamata. Seetõttu teeme ettepaneku määratleda täpselt sellise diskrimineerimise vormid.

Väga oluline on muuta õigusnormid rangemaks, et tagada võrdne kohtlemine erinevustest hoolimata. Seoses sellega palume liikmesriikidel võtta meetmeid, et edendada võrdset kohtlemist ja võrdseid võimalusi olenemata usutunnistusest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest.

Kokkuvõtteks pean lisama, et loodetavasti on 2010. aastaks olemas komisjoni ettepanek, milles käsitatakse soolist diskrimineerimist samaväärsena, sest see teeks lõpu igasugusele õiguste hierarhiale.

Gérard Deprez (ALDE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, nagu eelkõnelejad, sooviksin esiteks tänada meie kaht raportööri, Kathalijne Buitenwegi ja Elizabeth Lynne'i, väljapaistva töö eest, mida nad on teinud – ma toonitaksin – tihedas koostöös.

Kuigi ma isiklikult olen vägagi sama meelt Elizabeth Lynne'i kaitstud üldise seisukohaga, siis hindan kõrgelt arukust, avatust ja leplikkust, mida Kathalijne Buitenweg näitas üles kogu arutelu jooksul meie parlamendikomisjonis, et üritada jõuda raportini, mis oleks tasakaalustatud ja mida toetaks parlamendi suur enamus. Loodan, et teda saadab edu ja et radikaalsemad jõud ühelt poolt – ja mulle tundub, et vahel ka teiselt poolt – ei suuda hääletamist mõjutada.

Seoses sellega – lubage mul märkida, et ma ei ole tundud kui vasakpoolsete pooldaja – pean ütleva, et olen üllatunud ja jahmunud muudatusettepaneku üle, mille esitasid meie kolleeg härra Weber, keda ma austan, ja mitmed teised. Manfred, ma kuulasin sinu sõnavõttu ja ükski sinu argument ei tundunud mulle olevat mõistuspärane. Sa rääkisid oletustest, mitte põhjustest.

Kui lugeda sinu muudatusettepaneku selgitust, siis mind hämmastas selle nõrkus: keeldumine võitlemast diskrimineerimisega ülemäärase bürokraatiahirmu tõttu. Kui sa üritad teha sellest ettepanekust vasak- ja parempoolsete konflikti, siis oled valel teel. Diskrimineerimisega võitlemine ei ole parem- või vasakpoolsuse küsimus, vaid humanismi ja põhiõiguste austamise küsimus.

(Aplaus)

Seepärast loodan ja usun, et sa saad homme lüüa.

Sebastiano (Nello) Musumeci (UEN). – (IT) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, toetada tuleb kõiki algatusi, mille eesmärk on võidelda mingit laadi diskrimineerimisega. Hiljuti avaldatud statistika näitab, et Euroopas, kus ühiskond on niivõrd arenenud, on teatav kodanike vähemus kannatanud enda väitel diskrimineerimise all. Seetõttu ei saa keegi jääda ükskõikseks. Ent see mõiste ise on niivõrd lai ja abstraktne, et vaja oleks mõningaid selgitusi.

Rikkumata põhilisi inimõigusi, mida ei seata isegi kahtluse alla, ei saa me jätta tunnustamata iga liikmesriigi voli kehtestada õigusnorme kooskõlas igiammuse tava, ühiskonnakorra ja kultuuriga. Sedalaadi sekkumine on peaaegu alati seotud elanike identiteedi kaitsmisega. Lubage mul tuua näide seksuaalse sättumuse kohta: see on minu isiklik arvamus, aga usun, et inimväärikus tuleb tagada seksuaalsetest eelistustest olenemata. Homoseksuaalsus on eraeluline valik, mille eest ei tohi mingil juhul karistada, aga seda ei pea ka kaitsma. Arvamusvabadus: kust algab kaitse otsese ja kaudse diskrimineerimise eest ja kus see lõpeb? Usuvabadus: minu lähisugulase koolis ei etendatud sel aastal esimest korda jõulumüsteeriumi. Õppealajuhataja keelas selle ära, sest koolis oli ka teise usutunnistusega lapsi. Kuna minu meelest on jõulumüsteerium pigem kultuuri kui usu näitamine, siis tekitati ühe diskrimineerimisvormi ärahoidmisega teine. Teiste inimeste usu austamine ei tähenda, härra juhataja, et me peaksime tundma häbi enda oma pärast!

Seetõttu – ja sellega ma lõpetan – kardame, et see direktiivi ettepanek kaldub tarbetult teise äärmusse ning probleemi lahendamine võib osutuda probleemist endast hullemaks.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, see direktiiv kõrvaldab lõpuks diskrimineerimisvastase õiguse puudujäägid ja võimaldab Euroopa Liidul täita oma rahvusvahelist kohustust kaitsta inimõigusi, samuti täita kohustusi, mis tulenevad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist.

Lugupeetud daamid ja härrad Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist, teie esitatud argumendid direktiivi vastu on populistlikud ja eksitavad. Mis õigus on teil keelata puudega inimeste piiranguteta õpivõimalused või eakate inimeste võrdne kohtlemine kindlustuse ja finantsteenuste vallas? Milline on teie arusaam humaansusest?

Piiramatute osalemine ühiskonnas on inimõigus ning sel põhjusel võitleme selle direktiivi ja kõigi inimeste võrdsete võimaluste eest. Minu arvates on täiesti ebainimlik nõuda, et diskrimineerimise ohvrid esitaksid tõendeid diskrimineerimise kohta. Kui teie, daamid ja härrad PPE-DE fraktsioonist, jätate tõendamiskohustuse ülemineku välja, siis seate ohtu mõnede rühmade põhiõiguse kaitsta oma inimväärikut, ning me peame seda vastuvõetamatuks. Me tahame kõigile võrdset kaitset diskrimineerimise eest ja meie, rohelised, võitleme selle nimel. Me ei luba teha inimõigustest populistlike hirmujuttude põhitegelast. Ma võin juba praegu ennustada, et te kaotate homme, Euroopa Parlamendi enamus hääletab diskrimineerimise eest kaitset tagava inimõiguse poolt. Selles olen ma kindel.

Jim Allister (NI). – Härra juhataja, ma hääletan selle raporti ja direktiivi ettepaneku vastu kolmel põhjusel. Esiteks ei nõustu ma arvamusel, et EL peaks koostama neis küsimustes õigusnorme riikide valitsuste asemel, sest usutavasti oskab iga liikmesriik kõige paremini otsustada, kas ta peab selliseid õigusnorme rangemaks muutma. Kui üldse kusagil subsidiaarsusest rääkida, siis siin on see koht.

Minu teine põhjus on see, et uueks õigusrikkumiseks peetav ahistamine ähvardab tegelikult kärpida sõna- ja usuvabadust isëranis nende hulgas, kes kuulutavad Kristuse sõnumit.

Kristlased võivad sattuda vastuolulise seadusega, kui nad jutlustavad evangeeliumi eelkõige avalikus kohas teise usutunnistusega inimestele, kes solvuvad ja väidavad, et see on rünnak nende vääriskusele. Sama lugu on siis, kui kaitsta ja toetada piiblipõhist suhtumist heteroseksuaalsesse abielusse – see annab tulihingelistele homoseksuaalide õiguste eest võitlejatele võimaluse kaevata ahistamise üle.

Kolmas põhjus on see, et direktiivi meetmed on ebaproportsionaalsed ega ole nõuetekohaselt tasakaalus. See sunnib näiteks kristlikku trükikoda võtma vastu tellimusi selliste materjalide trükkimiseks, mis solvavad tema usulisi veendumusi, ja samal ajal peaks tal olema vabadus tegutseda vastavalt oma südametunnistusele.

Ilma oluliste tasakaalustumehhanismideta muutub see direktiiv õigusaktiks, mis tegelikult põhjustab diskrimineerimist. Seega on minu jaoks tegemist tarbetu direktiiviga, millega rikutakse põhiõigusi eriti seoses inimeste usu ja südametunnistusega ning mis näitab ELi ülereageerimist, teiste asjadesse vahelesegamist ja põikpäisust.

Nicolae Popa (PPE-DE). – (RO) Komisjoni algatus laiendada võrdse kohtlemise põhimõtet ka teistesse ühiskonnale valdkondadesse üldise direktiivi abil, millega keelatakse diskrimineerimine väljaspool tööturгу puude, vanuse, usutunnistuse või veendumuste ja seksuaalse sättumuse alusel, on põhimõtteliselt vajalik, et vormistada lõplikult diskrimineerimisvastaste õigusaktide pakett. Mitmekordse diskrimineerimise mõiste lisamine ja suurem tähelepanu puudega inimeste õigustele näitab edasiminekut.

See direktiivi ettepanek puudutab aga endiselt tundlikku ja vastuolulist teemat. Selles õigusaktis tuleb Euroopa Liidu ja liikmesriikide volituste vahelise tasakaalu säilitamiseks määrata selgelt kindlaks selle kohaldamisala. Perekonnaõiguse aspektid, sealhulgas perekonnaseis, reproduktiivtervisega seonduvad õigused ja adopteerimisõigused ei tohi direktiivi ettepaneku kohaldamisalasse kuuluda, see asjaolu tuleb kahtlemata õigusaktis selgeks teha. Abielu institutsiooni kasutust ei saa aktsepteerida ühelgi muul viisil kui kristlikus mõttes. Muude partnerlussuhete kohta on teine õiguslikult aktsepteeritud nimetus.

Lähimuspõhimõtet tuleb järgida ka valdkondades, mis on seotud hariduse sisuga ja riigi haridussüsteemide korraldamisega, sealhulgas usutunnistusel põhinevate koolidega. Euroopa Rahvapartei on alati toetanud mitmekesisuse edendamist kui Euroopa Liidu tähtsat eesmärki, samuti diskrimineerimisvastast võitlust. Kahjuks on tekstis sätteid, mis on usudoktriini vaatenurgast vastuvõetamatud.

On paradoksaalne, et vasakpoolsed kavatsevad sel viisil diskrimineerida. Tegelikult diskrimineeritakse mind ju vaid seetõttu, et usun siiralt jumalasse.

Michael Cashman (PSE). – Härra juhataja, see on olnud huvitav arutelu ning see oleks lõbus, kui siin poleks nii palju traagikat. Enamik vastuväidetest, mida ma olen täna pärastlõunal kuulnud, on minu arvates siirad ja usutavad, aga need ei põhine faktidel ega meile esitatud tekstil. See raport ei riku ühelgi viisil subsidiaarsust ega proportsionaalsust. Kui see oleks nii, siis ministrite nõukogu parandaks seda. Seega kutsun teid juba praegu üles hääletama poolt ning laskma ministrite nõukogul asjakohasel viisil veenduda, et see on täiesti proportsionaalne ja et subsidiaarsust järgitakse.

Härra Weber, Euroopa sünni taga on Teise maailmasõja väärtushinnangud – otsus, et me ei vaata enam kunagi kõrvale, kui sihtmärgiks võetakse mingi isikute rühm või muud rühmad või nad tehakse patuoinaks ning viiakse koondus- ja töölaagritesse. See on kindel veendumus, et rõhumise hierarhiat enam ei teki. Kahjuks ei soovi teie aga Euroopat, mis põhineb neil headel väärtustel, Euroopat, mis usub ja tunnistab, et kõik inimolendid on sündides võrdsed. Selle vastased peavad käituma oma südametunnistusele ja usu järgi ning vastama oma hääletajatele, miks nad arvavad, et inimesi tuleb kohelda erinevalt ja nad ei tohi olla võrdsete õigustega.

Ma seisan siin õnnelikuna, olen homoseksuaal – ning kui ma tegin valiku selle kasuks, siis kas pole huvitav, et keegi ilmselgelt seega otsustab olla heteroseksuaal – ja võitlen võrdõiguslikkuse eest, kuid mitte vaid homoseksuaalsete meeste ja naiste, biseksuaalide ja transseksuaalide nimel, vaid kõikide inimeste nimel hoolimata nende vanusest, usutunnistusest, veendumustest, soost ja kõigest muust, mida tajutakse erinevana ja mida võib kasutada neilt võrdõiguslikkuse äravõtmiseks. Arvan, et ühe tsiviliseeritud ühiskonna lakmustest ei ole mitte see, kuidas me kohtleme enamust, mis huvitaval kombel koosneb väga paljudest vähemustest. Nagu külaliste rõdul kuulavad inimesed teile ütlevad, ei ole tsiviliseeritud ühiskonna lakmustest mitte see, kuidas me kohtleme enamust, vaid see, kuidas me kohtleme vähemusi, ning selles küsimuses on mõned liikmesriigid ülimalt mahajäänud.

Shakespeare on öelnud üsna tabavalt: „Kuna halb, mis inimene teeb, tast elab kauem, hea tihti mulda läheb luudega.” Mõelge enda peale, kujutage ette, et just teie olete erinev – teil on erinev usutunnistus, erinevad veendumused, erinev vanus, erinev seksuaalne sättumus – kas oleks õige võtta teie inimõigused teilt ära? Vastus on kindlalt „ei”. Nüüd on Euroopa Parlamendil võimalus teha seda, mis on õige, õiglane ja hea.

Juhataja. – Nüüd peab rääkima Vladimir Špidla. Ta selgitab minust paremini põhjusi, miks ta peab seda tegema. Annan talle kohe sõna.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Paari minuti pärast pean ma ühinema tööajadirektiivi teemalise läbirääkimismenetlusega ning kindlasti te nõustute, et see on üks teemasid, mida ei saa jätta tähelepanuta.

Daamid ja härrad, olen kuulanud arutelu raporti üle ning pean ütlema, et see tekitas mõningaid emotsioone, sest see kajastab selle probleemi peamisi tahke ja ääretut sügavust. Põhiküsimus on: mida see direktiiv kaitseb? See direktiiv kaitseb inimväärikust. Me ei suuda uskuda, et puude tõttu diskrimineerimine solvaks inimväärikust kuidagi vähem kui näiteks vanuse tõttu diskrimineerimine. Me räägime inimväärikusest ja see on kõigi jaoks sama.

Pean ütlema, et see direktiiv, nagu see on komisjonile esitatud, on kokku pandud loomulikul teel; see on võrsunud põhjalikust arutelust Euroopa Parlamendis ja lugematutest aruteludest komisjonis, ning seetõttu on see direktiiv hästi läbi mõeldud ja väljendab kindlat ja selget väärtushinnangut.

Arutelu käigus öeldi ka, et mittediskrimineerimine põhineb väärtustel, mille me võtsime kasutusele ja millest me saime teadlikuks pärast Teist maailmasõda. Pole tähtis, kas me saime teatavate väärtuste olulisusest ja osakaalust teadlikumaks just pärast Teist maailmasõda või mitte, neil väärtustel on väga sügavad ajaloolised juured. Muinasajal ei olnud inimeste võrdõiguslikkuse aluspõhimõtet – see sõnastati esmakordselt ristiusu tulekuga. Mäletan hästi üht 9. sajandi ringkirja või paavsti käskkirja pealkirjaga „Oriente ian sole”, milles öeldi selgelt: „On ju tõsi, et päike paistab igatühe peale täpselt samamoodi?”. Alates sellest hetkest on see põhimõte kõlanud läbi kogu ajaloo.

Muidugi sisaldas arutelu mitmeid tehnilist laadi küsimusi või pealtnäha vähemtähtsaid teemasid kui need, millest me just praegu kõnelesime. Sooviksin neil peatuda. Esimene küsimus puudutas lisabürokraatia tekitamist. Arvan, et selle argumendi saab ühel lihtsal põhjusel kõrvale heita. Direktiivis ei nõuta uusi struktuure ega uusi bürokraatlikke asutusi. Direktiiviga vaid laiendatakse juba olemasolevate struktuuride kohaldamist, seega ei too see kuidagi kaasa rohkem bürokraatiat.

Samuti oli lahtine subsidiaarsuse teema. Seda kaaluti erilise hoolega, kuna see on üks põhiküsimusi. Asutamislepingu artikkel 13 on selge. Sellega nähakse ette kindel õiguslik alus ning sellele õiguslikule alusele tuginev direktiiv ei ole lähimuspõhimõttega vastuolus.

Veel üks selle direktiivi aluspõhimõte on näiteks tõendamiskohustuse üleminek. See küsimus on varasemates direktiivides juba lahenduse leidnud, seega ei ole ka siin tegemist millegi uue avastamisega. Siiski sooviksin tõendamiskohustuse kohta midagi öelda. Selle direktiiviga tahetakse suurendada inimeste suutlikkust ennast kaitsta – see on põhieesmärk. See ei oleks võimalik ilma tõendamiskohustuse üleminekuta. Hoolimata asjaolust, et paljudes õigussüsteemides on tõendamiskohustus juba viidud üle palju vähem tähtsatel või samaväärse tähtsusega põhjustel. Klassikaline näide tõendamiskohustuse üleviimisest on niinimetatud isaduse eeldus, kuid on veel mitmeid näiteid.

Arutelu käigus öeldi ka, et mõned terminid on liiga üldised. Daamid ja härrad, enamik põhiseaduslikke termineid on üldised ja vajavad tõlgendamist teatavate asjaolude taustal. Mulle tuleb meelde, et näiteks Saksamaa põhiseaduses on sõnastatud vormel „omandiõigus kohustab”. See on tüüpiline üldine sõnastus, mis täpsustatakse erinevate juhtumite käigus.

Daamid ja härrad, veidi liialdatult kõneldi võimalikest suurtest kuludest, eriti seoses füüsilise puudega isikutega. Võin öelda, et direktiivis ei räägita kindlatel ega konkreetsetel teemadel, vaid kõneldakse selle mõistlikust järgimisest, ning võin veel kord kinnitada, et kui direktiivi järgitakse algusest peale mõistlikult, siis enamikul juhtudel ülemäära kõrgeid kulusid ei teki. Pean ütlema, et kui me peame võimalikke kõrgemaid kulusid vastuvõetavaks töötavishoiu ja -ohutuse vallas, kus me kaitseme inimest, siis minu arvates on inimväärikust kaitsvad kõrgemad kulud – kuigi ma ei usu, et need on oluliselt kõrgemad – samuti proportsionaalsed kaitstava huviga, sest võrdõiguslikkus ja inimväärikus, daamid ja härrad, on huvid, mis on talletatud asutamislepingusse, need on huvid, mida me peame iga hinna eest kaitsma.

Minu arvates ei ole Euroopa Liidu jaoks midagi tähtsamat kui mittediskrimineerimise põhimõte. Kuigi ma toetan siseturgu ning paljusid muid Euroopa poliitikavaldkondi, usun, et kõige alus on võrdsed võimalused ja mittediskrimineerimine.

Sarah Ludford (ALDE). – Härra juhataja, kindlasti on õige, et me teeme lõpu sellele keerulisele seaduste rägastikule, mille puhul kaitstakse eri inimesi diskrimineerimise eest erinevates olukordades, ja eelistame ühtset võrdõiguslikku korda. Naine, kellele pank keeldub laenu andmast, puudega inimene, keda ei lasta hoonesse, homoseksuaal, kellele keeldutakse andmast majutust, mustanahaline, keda ei lubata klubisse, ja nii edasi – kõiki neid inimesi tuleb kaitsta samasuguste põhimõtete alusel.

Sooviksin peatuda kahel teemal. Üks neist puudutab kaitset ahistamise eest. Dokumendis on väga õigesti selgitatud, et see, mida keelatakse, on isiku jaoks ähvardava keskkonna loomine, mida ei tajuta solvanguna rühmale. Tähtis on olla kindlameelne sõnavabaduse säilitamise suhtes, mida on vajalikul määral rõhutatud Euroopa Parlamendi lisatud märkuses.

Usutunnistusel põhinevate koolide puhul toetan täielikult vanemate õigust lasta oma lastel õppida teatavate usupõhimõtete kohaselt, kui just need põhimõtted ise ei propageeri diskrimineerivat ega eelarvamuslikku suhtumist. Aga me ei tohi sallida nii-öelda getode loomist, kus vaid teatava usutunnistusega lapsed võetakse kooli vastu ja teised jäetakse välja. Komisjoni tekst on diskrimineeriv ning ma ei ole kindel, et muudatusettepanek 51 probleemi lahendab. Tõenäoliselt hääletan ma mõlema vastu.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma usun, et mitte keegi siin istungisaalis ei ole diskrimineerimise poolt. Samamoodi arvan, et inimesed Euroopa Parlamendis on diskrimineerimise vastu. See dokument – ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv – sisaldab kahtlemata palju häid ettepanekuid, aga ma arvan, et mitmed neist põhinevad kristlikul maailmavaatel ja ristiusul. Ütleksin, et ühe direktiiviga ei saa saavutada seda, mida tuleb kaua õppida, sest see on eetika ja suhtumise küsimus. Peale selle leian, et kuigi selles direktiivis või direktiivi ettepanekus on mitu head asja, on seal ka mõned kohad, kus minnakse liiga kaugele. Need on juhud, kus ühe inimrühma jaoks võimalusi luues piiratakse tegelikult teise rühma võimalusi. Ma ütleksin lausa, et mitu punkti loovad võimaluse sekkuda eraellu ja see on vastuolus meie põhiväärtustega. Lisaks on nüüd valimised lähenemas ja me kuuleme oma hääletajatelt aina rohkem küsimusi, aga ka kriitikat. Ma arvan, et sama toimub ka teie riikides. Kõige sagedasem kriitika, mida kuuleme, on see, et Brüsselist tuleb liiga palju õigusakte, liiga palju piiranguid ja liiga palju bürokraatiat. Me peaksime seetõttu hoiduma rikkumast lähimuspõhimõtet või tekitamast ülemääraseid piiranguid. Ma arvan, et see dokument tuleks üle vaadata.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Härra juhataja, sooviksin alustuseks tänada Kathalijnet, Eminent, Michael Cashmani ja teisi äärmiselt hea raporti eest. Mina ja paljud teised oleme üllatunud ja šokeeritud Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni juhi ja eestkõneleja Manfred Weberi pärast, kes pakkus muudatusettepanekus 81 rootsikeelse tõlke põhjal välja, et Euroopa Parlament võiks direktiivi ettepaneku tagasi lükata, sest see rikub lähimuspõhimõtet ja toob kaasa ebaproportsionaalses mahus bürokraatia. Volinik Špidla kommenteeris seda.

Olen kindel, et kõik puudega naised ja muud rühmad, kes on arvestanud, et Euroopa Parlament kaitseb nende rühma kodanike inimõigusi, on samuti sügavalt pettunud, et fraktsiooni PPE-DE juhid võrdlevad inimõigusi bürokraatiaga. Seetõttu kutsun üles tervet parlamenti hääletama homme fraktsiooni PPE-DE muudatusettepaneku 81 vastu. Samuti pean oluliseks, et kindlustusseltsid ei diskrimineeriks enam naisi vaid seetõttu, et nad on naissoost ja eakamad, kuigi nad on kauem tervemad ja elavad pikemalt kui mehed. Loodetavasti julgeb Euroopa Parlament ka selgitada, et riigi rahastatav haridus on mõeldud kõigi jaoks. Usk on paljude eurooplaste jaoks kindlasti tähtis ja ma austan seda, aga me elame ilmalikus ühiskonnas.

Ei, härra Weber, teie turu lepinguvabadus ei ole nii oluline kui kodanike põhilised inimõigused. Küsige ELi kodanike käest – nad on targemad ja uuendusmeelsemad kui teie, fraktsiooni PPE-DE liikmed. Meile pandud ootused on kõrged ja ma loodan, et kõik julgevad homme hääletada poolt, mitte vastu, nagu te soovitasite.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – (NL) Härra juhataja, sooviksin kõigepealt tänada raportööri. Me ei jõua teda ära kiita, sest ta on teinud ära suurepärase töö. See ei ole olnud lihtne ülesanne. Näib, et mõned parlamendiliikmed haavuvad väga kiiresti.

Sellel direktiivil on kristallselge lähtepunkt: võrdne kohtlemine absoluutselt igatüüpi jaoks – olgu ta homo- või heteroseksuaalne, naine või mees, vana või noor, must või valge, puudega või mitte, usklik või humanist ja nii edasi. Igaühel on võrdsed õigused, härra Weber, meil on samad õigused mis teistel ning teil on samad

õigused mis meil. Sellel, härra Vanhecke – kes on jälle arutelult lahkunud – ei ole midagi pistmist niinimetatud poliitilise korrektsusega.

Variraportöörid ja raportöör ise on väga palju pingutanud, et jõuda sellele kompromissile – kompromissile, mida saaks toetada ka Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon. Keegi ei pea teksti veatuks ja ma võin vaid loota, et fraktsiooni PPE-DE suurem enamus käitub homsel hääletusel arukalt.

Ma olen täielikult usuvabaduse poolt, aga, härra Weber, te olete pisut jultunud, pidades end, käsi piiblil, teistest paremaks ja käsitades võrdseid võimalusi mõttetu bürokraatiana.

Juhataja. – Daamid ja härrad, volinik Barrot asendab selle arutelu lõpuosas volinik Špidlat.

Mario Mauro (PPE-DE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, mittediskrimineerimise strateegia keskmes jõutakse väiteni, et inimene on alati esikohal. Me peame inimest tähtsamaks kui tõsiasja, et ta on mingil viisil erinev – näiteks puudega või homoseksuaalne – ning seetõttu armastame, hoiame ja kaitseme teda; see on mittediskrimineerimise strateegia põhisisu. Kui see on nii, siis on see nii; seega igaüks, kellel on mingi usutunnistus, on inimene, ning asjaolu, et ta on inimene, on tähtsam kui asjaolu, et ta on usklik.

Seetõttu peame olema ettevaatlikud, sest artiklis 3 esitatud väitega kehtestatakse raporti muudatusettepanekus 52 kodanike õiguste, justiits- ja siseküsimuste komisjoni pakutud sõnastuse järgi põhimõte, mis on risti vastupidine Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 17 deklaratsioonile 11. Muudatusettepanekuga 52 lükatakse ümber põhimõte, et kirikute ja teiste usutunnistusel ja veendumustel põhinevate organisatsioonide seisund säilib liikmesriigi õiguse alusel, ning samal ajal piiravad artikkel 3 ja selle põhjendus 18 eelnimetatud raporti muudatusettepanekute 51 ja 29 sõnastuse põhjal minu arvates liikmesriikide pädevust selles vallas, mis puudutab pääsu usutunnistusel või isiklikel veendumustel põhinevatesse haridusasutustesse.

Lühidalt öeldes olen veendunud, et kui me soovime kaitsta inimest otsast lõpuni ja täiel määral, siis peame kaitsma ka neid aspekte, mis iseloomustavad teda usulisest küljest. Lisaks arvan, et muudatusettepanekud 92, 89 ja 95 kujutavad endast mõistlikku kokkupuutekohta nendega, kes soovivad direktiivi vastuvõtmist, ning seega leiaksime selles osas hea koha dialoogiks.

Claude Moraes (PSE). – Härra juhataja, meie komisjoni esimees härra Deprez kõneles väga paljude eest meie hulgast siin parlamendis, kui ta ütles, et see raport ei käsitle kellegi erihuve ega ole vasakpoolsete raport, vaid Kathalijne Buitenwegi koostatud raport, mis on asjaomaste inimeste suhtes väga mõistlik, arukas ja kompromissirohke. Raportöör on koostanud raporti, mis ei kohusta ettevõtjaid ega reguleeri liigselt ettevõtlust, nagu oleme näinud pikal teekonnal kahe eelmise direktiiviga – rassilise võrdõiguslikkuse ja tööhõive direktiividega – mis, ma ütlesin härra Weberile, ei ole kehtestanud kohustusi ettevõtlusele ega reguleerinud seda üle ei Saksamaal ega minu riigis.

Ta on koostanud direktiivi põhiõiguste kohta, mis ei tekita bürokraatiat, nagu härra Spidla ütles. Ma esitasin muudatusettepanekud juba olemasolevate võrdõiguslikkusega tegelevate asutuste tugevdamiseks. Ühendkuningriigis on meil võrdõiguslikkuse ja inimõiguste komisjon, kes toetas hiljuti ühe Euroopa kodaniku – Sharon Coleman, puudega lapse ema – kohtuasja; selles haleti tema töandjat diskrimineerimise eest puude alusel – see on üks proua Buitenwegi raporti aluspõhimõtteid. Euroopa Ühenduste Kohus tegi otsuse tema kasuks ja selle kohtuotsuse tulemusena oleme laiendanud Briti hooldajate – need on inimesed, kes hooldavad puudega inimesi – õigusi.

Ütleksin siin parlamendis viibijatele, et te jääte vanaks, teil võib tekkida puue või kohustus hooldada kedagi, kellel on puue. See on kümnete miljonite Euroopa kodanike jaoks tegelikkus. Sellest see raport kõnelebki. Siin ei ole tegemist erihuvidega ega murega selle pärast, kes hakkab domineerima teise ühiskonnarühma üle. Ma ütlesin, et see raport ei ole vasak- ega parempoolne – see käsitleb põhiõigusi. Nagu härra Cashman oma kõnes ütles, siis inimesed soovivad enne Euroopa Parlamendi valimisi näha, kas me kaitseme põhiõigusi, kahjustamata oma ettevõtjaid ja majandust. Seda see raport teebki. Toetagem seda. See on kasulik ja õige.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, sooviksin väljendada oma toetust proua Buitenwegi tööle. Nagu mina aru saan, ei ole see, mis pidi olema kompromiss, võib-olla üldse kompromiss, aga see ei ole tähtis. Tähtis on, et me suudame jõuda otsusele.

Kui üldse, siis mõnes aspektis on minu mured härra Mauro omadele vastupidised. Usuvabadus? Loomulikult, 100%. Vabadus usutunnistusel põhinevate haridusasutuste jaoks? Loomulikult, 100%. Ükski usutunnistus ei saa mitte kunagi mitte mingitel asjaoludel olla põhjus, vabandus või ettekääne mis tahes diskrimineerimiseks.

Ei saa lubada erandeid, millega kirik või usuasutus võib diskrimineerida õpetajaid või õpilasi, kelle käitumine ei vasta asjaomasele usutunnistusele, sest eetilistel kaalutlustel võib siis sekkuda ja paljude teiste usutunnistuste põhjal võib esitada nõude samal õiguslikul alusel.

See ei vii meid edasi. Pealegi pakuvad meie aluslepingud ja Euroopa Liit kahjuks juba riikidele rohkem kaitset kui vaja, sest need sisaldavad arvukaid põhiõiguste ja -vabaduste erandeid. Ärgem lisagem neile enam uusi erandeid.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Härra juhataja, komisjoni asepresident, daamid ja härrad, mina koos oma kolleegidega Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist hääletasin kodanike õiguste, justiits- ja siseasjade komisjonis selle raporti poolt. Tegime seda variraportööri Patrick Gaubert'i suurepärase töö eest tasakaalustatud kompromissi saavutamisel. Õnnitlen ka raportööri Kathalijne Buitenwegi tema töö puhul ning ühinen temaga, kutsudes kõiki üles vältima äärmusliku seisukoha võtmist ja püüdlema võimalikult suue üksmeele poole.

Nagu kõigi kompromisside puhul, on ka siin punkte, millega meie arvamus kergesti kattub, ja teisi, millega on meie meelest raskem nõustuda. Tegemist on kompromissiga, mille juures tuleb arvesse võtta 27 liikmesriigi õigusnorme, senitunnistatud tava ja mitmesuguseid kultuurikombeid. Ma pean heaks lahenduseks kümneaastast perioodi, mille jooksul võib hooneid ümber ehitada, et tagada puudega inimeste juurdepääs kaupadele, teenustele ja ressurssidele, samuti asjaolu, et kui struktuuritasandil püsivad raskused, mida ei saa ületada, siis on alati võimalik leida alternatiive.

Samuti ühinen nendega, kes väljendavad muret seoses kindlustusseltsidega – näiteks asjaolu, kas neid ja samuti arsti arvamust on arvesse võetud. Ma ei saa siiski nõustuda mõttega jätta välja – nagu lepitati kokku parlamendikomisjonis – viide lähimuspõhimõttele teemade puhul, mis on seotud perekonna- ja abieluõigusega ja reproduktiivsete õigustega. Need kuuluvad liikmesriikide ainupädevusse. Sama kehtib artikli 8 puhul, mille Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon soovib muudatusettepanekuga 90 välja jätta – paljude liikmesriikide praeguseid õigustavasid arvestades ei ole võimalik aktsepteerida tõendamiskohustuse üleminekut, sest see põhjustab ületamatuid õiguslikke probleeme.

Kui need põhipunktid võetakse täiskogu istungil vastu, siis ei ole mul võimalik selle raporti poolt hääletada. Siiski ei saaks ma kunagi hääletada puhta südametunnistusega direktiivi vastu, mis keelab inimeste diskrimineerimise nende usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Kokkuvõtteks ütlesin, härra juhataja, et praegu määrame me kindlaks, millist Euroopat me tahame aidata ehitada. Olen täielikult sellise Euroopa poolt, mis võitleb lakkamatult kõigi diskrimineerimisvormide vastu.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Härra juhataja, täna arutusel olev direktiivi ettepanek kujundab võrdõiguslikkuse põhimõttest Euroopa projekti kaubamärgi. Iseenesest peame lähenema sellele ambitsioonikalt eesmärgiga tegutseda kõikide ühenduse kodanike kaasamise nimel ning sama põhimõtet peame rakendama nii avalikus poliitikas kui ka haldustoiimingutes, samuti isikute vahelistes suhetes.

Me peame liikuma edasi, et võimaldada kõigil kodanikel teostada ja kasutada oma õigusi täiel määral, ilma et neid diskrimineeritaks usulise veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, ja loomulikult – ilma et neile saaks osaks mitmekordne diskrimineerimine.

Me peame rõhutama, et võrdõiguslikkuse põhimõtet ja diskrimineerimise keeldu tuleb järgida nii ühenduse kui ka liikmesriikide poliitikas, et saaksime muuta võrdsusprintsipi kogu Euroopas tõelisuseks. Samuti peame saavutama piisava kaitse kõigi asutamislepingu artiklis 13 loetletud diskrimineerimise põhjuste vastu.

See algatus peaks andma meile paremad vahendid, et võidelda võimaliku diskrimineeriva käitumisega, mis meie häbiks on praegu endiselt igapäevane nähtus, nagu rõhutati eilses Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruandes homfoobia kohta.

Kolleegid Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist ei suuda seda arutelu oma tühjade vabandustega hõigustada, sest hääletades selle raporti vastu näitab selgelt ideoloogilist vaatenurka. Võitlus diskrimineerimise vastu on ülimalt tähtis ja see on Euroopa Liidu väärtuste aluspõhimõte.

Sel põhjusel on meil nii vastutusrikas ülesanne kui ka kohustus astuda siin Euroopa Parlamendis nüüd samm edasi, pühenduda võrdõiguslikkusele ja kaitsta seda kogu Euroopas. Me ei saa loobuda oma soovidest ja lootustest teha edusamme ning jätta lihtsalt kõrvale selline äärmiselt tähtis küsimus, mis tugineb meie oma väärtustele, mitmetele lootustele ja unistustele. Euroopa kodanikud ja mis kõige olulisem – kõige haavatavamad isikud – ei andestaks meile.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Vastavalt inimõiguste ülddeklaratsioonile ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile on igal kodanikul võrdsed õigused ja vabadused ning igaühele tagatakse seadusega võrdne kaitse, tegemata vahet rassi, nahavärvuse, soo, keele, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, rahvusliku või sotsiaalse päritolu, varandusliku, seisusliku või muu seisundi alusel.

Aga sooviksin rõhutada, et igat laadi diskrimineerimise vastu on vaja otsustavaid ja tõhusaid meetmeid, sest diskrimineerimine on Euroopas endiselt märgatav ja see mõjutab paljusid ühiskonnakihte. Paljudel juhtudel ei piisa sellest, kui keelata kõik diskrimineerimise vormid, vaja on kehtestada ka erinevad positiivsed meetmed, näiteks puudega inimeste puhul. Mitmed riigid – teiste hulgas näiteks Itaalia, Prantsusmaa, Soome ja Hispaania – on kehtestanud autonoomia ja võtnud vastu positiivsed meetmed rahvusvähemuste kaitseks.

Euroopa Liidul ja selle liikmesriikidel on samuti kohustus tagada institutsionaalselt kodanike võrdsed õigused ja võrdne kohtlemine. Me vajame sõltumatuid institutsioone, kes töötavad Euroopa tasandil ning suudavad jälgida ja tagada, et liikmesriigid ei järgi võrdse kohtlemise põhimõtet mitte üksnes teoorias, vaid astuvad ka konkreetseid samme selle direktiivi tõhusaks rakendamiseks.

Evangelia Tzampazi (PSE). – (EL) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, tahaksin küsida, kas te peate Euroopa Parlamendi solvamiseks seda, et ma räägin teiega siin tagapool istudes ega ole tõusnud püsti, nagu kõik mu teised kolleegid.

Euroopa Parlament toetas ja peab edaspidi toetama horisontaalset direktiivi, mis tagab Euroopa kodanike võrdse kohtlemise ja kaitse kõigi diskrimineerimise vormide eest. See direktiiv peab täiendama olemasolevat Euroopa õiguslikku raamistikku eriti puudega inimeste puhul ja seoses kohustusega tagada tõhus ja mittediskrimineeriv juurdepääs.

Oleme lisanud tähtsad ettepanekud. Oleme kehtestanud kaitse mitmekordse diskrimineerimise vastu, sätestades raportis, et tagada tuleb tõhus ja mittediskrimineeriv juurdepääs. Juhtudel, mil juurdepääsu ei saa tagada samadel tingimustel mis puudeta inimeste puhul, tuleb meile pakkuda asjakohast alternatiivset lahendust. Raportis määratakse rangemad kriteeriumid, et hinnata, kas tõhusa ja mittediskrimineeriva juurdepääsu tagamise meetmed toovad kaasa eproportsionaalsed kulud. Raportis on mõned punktid, millega me kõik ei ole rahul, mistõttu me toetame teatavaid muudatusettepanekuid, mis tugevdavad ühtekuuluvust.

Igal juhul peaksime raportit toetama, sest sellega anname nõukogule sõnaselgelt teada, et meil tuleb viimaks kehtestada tõhusad Euroopa õigusnormid, tehes lõpu diskrimineerimisele, mis õõnestab usku Euroopa põhiväärtustesse – võrdõiguslikkusesse ja õigusriiki.

Martin Kastler (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, ajakirjanikuna sooviksin juhtida tähelepanu ühele selles direktiivis olevale muutusele, mis valmistab mulle isiklikult suurt muret. Eelkõige on mu jaoks mõistetamatu, et olukorras, kus direktiivi ei ole veel üle võetud kümnes liikmesriigis kahekümne seitsmest, astume me järgmise sammu ja üritame lisada sellele veel ühe direktiivi. Arvamused võivad sel teemal lahkned, sellest pole lugu, aga mind kui ajakirjanikku häirib tõsiselt asjaolu, et see kahjustab ajakirjandusvabadust liikmesriikides. Lubage mul tuua kaks näidet selle kohta. Härra Weberi väljapakutud muudatusettepanek, mis väärrib meie toetust, tähendab, et ajakirjandusvabadust on võimalik piirata ka näiteks siis, kui kirjastajalt nõutakse, et ta võtaks vastu neonatside või antisemiitide reklaami. Ma arvan, et seda temalt nõuda on täiesti kohatu ja täielikult vastuolus põhimõtetega, mis meil ELis on, ning ma olen kindlalt selle vastu. Me ei saa lubada sel juhtuda. Sama kehtib mõistagi siis, kui me võtame diskrimineerimisvastased meetmed; siis on inimestel, keda me ei soovi ELis toetada, vaid keda me tahaks hoopis takistada, veelgi rohkem võimalusi näiteks kinnisvaraturul. Oma kodumaal näen, kuidas neonatsid üritavad osta kinnisvara peaaegu iga nädal. Kui kinnisvara üüritakse või müüakse, siis me ei saa takistada vasak- või paremäärmuslastel seda omandamast. Nad kasutavad seda uut muudatusettepanekut ära ning ma ei ole sellega üldse nõus ja hääletan selle vastu. Seetõttu pooldan selle tagasisaatmist parlamendikomisjonile või kui see on võimatu, siis selle vastu hääletamist.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – Härra juhataja, aastaid on Euroopa ja ülejäänud maailm pidanud igal tasandil lahingut diskrimineerimisega. Meie kui korralike inimeste arengutee lihtsalt nõuab, et me teeksimme seda, järgides täielikult lähimuspõhimõtet.

Nagu proua Buitenweg ütles, on komisjon nüüdseks rohkem kui neli aastat lubanud esitada laiaulatusliku ja kõikehõlmava ettepaneku kõigi inimeste inimõiguste kohta. See hakkab nüüd lõpuks valmis saama.

Usun kindlalt, et ühtegi inimest ei tohiks kunagi diskrimineerida tema usutunnistuse, puude või vanuse alusel. Vastupidi, mina kui kristlane palun Euroopa Parlamendil ja igal üksikisikul mitte ainult lõpetada diskrimineerimine, vaid ka aidata neid, keda diskrimineeritakse nende puude pärast.

See abi võib jõuda meieni eri kujul ja vormis. Kõik liikmesriigid on pidevalt suurendanud võrdset juurdepääsu nende jaoks, kes seda kõige rohkem vajavad. Euroopa jätkuval loimumisel on väga tähtis pidada meeles, et oleme kõik erinevad, samas igas mõttes täiesti võrdsed.

Marusya Lyubcheva (PSE). – (BG) Härra juhataja, lugupeetud volinik, me arutame ülimalt tähtsat direktiivi, mis pakub võimaluse lahendada mittediskrimineerimise valdkonnas endiselt vasturääkivad probleemid. Ma pean väga oluliseks, et see taaskinnitaks usuliste veendumuste õigust ja vabadust ning mittediskrimineerimise põhimõtte kohaldamist selles valdkonnas.

Samal ajal viidatakse direktiivis sõnaselgelt deklaratsioonile nr 11 kirikute ja mitteusuliste organisatsioonide staatuse kohta; selle deklaratsiooni kohaselt austab ega kahjusta Euroopa Liit liikmesriikide kirikute ja usuühenduste või -koguduste staatust, mis on kehtestatud riigisisese õigusega.

Samuti tunnustatakse liikmesriikide õigust kavandada ja rakendada erisätteid selles valdkonnas. On ütlema tagi selge, et Euroopa õigus tuleb ühtlustada liikmesriikide õigusega, et reguleerida eri valdkondi.

See on keeruline teema. Suhted tuleb teha selgeks, et ei rikutaks kellegi õigusi, sealhulgas nende omi, kes kuuluvad õigusaktidega lubatud kirikutesse.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, lugupeetud raportöör, daamid ja härrad, kuna mina olen see, keda on selles arutelus kõige rohkem tsiteeritud, siis sooviksin võimalust veel kord vastata.

Ütlesin enne, et kõik, kes esitavad küsimusi, on selles arutelus pahad. Kõik kõnelejad, kes on tuliselt võtnud sõna diskrimineerimise vastu, on rääkinud põhimõttest. Taas palun, et me ei vaidleks põhimõtte üle, vaid üritaksime selle asemel diskrimineerimisega võidelda. Ka siis, kui me arutame näiteks keskkonnaküsimusi ja pole ühel nõul süsinikdioksiidi heitkoguste keelamises, oleme lahkarvamusel küll selle saavutamise vahendite osas, ent sama meelt eesmärgi suhtes. Miks meil ei või olla diskrimineerimise puhul erimeelsusi vahendite ja selle vastu võitlemise viiside osas? Kui pealegi ajalehtede väljaandjad tulevad meie kontorisse ja räägivad oma muredest, siis peaks meil olema lubatud nendest muredest siin rääkida.

Härra Cashman, see ei tule sellele teemale ja teie muredele kasuks, kui kuulutate äärmuslikuks igatühe, kes küsib lihtsalt küsimusi. Aga see ongi just see, mida me siin teeme.

Richard Howitt (PSE). – Härra juhataja, mina kui tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni variraportöör sooviksin Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nimel tunnustada proua Buitenwegi ja ka oma kolleegi proua Bozkurti. Täna teid koostöö eest.

Fraktsioonidevahelise puudega inimeste õigustega tegeleva ühenduse Disability Intergroup nimel väljendan rahulolu, et kuulda on võetud nende 1,3 miljoni inimese üleskutset, kes kirjutasid alla petitioonile, milles paluti laiendada diskrimineerimisvastaseid õigusi puudega inimestele. Samuti rõõmustab mind parteiülene sõltumatu kokkulepe selle kohta, et sündima peaks horisontaalne direktiiv ja ei tohiks olla diskrimineerimise hierarhiat – kui 2000. aastal võeti vastu rassilise diskrimineerimise direktiiv, andis selle lubaduse meile tollane Euroopa Liidu eesistujariik Portugal. Kui olla otsekohene, siis on selle lubaduse täitmine võtnud liiga palju aega.

Ma mõistan hukka konservatiivid, kes soovivad veelgi kauem viivitada. See arutelu ei kujuta endast lihtsalt meie toetuse väljendamist Euroopa Parlamendis, vaid ka pöördumist nõukogu poole, et liikuda edasi ja selles nüüd kokku leppida. Ma palun meie Saksamaa sõpradel seda mitte takistada. Te olete mures eraõiguslike lepingutega seotud teemade pärast, aga avalike kohustuste puhul olete te juba palju rohkem ära teinud. Teravdagem lõpuks oma pilku ja saavutagem kokkulepe. Olen rahul tulevase eesistujariigi Rootsi tänase otsusega, et ta jõuab sellega tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogus lõpule enne jõule. Loodan väga, et te saate sellega hakkama.

Kathalijne Buitenweg, raportöör. – (NL) Härra juhataja, uskumatult keeruline on raportööril teha oma tööd hästi, kui suurim fraktsioon ajab sellist muutlikku poliitikat. Kodanike õiguste, justiits- ja siseküsimuste komisjonis toetas Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon seda raportit, sest see oli mõistlik kompromiss. Töötasime koos Patrick Gaubert'iga, kes tundub olevat kadunud, või vähemalt ma ei näe teda. Igatahes me töötasime koos täpselt sellesama teksti kallal ja nüüd on ta sellele

vastu! Tundub, nagu suruks koordinaator, härra Weber, PPE-DE fraktsioonile peale eelkõige oma Saksamaa partei seisukohta.

Härra Weber, te ise ütlesite mulle eelmisel nädalal, et asi pole sisus, vaid poliitilise signaali saatmises. Kas see pole tõsi? Kas te ütlesite mulle seda? Sel juhul ei saa te praegu peituda üksikasjade taha – kui soovisite seda teha, siis oleksite lihtsalt võinud muudatusettepanekud esitada. Te ei teinud seda. Tegelikult tahate te kogu ettepaneku tagasilükkamist. Te lihtsalt ei soovi seda, seega ärge teeselge, et teil on sama lõppeesmärk.

Olen kuulnud palju küsimusi, millele saab anda otsekohese vastuse. Näiteks on paljud inimesed küsinud, et mis see Euroopasse puutub. On ju olemas väga palju direktiive, mis on pakkunud kaitset tööturul nüüd juba pikka aega, ning diskrimineerimise eest tagatakse kaitse paljudel muudel alustel ka väljaspool tööturgu, aga mõnede inimeste kaitse ei ole piisav, näiteks puude, vanuse, seksuaalse sättumuse ja usutunnistuse puhul. Me ei paku seega välja täiesti uut avastust, vaid pigem parandame olemasolevaid õigusnorme. Me ei kehtesta uut pädevust; me tagame, et inimesi lihtsalt koheldaks võrdselt ja et mõnda kategooriat ei peetaks teistest tähtsamaks.

Härra Pirker kõneles tööturust. Sellega ei ole siin mingit pistmist; see oli teine direktiiv. Siin ei ole tegemist õpetajate töökohtadega. Jäägem faktide juurde. Töendamiskohustus on keeruline küsimus, nagu volinik ennist märkis. See pole samuti midagi uut; ka seda on käsitletud teistes direktiivides. See pole sugugi nii, et inimesed saavad teid lihtsalt süüdistada ja teie peate ennast kaitsma. Samuti ei räägi me siin kriminaalõigusest. Inimene peab kõigepealt esitama tegelikud faktid muudes valdkondades, et tõestada, miks ta leiab, et teda diskrimineeritakse, ning siis peate teie esitama põhjendused, miks te soovite kellelegi kinnisvara üürida või keeldute seda tegemast.

Mis puudutab meediat, siis nagu tekstis on öeldud, on juba sätestatud keeldumine sellistest reklaamidest, mis ei ole kooskõlas väljaande identiteediga: see on täiesti olemas artiklis 54. Kui rääkida kirikutest, siis ei pea nad isegi järgima kõiki neid nõudeid täies ulatuses, kuigi nad peavad seda tegema sotsiaalseid ülesandeid täites. Näiteks Hollandis pakuvad nad mõnesid sotsiaalhooldusteenuseid. See on vastuvõetamatu, et sotsiaalseid ülesandeid ei saa täita vaid selle tõttu, et inimene kuulub kirikusse. Need on raporti kõige olulisemad punktid.

Oleme andnud endast parima. Oleme teile kogu aeg püüdnud meelega järele olla. Teie muudatusettepanekud on tõepoolest siin tekstis sees ja nüüd kavatsete ikkagi selle vastu hääletada, arvestades erinevaid parteipoliitilisi seisukohti. Pean ütlema, et see on mulle isiklikult lõök, sest ma olen teile vastu tulnud. Väga suur osa teie tekstist on raportisse lisatud ja ma leian, et see on häbiväärne, et te nüüd sellest taganete!

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 2. aprillil 2009.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Carlo Casini (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) Inimväärikus ja võrdõiguslikkus on kaks tähtsat väärtust, millele tugineb tänapäevane inimõiguste kultuur. Ent sageli on nii, et ilusaid sõnu kasutatakse vastupidise varjamiseks. Näiteks võrdõiguslikkus tähendab samasuguste olukordade samal viisil lahendamist, aga see tähendab ka erinevate olukordade erinevat lahendamist. Minu kõhklused seoses kõnealuse raportiga tulenevad sellest esmasest kaalutlusest. Kellelgi ei saa olla vähimatki kahtlust, et Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon austab täielikult puudega inimeste, eakate, haigete, vaeste, põgenike ja sisseerändajate väärikust ja võrdõiguslikkust. Mul on siiski tunne, et selle liikumisega üritatakse ühineda seepärast, et kehtestada diskrimineerimine naise ja mehe abielul põhineva perekonna alusel, samuti usuvabaduse alusel, eriti seoses usutunnistusel põhinevate koolidega. Ma ei väsi kunagi võitlemast kõige väiksemate, vaesemate ja kaitsetumate võrdõiguslikkuse eest. Just sel põhjusel on mul valus vaadata inimõiguste Euroopat rakendamas oma õigusnormide ja tavade kaudu kõige rängemat diskrimineerimist sündinud ja sündimata laste vahel. Me ei aruta seda täna, aga väärikusest ja võrdõiguslikkusest rääkides võiks see teema koputada Euroopa südametunnistusele.

Gabriela Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) See on otsekui saatusest määratud, et me arutame seda direktiivi täna ja hääletame seda homme, üleilmsel autismist teavitamise päeval. See on hea enne.

Meie jaoks on selge, et tegelikkuses esinevad suured vasturääkivused liikmesriikide õigusnormides, kus käsitletakse selliste inimeste õigusi ja huve, kelle elu mõjutab autism. Need vasturääkivused on veelgi suuremad, kui võrdleme nende isikute igapäevaelu.

Meil on Euroopa standardite saavutamiseni käia pikk tee, aga mõningad sammud vajavad juba astumist. Autism tuleb tunnistada vaimsete puuete hulgas eraldi puudeks ja ning selle jaoks tuleb ette näha eristrateegiad.

See võib tunduda mõnede jaoks kulukas, aga võrdne kohtlemine tuleb tingimusteta tagada, nagu nende isikute puhul, kes kannatavad mõne muu puude all, nii et saaksime austada iseennast ja Euroopa ühiskonna väärtusi.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), kirjalikult. – (GA)

See direktiiv toob esile väga olulise tõdemuse, et diskrimineerimine ei toimu vaid tööturul. Alalise komisjoni soovitusel põhieesmärk on tegeleda diskrimineerimisega, mis tuleneb usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest, ning rakendada põhimõtet, et inimesi tuleb väljaspool töökeskkonda võrdselt kohelda.

Et olen lirmaal tegelenud puudega inimeste õiguste eest seisvate rühmadega ja puudega inimestega, siis tean, et see õigusakt võetakse soojalt vastu. Proua Buitenwegil on täiesti õigus, kui ta ütleb oma raportis: „Puuetega inimeste võrdse kohtlemise tagamiseks ei piisa diskrimineerimise keelamisest. On vajalik ka positiivne tegevus meetmete vormis, mida võetakse ennetavalt, pakkudes asjakohaseid muudatusi.”

Samuti avaldan heameelt kindla seisukoha üle, millele raportöör ja komisjon on asunud, et hoida ära diskrimineerimine seksuaalse sättumuse alusel. Sellisel diskrimineerimisel ei ole kohta tänapäevases ühiskonnas ja ma lükan tagasi mõnede fraktsioonide katsed sellega seotud õigusnorme nõrgestada.

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – Olen sotsiaaldemokraat, mistõttu usun, et kõik inimolendid on võrdsed. Me peame võitlema diskrimineerimisega igal pool, mitte ainult töökohal. Tõepoolest ei tohi diskrimineerimise puhul valitseda hierarhiat. Kõik on erinevad ja kõik on võrdsed.

Direktiivi eesmärk on rakendada väljaspool tööturгу võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest. Selles nähakse ette raamistik diskrimineerimise keelamiseks neil põhjustel ning kehtestatakse Euroopa Liidus ühtne minimaalne kaitsetase isikute jaoks, kes on kannatanud sellise diskrimineerimise all.

Selle ettepanekuga täiendatakse olemasolevat EÜ õiguslikku raamistikku, mille alusel on keelatud diskrimineerimine usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel vaid seoses tööhõive, töökoha ja kutseõppega.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), kirjalikult. – (PL) Diskrimineerimine on tõsine probleem Euroopas ja väljaspool seda. Vastavalt Eurobaromeetri 2008. aasta eriküsitlusele väitis 15% eurooplasi, et möödunud aastal langesid nad diskrimineerimise ohvriks.

Euroopa Parlament on oodanud esitatud direktiivi üle nelja aasta. See dokument on katse rakendada isikute võrdse kohtlemise põhimõtteid sõltumata usutunnistusest, veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest. Seda ei tule kohaldada vaid töölevärbamisel, vaid ka seoses kaupade, seadmete ja teenustega näiteks panganduses, elamumajanduses, hariduses, transpordis ja tervishoius.

Lisaks on dokumendis määratud kindlaks miinimumstandardite raamistik, mis tagab kaitse diskrimineerimise eest. Kui liikmesriigid soovivad, võivad nad pakkuda kõrgemal tasemel kaitset. Ent nad ei või kasutada seda uut direktiivi selleks, et alandada praegust taset. Direktiiviga pakutakse ohvritele õigust hüvitisele. Selles märgitakse ka, et liikmesriigid ei peaks vaid väljendama soovi diskrimineerimist kaotada, vaid neil on lausa kohustus seda teha.

Väga suur hulk liidu liikmesriike on juba kehtestanud sätted, millega tagatakse väljaspool tööturгу erinevas ulatuses diskrimineerimisvastane kaitse usutunnistuse, veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Praegune direktiiv eelnõu võimaldab kehtestada selles valdkonnas järjepidevad Euroopa sätted. Selles öeldakse kindlalt välja, et Euroopa tervikuna ei luba diskrimineerimist. Diskrimineerimisest vaba olemine on põhiõigus ja seda võib kasutada igaüks Euroopa Liidus.

Zita Gurmai (PSE), kirjalikult. – (HU) Viimasel ajal on võrdsed võimalused olnud ühenduse otsustusprotsessis aina tähtsam teema. Võrdse kohtlemise kohta esitatud direktiivi eesmärk on rakendada isikute võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest.

Diskrimineerimisest vaba olemine on põhiõigus ja seda tuleks kohaldada iga Euroopa Liidu kodaniku suhtes. Ma nõuan kindlalt, et me võitleksime igasuguse diskrimineerimise vastu. Tee, mille peame selleks läbima,

on pikk, ning on selge, et me saame edasi liikuda vaid sammhaaval. See tähendab esiteks õigusnormide täiendamist ja koondamist, teiseks uusi, järjekindlaid ja ühtlustatud põhimõtteid sisaldavate õigusnormide ülevõtmist liikmesriikide õigusse ning viimaks nende rakendamist praktikas. Kuigi iga selline samm nõuab väga palju tööd ja aega, on meie eesmärk suuta mõistliku aja jooksul võtta konkreetsed meetmed ja elada Euroopas, mis on diskrimineerimisest tõeliselt vaba.

Livia Járóka (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Sooviksin õnnitleda oma kolleegi proua Buitenwegi tema raporti eest, millega alustatakse õigusstruktuuri täiendamist, et kõrvaldada igasugune diskrimineerimine. Euroopa Liidu asutamislepingu artiklis 13 on sätestatud eesmärk võidelda diskrimineerimise vastu mitte vaid soo ja etnilise päritolu alusel, vaid ka usutunnistuse, veendumuste, puude, vanuse ja seksuaalse sättumuse alusel.

Vaatamata direktiivide 2000/43, 2000/78 ja 2004/113 vastuvõtmisele ja liikmesriigi õigusse ülevõtmisele ei ole siiani olnud väljaspool tööturgu ühtset kaitset diskrimineerimise eest neljal eespool nimetatud alusel. Esitatud direktiivi eesmärk on täita lüngad ja me loodame, et lisaks diskrimineerimise keelamisele tagatakse sellega õiguskaitsevahendid neile, kes kannatavad kahju kõigis 27 liikmesriigis.

Kõnealuse direktiivi tõhus rakendamine, liikmesriigi õigusse ülevõtmisel täheldatud puudujääkide kõrvaldamine ja varasemate direktiivide kohaldamine suurendaks kaitset, mida pakutakse Euroopa Liidu kodanikele diskrimineerimise vastu. Lisaks ei nõua esitatud direktiivi vastuvõtmine mingeid muudatusi asjaomastes riiklikes õigusnormides. Seetõttu loodan siiralt, et nõukogu suudab tagada asutamislepingutes nõutud ühehääle toetuse ja et iga liikmesriik aitab kaasa Euroopa Liidu väga suurele sammule meie põhiväärtuste ja eesmärkide täitmise suunas.

Silvana Koch-Mehrin ja Alexander Graf Lambsdorff (ALDE), kirjalikult. – (DE) Kasutatud õiguslik alus, EÜ asutamislepingu artikli 13 lõige 1 ei ole asjakohane, arvestades, et Saksamaa Vaba Demokraatliku Partei (FDP) meelest ei ole järgitud lähimuspõhimõtet. ELi seadusandjate pädevuses ei ole sätestada kõnealuseid määrusi ja kitsendada sellega tõsiselt liikmesriikide otsustusõigust.

Igasuguse diskrimineerimisega võitlemine ja puudega inimeste abistamine ühiskonnaelus osalemisel on tähtsad ülesanded. Ent ettepanek laiendada diskrimineerimisvastaseid määrusi peaaegu kõigisse eluvaldkondadesse väljub reaalsuse piiridest. Direktiivis sätestatud tõendamiskohustuse üleminek tähendab, et on võimalik algatada kohtumenetlus süüdistuste alusel, mille kohta ei ole esitatud piisavaid tõendeid. Asjaomased isikud peavad sel juhul maksma hüvitist isegi siis, kui nad ei ole tegelikult ühtegi diskrimineerivat tegu toime pannud, aga ei suuda oma süütust tõestada. Niimoodi ühe vitsaga lüües on selline tõendamiskohustuse üleminek seetõttu õigusriigile vastavuse seisukohast küsitav. See tekitab ebakindlust ja süvendab väärkohtlemist. See ei saa olla eduka diskrimineerimisvastase poliitika põhialus.

Lisaks tuleb arvesse võtta, et komisjon viib praegu mitme liikmesriigi suhtes läbi rikkumismenetlust seoses kehtivate diskrimineerimisvastast poliitikat käsitlevate Euroopa direktiivide ebapiisava ülevõtmisega. Kuid siiani ei ole olemas ülevaadet ülevõetud määrustest, et saaks teha kindlaks väidetava vajaduse uute määruste järele. Eriti Saksamaa on liikunud kaugemale edasi Brüsseli varasematest sätetest. Seetõttu hääletasime selle raporti vastu.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Kui võrdõiguslikkuse direktiiv viiakse ellu, siis on see praeguse koosseisu üks tähtsamaid samme sotsiaalse Euroopa ja rahva Euroopa suunas. Kui seda kohaldatakse kõigi inimrühmade ja diskrimineerimiskriteeriumide suhtes, siis mõjutavad nii aktiivset kui ka passiivset diskrimineerimist käsitlevad õigusnormid tuntavalt paljude ELi kodanike elusid. Seoses sellega tahaksin tänada raportööri tema suurepärase töö eest.

Nii Soomes kui ka mujal Euroopas on väga paljude inimeste igapäevaelu muudetud keeruliseks ühe või teise diskrimineerimisvormi tõttu. See ei tohiks olla võimalik tänapäeva ühiskonnas, kus austatakse inimõigusi ja võrdõiguslikkust: igalühel peaks olema võrdne võimalus ühiskonnas osaleda. Mittediskrimineerimine on tsiviliseeritud ühiskonna kindel tunnus.

Eriti oluline on, et direktiiv hõlmab kõiki diskrimineerimise kriteeriume. Kuigi diskrimineerimisega kokkupuutuvate rühmade ja üksikisikute vahel on väga suured erinevused, peame tegelema diskrimineerimisega kui nähtusega ühtselt, tõstmata esile üht või mitut rühma. Killustatud vaatenurk annaks paratamatult erinevatele diskrimineerimiskriteeriumidele ebavõrdse väärtuse ning põhjustaks ka lõhesid, millesse oleks oht sattuda inimestel, kes puutuvad mitmesugustel põhjustel diskrimineerimisega kokku.

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult. – (ET) Euroopa Liit põhineb vabaduse, demokraatia ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise ühistel põhimõtetel. Euroopa põhiõiguste harta artiklis 21 on öeldud, et keelatud

on igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

Iga üksikisiku ainulaadsuse ja tema võrdsete võimaluste õiguse tunnistamine elus avanevatele võimalustele on üks Euroopa ühinenud mitmekesisuse tunnustest, mis on keskne element liidu kultuurilises, poliitilises ja sotsiaalses integratsioonis.

Kuigi ELis on paljude valdkondade areng olnud täna edukas, on üllatav, et meil puuduvad siiski ühised reeglid puuete või seksuaalse vägivalla ja ahistamise käsitlemiseks ning kõikides liikmesriikides ei tunnistata asjakohaselt nende kodanike põhiõigusi. Peame tõdema, et kahjuks ei ole diskrimineerimisvastast võitlust võimaldav Euroopa õiguslik raamistik täna veel kaugeltki täiuslik.

Tervitan igati uut direktiivi, millega luuakse ELis üldine tegevusraamistik diskrimineerimise vastu võitlemiseks. Küllap suunab nimetatud ka liikmesriikides võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisele laiemalt, kui seda on tööturg.

Diskrimineerimise vastu võitlemine tähendab investeerimist sellise ühiskonna teadvusesse, mille areng toimub integratsiooni kaudu. Ühiskonnal tuleb aga integratsiooni saavutamiseks investeerida koolitusse, teavitamisse ja heade tavade levitamisse, et leida kõikide oma kodanike heaks ja huvides õiglane kompromiss. Seega tuleb meil diskrimineerimise lõplikuks kadumiseks Euroopas teha veel palju jõupingutusi!

Daciana Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Õigus mittediskrimineerimisele on põhiõigus, mille kohaldamist ELi kodanike suhtes ei ole kunagi küsitavaks peetud. Võrdne kohtlemine sõltumata usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest on Euroopa lõimumise üks peamisi põhimõtteid.

See kauaoodatud direktiiv, mille üle Euroopa Parlamendis peetud konsultatsioonid on alati olnud ühtviisi keerulised, põhineb EÜ asutamislepingu artiklil 13 ja reguleerib kaitset diskrimineerimise eest, rõhutades võrdset kohtlemist kõigil alusel. Ei saa olla mingit kahtlust selle direktiivi vajalikkuse suhtes, arvestades suurt hulka inimesi – laias laastus 15% –, kes väidavad, et neid on ELis diskrimineeritud.

Samuti sooviksin rõhutada, kui tähtis on selle uue direktiivi võrdlemine nendega, mis on juba diskrimineerimisvastase võitluse kohta kehtestatud. See on ülesanne, mis täidetakse komisjoni ja liikmesriikide koostöös. Olen rahul, et saan sellega seoses tõsta esile edusamme, mis on Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti andmetel Rumeenias viimastel aastatel selles valdkonnas tehtud.

Lõpetuseks ütlesin, et usutavasti on sellel direktiivil märkimisväärne mõju, arvestades sotsiaalkaitse meetmeid, sotsiaalhüvitisi ja lihtsamat juurdepääsu kaupadele ja teenustele, mille see tagab.

ISTUNGI JUHATAJA: MAREK SIWIEC

asepresident

15. Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond ja Ühtekuuluvusfond: finantsjuhtimist käsitlevad sätted – Euroopa Sotsiaalfondi toetuse saamiseks abikõlblikud kululiigid – Eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia alaste investeeringute abikõlblikkus Euroopa Regionaalarengu Fondi raames (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

– regionaalarengukomisjoni nimel Iratxe García Pérezi esitatud soovitus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse teatavate finantsjuhtimise sätete osas määrust (EÜ) nr 1083/2006 Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (17575/2008 – C6-0027/2009 – 2008/0233(AVC)) (A6-0127/2009);

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Karin Jönsi esitatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1081/2006, milles käsitletakse Euroopa Sotsiaalfondi, et lisada teatavad Euroopa Sotsiaalfondi toetuse saamiseks abikõlblikud kululiigid (KOM(2008)0813 – C6-0454/2008 – 2008/0232 (COD)), (A6-0116/2009); ja

– regionaalarengukomisjoni nimel Emmanouil Angelakase esitatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi, seoses eluasemete energiatõhususe ja taastuenergia alaste investeeringute abikõlblikkusega (KOM(2008)0838 – C6-0473/2008 – 2008/0245 (COD)) (A6-0134/2009).

Iratxe García Pérez, raportöör. – Härra juhataja, esiteks sooviksin tänada kõiki oma kolleege regionaalarengukomisjonist, kes on kõvasti pingutanud, et esitada täna see tähtis kokkulepe. See kokkulepe puudutab teatavate eeskirjade kohandamist, et mitut muudatust saaks viivitamata rakendada.

Euroopa Liit seisab silmitsi enneolematu majanduskriisiga, mis on toonud enamikus liikmesriikides kaasa majandussurutise. Euroopa majanduse taastamise kava raames on Euroopa Komisjon võtnud hulga meetmeid, et muuta struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi eeskirju eesmärgiga elavdada investeeringuid. Nende muudatustega on seotud kaks kindlat prioriteeti: kulude kasv, mis parandab likviidsust, ning eeskirjade lihtsustamine, mis võimaldab projekte kiiremini heaks kiita.

See muudatuste pakett on ajutine reaktsioon kriitilisele olukorrale, kuigi sellega vastatakse tegelikult ka Euroopa Parlamendi korduvatele üleskutsetele tagada suurem lihtsus ja paindlikkus.

Ma sooviksin kavandatud muudatusi lühidalt tutvustada, et me kõik mõistaksime nende tähtsust enda seatud eesmärkide saavutamisel:

– Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfondilt saadavate toetuste suurendamine; samuti tõhusam rahaline abi projekti arendamise ja rakendamisega seotud tehniliste meetmete jaoks;

– kulude abikõlblikkuse lihtsustamine;

– Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi eelfinantseerimise suurendamine; kõnealuse meetme alusel tehtavate eelmaksete summa on 6,25 miljardit eurot;

– suurprojektidega seotud kulude kiirendamine, muutes kehtivat eelmaksete maksimummäära 35%, mis võimaldab riigibi saajatele teha eelmakseid kuni 100% ulatuses.

Meie Euroopa Parlamendis oleme teadlikud vajadusest võtta need meetmed võimalikult kiiresti, et täita liikmesriikide viivitamatu likviidsusvajadus, ja me teame, et need meetmed avaldavad kindlalt positiivset mõju kõigis Euroopa piirkondades ja kohalikes omavalitsustes.

Eelmisel nädalal arutasime ühtekuuluvuspoliitika tulevikku ja nõustusime üksmeelselt, et see on toonud suurt edu paljude meie piirkondade majandus- ja sotsiaalarengu jaoks.

Praegusel suure ebakindluse perioodil on tähtsam kui kunagi varem kaitsta neid piirkondade vahelise solidaarsuse ja koostöö põhimõtteid, sest rahvas peab nägema, et me oleme Euroopas suutelised aitama leida väljapääsu kriisist, mis paneb miljonid inimesed tõeliselt raskesse olukorda. Me vajame praegu rohkem kui kunagi varem kindlaid vahendeid, millega neid probleeme lahendada.

Nende muudatuste kehtestamisega lihtsustame projektide kiirendamist ja investeeringuid nendesse – see on oluline ka töökohtade loomisel.

Lisaks saame tänu Euroopa Sotsiaalfondile töötada välja koolitus- ja ümberõppealgatused, et aidata ühiskonna kõige haavatavamatel ja kõige suuremates raskustes sektoritel tööturule tulla. Nende hulka võivad kuuluda naised, puudega inimesed või pikaajalised töötud. Me ei tohi unustada, et need sektorid on kriisi ajal kõige tundlikumad.

Samuti soovin siin üle korrata seda, mida me märkisime raporti seletuskirjas, et ehkki Euroopa Parlament oli teadlik küsimuse kiireloomulisusest, oleks ta dialoogi kvaliteedi ja mahu huvides soovinud olla nende ettepanekute väljatöötamisse rohkem kaasatud.

Seetõttu, võttes arvesse Euroopas hetkel valitsevaid probleeme, toetame täielikult seda ettepanekut struktuurifondide muutmise meetmete kohta, et liikuda edasi praeguse olukorra lahendamise suunas.

Karin Jöns, raportöör. – (DE) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, on erakordne juhus – nii erakordne, et see kinnitab tegelikult arutelude, käimasolevate muudatuste ja meetmete pakilisust –, et täiesti esimest korda võtame vastu struktuurifonde käsitleva Euroopa Komisjoni määruse ettepaneku, mida ei ole peaaegu üldse muudetud.

Tunnen kergendust, nähes, et oleme nii üksmeelsed sellel arutelul komisjoni määruse ettepaneku üle, mis puudutab Euroopa Sotsiaalfondi, ning tahaksin teid kõiki tänada, et järgisite minu soovitusi mitte esitada Euroopa Sotsiaalfondi kohta muudatusettepanekuid. On ilmselge, et finants- ja majanduskriisi nõuab meilt kõigilt jällegi vastutuse võtmist meie töötajate optimaalse ja esmajoonelise kiire väljaõppe eest eriti praegusel ajal. Aina rohkem inimesi kannatab tööturul rahvusvahelise finantskriisi tekitatud tagajärgede käes. Nad ootavad meilt vastuseid, nad ootavad kaitset ja eelkõige vajavad nad lahendusi praegu, mitte mõne kuu pärast.

Euroopa Sotsiaalfondi määruse muudatus, mille me homme vastu võtame, jõustub seetõttu kohe. See aitab tunduvalt vähendada Euroopa Sotsiaalfondiga seotud bürokraatiat. Vahendite eraldamist on lihtsustatud ja see kiirendab ka nende väljamaksmist. Kuude viisi veniv taotlusmenetlus ja keerulised arvutusmeetodid, mida siiani vajati kavas osalejate abikõlblikkuse tõendamiseks eri bussi- ja trammipiletite puhul, on minevik.

Ometi küsin vahel endalt, miks oli selle sammu astumiseks vaja nii suurt kriisi. Loomulikult võib öelda, et parem hilja kui mitte kunagi, ja selle muudatusega võime vähemalt tagada, et vahendeid saab kasutada täiel määral ning loodetavasti jõuavad need ka väga kiiresti ja parimal võimalikul viisil nendeni, kes kannatavad kõige rohkem. Me peame laskma neil inimestel nii kiiresti kui võimalik taas tööturuga ühineda. Neil ei tohi mingil juhul lasta jääda pikemaks ajaks töötuks, sest praegu on lihtne sattuda sealt ebakindlasse olukorda või vaesusse.

Mis on siis muutunud? Või peaksin ütlema, mis muutub, kui me selle homme vastu võtame? Edaspidi saavad projektide taotlejad kasutada oma arvutustes ühtseid määrasid ja taotleda lisaks iga meetme jaoks ühekordseid makseid kuni 50 000 euro eest. Võimalike kahtluste hajutamiseks kordaksin üle, et vahendite õige kasutamise kontroll jääb alles, sest esiteks määravad nii ühtsed määrad kui ka ühekordsed maksed kindlaks liikmesriigid ise ning teiseks veendub komisjon eelnevalt, kas need on – ma tsiteerin – „õiglasel, objektiivsel ja kontrollitaval”. See menetlus peaks tegelikult nõuetele vastama, sest üllatuslikult ei olnud meie eelarve kontrollijatel selle määruse kohta ühtegi vastuväidet.

Seega me lihtsustame menetlust. Siiski ei muuda me Euroopa Sotsiaalfondi prioriteete. Momendil ei ole meil põhjust seda teha, sest projektide taotlejatele tagatakse piisav tegutsemisvabadus, et nad saaksid ise sobival viisil tööturu konkreetsetele vajadustele reageerida.

Lõpetuseks sooviksin öelda, et sel aastal pakume me liikmesriikidele ka rohkem – 1,8 miljardi lisaeuro ulatuses – eelmakseid, mis on mõeldud koolituse ja täiendusõppe meetmete jaoks, ning minu arvates on see Euroopa Parlamendi selge märguanne, et me tegutseme praeguses kriisis kiirelt ja näitame üles solidaarsust.

Soovin vabandada selle pärast, et ma ei saa jääda siia arutelule kuni selle lõpuni, sest pean nüüd minema tööajadirektiivi lepituskomiteesse.

Emmanouil Angelakas, raportöör. – (EL) Härra juhataja, lugupeetud volinik, ka mina soovin omakorda tänada oma kolleegi regionaalarengukomisjonist hea koostöövaimu eest.

Teame kõik, et pärast laenukriisi, mis tabas meid mitu kuud tagasi, andis komisjon 26. novembril 2008. aastal välja teatise Euroopa majanduse taastamise kava kohta liikmesriikides ja nende piirkondades, võttes aluseks Euroopa majanduse tugevdamise ja Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegia põhiväärtused.

Muu hulgas kutsutakse selles kavas liikmesriike üles vaatama läbi oma rakenduskavad seoses struktuurifondidega ja energiasektoriga, sealjuures tuleks pöörata erilist tähelepanu ehitiste energiatõhususe parandamisele, arvestades, et ehitusvaldkond on üks tööstussektoreid, mis tagab suure arvu töökohti.

Niisuguses olukorras on tulnud ümber sõnastada struktuurifonde käsitlev määrus (EÜ) nr 1083/2006. Selle raames, täpsemalt öeldes seoses ehitiste energiatõhususega võtsin endale Euroopa Parlamendi raportöörina kohustuse sõnastada kõnealune määrus ümber.

Mina kui raportöör sooviksin seega juhtida tähelepanu järgmistele asjaoludele. Siiani on Euroopa Regionaalarengu Fond pidanud eluasemetega, eriti eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergiaga seotud kulusid abikõlblikuks üksnes nende liikmesriikide puhul, kes ühinesid Euroopa Liiduga pärast 2004. aasta maid.

Esimese asjana pidasin vajalikuks seada määruse läbivaatamisel oma raportis keskele kohale energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate edendamise kõigi 27 liikmesriigi eluasemesektoris. Usun, et see ettepanek on väga tähtis, arvestades, et selle lähtekohaks on riigi või piirkonna majandusolukord, mitte ühinemise kuupäev.

Sooviksin siinkohal märkida, et eluasemete kättesaadavusega on tõsiseid probleeme paljudes Euroopa linnades ja piirkondades, mis ei pruugi olla mõne uue liikmesriigi territooriumil.

Seejärel leidsin, et kasulik on toetada kõnealuste investeeringute kulupiiri 4% tasemel Euroopa Regionaalarengu Fondi kogueelarvest ja kaotada viide väikese sissetulekuga majapidamistele; see soovitus, mis oli komisjoni esialgses ettepanekus, annab liikmesriikidele õiguse omal äranägemisel määrata majapidamiste kategooriad, mis on abikõlblikud. Seoses sellega pidasin väga oluliseks jätta abikõlblike majapidamiste kategooria liikmesriikide otsustada, et neil oleks võimalik sätestada olulisi erikriteeriume, mis on seotud näiteks omanike majandusolukorra ja geograafiliste piirkondadega (saared, mägised alad, mittemägised alad ja nii edasi). Viimase asjana on tähtis ühekordsete maksete suurendamine 50 000 euron, sest see kajastab jooksvaid kulusid.

Ma soovisin selles raportis väljendada Euroopa Parlamendi seisukohti sel teemal, tutvustades samal ajal kompromissi, mille me saavutasime nõukoguga kaasotsustamismenetluses esialgsesse ettepanekusse tehtud muudatuste vallas.

Kõnealuse määruse läbivaatamine ei mõjuta abikõlblikke kulusid elamumajanduses ning suurendab aktiivsust tähtsatel majandusaladel, näiteks ehitussektoris ja valdkondades, kus ehitatakse energia- ja taastuvenegiasüsteeme.

Üldisema märkusena lisaksin, et see on kooskõlas lähimuspõhimõttega, sest see pakub abi liikmesriikidele; see on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, sest seda kohaldatakse kõigi liikmesriikide suhtes; see edendab ühtekuuluvuspoliitika eesmärgi, mis on sätestatud EÜ asutamislepingu artiklis 158; ning see ei suurenda ühenduse eelarvet ajavahemikul 2007–2013, vaid kiirendab eel- ja vahemakseid.

Sooviksin siin selgitada, kui tähtis oli meie jaoks lisada kolm täiendavat abikõlblike kulude vormi: kaudsed kulud, ühtse määraga kulud ja ühekordsed maksed.

Lõpetuseks tahaksin öelda, et siin viibib täna volinik Jacques Barrot, kes esindab regionaalpoliitika volinikku Danuta Hübnerit, ning nagu kokku lepitud, esitab ta komisjoni siduva avalduse uute meetmete hinnangu kohta 2010. aastaks seoses kõigi kolme määrusega.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, sooviksin tänada García Pérezi, proua Jönsi ja härra Angelakast. Olete koostanud kolm kvaliteetset raportit struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi määruste muutmise ettepanekute kohta, mille komisjon on esitanud nõukogule ja Euroopa Parlamendile seoses novembris vastu võetud Euroopa majanduse taastamise kavaga.

Need kolm raportit üldmääruse, Euroopa Sotsiaalfondi määruse ja Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse kohta kinnitavad Euroopa Parlamendi soovi näha, et Euroopa Liidul on endal piisavalt ressursse, mis võimaldavad kiiresti ja tõhusalt võidelda kriisi mõjudega, edendades majanduskasvu ja tööhõivet.

Ühtekuuluvuspoliitika on reaalmajandust liigutav võimas hoob. Ajavahemikuks 2007–2013 on eraldatud 347 miljardit eurot: nii saab luua kindla aluse eelarve stabiilsusele ja riigi investeeringutele Euroopa Liidu liikmesriikides ja piirkondades.

Nimelt sel põhjusel on ühtekuuluvuspoliitikal nii suur tähtsus Euroopa majanduse taastamise kavas. Taastamiskavas on komisjon ju soovitanud meetmeid, mis puudutavad Lissaboni strateegia nelja prioriteetset tegevusvaldkonda: üksikisikuid, äriühinguid, infrastruktuuri ja energiat ning teadus- ja uuendustegevust.

Samuti on komisjon andnud mõista, et strateegia ja inimressursside arukas kombinatsioon võib suurendada põhiinvesteeringute tasuvust, mis laseb Euroopa Liidul taastada püsiva õitsengu. Seoses ühtekuuluvuspoliitikaga on selle strateegia peaesmärk kiirendada nii programmide rakendamist kui ka investeeringuid projektidesse, millest saavad kasu ELi kodanikud ja majandustegevus.

Raportöörid just tutvustasid teile esitatud õigusaktide ettepanekute üksikasju. Ma keskendun neist ühele-kahele.

Esiteks, et parandada vahendite juhtimist, pakutakse liikmesriikidele vahendeid, eriti täiendavate 2% või 2,5% eelmaksetena, mis 2009. aastal ulatuvad kokku 6,25 miljardi euron. Väga oluline on juhtida see raha kiiresti soodustatud isikuteni, et see oleks eelisprojektide jaoks paremini kättesaadav.

Energiatõhususe ja taastuvenegia valdkonnas tähendab Euroopa Regionaalarengu Fondi määrusesse tehtud muudatus seda, et kuni 4% Euroopa Regionaalarengu Fondi eraldise kogusummast võib investeerida elamumajandusse. See võrdub kogu saadaoleva, kaheksa miljardi eurose eraldisega kõigi liikmesriikide jaoks. Selline tegevus suurendab ühtekuuluvuspoliitika osakaalu võitluses kliimamuutusega.

Mis puudutab suurprojekte, siis üldmääruses esitatud muudatusettepaneku eesmärk on lihtsustada finantsjuhtimise eeskirju, võimaldades korraldusasutusel lisada komisjonile esitatavatesse kuludeklaratsioonidesse kulud, mis on seotud suurprojektidega, mille kohta ei ole komisjoni otsust veel tehtud.

Finants- ja majanduskriis avaldab teatavat mõju ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Seetõttu oli taastamiskavas oluline muuta finantskorraldusvahendite kasutamine eelkõige JEREMIE (Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele) kaudu nende ettevõtete jaoks lihtsamaks, et nad saaksid oma projekte ellu viia. Neile eesmärkidele vastavad ka teised üldmääruse muutmise ettepanekud: lepingute otsesõlmimine Euroopa Investeerimispingaga, ulatuslikum tehniline abi suurprojektides ja mitterahaliste maksete abikõlblikkus finantskorralduse puhul.

Oma ettepanekutes on komisjon üritanud lihtsustada ka Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi abi kasutamise kriteeriume. Tänu Euroopa Parlamendi ja nõukogu sarnastele muudatusettepanekutele kohandatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi määruseid samal viisil; s.o ühenduse kaasrahastamisele lisatakse uut laadi abikõlblikud kulud, mis on arvutatud ühtsete määrade alusel.

Need muudatused lihtsustavad kulude põhjendamise korda. Nad vähendavad töökoormust ja nõutavate lisadokumentide arvu, kuid ei moonuta usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid. Selline uuendus parandab Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi eraldiste vastuvõtmise suutlikkust, rikkumata nende kahe fondi põhimõtteid, mis jäävad praegusel kriisiajal asjakohaseks. Seega on see midagi enam kui vaid õigeaegne reaktsioon kriisile; see on vastus Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kontrollikoja korduvatele üleskutsetele struktuurifondide tegevust lihtsustada.

Härra juhataja, ma olen tänulik kolmele raportööri, et nad toetavad seda hulka meetmeid, mis lasevad meil kiirendada projektide rakendamist kohapeal. Nende õigusmeetmetega kaasnevad soovitud liikmesriikidele. Nimetatud soovitud olid komisjoni 16. detsembril vastu võetud teatise teema. Komisjon rõhutas, et rakenduskavade eesmärki võidakse muuta, sest see laseb keskenduda kriisi tõttu tekkinud prioriteetide toetamisele.

Samuti on Euroopa Parlament väljendanud oma muret, reageerides selle olukorra kiireloomulisusele ja tagades seeläbi, et need kolm määrust võetaks vastu nii kiiresti kui võimalik ja et meetmeid kohaldataks liikmesriikides viivitamata. Olen tänulik Euroopa Parlamendile sama eesmärgi seadmise eest, sest see tähendab eelkõige seda, et eelmaksed tehakse liikmesriikidele mais.

Komisjon on Euroopa Parlamendi üleskutset arvesse võtnud. Ta on taganud, et taastamiskava alusel võetud meetmeid jälgitakse rangelt ja Euroopa Parlamendile esitatakse meetmete rakendamise ja nende tegelike tulemuste aruanne.

Seega koostab komisjon 2010. aasta teisel poolel aruande taastamiskava raames vastu võetud meetmete ellurakendamise kohta ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas Euroopa Liidus. See aruanne, mis koostatakse – ma kordan – 2010. aasta teisel poolel, põhineb liikmesriikide poolt juunis 2010 koostataval rakendamise aastaaruannetel. Liikmesriikidel palutakse esitada neis aruannetes ülevaade taastamiskava alusel võetud meetmete rakendamise kohta ja kajastada ühtekuuluvuspoliitika raames saavutatud tulemusi.

Seega, härra juhataja, komisjon on koostanud nende üldeesmärkide kohaselt deklaratsiooni, mille ma edastan Euroopa Parlamendile. Täna kõiki parlamendiliikmeid ja eriti meie kolme raportööri tähelepanu eest. Jään ootama viljakat arutelu, olen teie käsutuses, et kuulata teie selgitusi teile esitatud määruste läbivaatamise ettepanekute kohta.

– (FR)

Komisjoni avaldus

Angelakase raport

Komisjon avaldab tunnustust pingutuste eest, mis on tehtud väga lühikese aja jooksul, et võtta vastu struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi määruste muudatusettepanekud, mis on esitatud Euroopa majanduse taastamise kava raames.

See tulemus on nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni viljaka ja tõhusa koostöö tulemus, mida on toetanud Regioonide Komitee ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, et tuua kasu Euroopa Liidu riikide ja piirkondade majandusele.

Kõneolev õigusnormide pakett aitab hõlbustada rakenduskavade elluviimist ja kiirendada investeerimist Euroopa majanduse heoluks eelkõige mitme lihtsustava meetme kaudu.

2010. aasta teisel poolel koostab komisjon aruande liidus ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas ja taastamiskava raames vastu võetud meetmete rakendamise kohta. See aruanne tugineb eelkõige liikmesriikide poolt 2010. aasta juunis koostatavale rakendamise aastaaruannetele. Liikmesriikidel palutakse esitada neis aruannetes ülevaade taastamiskava alusel võetud meetmete rakendamise kohta ja kajastada ühtekuuluvuspoliitika raames saavutatud tulemusi.

Nathalie Griesbeck, *eelarvekomisjoni arvamuse koostaja*. – (FR) Härra juhataja, mina kui struktuurifondide alaline raportöör eelarvekomisjonis tunnen täna nende raportite üle heameelt kahel põhjusel.

Esiteks on struktuurifondid Euroopa Liidu eelarve põhirubriik ja teiseks tahaksin koos oma kolleegidega toonitada täna õhtul, kui kiiresti me oleme töötanud, et pakkuda majanduskriisile praktilisi ja viivitamatuid lahendusi hoolimata napist eelarvest, mille üle tuleb meil muidugi korraldada liikmesriikidega uued läbirääkimised, kui selleks on õige aeg.

Peale selle kordaksin ka seda, et me peame tõeliselt tahtma toimida Euroopa moodi, et neid meetmeid toetada. Euroopa majanduse elavdamiseks on praegusel suure ebakindluse perioodil vaja rahavoo parandamise ja vahendite kasutamise kiirendamise võimalusi ning erakorralisi meetmeid, mida oleme pikka aega oodanud.

Euroopa meetmed, meie Euroopa tähendab just seda: suure lisandväärtusega sektorite toetamist ning selgemalt kui kunagi varem kriisi lõpu ettenägemist, investeerides tavapärastesse valdkondadesse, aga eelkõige nendesse sektoritesse, mis võivad aidata kõrvaldada meie kaaskodanike töötusjäamise ohtu.

Ent kuigi Euroopa Parlament on suutnud kiiresti ja hästi reageerida – ja see on täna õhtul minu sõnum –, peavad liikmesriigid asuma nüüd tegutsema, et nad oleksid oma ülesannete kõrgusel, sest viivitusi, mis võivad abisummadena minna maksma miljardeid, võib näha liikmesriikide endi haldusloides, nende raskustes oma strateegiliste eesmärkide seadmisel või projektide kaasrahastamisest keeldumises.

Seega on kõik Euroopas valmis ning nagu me ütleme minu kodumaal: „Targale piisab ühest sõnast” – see on mõeldud liikmesriikidele.

Gabriela Crețu, *tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuse raportöör*. – (RO) Finantskriis on toonud kaasa palju ettevaatlikuma laenupoliitika, mis on vajalik pankadele, aga karm majandusele. Negatiivset mõju on tunda reaalmajanduses, eriti väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes ning avalik-õiguslikes asutustes. Neil on projektid, mille eesmärk on parandada sotsiaalset ja piirkondlikku ühtekuuluvust, luua töökohti, kasutada kohalikke ressursse ja hõlbustada tööturule tulekut või naasmist.

Ühine eelarve, mis on tavaliselt oluline, on tänapäeval elutähtis rahastamisallikas, mis aitab peatada negatiivsete mõjude kuhjumist. Sel põhjusel toetab tööhõive- ja sotsiaalkomisjon eeskirjade lihtsustamist ja kiiremat juurdepääsu struktuurifondidele ja Euroopa Sotsiaalfondile. See toob kahekordset kasu sellistele riikidele, kellel on vähem kogemusi nende fondide pakutavate võimalustega.

Meie arvame, et Euroopa finantsasutuste jaoks on vajalik ja rõõmustav, kui nad osalevad rahastamise korraldamisel, muutes abikõlblike kulude struktuuri, jättes ära ettemaksete ülemmäärad või etteteatamise. Ent vahenditele juurdepääs ei ole eesmärk omaette. Finantsmõju ulatub üle 6,3 miljardi euro. See on tõepoolest märkimisväärne summa.

Oma kodanike esindajatena oleme huvitatud sellest, et vahendeid kasutataks nende eesmärkide saavutamiseks, mille jaoks need on loodud. Me anname praegu täieliku tegevusvabaduse ja nõuame raha kulutamise viisides vajalikku läbipaistvust. Samuti loodame luua positiivse pretsedendi. Varem lükati mitmed algatused eriti sotsiaalvaldkonnas tagasi põhjusega, et neil ei ole õiguslikku alust. Selle määruse muutmine tõestab, kui selleks on üldse kunagi mingit vajadust olnud, et kui on poliitiline tahe, siis on ka õiguslik alus. Ärgem unustagem seda asjaolu.

Jamila Madeira, *regionaalarengukomisjoni arvamuse koostaja*. – (PT) Härra juhataja, daamid ja härrad, vastuseks üleilmsele finantskriisile on Euroopa majanduse taastamise kavas märgitud, et nii liikmesriikide kui ka piirkondlikul tasandil annab avaliku sektori investeeringutesse olulise panuse ühtekuuluvuspoliitika, millel peaks olema praeguses kriisiolukorras majandust elavdav mõju. Selles soovitatakse eelkõige võtta vastu meetmed Lissaboni strateegia prioriteetsetes valdkondades, et saavutada majanduskasv ja tööhõive. Kõigi kasutusele võetud vahenditega püütakse seda eesmärki täita ja saavutada kiiremad tulemused.

Seetõttu on Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kohaldamisala laiendamise ja Euroopa Sotsiaalfondi lihtsustamise põhieesmärk reageerida paljudele sotsiaalselt ja majanduslikult erakorralistele oludele, mis vajavad toetust. Ma olen siiski kindel, et mida rohkem nende tegevus ja pädevusvaldkonnad teineteist täiendavad, seda tõhusamad nad on. Ent kuna uute vahendite kättesaadavaks muutmist ega kohapealseks tegevuseks mõeldud uusi tegevussuuniseid ei olnud ette nähtud, siis on eriti tähtis, et Euroopa Sotsiaalfondi kasutataks täies ulatuses, et võidelda tööpuudusega ning Euroopa majandusele avalduva kiirelt kasvava konkurentsivõimega, mille taga on praegune finantskriis ja majanduslangus.

Sooviksin rõhutada, et regionaalarengukomisjon on korduvalt märkinud, kui hädavajalik on Euroopa Komisjoni soovitatav lihtsustamine on struktuurifondide juhtimise ja rakendamise parandamisel. Meil paluti sellega siiski äärmiselt kiiresti tegeleda ning me arvestasime seda, kui võtsime vastu selle määruste paketi; Euroopa Parlament ei ole kunagi oma poliitilistest kohustustest eest kõrvale pöögnud. Kuigi olukorra isäralikkus on toonud esile mitu vaatenurka, hoidume me eelnimetatud põhjusel esitamast praegu täiendavaid muudatusettepanekuid, et tagada kõnesoleva ettepanekuga kavandatud sujuv menetlus ja tegelik kasu üldsusele. Ent me osutame vajadusele alustada kohe selle fondi hindamist eesmärgiga vaadata asi võimalikult kiiresti täiendavalt läbi.

Iosif Matula, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (RO) Härra juhataja, daamid ja härrad, kõigepealt sooviksin avaldada heameelt García Pérezi raporti üle.

Ühtekuuluvuspoliitika osana on reformid väga tähtsad ning nende eesmärk on leevendada finantskriisi negatiivset mõju. Ühenduse vahendite jaotamise paindlikkus pakub liikmesriikide majandusele vahetut rahavoogu, mis aitab neil investeerida reaalmajandusse. See avaldab otsest mõju ja me näeme järgnevatel kuudel kindlasti esimesi tulemusi.

Euroopa Komisjon toetab liikmesriikide majandust nelja prioriteedi alusel, millest kõige olulisem on Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi eelrahastamise suurendamine ning Euroopa Investeeringuspank ja Euroopa Investeeringufondist eraldatava toetuse kasv. Tegelikult võib 2009. aastal eelkõige uute liikmesriikide eelrahastamine aidata kriisist välja tulla ning luua sotsiaalse ja territoriaalne ühtekuuluvuse.

Suurt tähelepanu väärib ka raport, mis käsitleb eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia alaste investeeringute abikõlblikkust. Korterelamute küttesüsteemide renoveerimine peab olema Euroopa Liidu prioriteet, eriti kui pidada silmas selle meetme loodavat lisandväärtust.

Ajal, mil küttekulud pidevalt tõusevad, peavad ka liikmesriigid lisama oma finantskriisiga võitlemise programidesse projektid, milles võetakse arvesse energiatõhusust. Nende projektidega kaasnevad majanduse ja rahvastiku jaoks tähtsad kasutegurid: rahavoo lisandumine majandusse koos töökohtade tekkega, küttekulude vähenemine, keskkonnakaitse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kaudu, sotsiaalse ühtekuuluvuse tagamine ja toetus väikese sissetulekuga peredele.

Rumeenias on 1,4 miljonit korterit, mis vajavad viivitamata renoveerimiseks vajalikke investeeringuid.

Constanze Angela Krehl, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, me arutame neid kolme raportit kõige suurema ja keerulisema majandus- ja finantskriisi oludes, mida on Euroopa Liidu ajaloo vältel kogetud. Muidugi on õige, et ühtekuuluvuspoliitikal peab olema osa selle majanduskriisi tagajärgede leevendamisel. Ent ma sooviksin kasutada võimalust rõhutada veel kord üht asjaolu – kuigi on õige, et ühtekuuluvuspoliitikal on suurim eraldi eelarve Euroopa Liidus, on samuti kahjuks õige, et liikmesriigid panustavad Euroopa Liidu eelarvesse veidi üle 1% oma SKTst. See tähendab, et isegi kui me kulutame üle 6,25 miljardi euro vahe- ja eelmaksete rahastamiseks, siis on see vaid piisk merre ja sellest lihtsalt ei piisa. See leevendab tagajärgi, sellel on võimendav mõju, aga endiselt on vaja ka riikide pingutusi. Võib-olla peaksime seda silmas pidama järgmise finantsperspektiivi arutelul.

Meie fraktsioon arutas neid kolme raportit väga innukalt ning oleks võinud lisada arutellu veel mitu head ideed. Paljudel juhtudel – nagu proua Jöns juba ütles – olime üllatunud, et komisjonis valitseva bürokraatia vähendamiseks oli vaja majanduskriisi. Me ei esita ühtegi muudatusettepanekut, sest teame, et praegu on vaja kiiret tegutsemist piirkondades ning me peame rääkima muudest struktuuripoliitika muudatustest.

Seetõttu toetame tervet komisjoni välja pakutud paketti, loodame, et see jõuab piirkondadesse võimalikult kiiresti ja et see raha suudab tõepoolest aidata finantskriisi vastu võidelda.

Jean Marie Beaupuy, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (FR) Härra juhataja, härra volinik, daamid ja härrad, minu kolleegid Euroopa Liberaalide ja Demokraatide Liidu fraktsioonist ja mina hääletame loomulikult nende

kolme raporti poolt. Meie poolthääle taga ei ole sugugi mitte nende raportite täielik nõuetekohasus – nagu minu kolleegid ütlesid, oleksime soovinud esitada mitmeid muudatusettepanekuid –, vaid see, et on vaja kiireid meetmeid. Constanze Krehl just kõneles sellest.

Vabandage mind siiski, kui küsin, härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, kas meil on üldse mingit ettekujutust olukorrast. Me oleme siin mugavas, soojas ja hästi valgustatud ruumis. Kas te teate, et praegu on Euroopas 30 miljonit eluaset lekkiva katuse ja röskete seintega?

Muidugi, nelja protsendiga Euroopa Regionaalarengu Fondist suudame seda olukorda parandada ligikaudu ühes miljonis kodus. Kui me need tööd ellu viime, lugupeetud volinik – ma kavatsen teile kohe üleskutse esitada – tekib 250 000 töökohta ja paraneb ühe miljoni kodu seisund. See säästab 40 miljonit tonni süsinikdioksiidi ja vähendab iga perekonna energiakulu 450 eurot aastas. Need on andmed, mida ma teile esitan ja mille on koostanud tähtis Euroopa organisatsioon, kes on tuntud eelkõige oma tõsiseltvõetavuse poolest.

Seega on selle otsuse tähtsus, mida me ei kavatse teha mitte vaid taastumise tagamiseks, vaid ka oma kodanike heaoluks, seotud ühe olulise tingimusega: täna Euroopa Parlamendis koos komisjoniga vastu võetud otsused tuleb ellu viia eelolevatel nädalatel ja kuudel.

Härra volinik, äsja kuulasime teid tähelepanelikult. Ütlesite meile – ning me usume teid –, et 30. juuniks 2010 olete palunud igal liikmesriigil esitada komisjonile aruanne. Mina ja minu erinevate poliitiliste veendumustega kolleegid regionaalarengukomisjonist oleme valmis kihla vedama. Kõigis riikides on just vastu võetud rakenduskavad ja me teame, et enamik nende riikide korraldusasutusi ei soovi neid muuta.

Viieteistkümne kuu pärast, 30. juunil, härra volinik, ärge värvake liiga paljusid töötajaid koostama neid aruandeid, mille analüüs tehakse, sest te ei jõua eriti kaugele, kui ootate liikmesriikidelt, korraldusasutustelt ja partneritelt, et nad hakkavad tegutsema.

Seetõttu on meil ühest küljest olemas kaheksat miljardit eurot ja teisest küljest 30 miljonit väga lagunenu majaga. Mida teha?

Härra volinik, eelöeldule tuginedes kavatseme mina ja mu kolleegid esitada teile ühe ettepaneku. Euroopa Komisjon peaks ületama oma õigusi ning tegutsema kindlalt – ütleksin isegi „jõuliselt” – valitsuste ja korraldusasutuste suhtes, et lasta neil kohaldada need sätted nii kiiresti kui võimalik. Parlamendiliikmed armastavad tekste hääletada. See on meie töö. Ent me armastame seda eelkõige siis, kui neid tekste kohaldatakse. Me vajame komisjoni, me loodame, et komisjon kuulab meid.

Mieczysław Edmund Janowski, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, täna arutame regionaalpoliitikat käsitlevaid raporteid, millega kehtestatakse kasulikud ja lihtsustavad muudatused. Võime vaid avaldada kahetsust, et see on kriis, mis on sundinud meid praegusele olukorrale kiirelt ja loodetavasti tõhusalt reageerima. Ma avaldan heameelt võimaluse üle tagada suurem paindlikkus, sest küsimuse all ei ole Euroopa Liidu eelarve suurendamine. Soovin seda päris selgelt väljendada. Oleme kuulnud täna viiteid kvootidele. See on vaid piisk merre, sest Euroopa Liidu eelarve ulatub ligikaudu 1%-ni liikmesriikide SKTst. Jääb vaid üle loota, et see väike piisk on elustav. Me vajame seda!

Samuti avaldan heameelt suurema paindlikkuse üle, mida on pakkunud Euroopa Investeeringispanga ja Euroopa Investeeringisfondi toetus. Olen rõõmus, et kulude abikõlblikkuse lihtsustamine kehtestatakse tagasiulatuva mõjuga. See on hea, et me suurendame osamakseid ja kiirendame suurprojektidega seotud eelnevaid kulusid ning et makseid on võimalik teha enne nende kinnitamist. Võin vaid veel kord väljendada lootust, et kõik see tagab majanduse elavnemise.

Elisabeth Schroedter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, meie Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioonis näeme finantskriisi ja kliimakriisi vahel seost, sest kliimamuutuse negatiivne mõju piirkondadele on pikaajaline ja tekitab väga suuri kulusid. See pingestab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Seetõttu peame nüüd meetmeid võtma.

Hoonete soojustamine ja taastuenergia kasutamine eluasemetes Euroopa Regionaalarengu Fondi toel on esimesed sammud selles vallas. Ent mis kasu on neist edusammudest, kui samal ajal on liikmesriikidel lubatud investeerida Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendeid teedeprojektidesse ja tohututesse jäätmepõletustehastesse, mille kasutamine taassüvendab kliimamuutust ja kahjustab keskkonda? See on ükskõikne ja ebajärjepidev käitumine.

Samuti ei kuule me teie sujuvas sõnavõtus, lugupeetud volinik, vastust küsimusele, miks lükkab komisjon tagasi meie ettepaneku suunata kogu regionaalpoliitikat jõulisemalt keskkonna- ja kliimakaitse poole. Kas komisjon ei julge esitada liikmesriikidele nõuet Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse muudatuseks, mis on suunatud kliimaeesmärkidele? Miks puudub komisjonil regionaalpoliitika tegevuskava? Regionaalpoliitika peadirektoraadi kõhklused kliimakaitse vallas on takistanud meie muudatusettepanekutel saamast enamuse toetust parlamendikomisjonis. Ent me esitame need uuesti ja nõuame nimelist hääletust. Siis näeme, kas valijad saavad usaldada teile ka kliimakaitse toetamise.

Bairbre de Brún, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (GA) Härra juhataja, sooviksin täna väljendada heameelt härra Angelakase raportit üle. Oma raportis toetab härra Angelakas Euroopa Komisjoni ettepanekuid pakkuda liikmesriikidele Euroopa Regionaalarengu Fondist raha eluasemega seotud energiatõhususe ja taastuvenergia jaoks.

Me võitleme majandusliku hädaolukorraga. Ehitussektoris töötavad inimesed on näiteks minu koduriigis Iirimaaal sattunud eriti suurtesse raskustesse. Ma loodan, et selle ELi otsuse tulemusel suudame osaliselt rahastada renoveerimisprogrammi, mis suurendab energiatõhusust. Selline programm parandab ehitussektori olukorda Iirimaaal – nii põhjas kui ka lõunas –, aidates säilitada töökohti ja täita ka meie kohustusi seoses kliimamuutusega ning, nagu selles arutus juba öeldud, kütusepuuduse lahendamiseks. See aitab inimesi, kelle sissetulekust suure osa moodustavad kütusekulud.

Minu arvates on hea, et komisjon keskendus kriteeriumide muutmisel väikese sissetulekuga inimeste eluasemetele. Enamasti kannatavad majanduse halvenedes väikese sissetulekuga inimesed. Samal ajal ei saa nad ilma finantsabita oma kodusid energiatõhusamaks renoveerida. Kava oleks seega edukas, kui seda kasutatakse õigesti, sest see lahendaks kütusepuuduse halvima tagajärjed, mis avaldavad ülimalt negatiivset mõju paljudele inimestele.

Loodan, et kohalikud, piirkondlikud ja riiklikud ametiasutused kasutavad seda võimalust ega keeldu ettepaneku jõustamiseks pakkumast neid asjakohaseid ressursse, mis neil juba on.

Fernand Le Rachinel (NI). – (FR) Härra juhataja, härra volinik, 2007. ja 2013. aasta vahel muutub regionaalpoliitika Euroopa Liidu eelarve põhirubriigiks 347 miljardi euroga, mis eraldatakse struktuurifondidele.

Kas see muutus aitab kaitsta meie majandust üleilmse kriisi mõju eest, nagu komisjon väidab? Andestage mulle mu kahtlused selle suhtes.

Esmajoones karistab piirkondlike kulude kasv mõningaid liikmesriike, eelkõige Prantsusmaad. See kasv tuleb ühise põllumajanduspoliitika arvelt, järelkult Prantsusmaa põllumajanduse arvelt, mis oli viimaste aastateni ühise põllumajanduspoliitika raames peamine abisaaja.

Pealegi on struktuurifondidest Prantsusmaa piirkondadele makstav summa vähenemas, suurem osa antakse Ida-Euroopale, mida on laastanud rohkem kui 40 aastat kestnud kommunism.

Seega annab Prantsusmaa, kellelt pärineb 16% Euroopa eelarvetulust, aina rohkem raha Brüsselile, aga tagasi saab üha vähem. Lisaks ei kaitse Euroopa regionaalpoliitika abisaajaid ammugi enam majanduskriisi eest, vaid muudab nende olukorra halvemaks, sest see on osa Lissaboni strateegia ülivaba turu loogikast.

Komisjoni kavandatud muudatused struktuurifondide juhtimises ei võimalda seega meie riikidel tulla välja sellest kriisist, mille taga on piiride avamise läbikaalumata otsus ja finantsturgude eeskirjade nõrgestamine.

Nüüd on meil rohkem kui eales varem vaja ehitada üles uus Euroopa, suveräänsete riikide Euroopa, mis tugineb kolmele põhimõttele: majanduslikule ja sotsiaalsele patriotismile, Euroopa proteksionismile ja ühenduse soodustustele.

Richard Howitt (PSE). – Härra juhataja, maailma majanduslangus tabab kõiki meie riike ja piirkondi. Õige samm on leppida täna kokku erakorralistes meetmetes, et aidata Euroopa vahenditel jõuda praegusel kriisajal kiiremini inimesteni, kes seda vajavad. Eelkõige avaldan heameelt paberimajanduse vähendamise üle, mis võimaldab kindlasummalisi ja ühekordseid makseid, laseb teha kulutusi eluasemete energiatõhususele, üle kanda ligikaudu kuus miljardit naela kulusid alates käesolevast aastast ja lihtsustada tööd Euroopa Investeeringuspanga laenudega. Juba siis, kui minu valimisringkonnas Hertfordshire'is vähendas elamuhoiupanga kõnekeskus töökohtade arvu, suutsime me 24 tunni jooksul tagada Euroopast tuleva raha abil koondamistoetused, näidates, kuidas Euroopa saab meie kohalikke kogukondi tegelikult abistada.

Seoses täna kokkulepitavate muudatustega väljendab Ida-Inglismaa Arenguamet rõõmu selle üle, et rohkem võimaldatakse ettevõtlastele juhinduvat, sobiva suurusega ja eriotstarbelist koolitust, ning leiab, et see aitab meie piirkonnal täita kiiremini oma kohustuse aidata 124 000 inimest ainuüksi Euroopa sotsiaaltoetuste kaudu.

Lõpetuseks ütlen, et olin väga uhke, kui volinik Hübner tuli isiklikult minu valimisringkonda Lowestofti, et alustada 100 miljoni naela suurust Euroopa regionaalarengu programmi, mille eesmärk on aidata meie kogukondade ettevõtetele kohaneda vähest süsinikdioksiidiheidet tekitava majanduskasvuga. Majanduskriis ei tohi kedagi meist kallutada kõrvale pikaajalisest ülesandest seoses kliimamuutusega. Investeeringud juhtimise keskkonnatehnoloogiasse peaksid olema majanduse taastamispuudluste seas esikohal. Ida-Inglismaa kavatseb sellele eesmärgile kindlaks jääda.

Marian Harkin (ALDE). – Härra juhataja, ka mina avaldan heameelt selle ettepaneku üle, sest see on ELi otsene ja käegakatsutav reaktsioon praegusele majanduskriisile. Me reageerime, kasutades meie kättesaadavaid vahendeid, ja ma nõustun väga oma kolleegi Beaupuyga, kui ta ütleb, et me peame end kokku võtma ja tegema kiiresti midagi perekondade ja kogukondade heaks.

Teiseks rõõmustan ettepanekus käsitletud lihtsustamise ja paindlikkuse üle. Seda on igal juhul hädasti tarvis. Pidevalt kuulen rahastamist taotlevatelt isikutelt kaebusi tarbetu asjaajamise ja bürokraatia kohta. Kuigi see pakett ei lahenda kõiki nende probleeme, on sellest abi.

Kolmandaks olen eriti rahul, et mitterahalist panust tunnustatakse nüüd abikõlbliku kuluna. Oma raportis, kus käsitlesin vabatahtlikku tegevust majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamisel ja mis kinnitati Euroopa Parlamendis, kutsusin üles just seda meetet kehtestama. See tähendab, et vabatahtlike ja teiste isikute panust arvestatakse nüüd eri projektide toetusena, ning kuigi läks vaja praegust majanduskriisi, et me liiguksime täielikult õiges suunas, on see meede sellegipoolest teretulnud.

Sellega tunnustatakse praktilisel viisil vabatahtlike abi ja aega ning asjaolu, et ka see võib olla osa meie reaktsioonist praegusele kriisile. Sel viisil töötame koos oma kodanike kui partneritega. Me teame eri liikmesriikide avaldatud satelliitkontode järgi, et mittetulundussektor moodustab viis kuni seitse protsenti SKTst. Nüüd me tunnustame ja väärtustame seda ja ütleme oma kodanikele: „Teie pingutused, teie aeg, teie pühendumine on tähtsad ja me töötame koos teiega.”

Guntars Krasts (UEN). – (LV) Täna teid, härra juhataja. Ma toetan vastutava parlamendikomisjoni väljapakutud muudatusi komisjoni ettepanekus, mis käsitleb eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia investeeringuid. Parlamendikomisjoni ettepanek soodustab nii nõudluse kasvu kui ka raha kiiremat jõudmist energiatõhusust suurendavate meetmeteni. Liikmesriikidele antakse praegu võimalus suunata neid ressursse nii, et energiatõhususe suurendamise mõju oleks maksimaalne. Kõige kaugemaleulatuvamate tulemusteni jõutakse siis, kui neid ressursse kasutatakse eesmärkideks, mis kannustaksid tarbijaid aktiivsusele energiatõhususe suurendamisel; kõige toetavamad meetmed oleksid need, mis vähendavad nende riske, kes plaanivad teha ise investeeringuid energiatõhususse. Ma mõnan, et parlamendikomisjon peaks siiski andma selles küsimuses mõned suunised liikmesriikide edasise tegevuse kohta. Selline lähenemisviis avaldab majanduse elavdamisel mitmekordistavat mõju ning kiirendab lisaks liikmesriikides energia säästmise alaste teadmiste levikut. Olemasolevate ressursside hulk nõuab siiski, et liikmesriigid piiraksid abisaajate arvu, ning selles mõttes oleks mõistlik juhinduda komisjoni ettepanekust ning suunata need ressursid eelkõige väiksema sissetulekuga majapidamistele. Täna.

Jan Olbrycht (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, täna arutame eriti tähtsaid muudatusi. Need ei ole tähtsad mitte vaid seetõttu, et väljendavad reaktsiooni finantskriisiga seotud raskustele, vaid ka seetõttu, et need võivad mõjutada poliitilise ühtekuuluvuse olemust pärast 2013. aastat. Ilmselgelt ei saa selliste märkimisväärsede muudatuste tegemist võtta vaid ajutise meetmena.

Esimest korda näeme, kuidas Euroopa Komisjon võtab käsikäs Euroopa Parlamendi ja nõukoguga meetmeid, mida on ammu arutatud ja mis on tundunud väga keerulised. Iseenesest oleme olnud tunnistajaks tõelisele lihtsustamisele, tõelisele kiirenemisele ja loomulikult strateegiamuutusele, mis hõlmab investeerimistegevust energia säästmise meetmete valdkonnas. See on väga positiivne märguanne selle kohta, et me suudame reageerida olukorrale kavandamisetapis ega hoia varem sätestatud põhimõtetest järgalt kinni.

Euroopa Parlamenti kiputakse tajuma sageli nõukogu ja komisjoni noorema vennana. Siiski on Euroopa Parlament kindel, et tema tegevus näitab meie valmisolekut teha koostööd meie ees seisvate uute ülesannete kiirel lahendamisel.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) Arvan, et me peaksime täna tegelikult rõõmustama. Euroopa Parlament on mitu aastat toetanud seisukohta, et meil ei tuleks mitte üksnes rahastada elamumajanduse võltsmeetmeid, vaid võtta kasutoovaid meetmeid.

Väga suur osa ELi rahvastikust elab suurtes korterelamutes. Kõnealuste eluasemeprojektidega saame parandada tõeliselt nende elanike materiaalsel seisul ja vähendada hoonete energiatarbimist, luues ja hoides samal ajal töökohti. Praegused muudatused võimaldavad minu koduriigis renoveerida 90% kortermajadest ja see on igal juhul väga suur samm edasi.

Ent kuna vahenditest rahastatakse selliseid renoveerimistöid ka edaspidi vaid linnapiirkondades, ei saa me täiel rinnal rõõmustada. Maapiirkondade vaesunud rahvastik, kes vajab rahastamist kõige rohkem, peab jälle ise endaga hakkama saama. Kuna me ei soovi mingil viisil seada ohtu kortermajade programmi, mis on meile kõigile tähtis, oleme otsustanud seekord, et me ei esita ühtegi muudatusettepanekut. Vastutasuks eeldame siiski, et komisjon lisab meie soovitusel oma paketti enne suvevaheaega.

Esimene ja tähtsaim samm kõige ebasoodsamas olukorras piirkondade tõhusa ja jätkusuutliku sotsiaalse lõimumise poole on teha viimaks lõpp tõrjutusele ja getodele. Eraldi asetsevate eluasemete renoveerimine on lihtsalt mõttetu. Renoveerimise asemel on lahenduseks ümberkorraldused, mida toetatakse sotsiaalset tööhõivet loovate keerukate programmidega.

Kallid kolleegid, meil on tõesti põhjust rõõmustada, kui maapiirkondade getode asemele äsja loodud sotsiaalsetes ühistutes töötavad inimesed saavad oma uude koju saabudes öelda enda lastele, et kui nad õpivad ja pingutavad, võivad nad saada selleks, kelleks nad vaid soovivad.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (ES) Härra juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, esiteks tahan tänada raportööri nende suurepärase töö eest. Struktuurifondide määruste kohta esitatud muudatusettepanekud hõlbustavad vahendite kasutamist ja lihtsustavad eeskirju ning väärivad seega tõesti toetust. Sel viisil saame tagada, et struktuurifondide raha kulutatakse taastumisele ning see hoiab ära surutise negatiivse mõju majandusele ja tööhõivele. See on ka hea algus ELi struktuuri- ja regionaalpoliitika reformiks, mille eesmärk peab olema lihtsustada ja hõlbustada menetlusi ning toetada paindlikkust ja tulemuslikkust.

Samal ajal kui me vähendame Euroopa Liidu määruste bürokraatiat ja keskendume paremate tulemuste saavutamisele, peame olema veendunud, et ka liikmesriigid liiguvad samas suunas. Piirkondadele ja kohalikul tasandil tegutsejatele tuleb anda rohkem võimu ning keskvalitsus peab oma ranget kontrolli vähendama.

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE

asepresident

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Proua juhataja, praegune kriis nõuab majandustegevuse elavdamist, toetust töökohtade hoidmiseks ja töötuteks jäänud inimeste kaitset. Komisjoni ettepanek laiendada Euroopa Sotsiaalfondiga hõlmatud kulude rakendusala on samm õiges suunas.

Ühekordsete maksete ning otse- ja segakulude rahastamise lisandumine ning maksete ülemmäära kehtestamatajätmine on kõik väga otstarbekad meetmed, mille toel saab Euroopa Sotsiaalfondi ressursse paremini kasutada. Ühekordsete maksete kehtestamine otseste ja kaudsete kulude puhul kuni 50 000 euro ulatuses lihtsustab haldusmenetlust. See kaotab viivitused fondi eesmärkide rakendamisel. Arvestades nende meetmete kehtestamise kiireloomulisust, toetan ettepaneku vastuvõtmist muudatusteta. Sooviksin tänada proua Harkinit tähelepanu juhtimise eest sellele, et vabatahtlikku tööd tuleb väärtustada.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Sooviksin alustada oma sõnavõttu tunnustusega ideele võtta need kooskõlastatud meetmed. Samuti sooviksin öelda erilised tänusõnad raportööridele nende tehtud töö eest.

Me teame kõik, milline on kriisi mõju meie riikides – alates majanduskasvu ja töövõimaluste vähenemisest kuni eelarve puudujäägi suurenemise ja surutiseni. Selle taustal võib ELi ühtekuuluvuspoliitika olla nii usaldusväärne kui ka tõhus abivahend. Meile on hästi teada, et see kriis on Euroopat sügavalt puudutanud, ning on julgustav, et EL on suutnud lahenduste leidmisel nii kiiresti reageerida.

Otsus muuta olemasolevate ja juba tõhusaks osutunud fondide määrusi on väga asjakohane. Eraldi kriisifondi loomise menetlus oleks olnud liiga pikk. Kulude abikõlblikkuse kriteeriumide lihtsustamine, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi eelfinantseerimise suurendamine ja suurprojektidega seotud kulude kiirendamine on meetmed, mis aitavad liikmesriikidel loodetavasti majandus- ja finantskriisist välja tulla.

Samal ajal kui Euroopa läbib praegust majanduskriisi, oleme teadlikud, et siin valitseb ka energiakriis. Meede, mis võimaldab kasutada Euroopa Regionaalarengu Fondi investeringuteks eluasemete energiatõhususse ja neis taastuvenergia kasutamisse, peaks minu arvates avaldama suurt mõju. Rumeenial, nagu paljudel teistel Kesk- ja Ida-Euroopa riikidel, on palju probleeme mitmekorruseliste korterelamutega. Vanad ehitised on väga halvasti soojustatud ja suur hulk elanikke ei suuda oma kodude soojustamise eest omast taskust maksta.

Loodame, et see meede aitab Euroopa kodanikel saavutada energiasäästu, nii et neile jääks rohkem raha alles ja samas paraneks olukord seoses globaalse soojenemisega. Praegune Rumeenia valitsus on määranud selle prioriteetmeetmeks ning heakskiidetud vahendid tähendavad, et see prioriteet on juba tagatud.

Stavros Arnautakis (PSE). - (EL) Proua juhataja, daamid ja härrad, tänane struktuurifondide määruste muudatusettepanekute pakett on oluline samm vahendite lihtsustamise ja otsese kasutuselevõtmise suunas nii Euroopa kui ka riigi ja kohalikul tasandil.

See on tähtis samm, sest see aitab elustada Euroopa majandust selle enneolematu kriisi vältel, mis kahjustab reaalmajandust kõigil tasanditel iga päev aina rohkem. See on samm, mis kattub Euroopa Parlamendi ammuse nõudega menetlusi veelgi lihtsustada ja tagada suurem paindlikkus struktuurifondide eeskirjade kohaldamisel.

Milline on praeguste juhtide reaktsioon ulatuslikule kriisile, mida me momendil läbi elame? Kus on Euroopa poliitika? Tagamaks, et nõutav likviidsus jõuab selle saajateni ja et projektide rakendamine algab kohe, peavad liikmesriigid oludele reageerima. Ühtekuuluvuspoliitika vahendid tuleb teha tegelikele abisaajatele viivitamata ja kiirelt kättesaadavaks nii piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil. Rakenduskavade algatamise eesmärk peaks olema kaitsta töökohti, ettevõtlust ja konkurentsivõimet ning muuta kasulikuks iga piirkonna loodus-, kultuuri- ja inimressursid.

Vaid kavade viivitamatu käikulaskmine aitab kaitsta ühtekuuluvust ja hoida ära uute kõrvalekallete tekke.

Nähkem praeguses kriisis enda jaoks võimalust kõnelda ühel häälel, et lahendada Euroopas üksmeelselt kõik meie ees seisvad probleemid.

Toomas Savi (ALDE). - Proua juhataja, ELiga ühinemine tõi ligipääsu Euroopa Liidu struktuuri- ja ühtekuuluvusfondidele, kust Eesti Vabariik sai aastatel 2004-2006 ligikaudu 800 miljonit eurot, samal ajal on veel 3,4 miljardit eraldatud finantsperspektiivi 2007-2013 alusel.

Vaatamata majanduskriisi tõsidusele oleme saavutamas Euroopa Liidu fondide eesmärki vähendada erinevusi liidusiseses arengus.

Avaldan komisjonile suurt tunnustust nõukogule esitatud ettepaneku eest eraldada veel 6,3 miljardit eurot, tasakaalustamaks majanduskriisi negatiivset mõju, et kiirendada fondide rakendamist reaalmajanduse hüvanguks.

Ent ma nõustun raportöör García Péreziga, et kõigis liikmesriikides peab olema ühetaoline lähenemisviis, et vältida Euroopa Liidus süvenevaid erinevusi ja Euroopa maksumaksjate raha väärkasutamist.

Rolf Berend (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, seninägematu finants- ja majanduskriisi kestvate mõjudega hakkama saamiseks on mitu võimalust. See muudatuste pakett, see Euroopa majanduse taastamise kava raames võetav õigusmeede on hea – kuigi mitte päris piisav – reaktsioon praegusele ajutisele, ent erakordselt kriitilisele olukorrale.

Sellega vastatakse muu hulgas Euroopa Parlamendi viimaste aastate korduvale nõudmisele muuta menetlusi lihtsamaks ja suurendada paindlikkust struktuurifondide määruse alusel kehtivate eeskirjade kohaldamisel. Erilist tunnustust tuleb minu arvates avaldada ka sellele, et artikli 7 (kulude abikõlblikkus) muudatusettepanek võimaldab ELi liikmesriikidel ja piirkondadel investeerida eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia meetmetesse ELi struktuurifondide abiga ning et see meede ei ole mõeldud vaid väikese sissetulekuga majapidamistele. Asjaomase muudatusettepanekuga kõrvaldatakse seega õigesti viide väikese sissetulekuga majapidamistele ning selle asemel kehtestatakse igale liikmesriigile selliste kulude jaoks ülemmäär 4% Euroopa Regionaalarengu Fondi kogueraldistest. See on vaid üks paljudest väljapakutud parandustest.

Kokkuvõttes kiirendaks kogu selle paketi elluviimine kulusid, pakuks seeläbi täiendavat likviidsust Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja struktuurifondide vahendite abil vajalike eesmärkide rakendamiseks ning lihtsustaks eeskirju, mis võimaldavad programme kiirelt ellu viia.

Minu arvates on see tõhus, ehkki veel ebapiisav panus praeguse kriisi lahendamisse.

Lidia Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Proua juhataja, Euroopa Liit on silmitsi ulatusliku kriisiga, mille mõju on praegu võimatu ette näha. Oleme täheldanud majanduskasvu tempo aeglustumist, suuremat eelarve puudujääki ja järsku tööpuuduse kasvu. Euroopa ühtekuuluvuspoliitika eelarve 347 miljardit eurot aastateks 2007–2013 tundub olevat üks tõhusamaid vahendeid, millega taaselavdada investeeringuid ja pakkuda riikide majandusele avaliku sektori täiendavaid rahalisi vahendeid.

Komisjon on juba võtnud vastu mitu meetet, mille eesmärk on kehtestada praeguse struktuurifonde käsitlevate määruste paketi muudatused. Muudatuste eesmärk on kiirendada kulusid, suurendada likviidsust seoses projektide rakendamisega ning lihtsustada meetmeid, mis võimaldavad projekte piirkondades kiiresti rakendada. Peamised tegevusvaldkonnad puudutavad Euroopa Investeeringuspangalt ja Euroopa Investeeringufondilt saadavate toetuste suurendamist ning kulude abikõlblikkuse lihtsustamist. Samuti toetatakse ühekordseid makseid ja suurprojektidega seotud kulude kiirendamist.

Ma avaldan heameelt Euroopa Komisjoni tempoka tegevuse ja esitatud õigusaktide muudatuste üle. Siiani on siiski jäetud tähelepanuta veel üks tähtis ja vajalik muudatus. Selleks on niisuguse juhtimis- ja kontrollisüsteemi loomine, mis tagab tõelise likviidsuse kogu Euroopa Liidu majandussüsteemis.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Proua juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Komisjoni ettepanek on avanud kõigile liikmesriikidele võimaluse investeerida struktuurifondide vahendeid suurte korterelamute ja muude hoonete ümberkujundamisse ja remonti. See on eriti oluline Tšehhi Vabariigi jaoks, sest kuni 26% Tšehhi kodanikest elab vananevates kortermajades. Kui ettepanek võetakse homme vastu ja kiidetakse aprillis ametlikult ministrite nõukogus ka heaks, siis loob see uue võimaluse investeerida täiendavad 16 miljardit Tšehhi krooni korterite ja majade küttesüsteemidesse ning seda mitte vaid Tšehhi Vabariigis. Samuti rõõmustab mind kaotatav nõue, et vahendeid tuleb kasutada vaid väikese sissetulekuga majapidamiste jaoks; see tekitab minu arvates probleeme, sest riigisisestes eeskirjades määratletakse niisuguseid majapidamisi erinevalt.

Leian, et liikmesriikidel peaks olema võimalus otsustada, millised hoonete kategooriad on nende eeskirjade kohaselt rahastamiskõlblikud, ning määrata kindlaks enda kriteeriumid vastavalt oma vajadustele. Me peame pakkuma paremat kvaliteeti ja odavamaid eluasemeid kõigile, mitte vaid neile, kes elavad sotsiaalmajades. On kahetsusväärne, et finantskriis pani meid toetama suuremaid investeeringuid eluasemetesse ja kehtestama need meetmed kogu ELis. Ent ma avaldan siirast heameelt sellele otsusele, sest inimesed peavad oma raha praegu väga hoolikalt lugema ning sel viisil aitame neil säästa kütte- ja sooja vee arvetelt ning vähendada seeläbi eluasemekulusid. Euroopa elamumajanduse koostöökomitee CECODHASi hinnangu kohaselt saavad Euroopa majapidamised säästa sellistelt kuludelt keskmiselt 450 eurot aastas ja see on tuntav abi.

James Nicholson (PPE-DE). – Proua juhataja, esiteks sooviksin õnnitleda raportööri nende raportite kallal tehtud hea töö puhul; avaldan nende eest Euroopa Parlamendis kiitust. Ma arvan, et see toetus tuleks väga soojalt vastu võtta.

Kui liikmesriigid kasutavad võimalust rakendada kuni 4% Euroopa Regionaalarengu Fondist, et hõlbustada investeeringuid eluasemesektori energiatõhususse, siis on sellest suur kasu nii meie majandusele kui ka keskkonnale. Hea on näha sellist komisjoni ettepanekut, mis lahendab majanduskriisi ja keskkonnaga seotud probleemid üheaegselt.

Raportis on eriti hea uudis paljude vanade liikmesriikide jaoks ning ma olen rõõmus, et vanad ELi liikmesriigid võivad nüüd kasutada osa Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest sekkumistegevuseks, mis edendab energiatõhusust eluasemesektoris. Mul on hea meel näha, et abikõlblikkuskriteeriume on laiendatud ja need ei piirdu väikese sissetulekuga majapidamiste eluasemetega.

Ent me peame teadma ka seda, et see ei tähenda rahastamisvahendite kasvu. Nüüd saavad riikide ja piirkondade ametiasutused kasutada võimalust suunata teatav osa oma Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest ümber kõnealuste projektide rahastamisele. See võib tähendada nende rakenduskavade eelisvaldkondade osalist ümberjärjestamist. Mulle tundub, et pikas plaanis on sellest palju kasu.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, need komisjoni meetmed tunduvad enam-vähem mõistlikena. Lepingute otsesõlmimine Euroopa Investeeringupanga ja Euroopa Investeeringufondiga tundub hea mõte, nagu ka menetluste lihtsustamine ja maksete kiirendamine.

Ent eelkõige tuleks meeles pidada üht põhisoovitust: vahendite kasutamisel tuleb tagada riiklik ja piirkondlik läbipaistvus, mis mõnel juhul minu arvates puudub. Kontroll peab toimuma kiiresti, nagu ka maksed tuleks teha kiiresti. Itaalias makstakse teatavates piirkondades, näiteks Lazios, põllumajandustootjatele vahendid välja mitu kuud või mõnel juhul mitu aastat pärast Euroopa Liidu ülekannet; rohkem näiteid ei jõua ma

praegu tuua. Seepärast leevendagem kriisi mitte vaid erinevaid sekkumisviise arutades, vaid ka vahendite tõhusat, õigeaegset ja tulemuslikku kasutamist soodustades.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Struktuurifondid aitavad meil uue reaalse majandusolukorraga hakkama saada. Need võimaldavad liikmesriikidel optimeerida ELi investeeringuid kui tõhusat abivahendit praeguse majanduskriisi vastu.

Euroopa Parlament on avaldanud regionaalarengukomisjoni kaudu pidevalt soovi muuta halduseeskirjad lihtsamaks. Olen rõõmus, et komisjon võttis lõpuks nõu kuulda ning on leidnud ühise keele nõukoguga.

Kulukas haldus, makseviivitused ja maksete abikõlblikkuse keeruline kontrollimine tekitavad lõplike abisaajate jaoks finantsraskusi. Paljud ametiisikud minu koduriigis Slovakkias süüdistavad sageli Brüsselit selle pärast, et suurt rõhku pannakse bürokraatiale ja kulude lugematule kontrollimisele. Brüssel unustab, et oluline on tagada õige tegevus, projekti sisu ja kvaliteet, tõhus rakendamine ja projekti kasutegurid.

Projektimeeskondade liikmed peavad keskenduma kvaliteetsetele projektidele, millest on kasu konkurentsikeskkonna loomisel, mitte istuma tundide viisi raamatupidamisosakonnas, raisates kallist aega ja energiat, rääkimata kuhjade viisi kasutatavast paberist, mis on vajalik teadete koostamiseks. Ebaoluliste punktide kontrollimine läheb sageli palju kulukamaks, kui need punktid ise väärt on.

Seetõttu olen nõus, Euroopa Regionaalarengu Fondi määrustes kasutatakse ühekordseid summasid ja ühtseid määrasid ning et kehtestatakse kolm uut abikõlblike maksete vormi: kaudsed kulud kuni 20% otsekuludest, ühekordsed summad kuni 50 000 eurot ning ühtsed standardmäärad eri kuludeks.

Sel põhjusel leian, et Euroopa Komisjoni vastu võetud otsuste pakett, mille eesmärk oli suurendada paindlikkust liikmesriikide poolt struktuurifondidest summade väljavõtmisel, kujutab endast kasutoovat reaktsiooni praegusele majanduskriisile.

Usun, et eeskirjade lihtsustamine ja paindlik rahastamine aitavad liikmesriikidel koostada häid projekte sektoritele, mis annavad suurt tulu. Me peame suunama investeeringud elamumajanduses energiatõhususse ja taastuvenergiasse, et luua uusi töökohti ja säästa energiat. Keskkonnahoidlikke tehnoloogiavaldkondi toetades saame kiirendada nii auto- kui ka ehitustööstuse taastumist.

Avril Doyle (PPE-DE). – Proua juhataja, mind rõõmustab Euroopa Regionaalarengu Fondi määrase muutmise ettepanek, millega taotletakse Euroopa Regionaalarengu Fondist rahalisi vahendeid eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia investeeringuteks. Samuti sooviksin avaldada heameelt komisjoni esialgse ettepaneku kohta esitatud muudatusettepaneku üle, millega tahetakse kaotada tingimus, et abikõlblikud on väikese sissetulekuga majapidamised, ja kehtestada selle asemele tingimus, et abikõlblik on sekkumine, mis toetab sotsiaalset ühtekuuluvust, ning liikmesriigid võivad ise määratleda täpsed abikõlblike eluasemete kategooriad.

Aga kas ma võin esitada komisjonile ühe küsimuse? Mida te mõtlete energiatõhususe all (ja me räägime sellest seoses Euroopa Regionaalarengu Fondiga)? Kas energiatõhususe arvutamise ühtlustatud meetod kehtestatakse kõigis 27 liikmesriigis või hakatakse eri liikmesriikides kasutama erinevaid arvutusi ja erinevaid kaalutlusi? Kui me räägime energiatõhususest ja sellealastest investeeringutest näiteks eraisikute eluasemetesse, siis kas see tähendab sedasama, mida mõeldakse hoonete energiatõhususe direktiivis, mis on praegu arutamisel ja millega seoses käib vaidlus ühtlustatud – või ühtsel alusel – arvutamise tarviduse üle, ning mille juures vaadatakse tegelikult läbi energiatõhususe näitajad, veendumaks, et investeeringud kulutatakse tegelikule energiatõhususele või energiatõhususe suurendamisele või süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamisele?

See on osa arutelust, mida pidasime täna hommikul väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate liidu hommikusöögil, mille korraldas minu kolleeg Paul Rübig ja kus meile öeldi väga selgelt, et hoonete energiatõhususe kulude katmisel esineb kitsaskohti, mis on seotud laenukriisist tingitud rahastamisprobleemidega. Me peame otsima toetuste ja erinevate maksusoodustuste võimalusi. Me vajame lihtsat haldust, seega julgustame kõiki majaomanikke küsima abi neist fondidest – kas Euroopa Regionaalarengu Fondist või liikmesriigi fondidest. Kui me juba sellest räägime, pean ma tegelikult märkima, et meie valitsus lasi hiljuti käiku eluasemete energiasäästmise täiustamise abikava.

Aga me vajame lihtsat haldust. Me vajame toetust, nii et investeeringud ei vähendaks üksnes fossiilkütuste importi ega alandaks süsinikdioksiidi heitkoguseid, vaid et majapidamised tajusid samuti energiakulude vähenemist.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Toetan täielikult määruse kohta esitatud muudatusettepanekuid, mis laiendavad ühtse määra alusel rahastamist ja võimaldavad kasutada ühtse määraga maksesüsteemi. See on asjakohane meede, mis võib leevendada töötute ees seisvaid raskusi, arvestades praeguseid majandusolusid.

Ent enne kui võtame need muudatusettepanekud vastu, sooviksin juhtida tähelepanu sellele, et neljast Euroopa Liidu kodanikust kolme arvates on Euroopa Parlamendil tähtis roll Euroopa poliitika ühisel kujundamisel. Samast arvamusküsitlusest selgus ka, et vastanute hulgas tekitab kõige rohkem usaldust Euroopa Parlament. Viiskümmend üks protsenti vastanutest väitis, et nad usaldavad Euroopa Parlamenti, samal ajal kui vaid 47% väljendas usaldust komisjoni ja 42% nõukogu vastu. Lisaks usaldatakse Euroopa Parlamenti rohkem kui Euroopa Keskpanka.

Miks ma esitan neid statistilisi andmeid? Euroopa Parlament kinnitas juba 2005. aastal, et väga tähtis on muuta lihtsamaks kõiki Euroopa struktuurifonde ja eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi. Ent alles nüüd, kui oleme silmitsi kriisiga, on komisjon hakanud rakendama meie soovitusi kodanike ja ettevõtjate tegutsemistingimuste parandamise kohta.

Kuigi olen rahul, et meie järeldused ja soovitused saavad vähemalt osaliselt teoks, olen nukker, nähes, et selle keerulise olukorra lahendamisel tegeldakse vaid tulekahjude kustutamisega. Loodan siiski, et see kogemus julgustab komisjoni võtma edaspidi rohkem kiireid meetmeid ning et Euroopa Parlamendi mitmed olulised ja õiguspärased märkused ja ettepanekud viiakse kiiremini ellu.

Colm Burke (PPE-DE). – Proua juhataja, ma avaldan heameelt nende uute ettepanekute üle. Me elame praegu läbi kriisi. Väga paljud kogu ELis kaotavad töökoha.

Täna avaldati lühimaal uusimad andmed tööpuuduse kohta. Tööpuudus on praegu 11% – aasta tagasi oli see vaid 5,4% – see näitaja on reaalarvestuses rohkem kui kahekordistunud. Need arvud on ehmataavad ja hirmutavad. Ent sellises kehvast seisusest peame püüdma leida loovaid lahendusi, et pakkuda töötutele õpivõimalusi, väljavaateid ja lootust paremaks tulevikuks.

Euroopa Sotsiaalfondil, Euroopa Regionaalarengu Fondil ja Ühtekuuluvusfondil on selles tähtis roll. Selle rahastamisviisi kasutades saame oma majandusele pakkuda uusi vahendeid surutisest pääsemiseks. Euroopa Parlamendi liikmete ja kodanikena peaksime me kõik juhtima sellele praegu suures hirmus oleva üldsuse tähelepanu. See kohustab meid kõiki edastama oma riigi valitsusele sõnumi, et selline rahastamine tuleb kooskõlastada ja kasutusele võtta nii kiiresti ja tõhusalt kui võimalik. Samuti tunnen heameelt paberitöö vähenemise üle. See on areng õiges suunas.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Aastal 2010 teeme vahekokkuvõtte selle kohta, kuidas struktuurifonde kasutatakse, ning ma arvan, et esimesele kohale tuleb seada energiatõhusus. Mul on kahju, et nende raportite muudatusettepanekuid ei kiidetud heaks.

Hoonete energiatõhususe direktiivi raportööri tegin ettepaneku tõsta 15%ni see määr, mille ulatuses võib Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendeid kasutada hoonete energiatõhususe parandamiseks. Küsimus on tegelikult suurema paindlikkuse tagamises ning liikmesriigid peavad ise otsustama, kas ja kui palju nad soovivad sellele valdkonnale eraldada.

Ma saan aru asja pakilisusest. EL 15 riigid peavad saama kasutada struktuurifonde energiatõhususe jaoks. Arvan, et see võimaldab levitada head tava ja toetada uusi liikmesriike. Kutsun komisjoni üles esitama uus õigusakti ettepanek 30. juuniks 2010, nii et ülemmäär saaks tõsta 15%ni või kehtestada Euroopa Regionaalarengu Fondi määra puhul hoonete energiatõhususega seotud künniseks vähemalt 10%.

Fiona Hall (ALDE). – Proua juhataja, ikka ja jälle keskendutakse energiatõhususe teemalises arutelus sellele, et võiks saavutada palju rohkem – ja kiiremini –, kui vaid saaks kasutada eelrahastamist. Seepärast on niivõrd oluline pakkuda Euroopa Regionaalarengu Fondi rahalisi vahendeid energiatõhususe jaoks mitte vaid EL 12-s, vaid ka EL 15-s.

Märkimisväärtusest edusammudest hoolimata on Ühendkuningriigi elamumajandusminister möönnud, et praegustest eluasemetest vaid 1% on piisavalt energiatõhus, et hoida ära kütusepuudust. Minu enda piirkonnas Kirde-Inglismaal on iga kümnes maja tunnistatud ülimalt terviseohtlikuks, sest need on jahedad ja lasevad tuult läbi.

Seega avaldan heameelt selle muudatuse üle ning kutsun kõiki liikmesriike ja piirkondi kasutama seda uut paindlikkust täiel määral ära. Et lahendada kliimamuutuse, kütusepuuduse, tööpuuduse ja energiapuuduse seotud probleeme, julgustan sarnaselt proua Țicăuga komisjoni tõstma praeguseid protsendimäärasid kiiresti

märkimisväärselt kõrgemale, nagu soovitas tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon teisipäeval oma uuestisõnastamise hääletusel.

Catherine Stihler (PSE). – Proua juhataja, sooviksin tänada raportööre. Et tuua töö kaotanud isikud võimalikult kiiresti tagasi tööturule, peavad liikmesriigid ühe meetmena paljudest leidma Euroopa struktuurifondide tõhusama kasutamise viisid, mis aitaksid üleilmse majanduskriisi tõttu kannatanuid.

Huvitav on see, et me arutame seda teemat G20 kohtumise eel. G20 on võimeline alustama üleilmsete finantseeskirjade koostamise protsessi, mida me vajame, et vältida sellise majandusviletsuse kordumist.

Me peame muutma töökohad ja sotsiaalküsimused Euroopa valimiste põhiteemaks. 25 miljonit inimest kogu ELis, kes kaotavad aasta lõpuks töö, peaksid olema Euroopa Parlamendi tegevuse keskmes, et majandus hakkaks taas toimima ja inimesed leiaksid uuesti tööd.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Proua juhataja, esiteks sooviksin tänada proua García Pérezi, proua Jönsi ja härra Angelakast, kes on esitanud suurepärased raportid, ning kõiki sõna võtnud parlamendiliikmeid.

Suuremas osas neist sõnavõttudest on toetatud komisjoni välja pakutud meetmeid ja rõhutatud nende olulisust tõhusal võitlusel Euroopa majanduskriisi mõjudega. Soovin komisjoni nimel teid selle eest tänada.

Teie sõnavõttud on näidanud Euroopa Parlamendi soovi pakkuda Euroopa Liidule vahendeid, mis aitaks võidelda kriisi mõjudega kohapeal. Olete toonitanud vajadust tegutseda kiiresti ja see on meie eesmärk. Eesistujariik Tšehhi, keda ma soovin tänada toetuse eest, on samuti otsustanud lubada need määrused nii kiiresti kui võimalik lõplikult vastu võtta.

Kui teha põhjendatult optimistlikke oletusi, siis võiksid uued määrused jõustuda lähinädalatel ja avaldada seega kiiret mõju rakenduskavadele. Eelkõige ettemakseid võidakse teha täies ulatuses mai alguses.

Lisaks on teistes sõnavõttudes nõutud nende meetmete kohaldamise range seire juurutamist ja saavutatud tulemusi kajastava aruande esitamist 2010. aastal. Komisjon on võtnud selle kohustuse ja see on kirjas avalduses, mille ma esitasin eesistujariigile.

Seega kuluks Euroopa institutsioonidel vaevalt neli kuud, et see õigusaktide pakett ette valmistada ja heaks kiita. Ma peatuksin ka energiatõhususe küsimusel, mida on mitmes sõnavõttus tõstatatud.

Tahan juhtida Euroopa Parlamendi tähelepanu sellele, et juunis toimub liikmesriikide korraldusasutuste seminari raames sel teemal töötuba. Me palume liikmesriikidel kirjeldada meile oma plaane seoses 2009. aasta lõpuks koostatavate strateegiliste aruannete jaoks kuluva ümbertöötamise ajaga.

Praegust asjade käiku arvestades on liikmesriikide endastmõistetav ülesanne määrata kindlaks energiatõhususe kriteeriumid ja abikõlblikud meetmed. See ongi subsidiaarsus. Ent on tõsi, et arutelusel on energiatõhususe direktiiv ning kui see on vastu võetud, siis tuleb seda muidugi kohaldada. Peale selle ühinen rõõmuga nende parlamendiliikmetega, kes rõhutasid, et hoonete energiatõhususe alased teadusuuringud toovad kahekordset kasu, luues töökohti, võimaldades meil seejärel valmistada tulevikuks ja aidates lahendada globaalse soojenemisega seotud probleeme.

Samuti soovin öelda, et lisaks sellele kriisile, mis on omal viisil kujundanud väga tiheda koostöö institutsioonide vahel, on ilmselgelt üha tähtsam, et me suudaksime luua komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel partnerluse, mis põhineb väga suurel usaldusel. Komisjon on üritanud olla majandus- ja finantskriisi leevendamisel oma ülesannete kõrgusel ning samal ajal soovinud saada kasu sellest interaktiivsest arutelust liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga, et reageerida nende menetluste ja poliitikasuundade lihtsustamise nõudele.

Muidugi oleks võinud taastamiskava raames esitada täiendavaid ettepanekuid. Neid kõiki ei ole käsitletud, aga need aitavad kaasa arutelule, mille komisjon kavatseb algatada, et tugevdada taastamiskava mõju ja pakkuda projekte haldavate riikide ametiasutustele lisavõimalusi. Seepärast lõi komisjon novembris lihtsustamise töörühma. Rühma töö tulemusel on koostatud juba komisjoni rakendusmääruse muutmise projekt. Sellele võivad järgneda teised ettepanekud muuta üldmäärust ja iga fondi eraldi puudutavat määrust.

Proua juhataja, daamid ja härrad, ilmselgelt on kõik selle arutelu käigus tehtud märkused väga kasulikud ja lisamärkused on samuti oodatud. Ma sooviksin tänada Euroopa Parlamenti tema kindla eelkõige otsuse eest hakata lahendama kriisi tekitatud tõsiseid probleeme kiiremini.

Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse eelnõu muudatusettepanekutest, mille esitas proua Schroedter, on kolm seotud põhjendustega ja üks sisuga. Mis puutub põhjendustesse – muudatusettepanekud 8–10 – siis ei oleks nende lisamine muutnud komisjoni esitatud ettepanekute üldist meelelaadi, küll aga oleks see pikendanud määruse vastuvõtmise menetlust.

Sisu puudutava muudatuse puhul ei ole komisjon sellele põhimõttele vastu. Ent selle eesmärk on võtta vastu mehhanism, mida ei olnud lisatud nõukogu kompromissteksti, sest seda oli raske liikmesriikides rakendada.

Soovisin neid punkte selgitada ja tegingi seda nüüd oma sõnavõtu lõpus. Soovin veel kord tänada Euroopa Parlamenti, sest ta on lasknud mul kiiremini tegutseda, et panna piir kriisi valusatele tagajärgedele, mida mõned teist nimetasid ja väga täpselt kirjeldasid.

Iratxe García Pérez, raportöör. – (ES) Härra volinik, tahaksin tänada teid tänase arutelu kohta antud selgituste eest. Arvatavasti te teate, et Euroopa Parlamendi peaaegu täielik üksmeel täna seoses äsja arutelul olnud ettepanekuga ei ole puhas juhus.

Tegelikult on see märk poliitilisest tahtest, nagu meie kolleeg proua Crețu kommenteeris, mis näitab, et me saame praegusele kriisile lahendusi otsides anda oma osa. See kriis põhjustab Euroopa kodanike jaoks tegelikult väga raskeid olukordi ja vaesust.

Lisaks on see pannud proovile meie vastutustunde, nagu te ka ise rõhutasite; ma kordan, see on vastutustunde proovilepanek, sest me teadsime, et täna meile esitatud ettepanek oleks võinud vahest parem olla. Me oleksime võinud lisada ettepanekusse teisi tahke, kiirendada või lihtsustada menetlusi, aga me teadsime, et nende meetmete võimalikult tempokaks rakendamiseks pidid need raportid jääma selliseks, nagu nad praegu on.

Seetõttu sooviksin komisjonile esitada vaid ühe palve: nüüd, mil meil on muudetud kava formaalsuste lihtsustamiseks, nagu on öeldud, loodan ma, et Euroopa Parlamendil on arutelus ja nende uute algatuste kavandamisel edaspidi suurem roll. Ma esitan selle nõude nii Euroopa Parlamendi kui ka kohalike haldusasutuste nimel, kes tegelevad nende projektidega kohapeal, ning mõistan nende erivajadusi seoses mitmesuguste algatuste rakendamisega.

Emmanouil Angelakas, raportöör. – (EL) Tänan teid, proua juhataja ja lugupeetud volinik. Mul on vaid mõned märkused selle kohta, mida just kuulsime.

Mul oli hea meel, lugupeetud volinik, teie väite üle, et ettemakseid hakatakse ilmselt tegema mai alguses, ning seetõttu eeldan, et need muudatusettepanekud avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas mõistliku aja jooksul kas kahe, kolme või nelja nädala pärast alates homsest, nii et neid saaks kohaldada, nagu te mainisite. See on mu esimene märkus.

Teiseks soovin öelda, et te peate uue ametiaja jooksul kiirelt tegutsema, muutes ja lihtsustades teisi määrusi, nagu parlamendiliikmed on juba öelnud, ning et Euroopa Parlament soovib nende määruste analüüsimisel, hindamisel ja koostamisel aktiivselt osaleda.

Pean ütlema, et meil oli palju ettepanekuid ja mõtteid, aga küsimuse kiireloomulisust silmas pidades leidis enamik meist parlamendikomisjonis ja parlamendis, et selliste muudatusettepanekute väljapakkumine ei oleks hea mõte.

Kuna kuulsime, et eluasemetes taastuenergia allikate jaoks mõeldud vahendite kasutamise lubatud määr tõuseb, siis pean ütlema, et meie andmete põhjal kasutavad uued liikmesriigid praegu vaid 1–1,5% vahendeid, mis tähendab, et võib esineda mitmeid raskusi. Ma arvan, et Euroopa Regionaalarengu Fondi eraldatud maksimaalne määr 4% on piisav, ning loodan, et seis paraneb.

Samuti avaldan heameelt teie märkuse üle, et esitate 2010. aasta teisel poolel aruande taastamiskavade kohta, tuginedes liikmesriikide esitatud programmidele.

Lõpetuseks sooviksin toonitada, lugupeetud volinik, et menetluste keerukus on esimene probleem, millega liikmesriigid ja piirkonnad satuvad nende kohaldamisel silmitsi. Menetlusi tuleb viivitamata lihtsustada. Usun, et ka teie aitate selles suunas liikuda ja Euroopa Parlament toetab teid.

Juhataja. – Ühisarutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Praegune finantskriis ja majandussurutis avaldavad avaliku sektori eelarvele negatiivset mõju. Enamikus liikmesriikides on majanduskasv oluliselt aeglustunud ning mõnedes on koguni majandusseisak. Tööpuuduse näitajad on hakanud halvenema. Kui tekib selline olukord nagu majandussurutis, siis on väga tähtis kasutada Euroopa Sotsiaalfondi ulatuslikult, et lahendada töötute ja eelkõige tugevaimalt mõjutatud isikute probleeme.

Väga tähtis on, et Euroopa Sotsiaalfondi neli põhilist tegevusvaldkonda jääksid samaks:

- töötajate ja ettevõtete kohanemisvõime suurendamine;
- paremate tööhõivetingimuste loomine, töötuks jäämise vältimine, töövõimelise ea pikendamine ja tööturul aktiivsema osalemise edendamine;
- sotsiaalse kaasatuse tõhustamine, soodustades sotsiaaltoetust saavate inimeste integreerimist tööturule ja võideldes diskrimineerimise vastu;
- partnerluse edendamine reformide elluviimiseks tööhõive ja lõimimise valdkonnas.

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa majanduse taastamiskava laiendamine või täpsemalt Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse läbivaatamine pakub arvukaid võimalusi ELi liikmesriikidele, seda enam, et üleilmne majanduskriis toob kaasa riikide majanduskasvu aeglustumise. Uus meede, mis on pakutud välja raportis Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse läbivaatamise kohta, mis käsitleb investeringuid eluasemete energiatõhususse ja taastuvenergia kasutamisse kõigis liikmesriikides, soodustab uute töökohtade loomist ja parandab eluasemete energiatõhusust. Ühenduse energia- ja kliimastrateegia eesmärkide täitmine on väga tõsine küsimus, mille puhul ei tohiks võtta arvesse majanduskriisi ega muid kaalutlusi. Seoses sellega on Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse läbivaatamise ettepanekutes tõhusalt ühendatud majanduskriisi mõjudega võitlemise meetmed (uute töökohti loomise, investeringute suurendamise ja nii edasi kaudu) ning keskkonnakaitse meetmed (elamute soojustamise ja taastuvenergiasse investeerimise kaudu). Neil põhjustel leian, et eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia alaste investeringute teemaline raport on tähtis samm ELi jaoks ning ma olen kindel, et liikmesriigid suudavad seda võimalust maksimaalselt ära kasutada.

Corina Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Kriisi valusaid sotsiaalseid tagajärgi on kõigis liikmesriikides aina rohkem tunda. Eriti töökohtade vallas oleme olukorras, mis halveneb kiirelt igas liikmesriigis. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni peasekretär tõstab esile asjaolu, et hinnanguline töötuse määr võib ELis ja USAs tõusta sel aastal 10%ni. See on murettekitav kasv, sest jaanuaris oli keskmine määr ELis 8%.

Kuigi Rumeenias on ametlik tase Euroopa keskmisest madalam, tõusis töötuse määr eelmisel aastal 1%, jõudes 5,3% tasemele. Ent me eeldame selle määra kiiremat kasvu, sest aina rohkem äriühinguid on sunnitud hakkama koondama ning meie välisriiki asunud kaasmaalased tulevad töökoha kaotuse tõttu koju tagasi.

Et olukord ähvardab halveneda ja tuua kaasa sotsiaalse ebavõrdsuse järsu tõusu, mida me ei pruugi suuta enam kontrollida, siis soovin rõhutada vajadust pöörata suuremat tähelepanu töötutele, kes on praeguse kriisi ajal meie hulgas kõige rohkem mõjutatud ja haavatavad.

Dragoș Florin David (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Avaldan heameelt komisjoni ettepaneku üle muuta Euroopa Regionaalarengu Fondi määrust nii, et kõik liikmesriigid ja piirkonnad Euroopa Liidus saavad struktuurifondide abil investeerida meetmetesse, mis on seotud eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergiaga.

Kehtiva määruse alusel juba toetatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist meetmeid eluasemesektoris, sealhulgas energiatõhususe valdkonnas, kuid ainult uute liikmesriikide (EL 12) puhul ja teatavatel tingimustel.

Liikmesriikide jaoks on tähtis, et neil võimaldataks muuta oma prioriteete ja kavandada ümber oma rakenduskavad, et rahastada soovi korral meetmeid asjaomases valdkonnas.

Pidades silmas, et igale liikmesriigile antavast Euroopa Regionaalarengu Fondi kogueraldisest kuni 4% võib kasutada olemasolevate eluasemete energiatõhususe parandamise ja neis taastuvenergia kasutamise seotud kuludeks, siis tuleks seda ülemmäära tõsta 15%ni, et selle valdkonna investeringud avaldaksid suurimat võimalikku mõju Euroopa Liidu kodanikele.

Tahan lõpetuseks õnnitleda raportöör Emmanouil Angelakast tema panuse eest sellesse raportisse.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), kirjalikult. – (BG) Üheskoos jõudsimise sellesse kriisi ja üheskoos peame sellest ka välja tulema. See tähendab, et me peame tegema koostööd nii Euroopas kui ka mujal maailmas. Ent meil tuleb esmalt lõpetada oma töö siin Euroopa Liidus, täpsemalt Euroopa Parlamendis, kus on esindatud kõigi Euroopa kodanike huvid.

Euroopa Komisjoni ettepanekud, mida me täna arutame, on mõeldud Euroopa majandusele uue hoo andmiseks, samuti majanduse väljaaitamiseks surutisest. Struktuurifondide määrase muudatuse ettepanekud ühtekuuluvuspoliitika arvessevõtmise kohta võimaldavad meil anda investeeringutele uue tõuke ja taastada majanduse usaldusväärsuse.

Need muudatuse ettepanekud on eriti asjakohased riikide jaoks, kus Euroopa vahendite kasutamise määr on madal. Ent seda on võimalik saavutada vaid siis, kui vastavad riikide haldusasutused kohaldavad samuti hea haldustava ja partnerluse üldnorme. Me peame tegema lõpu ebatõhusatele töömeetoditele ja korrumpeerunud tavadele, mida kahjuks endiselt kasutatakse.

Me peame reageerima nüüd ja koos. Mina kui PPE-DE raportöör kutsun teid üles toetama Euroopa Komisjoni ettepanekut muuta Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi määrust, mis on seotud teatavate finantsjuhtimist käsitlevate sätetega.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN), kirjalikult. – (PL) Seoses Euroopa fondide teemalise aruteluga sooviksin juhtida tähelepanu neljale komisjoni ettepanekule, mille eesmärk on kiirendada abisaajate jaoks finantsvahendite ja struktuurifondide kasutamist.

1. Euroopa Investeeringuspangalt ja Euroopa Investeeringufondilt saadavate toetuste suurendamine struktuurifondidega kaasrahastatavate projektide jaoks.
2. Kulude abikõlblikkusega seotud menetluste lihtsustamine tagasiulatuvalt alates 1. augustist 2006, arvates näiteks abisaaja mitterahalise panuse abikõlblike kulude hulka.
3. Struktuurifondidest osamaksete suurendamine 2%, võimaldades seega täiendavate osamaksete maksmist summas 6,25 miljardit eurot aastal 2009.
4. Muude meetmete hulgas suurprojektidega seotud kulude kiirendamine, võimaldades abisaajatel esitada väljamaksetaotlusi kulude kohta, mis tehti enne, kui Euroopa Komisjon projekti heaks kiitis.

Kõik eelnimetatud muudatused suurendavad abisaajate likviidsust. Need väärivad kindlat toetust ja tuleks ellu viia võimalikult kiiresti. Sama kehtib lihtsustamissätete kohta.

Adrian Manole (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Uuringute kohaselt on Rumeenia üks suuremaid elektritarbijaid Kesk- ja Ida-Euroopas. Energiahalduse parandamine võib olla otsene tegur, mis mõjutab majanduskasvu, vähendab saastet ja säästab ressursse, nii et neid kasutatakse tootlikumalt.

Et jõuda selle olukorrani Rumeenias, tuleb elanikkonda teavitada majanduslikust kasust, mida võib saavutada energiatõhususe juhtimise tavade kaudu; selleks võib kõnesolevat eesmärki silmas pidades pakkuda konsultatsioone kõigile neile, kes on huvitatud Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite kasutamisest uusimateks energiasäästmise meetoditeks.

See lihtsustab kodutarbijate elu, vähendades samal ajal energiaarveid, toetades tõhusat energiakasutust kogu energiaahelas ning kontrollides vastavust kehtivatele energiatõhususe õigusaktidele. Just see määrab otsustavalt energiatootmisel põhineva energiapoliitika ümberkujundamise aktiivseks poliitikaks, mis põhineb energia säästmisel, eesmärgiga hoida selle kaudu ressursse kokku.

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Olen rahul, et astume lõpuks konkreetseid samme, mis vähendavad bürokraatiat Euroopa vahenditele ligipääsemisel. Ent kahju on sellest, et alles siis, kui kriis on käes, esitatakse ettepanekud lihtsamate ja paindlikumate Euroopa fonde reguleerivate määruste kohta.

Tahaksin rõhutada üht tähtsat tahku nendes määrustes: see on hoonete energiatõhususe investeeringute künnise tõstmine. Riikides, mis on kogenud süsteemset linnastamist ja pealesunnitud industrialiseerimist, mõjutab hoonete energiatõhususe probleem miljoneid inimesi. Siiani on neist fondidest leidnud rakendust väga väike osa, aga ma arvan, et vaid kaks aastat praegusest rahastamise programmiperioodist on meie jaoks liiga lühike aeg, et saada täpne ülevaade vahendite kasutamise ulatusest. Seetõttu pidi seda künnist tõstma, arvestades suurt hulka abisaajaid ja võimalust luua töökohti. Rumeenia jaoks jääb see probleem siiski alles senikauaks, kuni komisjoni nõudel on need meetmed abikõlblikud vaid kasvupesadeks valitud linnades. Loodan, et komisjon täidab ka oma lubadust rääkida uuesti läbi teatavad rakenduskava üldsuunad, mis on

juba heaks kiidetud, nii et vahendeid saaks ümber jaotada nende meetmete jaoks, mis pakuvad majanduskasvuks paremaid võimalusi.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Kõnealuse raporti teemaks olev määruse ettepanek on näide sellest, kuidas Euroopa raha saab „panna tööle”, et tuua suuremat kasu Euroopa kodanikele.

Niiviisi on võimalik saavutada märkimisväärsed tulemused, suurendamata eraldatud vahendeid või võtmata meetmeid, mis avaldavad mõju ühenduse eelarvele, teisisõnu lihtsalt mängureegleid parandades.

Sooviksin rõhutada, et Rumeenias, riigis, mida ma esindan, aitavad need muudatusettepanekud kahekordistada ühenduse vahendeid, mida saab investeerida korterelamute küttesüsteemide renoveerimisse.

Need vahendid täiendavad väga kiiduväärt programmi, mille on käivitanud Rumeenia valitsus korterelamute küttesüsteemide renoveerimiseks.

Mida see kõik tähendab? Esiteks väiksemat energiakadu. Teiseks lisamõjuna energiaimpordi vähenemist. Ja kolmandaks samuti lisamõjuna inimeste küttekulude vähenemist korterelamutes.

Loodan, et see on alles algus ja et Euroopa Liit toetab veelgi suuremaid investeeringuid energiatõhususse.

Olen toetanud seda ideed sellest saadik, kui sain Euroopa Parlamendi liikme mandaadi. Seetõttu hääletan homme Angelakase raporti ja komisjoni algatatud määruse ettepaneku poolt.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Angelakase raport toob kaasa eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia alaste investeeringute abikõlblikkuse tingimuste kauaoodatud lihtsustumise. Kindlate määrade ja kindlasummaliste maksete kasutamise laiendamine parandab struktuurifondide igapäevast juhtimist.

Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse artikli 7 muudatusettepanek, mis võimaldab ELi liikmesriikidel investeerida struktuurifondide abiga eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia meetmetesse, on väga teretulnud mitte ainult praeguse majanduskriisi oludes. EL 27 jaoks on Euroopa Regionaalarengu Fondile juurdepääsu hõlbustamine järgmine samm selle suunas, et 2020. aastal pärineb 20% Euroopa energiast taastuvatest allikatest.

Alates ELiga ühinemisest on taastuvenergia ja energiatõhusus olnud ka Rumeenia jaoks kohustuslikud eesmärgid. Selle tulemusena muudetakse eluasemete küttesüsteemide renoveerimise õigusnorme nii, et 50% vajaminevatest vahenditest katab riik, omanikud maksavad vaid 20% kuludest ning kohalikud omavalitsused 30%. Kui tuua mõned näitajad, siis 2008. aasta lõpuks on renoveeritud 1900 korteri küttesüsteem. 2009. aastaks eraldab Rumeenia regionaalarengu ja elamumajanduse ministeerium 130 miljonit eurot küttesüsteemide renoveerimiseks, kusjuures abisaajate hulgas on lasteaiad, koolid ja vanadekodud.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Avaldan heameelt Euroopa Komisjoni algatuse üle muuta mõnesid struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi finantstingimusi nii, et liikmesriikideni jõuaks kiiremini ja rohkem raha. Ma arvan, et Euroopa Komisjon peaks neid püüdlusi jätkama ka algatustele JASPERS, JEREMIE, JESSICA ja JASMINE eraldatud finantsvahendite suurendamisega, sest need on osutunud tõhusaks, kiirendades uute liikmesriikide juurdepääsu Euroopa vahenditele.

Margie Sudre (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Kolme struktuurifonde käsitleva määruse läbivaatamine tagab Euroopa Liidu piirkondades suurema paindlikkuse neile eraldatud eelarvete juhtimisel ja kavandamisel Euroopa majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuspoliitika alusel.

Need sätted võimaldavad piirkondadel neile pakutavat rahastamissuutlikkust suurendamata oma prioriteedid ümber vahetada, et keskenduda Euroopa maksed projektidele, mis pakuvad suurimaid võimalusi majanduskasvuks ja tööhõiveks.

Piirkonnad saavad seega Euroopa Regionaalarengu Fondi kaasrahastamisest kasu, et investeerida kõigi kategooriate eluasemete energiatõhususse eesmärgiga töötada välja programmid, mille kaudu saab pakkuda elamutele soojustusvõimalusi või päikesepatareisid.

Euroopa majanduskasvu pidurdumisega silmitsi olles avaldan heameelt uue võimaluse üle kiirendada piirkondliku abi eraldamist ja lihtsustada nende eraldatud vahendite kasutamise eeskirju, et suurendada likviidsust, mis võimaldaks rakendada uusi projekte sujuvalt reaalmajanduses.

Väga tähtis on, et ülemereterritooriumide assamblee États généraux de l'Outre-mer, mis vastutab uute eri piirkondadele omaste arenguvõimaluste kindlakstegemise eest Prantsuse ülemeredepartemangudes, julgustaks meie äärepoolseimate piirkondade kohalikke omavalitsusi haarama võimalusest kasutada viivitamata ära ühenduse poliitika mõju enda territooriumil.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE), kirjalikult. – (HU) Majanduskriisi tagajärjel on kaotanud töökoha mitusada tuhat inimest Euroopa Liidus ja rohkem kui kakskümmend kaks tuhat Ungaris. Kõigis Euroopa riikides kasvab tööpuudus ülikiireski. Majanduskriis on minemas üle tööhõivekriisiks ning uuringute kohaselt tunnevad Euroopa kodanikud praegu suurimat muret töökoha kaotuse pärast. Kõige tõhusam Euroopa Liidu vahend tööpuudusega võitlemisel on Euroopa Sotsiaalfond, mille eeskirju me praegu märkimisväärselt lihtsustame, et makseid kiirendada.

Euroopa Komisjoni esitatud muudatusettepanekud vähendavad bürokraatiat seoses selle rahastamisallika kasutamise ja maksete kiirendamisega. Ülemmäär 50 000 eurot, eelnevalt kokkulepitud kindlasummalised maksed ning range eel- ja järelkontroll viivad vahendite kuritarvitamise võimalused miinimumini. Selle meetmega on Euroopa Komisjon taas näidanud, et piiratud finantsressurssidest hoolimata oskab ta loovalt tegutseda.

16. Üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel.

Colm Burke (PPE-DE). – Proua juhataja, infrastruktuuri arendamine on meie majanduse elavdamiseks hädavajalik. Kui varem aitas tee- ja raudtee-ehitus majandust languse ajal stimuleerida ja edaspidise öitsenguni juhtida, siis nüüd peame keskenduma info- ja sidetehnoloogiale infrastruktuurile, mis on tulevase kasvu tõukejõud.

Sellega seoses soovin juhtida tähelepanu lirimaa halvale olukorrale, mis seondub niinimetatud digitaalse lõhega. Et valitsus ei pööranud kõnealusele valdkonnale buumiaastatel tähelepanu, ei ole nüüd paljudes lirimaa maapiirkondades Interneti-ühendus nõuetekohane, see on aeglane ja mis kõige halvem, 28% juhtudest puudub igasugune võimalus kasutada lairibasidet. Kuidas me saame tagada oma maakogukondadele heaolu ja võimalused, kui neil puuduvad vahendid nende eesmärkide saavutamiseks? Kuidas me saame öelda oma noortele põllumajandustootjatele, et nad ei saa põllumajandusettevõtete arendamiseks kasutada info- ja sidetehnoloogiat, sest me ei ole taganud neile ühenduvust?

Mul on hea meel komisjoni hiljutiste avalduste üle, milles käsitletakse ELi vahendite kasutamist selle ulatusliku probleemi lahendamiseks. Lõpetuseks soovin öelda, et me ei tohi digitaalse lõhe kaotamise eesmärki isegi majanduskriisi ajal tähelepanuta jätta.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Kriis peab sundima meid kõiki muutma oma harjumusi ja mõtlemist. Leedu, Läti ja Liri parlamendi liikmed on vähendanud oma palka, sellega kaasneb ka nendest riikidest pärit Euroopa Parlamendi liikmete palga kärpimine. Presidentide, ministrite ja teiste riigiametnike sissetulekuid on vähendatud ning see on õige, sest me vajame solidaarsust; kriisikoormat ei tohi jätta kõige nõrgemate kanda. Pärast kompromissi, mille saavutamiseks kulus rohkem kui kümme aastat, on keeruline Euroopa Parlamendi liikmete palku kohe vähendada, kuid ma kutsun kolleege üles annetama osa oma palgast heategevusele. Kriisi ajal peaksime vähendama ka Euroopa Parlamendi liikmete toetusi. Olen veendunud, et enamik kolleegidest nõustuks vähendama tõlkimist kõikidesse 23 ametlikku keelde, selle tulemusel saaksime hoida kokku sadu miljoneid eurosid. Praegu näib eriti mõttetu täiskogu istungjärkude ajal Brüsseli ja Strasbourgi vahet sõitmine, mis maksab igal aastal rohkem kui 200 miljonit eurot. Kokkuhoiu ja keskkonna säästmise huvides peaksime lõpetama paberi raiskamise tuhandete tonnide viisi ja minema koosolekutel üle elektroonilistele dokumentidele.

Marco Pannella (ALDE). – (FR) Proua juhataja, täna pühendasime tööpäeva alguses ühe minuti – me täname juhatajat, et ta seda võimaldas –, et mälestada neid, kellest on saanud igapäevased ohvrid süsteemis, mis põhjustas nüüd ennenägematult suure tragöödia; selles lõppematus tragöödias on ühed vaesed teiste vaeste vastu, kes otsivad üksnes tööd ja toitu. Hetk tagasi saime ka teada, et 94 naist ja 7 last on leitud.

Proua juhataja, probleem, mida me oleme siin kaheksa aastat korranud, on järgmine: kas on võimalik, et selle süündmise pärast ei võeta midagi ette, sest selle põhjusi on võimatu teada saada, kuigi me võime kosmosest näha lilli oma rõdul? Põhjused on teadmata, tagajärjed on kuritegelikud...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Sylwester Chruszcz (UEN). – (PL) Proua juhataja, mul oli kurb kuulda uudiseid eelmisel nädalal Prahas peaminister Topolánele avaldatud umbusalduse hääletuse tulemuste kohta. Tšehhi on liitu juhtinud alates 1. jaanuarist ja minu arvates on see eesistumisaeg olnud seni väga edukas. Olen kindel, et see edu jätkub ka ülejäänud kolme kuu jooksul. Ma hoian põialt meie Tšehhi sõpradele ja eesistujariigile Tšehhile, et ta saaks kõik kavas olevad projektid ellu viia. See hõlmab väga olulist naabruspoliitika idamöötmise küsimust ja Euroopa energiapoliitika meetmeid.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Proua juhataja, hiljuti avaldas Euroopa Kohus Kreeka kahjuks tehtud otsuse, mille kohaselt tuleb avalikus sektoris kehtestada naistele ja meestele võrdne vanaduspensioniga; selle tulemusel tõusis naiste pensioniiga 5 kuni 17 aasta võrra.

Niisugust suundumust, mille töötajad on otsustavalt hukka mõistnud, on järjepidevalt toetatud alates 1990ndate algusest ning see kannab Euroopa Liidu ja Kreeka valitsuse pitsert. See kahjustab töötavaid naisi ning on samm selle poole, et nii naiste kui ka meeste pensioniiga tõstetakse 65. eluaastani, nagu on juba sätestatud sotsiaalkindlustust halvendavates õigusaktides, mille erakonnad Uus Demokraatia ja Ülekreekaline Sotsialistlik Liikumine ühenduse õigusakte kohaldades pärast 1993. aastat kindlustatud isikute kohta vastu võtsid.

See vastuvõetamatu otsus õõnestab sotsiaalkindlustuse riiklikku, sotsiaalset olemust nii riigi- kui ka erasektoris. Selles käsitletakse riiklikku sotsiaalkindlustus- ja pensionisüsteemi pigem töökindlustus- kui sotsiaalkindlustussüsteemina. See tähendab, et puudub kindlus vanusepiiri, pensioni suuruse ja toetuste suhtes üldiselt.

Ainus viis, kuidas töötavad mehed ja naised saavad jätkata, on see, et nad jätavad Euroopa Liidu ja selle institutsioonide otsused tähelepanuta ega allu neile.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Proua juhataja, portaali Eudebate2009 andmetel usaldab vaid 52% eurooplastest Euroopa Parlamenti kui institutsiooni. Võrreldes eelmise aasta andmetega on langus 3%. Nende hääletajate osakaal, kes ei ole veel otsustanud, kas hääletada käesoleval aastal Euroopa Parlamendi valimistel või mitte, on 50%. Ainult 30% küsitluteest ütles, et nad lähevad valima. Nende osakaal, kes ei tule valima seepärast, et nad arvavad, et nende hääl ei muuda midagi, on 68%.

Seega soovin esitada ühe küsimuse. Kas Euroopa Parlamendil on kavas korraldada mõni tähelepanuväärne viimase minuti ettevõtmine, mille abil veenda inimesi valimistel osalema? Kas me suurendame kuidagi Euroopa teemade kajastamist teabekanalites? Minu kodumaal ei toimu Euroopa teemal mitte mingisugust mõttevahetust. Peaminister ei võta selle suhtes midagi ette. Kas ka kõik teised lihtsalt seisavad ja vaatavad kõrvalt?

Livia Járóka (PPE-DE). – (HU) Järgmisel nädalal tähistatakse üle maailma rahvusvahelist romide päeva, mis sümboliseerib romide lootust leida tunnustust ja austust. Hiljuti vapustasid avalikku arvamust kohutavad teod, majanduskriisi põhjustatud ebakindlus halvendab olukorda veelgi. Seega tuleb meil leida lahendused probleemidele, mida äärmise vaesus on märkimisväärselt süvendanud.

On vastuvõetamatu, kui keegi kasutab romide olukorda selleks, et korraldada erakondlikke rünnakuid ja külvata paanikat, selle asemel et võtta tõhusaid meetmeid. Terve rühma patuoinaks tegemine ja märgistamine muudab kutseõppe võimatuks ja kujutab endast nii romide kui ka enamuse huvide rasket rikkumist. Arvestades sajanditepikkust tõrjutust, mida romi kogukonnad on pidanud kannatama, lükkame ma romina tagasi igasuguse kollektiivse süütunde, olenemata sellest, kas me räägime romide või ühiskonna enamuse märgistamisest.

Tervete kogukondade süüdistamine kuritegelikus elustiilis või rassismis on tõsine viga ning kui ELi teatisted tuginevad tõendamata aruannetele või valesüüdistustele, õõnestab see tema institutsioonide väärikust. On lubamatu, et teatud poliitilised jõud püüavad ennast õigustada sellega, et apelleerivad ajaloolisele ülekohtule takkiasutatud kogukondade suhtes.

Romide agulite probleeme saab lahendada üksnes Euroopa tegevuskavaga, millega kindlustatakse terviklikku taastõimimist ja tõrjutud piirkondade kohest arendamist.

Vasilica Viorica Dăncilă (PSE). – (RO) Ekspertide hinnangud maailma toiduaineturu võimalike probleemide ja kogu maailma rahvastikule vajamineva toidukoguse kohta on üks põhjustest, miks mõelda järele, kuidas kasutatakse põllumajandusmaad Euroopas ja eeskätt uutes liikmesriikides, sealhulgas Rumeenias.

Seoses sellega on vaja realistlikult hinnata võimalusi, mida Rumeenia pakub investoritele, kes huvituvad investeerimisest põllumajandussektoris, kus nõudlus näib praeguse kriisi ajal olevat suurim. Vähemasti seda näitas Bukarestis avaldatud uuring, mille kohaselt on Rumeenias investeeringud põllumajandus- ja metsamaa sektorisse märkimisväärselt suurenenud. Uuringu läbiviijad tõid põhjusena asjaolu, et praegu turgu iseloomustav keeruline majanduslik olukord mõjutab neid omandivaldkondi kõige vähem.

Samas ei tohi me unustada, et Rumeenia oli kunagi Euroopa leivakorv, kuid selle seisundi tagasisaamine eeldab põllumajandustootjaid toetavat poliitikat ja samal ajal ühenduse vahendite kasutamist, mida Rumeenia saab liikmesriigina teha.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, Liibüa diktaator Gaddafi on nimetanud Rahvusvahelist Kriminaalkohut maailma terrorismi uueks vormiks. Ma soovin parlamendi presidentuurile meelde tuletada, et Euroopa Parlament aitas edendada võitlust Rahvusvahelise Kriminaalkohtu loomise eest – me tegime seda vägivaldatu Radikaalide Partei kaudu.

Ma usun, et me ei saa Euroopa Parlamendi ja Euroopa institutsioonina jätta Liibüa diktaatori sõnu teravalt hukka mõistmata. Me peame võitlema, et allutada riiklik suveräänsus, riikide suveräänsus genotsiidi, sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude üle kohut mõistva rahvusvahelise õiguse siduvale jõule, rahvusvahelisele ja riigiülesele õigusele absoluutse suveräänsuse vastu. Meie sõbrad Tiibeti eksiilvalitsusest palusid meil eile väliskomisjonis toimunud kuulamisel teha sedasama, nagu ka tänasel kuulamisel palus ühendus Rahvaste Kongress Föderaalse Iraani Eest: absoluutne suveräänsus on vabaduse ja õigluse vaenlane.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Proua juhataja, põllumajanduskomisjoni viimasel koosolekul nimetas volinik Fischer Boel suhkrusektori reformi ühise põllumajanduspoliitika üheks suuremaks edusammuks. Ma soovin parlamenti teavitada sellest, et nimetatud reformi tõttu ei ole Poola enam suhkrut eksportiv riik ja peab selle asemel nüüd ligikaudu 20% suhkrust sisse vedama. Suhkru hind on vaid kahe aastaga tõusnud 60%. Tekib küsimus, kas volinik ja tema kaastöötajad eksisid rängalt või oli see kavandatud strateegia, millega taheti teatud riikidele suuremat kasumit. Ma soovin selgelt välja öelda, et Poola valijate kogemuste põhjal võib tõdeda, et ühine põllumajanduspoliitika on vägagi erapoolik ja soosib ELi vanu liikmesriike.

Petya Stavreva (PPE-DE). – (BG) Proua juhataja, daamid ja härrad, me elame kiirel, stressirohkel muutuste ja uute ülesannete ajal ning viimastel kuudel ka üleilmases majanduskriisis.

Eile võttis Euroopa Parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon vastu raporti täiendavate vahendite eraldamise kohta liikmesriikide põllumajandustootjatele ja maapiirkondadele, et aidata kriisi tagajärgedega toime tulla. Euroopa Liidu põllumajandussektorit toetatakse sel raskel ajal 1,02 miljardi euroga. Ma usun, et ühenduse põllumajandustootjad ja maapiirkondade elanikud mõistavad seda ühinenud Euroopa jaoks tähtsat sõnumit.

Investeeringud Interneti infrastruktuuri, piimandussektori ümberkujundamine, taastuvad energiaallikad ning bioloogilise mitmekesisuse ja veevarude kaitse on tegurid, mis aitavad lahendada paljusid nimetatud piirkondade probleeme ja pakuvad sealsetele elanikele alternatiivseid valikuid. Võimalus suunata osa vahendeid krediidi- ja tagatisfondidesse lihtsustab projektide elluviimise praktilisi tingimusi.

Ma loodan, et nõukogu ja komisjon toetavad Euroopa Parlamendi jõupingutusi, et ühenduse miljonitel põllumajandustootjatel oleks vajalik abi olemas.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – Proua juhataja, praegustes oludes, mida iseloomustavad majanduskriis ja töökohtade kadumine Euroopa Liidu liikmesriikides, on suur oht, et lapstööjõudu hakatakse rohkem ära kasutama. Kahjuks kannatavad niisuguses kriisiolukorras enim naised ja lapsed. Hoolimata tugevast õiguslikust alusest Euroopa tasandil ja headest lahendustest riiklikul tasandil, sealhulgas riigis, mida mina esindan, nimelt Bulgaarias, ei ole tegelik olukord kehtivate õigusaktidega sageli vastavuses. Probleem puudutab iseäranis valusalt sisserändajate rühmi ja romide kogukonda. Ennetavaid meetmeid on vaja kõikidel tasanditel, sealhulgas tuleb tugevdada järelevalvet õigusaktidest kinnipidamise üle kogu Euroopa Liidus. Paljud ettevõtjad kasutavad asjaomastest õiguspiirangutest hoolimata lapstööjõudu. Liikmesriikides on tuhandeid tööõiguse rikkumise juhtumeid. Euroopa Komisjon peab korraldama eesmärgipäraseid algatusi, mis on seotud võitlusega lapstööjõu ärakasutamise vastu, ning nõudma selle käigus kontrollimehhanismide tugevdamist. Kui me tahame oma Euroopa poliitikaga kaitsta laste huve, siis on see lausa kohustuslik.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Proua juhataja, genotsiid Tšetšeenias, tšetšeenide tapmine sel eesmärgil, et saada siirdamiseks elundeid, ning tšetšeeni naiste vägistamine on teemad, mida on siin parlamendis mitmel

korral tõstatatud. Praegu hävitatakse ettekavatsetult Tšetšeenia ainelist vara ja kahjustatakse kultuuri, mis on sadu aastaid vanem kui vene kultuur. Ma ei pea silmas mitte üksnes kirjutisi ja igapäevaselt kasutatavaid esemeid, mis võiksid olla muuseumis, vaid ka tornelamu. Need on eriomased ehitised, mille sarnaseid ei leidu kusagil Euroopas. Me oleme sageli toonitanud, et meie kultuuri rikastab selle mitmekesisus. Üks meie kultuuri harudest on nüüd kadumas otse meie silme all ja me oleme selle allikate hävimise tunnistajateks.

András Gyürk (PPE-DE). - (HU) Pärast jaanuarikuist gaasikriisi on Euroopa ühine energiapoliitika saanud viimastel päevadel taas kõrvakiilu. Austria ettevõtte OMV müüs oma märkimisväärse osaluse Ungari ettevõttes MOL Venemaa naftakompaniile, mille omanikke ei teata ja mis ajakirjanduse teadete kohaselt ei vasta mitte kuidagi Euroopa Liidu ootustele läbipaistvuse suhtes.

Samal ajal on raske ette kujutada, et see tehing oleks saanud toimuda ilma asjaomaste valitsuste teadmata. Seega võime öelda, et see ootamatu tehing on selge tõestus liikmesriikide kahepalgelisusest ja see on samas ka uus hoiatus. Euroopa Liidus ei ole mõtet rääkida vajadusest ühise energiapoliitika järele, kui liikmesriikide tegevus on omavahel vastuolus.

Kui EL ei suuda energiapoliitika olulisi küsimusi kooskõlastada, on ta jätkuvalt lahkuajamise püüdluste ohver. Selle tagajärjel suureneb Euroopa tarbijate haavatavus veelgi.

Catherine Stihler (PSE). – Proua juhataja, ma soovisin Euroopa Parlamendile teatada, et laupäeval püstitatakse Saksamaal Zillhausenis mälestusmärk seitsme Briti sõjaväelase auks, kes kaotasid elu Teises maailmasõjas. Nende lennuk tulistati alla 15. või 16. märtsil 1944. aastal. Nad kuulusid Briti kuningliku lennuväe 97. eskaadrisse, mis asus Bournis Cambridgeshire'is. William Meyer, Bernard Starie, Reginald Pike, Thomas Shaw, James McLeish, Archibald Barrowman ja Albert Roberts olid need sõjaväelased, kellele avaldatakse laupäeval austust.

Nad töid suure ohvri, et meie saaksime nautida vabadust, mida me peame tänapäeval sageli enesestmõistetavaks, ja neid ei tohiks kunagi unustada.

Ma soovin üles tähendada ka tänuavaldused linnapea Balingenile, doktor Reitemannile ja kohalikule linnanõukogule selle eest, et nad lubasid püstitada mälestusmärgi nendele noortele meestele. Samuti soovin tänada Brett ja Luella Langevadi, kes rahastavad mälestusmärgi püstitamist, ning kuningliku lennuväe 9. eskaadrit, kes saadavad kaks meeskonda laupäevasele tseremooniale.

Isikliku märkusena lisan, et James McLeish oli minu vanaonu ja minu suguvõsa esindajad osalevad samuti mälestusteenistusel.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Moldova Vabariigis toimuvad 5. aprillil valimised. Täna hommikul leidis Transnistrias aset Ananjevi-Tiraspoli-Izmaili gaasitoru plahvatus. Õnnetuse põhjus on seni teadmata, kuid selle tõttu katkesid gaasitarred Venemaalt Balkani riikidesse.

Ma loodan, et õnnetus ei avalda mingisugust mõju valimistulemustele. Samas usun, et see on seotud kahe iseäranis olulise teguriga. On väga tähtis, et piirkonna, eriti Transnistria kestvatele konfliktidele püütaks leida lahendus. Ka Euroopa Liit peab esitama konkreetse, toimiva kava, et töötada välja Mustale merele alternatiivsed energiatarnekanalid. Eelmisel nädalal allkirjastatud leping Gazpromi ja Aserbaidžani riikliku naftafirma vahel võib kahjuks ohustada Nabucco projekti.

Seetõttu tuleb kiiresti pöörata tähelepanu kõikidele asjaoludele, mis aitavad tugevdada Euroopa Liidu energiapoliitikat. Aitäh.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Doonaul on nii majanduslikus ja sotsiaalses ühtekuuluvuses kui ka Euroopa kultuuri arengus väga oluline roll. Pariisi konverentsi eeskujul loodi 30. märtsil 1856. aastal Euroopa Doonau komisjon, mille peakorter asus Rumeenias Galați. See oli üks esimesi Euroopa institutsioone ja sellega taheti luua Doonaul rahvusvaheline vaba laevaliikluse süsteem.

Doonau ja Maini-Reini kanalit käsitleva üleeuroopaliste transpordivõrkude prioriteetse projekti nr 18 raames tagatakse ühendus Musta mere ja Põhjameri vahel, vähendades Rotterdami ja Constanța sadamate vahemaad 4000 kilomeetri võrra. Doonau tuleb ühenduse poliitikas suuremat tähelepanu pöörata. Ma teen ettepaneku luua Euroopa Parlamendi järgmise ametiaja alguses fraktsioonidevaheline töörühm, mis tegeleks Doonau edendamiseks.

Tulevikus tuleb meil oma jõupingutused ühendada ja võtta Doonau piirkonda mõjutavate arengusuundade käsitlemiseks vastu ühine lähenemisviis. Me vajame Doonau jõgikonna terviklikku Euroopa arengustrateegiat, et edendada majanduse ja transpordinfrastruktuuri arengut ning keskkonnakaitset.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Kolm aastat tagasi andis Euroopa Parlament Sahharovi auhinna Kuubas 2003. aasta märtsis vangistatud poliitvangide naistele. Daamid Valges juhtisid kartmatult tähelepanu inimõiguste rikkumistele oma kodumaal.

Euroopa Ülemkogu on korduvalt võtnud vastu järeldusi Kuuba ametiasutustega peetava avatud dialoogi jätkamise kohta, nõudes samal ajal inimõiguste ja põhivabaduste austamist. Ülemkogu võttis aga vastu ka otsuse, et ametlike visiitide ajal tuleb alati tõstatada nimetatud õiguste küsimus ja võimalusel korraldada kohtumine demokraatliku opositsiooniga.

Ma pean teatama, et arenguvolinik Micheli ametliku visiidi ajal niisugust kohtumist ei toimunud, ehkki taotlus selleks esitati. See on seda mõistetamatum ja hämmastavam, et Euroopa Komisjoni visiit Kuubale leidis aset Castro režiimi vastaste vahistamise kuuendal aastapäeval. Mulle valmistab muret, et meie parlamendi asepresident osales samuti selles delegatsioonis.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Proua juhataja, eelmise aasta novembris arutasime Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni taotlusel Poola laevaehitussektori olukorda. Hoolimata erimeelsustest nõustusime kõik komisjonile ja volinik Kroesile esitatud üleskutsega teha ettepanekuid, kuidas laevatehaste olukorda parandada, selle asemel et neid sulgeda.

Neli kuud hiljem on olukord järgmine: Poola valitsus andis liiga kergekäeliselt komisjoni survele järele ja võttis vastu selle pakutud lahenduse, mis hõlmab laevatehaste üksikute varade müüki põhimõttel, et suurima pakkumise esitaja omandab soovitud varad. Praegu on laevade tootmine lõppenud ja enamik töötajaid on töökoha juba kaotanud, kusjuures nad said üksnes sümboolset hüvitist. Euroopa laevaehitustööstuse konkurentsivõime kohta võib aga öelda, et see ei ole varasemast parem.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Proua juhataja, daamid ja härrad, eelmise nädala lõpul takistati mitmesajal Rumeenia kodanikul sisenemast Moldova Vabariigi territooriumile. Enamasti põhjusi ei selgitatud, mõnel juhul seda tehti ning kõige kummalisem neist oli see, et isikutel ei olnud dokumente, mis tõestaksid, et neil ei ole HI-viirust.

See on ennekuulmatu väärkohtlemine. Mitte ühegi teise Euroopa kodaniku liikumisvabadust ei ole nii raskelt rikutud. Ma toetan kindlalt Moldova kodanike reise Euroopasse, kuid ma protestin niisuguse ränga rikkumise vastu ja palun komisjonil ja nõukogul Chişinău ametiasutustelt selgitusi küsida, nagu Rumeenia välisministri kaudu juba tegi. Aitäh.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Ma soovin oma sõnavõtus kiita komisjoni algatust seoses projektiga „Euroopa kodanike foorum 2009”. Projekt toob enne Euroopa Parlamendi valimisi kokku 27 ELi liikmesriigi kodanikud, et arutada vastuste üle küsimusele, mida saab Euroopa Liit teha meie majandusliku ja sotsiaalse tuleviku kujundamiseks üleilmastunud maailmas.

Riiklik arutelu Slovakkia kodanikega toimus 28. ja 29. märtsil. Euroopa kodanike tippkohtumine toimub Brüsselis 10. ja 11. mail 2009 ja seal koostavad 150 osalejat 27 liikmesriigist Euroopa soovitude lõpliku versiooni, mida Euroopa Parlamendi liikmed saavad tulevasel valimisperioodil Euroopa õigusnormide loomise alusena kasutada.

Olen täiesti veendunud, et saame kodanike usu Euroopa projekti ainulaadsusesse taastada üksnes siis, kui arutame asju nendega. Samas kutsun meediat üles olema Euroopa Parlamenti käsitleva teabe edastamisel objektiivsem ja aktiivsem, sest see mõjutab oluliselt valimistel osalemist.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Täna toimus Euroopa Parlamendis kummalise pealkirjaga konverents nn Ungari Sotsialistliku Vabariigi lüüasaamise kohta. Niisugust riiginime ega sündmust ei ole kunagi olnud.

Ma olen igasuguse poliitilise hoiaku vastu, millega allutatakse natsionalismist ajendatuna rahvusriigi huvidele ajaloolised küsimused, mis seonduvad sellega, et õigustatakse tagasiulatuvalt riigi territooriumi suurendamise ambitsioone.

On vastuvõetamatu, et Ungari invasiooni, Rumeenia sõjalist okupatsiooni ja riigi rüüstamist 1918. aasta novembris tõlgendatakse piirkonna stabiliseerimise tegurina üritusel, mis on korraldatud siin Brüsselis, Euroopa keskmes, Euroopa Parlamendi liikmete egiidi all.

Ma protestin Rumeenia ungarlaste kogukonna nimel kindlalt ka meie Rumeenia sotsialistidest kolleegide küünilise käitumise ja nende eksitava suhtekorralduse manöövri vastu ning katse vastu kujundada arvamust natsionalistlikest huvidest lähtudes.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) 18. ja 19. märtsil 2009 külastas arengu- ja humanitaarabi volinik Louis Michel Kuubat. See leidis aset 75 opositsiooniesindaja vangistamise kuuenda aastapäeva ajal. Külaskäigul ei kohtunud volinik Michel organisatsiooniga Daamid Valges ega ühegi teise opositsiooniesindajaga.

Euroopa diplomaatide antud teabe kohaselt ei kasutanud volinik Michel võimalust rääkida inimõigustest ega kõnealusest aastapäevast. Kuuba opositsiooni raadiole ütles Louis Michel, et see kuupäev oli ametlik viga ja et ta ei teadnud, et Daamid Valges tahtsid temaga kohtuda.

Pean ütlema, et Euroopa Parlamendi asepresidendil Martínez Martínezil, kes oli Euroopa Parlamendi esindajana delegatsiooni ametlik liige, ei õnnestunud samuti opositsiooni esindajatega kokku saada, ehkki ta kohtus USAs vahistatud Kuuba luurajate perekondadega. Martínez Martínez võimaldas seega Castro režiimil kasutada oma visiiti ja kohtumist, millel ta osales, selleks, et juhtida meedia tähelepanu kõrvale organisatsiooni Daamid Valges kõnealuse aastapäevaga seotud tegevuselt, sest meedia kajastas peamiselt voliniku visiiti ja nimetatud kohtumist.

Juhataja. – Selle päevakorrapunkti käsitus on nüüd lõppenud.

17. Põgenike hukkumine Liibüa ranniku lähedal (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus põgenike hukkamise kohta Liibüa ranniku lähedal.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Proua juhataja, Euroopa Komisjoni kohutasid uudised Euroopasse suundunud põgenike laeva hukkamise kohta pühapäeva õhtul Vahemeres Liibüa ranniku lähedal. Mõne allika järgi oli laeva pardal 257 inimest ja enamik neist on teadmata kadunud.

Komisjon soovib avaldada kaastunnet selle inimkatastroofi ohvritele ja väljendada oma pahameelt tragöödia pärast. Kahtlemata oli sellel mitu põhjust, kuid põhivastutust kannavad kuritegelikud organisatsioonid, kes korraldavad hukule määratud ebaseaduslike sõite Liibüa rannikult ja kes rikastuvad inimeste viletsuse arvelt. Komisjoni arvates on vastuvõetamatu, et see nähtus, mis näib aastate jooksul sagedavat, süveneb järjest enam. Komisjon kutsub kõiki asjaosalisi ühendama jõupingutusi, et see lõpetada.

Liibüal on siinjuures oluline roll. Ta peab võitlema otsustavamalt ja tõhusamalt oma territooriumil tegutsevate inimkaubitsejatega, et takistada ebaseaduslike väljumisi rannikult, otsida ja päästa oma kontrolli all olevates vetes hättasattunud paate ja pakkuda rahvusvahelist kaitset põgenikele, kes seda vajavad; need kohustused tulenevad pagulaste kaitset käsitlevast Aafrika Ühtsuse Organisatsiooni 1969. aasta konventsioonist, mille ta on allkirjastanud.

Viimaste aastate jooksul on Euroopa Komisjon mitmel korral kutsunud Liibüa ametiasutusi üles täitma oma kohustusi ning võtma koostöös Euroopa Liidu ja selle liikmesriikidega tõhusaid meetmeid. Pean ütlema, et oleme pakkunud Liibüale järjest enam rahalist abi ning on ilmselge, et Liibüa ametiasutused vajavad seda abi, et edendada võitlust inimkaubanduse vastu, mis puudutab põgenikke ja teisi isikuid nende territooriumil, ning et tugevdada kontrolli lõunapiiril. Liibüa ametiasutused peavad töötama välja ka põgenike vastuvõtmise süsteemi, mis oleks kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Euroopa Liit on tõepoolest valmis tegema koostööd ning aitama Vahemeres laevu kinni pidada ja vajaduse korral päästa. Euroopa välispiiride agentuuri Frontex korraldatud ja rahastatud kahe mereoperatsiooni Nautilus ja Hermes alustamine tulevatel kuudel läheb maksma ligikaudu 24 miljonit eurot. Komisjon kutsub kõiki Euroopa Liidu liikmesriike üles tegema nende kahe operatsiooni elluviimisel koostööd. Liikmesriikidel tuleb ka praktilises tegevuses üles näidata solidaarsust Itaalia ja Maltaga, mis on Liibüast pärit rändajate voo suure surve all. Lisaks peab Liibüa täitma oma kohustusi seoses tema territooriumi läbinud ebaseaduslike rändajate tagasivõtmisega.

Me teame, et Itaalia ametiasutused peavad võimalikuks alustada alates 15. maist Liibüa mereväega ühist patrullimist Liibüa territoriaalvetes, et pidada kinni või päästa ebaseaduslike laevu. Me avaldame heameelt toetuse üle, mida Itaalia ametiasutused on sel eesmärgil Liibüa mereväe suutlikkuse arendamiseks andnud.

Komisjon on aga seisukohal, et lisaks nimetatud erakorralistele meetmetele tuleb nende probleemide lahendamisel võtta esmatähtsana arvesse inimlikku mõõdet. Rändajad, kes usaldavad oma elu hoolimatute inimkaubitsejate kätte, põgenevad sageli sõja või tagakiusamise eest. Me loodame, et viimaste päevade sündmused suurendavad kõikides meie liikmesriikides teadlikkust sellest, kui tõsine probleem see on, ning et koos liikmesriikidega ja Euroopa Parlamendi toetusel saame koostada Stockholmi programmi, milles pühendatakse suur osa prioriteetidest rände üldisele käsitusviisile. Üldine käsitusviis on vajalik selleks, et koostada rändevoogude juhtimise pikaajaline strateegia, milles võetakse rohkem arvesse päritoluriikide olusid ja nõudeid.

Lisaks peab see strateegia võimaldama meil tihendada dialoogi Aafrika partneritega, eriti Rabati protsessi ning Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu vaheliste suhete raames. Me peame koos kindlaks määrama, kuidas me sellele probleemile ühiselt reageerime, ning samuti haarama kinni võimalusest, mida pakub seaduslik ränne – see on tegelikult hea võimalus nii Euroopale kui ka päritoluriikidele. Strateegia raames võetakse kasutusele täiendavaid vahendeid ning suurendatakse koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, et parandada nende võimet lõhkuda inimkaubandusega tegelevaid organisatsioone ja kohelda põgenikke nende õigusi austaval väärikal viisil.

Lõpuks peab see strateegia võimaldama meil tõhusamalt juhtida ja korraldada seaduslike varjupaigataotlejate saabumist liikmesriikide territooriumile ja edendama meie koostöös kolmandate riikidega pagulaste kaitsmise võimet veelgi.

Proua juhataja, daamid ja härrad, kaks nädalat tagasi käisin ma Lampedusal ja Maltal. Pean ütlema, et ma nägin nende inimeste traagilist olukorda ja kuulsin lugusid sellest; hoolimatud inimkaubitsejad julgustavad neid merd ületama eluga riskides. Ma arvan, et võin öelda, et me peame viimast vahejuhtumit silmas pidades suhtuma nendesse probleemidesse väga tõsiselt ja jagama liikmesriikides põhiteadmisi sellest, kui tõsine ja kui kasvav on see nähtus, mis sunnib inimesi kohutavates tingimustes oma eluga riskima.

Seepärast soovin tänada Euroopa Parlamenti, kes palus komisjonilt kõnealust avaldust. Ma koostasın selle oma parimate teadmiste ja uskumuste kohaselt ja kordan parlamendi ees, et pühendun isiklikult tulevastel kuudel sellele, et niisuguste tragöödiate kordumine ära hoida.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (ES) Proua juhataja, täna jagame ühist leina ja kurbust selle pärast, et nii paljud sisserändajad, kes olid meeleheitel, kuid täis lootust ja keda ehk ka peteti, kaotasid oma elu. Nad on õnnetu olukorra ja olude ohvrid, nad ei teinud seda valikut ise, vaid see sunniti neile peale. Ma tean seda probleemi hästi. Vahemere ja Atlandi ookeanis asuvate Kanaari saarte rannik on paljude inimeste jaoks, kellel ei ole mitte midagi, muutunud olematusse eldoraadosse viivaks teerajaks, mis on täis ohte, ning kohale jõudes ootab neid ees pettumus ja karistused.

Euroopa Liit ja liikmesriigid peavad olema osavõtlikumad, et selliseid tragöödiad ära hoida. Me võtame küll palju ette, kuid ei saavuta sellega midagi. Tagajärjed on väga karmid, nagu oleme näinud juhtumitest Liibüa rannikul, ja need peavad panema meid mõtlema meie poliitika vähese tulemuslikkuse üle.

Võluretsepti, mis aitaks leida nendele tragöödiatele täiesti tõhusa lahenduse, ei ole olemas, kuid meil on olemas järeleandmatu ja järjekindel poliitika. Me peame soodustama tugevat poliitikat, mis käsitleb koostööd päritolu- ja transiidiriikidega, ning see koostöö peab olema kõikehõlmav. Me peame korraldama seaduslikust sisserändest tulenevaid soodustusi ja teavitamist nendest paremini, kooskõlastatud viisil, ja seda ka kriisi ajal. Me peame üksikasjalike lepingute alusel tegema päritolu- ja transiidiriikidega koostööd seoses kontrolliga nende piiridel. Me peame luure- ja eriteenistuste abiga selgitama välja võrgustikesse kuuluvad inimkaubitsejad ning samal ajal karmistama kriminaalõigust sihtriikides. Me peame suurendama välispiirifondi vahendeid; 1,82 miljardit eurot seitsme aasta kohta on igasuguse kujutlusvõime juures ilmselgelt ebapiisav.

Me peame tulemuslikult tugevdama ka Frontexit ning tagama, et varustuse nimistu CRATE (tehnilise varustuse tsentraliseeritud register) ei oleks ainult tahteavaldus, vaid pigem tõhus vahend olulisemate salajase tegevuse paikade kooskõlastatud kontrolliks ja seireks.

Härra volinik – Nautilus, Hermes ja 24 miljonit eurot tähendavad suuremat panust ja rohkem varustust. Me ei tohi enam öelda „me peame”, vaid meil tuleb hakata oma kohuseid täitma, kas üldise kokkuleppega või ilma selleta.

Pasqualina Napoletano, *fraktsiooni PSE nimel*. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, me räägime rohkem kui 500 elu kaotusest – see on suurim meretragöödia pärast Teist maailmasõda. Arvud on jahmatavad, kuid siiski näivad Euroopa riigid ja nende valitsused kõhklevat. Mõned riigid, sealhulgas Itaalia, arvasid, et on

kahepoolsete lepingute – nagu hiljuti Liibüaga sõlmitud lepingu – allkirjastamisega endale kaitse kindlustanud, kuid see ei ole nii. See leping hõlmab väga paljusid küsimusi, näiteks koloniaalajastul kordasaadetud kuritegude tunnistamist ja investeerimislubadusi, vastutasuks kohustus kontrollida rännet. Praegu näib, et kujutluspilt Itaalia investeringutest Liibüasse tõmbab ligi tuhandeid Lääne-Aafrika noori. Lihtne on ennustada, et kui lubatud viis miljardit USA dollarit ei saabu, siis saavad inimesed.

Mida me saame aga öelda Prantsusmaa huvide kohta Nigeris – nende kohta, mis on seotud uraanivarudega, mis tekitavad konflikte tuareegide seas ja soodustavad seega inimkaubandust? Veelgi enam, see kõik toimub päise päeva ajal ja leiab kajastust ajakirjanduses.

Niisugune olukord tähendab, et teatud Euroopa valitsused mängivad tulega. Kui see kõik ei muutu ega muutu kiiresti, kui Euroopa ei otsusta rakendada positiivset poliitikat, pidades kinni meie väärtustest, ei piisa enam uudiste eiramisest, nagu me seda praegu teeme. Vahemeri muutub massihauaks, mis ei piirdu kaugeltki seda kirjeldavate retooriliste kuvanditega. Pidagem siiski meeles, et see meri on seotud Euroopa enda saatusega.

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

asepresident

Gérard Deprez, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahan meie fraktsiooni nimel avaldada austust viimatistele vaesuse, kuritegeliku ärakasutamise ja riigi küünilisuse ohvritele. Kuid kaastundest üksi ei piisa. Peame vaatama olukorda sellisena, nagu see tegelikult on.

Tegelikult, härra juhataja, ei ole Euroopa Liidu lõunapiir enam Euroopas, vaid see on nüüd Aafrika mandril. Kui paadid on Aafrika rannikult lahkunud, ei ole õnnetutel reisijatel enam valikut – ma julgen öelda – surma, kui olud on ebasoodsad, ning ebaseadusliku sisseträäkja seisundi ja sellega kaasneva vaesuse vahel, kui nad juhuslikult jõuavad Euroopa riigi rannikule ja neid ei saadeta enne tagasi, nagu enamikul juhtudest.

See tragöödia ei lakka kordumast enne, kui Euroopa Liidul on volitused ja tahe sõlmida päritolu- ja transiidiriikidega tõelised partnerluslepingud, mis hõlmavad vähemalt kolme elementi: usaldusväärset piirikontrolli, kuid eeskätt siiski seadusliku sisseträäkja märkimisväärsed võimalusi ja olulist ühisarengu osa. Härra juhataja, ilma nende lepinguteta jätkub meresurnuaedade täitumine pikka aega, hoolimata meie väheveenvatest ja jõuetutest kaastundepuhangutest.

Hélène Flautre, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Härra juhataja, kes nad olid? Kui palju neid oli? Kust nad tulid? Kas nende seas oli lapsi, pagulasi? Kas rannavalve takistas paate? Kas kalurite teekond ristus nende omaga? Nii palju vastuseita küsimusi. Tragöödia inimlik hind on teadmata, kuid hukkus sadu inimesi, kelle saatuse oli samasugune nagu tuhandetel teistel Vahemeres uppunud põgenikel.

Jätkugu meil süüdistada ilmaolusid, nagu me täna teeme. Sajad põgenikud on võtnud ette teekonna, et minna maapakku ebainimlikes ja äärmiselt ohtlikes tingimustes. Miks see nii on? Sellepärast, et nad põgenevad laastatud piirkondadest, vähem ohtlikud teed on suletud ja nad ei ole loobunud lootusest elule.

Jah, need on tõepoolest sisseträäkjadest mehhanismid, mis sunnivad põgenikke ette võtma ohtliku teekonna, et pageda oma kodumaa meeleheitest – nendes seisneb põhjus. Kas ei olnud see mitte oodatav teade Itaalia ja Liibüa ühise patrulli kohta, mis kiirendas viimastel nädalatel paatide lahkumist Euroopasse?

Jah, Euroopa kinnismõtte oma piiride tugevdamisest ja tema otsustavus suunata vabadust piiravad haldusmeetmed peamiselt kolmandatele riikidele on surmatoovad. Õiguse ja korra liigne rõhutamine, patrullid ja okastraadiga piirded ei saa nende põgenemissoovist võitu.

Seega on küsimus järgmine: kas Euroopa on valmis vastutama sellise valiku tagajärgede eest? Ei, ei ole ja seepärast palun ma komisjonilt ja liikmesriikidelt järgmist:

– esiteks teha kõik mis võimalik, et leida ja võimaluse korral päästa inimesed, kes on merel kaduma läinud, ning uurida selle laevahuku asjaolusid;

– teiseks kinnitada veel kord rahvusvahelise mereõiguse norme, mille kohaselt peab igit hättasattunut aitama, arvestades, et seitse Tuneesia kalurit on ikka veel kohtu all;

– kolmandaks peatada kõik rändealased läbirääkimised riikidega, mis ei paku mingeid tagatisi inimõiguste austamise kohta;

- neljandaks austada iga inimese õigust lahkuda mis tahes riigist ja paluda rahvusvahelist kaitset mis tahes riigis. Teil on õigus – inimesed, kes merel kadunuks jäid, ei ole ebaseaduslikud rändajad;
- viiendaks lõpetada piirav viisapoliitika, mis on sageli meelevaldne ja ebaõiglane;
- ja viimaseks vaadata kolmandate riikide arengu seisukohalt põhjalikult läbi kogu Euroopa Liidu poliitika, sealhulgas kaevandusvarude omastamine, põllumajanduslik dumping, vabakaubanduslepingud, relvakaubandus ja järeleandlik koostöö autokraatidega.

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, see, mis tol päeval juhtus, on vaid viimane tragöödia tohutud mõõtmed omandanud häbiväärsete tragöödiate pikas reas. Meie rannikule jõuda püüdnud väljarändajate hukkumine merel kujutab endast kahtlemata suurimat eluõiguse rikkumist tsiviliseeritud Euroopas. Need tragöödiad näitavad meie kindluse halvemat külge. Võib-olla peaksime hakkama mõtlema oma vastutusele nende meeste ja naiste surma eest, kelle soov oli leida vaid paremat elu ning põgeneda nälja ja sõja eest.

Seega peaksime tõenäoliselt analüüsima asjaolu, et need laevahukud Vahemeres ei ole ebaseaduslikku sisserännet tekitava mehhanismi kõrvalekalde, vaid need on Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide sisserändepoliitika ennustatavad tagajärjed. Vahemere veresauna põhjustavad surve avaldamise põhimõtted, poliitika, millega saadetakse inimesed tagasi merele, kujuteldav okastraat meie rannikul ning Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide, sealhulgas Itaalia ja Malta sisserändepoliitikas rakendatavad keelumeetmed. Teist teed Euroopasse sisenemiseks ei ole, puuduvad seaduslikud kanalid Euroopa tööturule juurdepääsuks või ülipüha varjupaigaõiguse tunnustuse leidmiseks. Lootus on usaldatud Vahemere tormiste lainete kätte; õigused on usaldatud hoolimatutele laevnikele, kes on muutnud Euroopa Liitu sisenemise ainsaks vahendiks või vähemasti kõige kättesaadavamaks vahendiks. See on paar päeva tagasi Liibüa rannikul aset leidnud hukkamiste tegelik põhjus. See on põhjus, miks viimase 20 aasta jooksul on surma saanud kümned tuhanded põgenikud, kes püüdsid jõuda Euroopasse – näota ja nimeta mehed ja naised, kes on saanud kalade toiduks.

Ma palusin president Pötteringil avada täna alanud istungjärk leinaminutiga, et mälestada neid ohvreid. Ma tänan teda, et ta mu palve täitis. Ma leian, et see oli meie kohus, kuid mõistagi sellest ei piisa. See näitab meie nõrdimust, kuid me peame siin parlamendis püüdma töötada välja poliitika, konkreetse tegevuskava, et saaks öelda: mitte kunagi, mitte kunagi enam ei hukku inimesed Vahemeres.

Jacques Barrot, *komisjoni asepresident*. – (FR) Härra juhataja, ma teen lühidalt. Oluline on tegutseda ja ma kordan siinjuures härra Deprezi sõnu. Me peame püüdlema üldise käsitusviisi poole, partnerluslepingute poole, sest meil ei õnnestu neid probleeme ühepoolsetelt lahendada. Mul on hea meel tunnistada, nagu te ka esile tõite, et eurooplastena oleme me vastutavad. Ka seadusliku rände valdkonnas peame näitama üles avatust. Me peame täitma oma kohustusi seoses tagakiusamise ja sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmisega.

Olles selle tõdemuseni jõudnud, lubage mul öelda ja parlamendile meelde tuletada, et tegelikult kannavad vastutust ka paljud kolmandad riigid, kellel on raske läbirääkimisi pidada. Kas see tähendab, et me peame läbirääkimistest loobuma? Ei. Me peame näiteks tegema kõik selleks, et Liibüa kehtestaks lõpuks varjupaigasüsteemi. Me peame tegutsema selle nimel, et Liibüa aitaks meil peatada inimkaubitsejad, kes sunnivad vaeseid inimesi mõttetult riskima. Ma kuulsin ise, kuidas Malta ametiisikud rääkisid, et Liibüast lubati lahkuda paljudel kohutavas seisukorras laevadel ning lõpuks oli Malta merevägi sunnitud merele minema, need laevad üles otsima ja päästma vaesed inimesed, keda inimkaubitsejad ära kasutasid. Seega peame me küll kandma vastutust, kuid samal ajal näitama teatud määral üles kindlameelsust läbirääkimistes mitme riigiga, kes ei täida oma rahvusvahelisi kohustusi.

Ma arvan, et sellest piisab, et hakkaksime tegema koostööd, mille abil saaks niisuguste traagiliste juhtumite kordumist ära hoida.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

18. Ühenduse viisaeeskiri (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Henrik Laxi koostatud raport (A6-0161/2008) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (KOM(2006)0403 – C6-0254/2006 – 2006/0142(COD)).

Henrik Lax, *raportöör*. – (SV) Härra juhataja, ühenduse viisaeeskirjaga tahetakse ühtlustada viisamenetlust kogu Schengeni viisaruumis ja muuta seda selgemaks. Kõiki viisataotlejaid tuleb kohelda võrdselt, olenemata

sellest, missuguse Schengeni konsulaaresinduse poole pöördutakse. Tagatud peavad olema head haldustavad ja väarikas vastuvõtt ning hõlbustada tuleb ausate reisijate sisenemist.

Eeskirjad, millega kehtestatakse viisaomanikele nõue anda sõrmejäljed ning luuakse võimalus viisataotleste vastuvõtmist ja menetlemist ümber korraldada, kiideti heaks juba eelmisel korral eraldi raportiga, mille koostas Baroness Sarah Ludford. Need eeskirjad on kaasatud ühenduse viisaeeskirja ja moodustavad selle lahutamatu osa.

– Aitäh tiheda koostöö eest, Sarah.

(SV) Käesolev määrus, mille kohta esitatakse ettepanek, tuleks kehtestada Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelise kaasotsustamismenetluse raames. Pärast peaaegu kolm aastat kestnud tööd, mis on hõlmanud pingelisi läbirääkimisi nõukoguga, on mul raportööriina hea meel esitada nüüd kompromisstekst, mille nõukogu kiitis heaks ja mis loodetavasti leiab ka parlamendi heakskiidu.

Ma soovin tänada eriti variraportööri proua Klamti, härra Cashmani, proua Ždanokat ja proua Kaufmanni tulemusliku koostöö ja tugeva toetuse eest läbirääkimistel. Parlamendikomisjoni ühehäälsel toetusel ei oleks parlament läbirääkimistel nii head tulemust saavutanud. Samuti soovin tänada komisjoni, kes esitas tugeva esialgse ettepaneku, mida oli meeldiv edasi arendada. Palju tänu ka eesistujariikidele Prantsusmaale ja Tšehhile, kes mõlemad näitasid üles tahet tunnistada probleemi, mida parlament soovis lahendada, ja võimet tulla parlamendile poolele teele vastu.

Alates komisjoni ettepanekust aitasid kõik kompromisettepanekud praegust olukorda parandada ja eesistujariigi Prantsusmaaga õnnestus meil kõige keerulisemad küsimused juba enne jõule lahendada. Ettevalmistamine ja läbirääkimised ei oleks mõistagi kulgenud nii edukalt, kui minu ja mu kolleegide tublid töötajad, parlamendikomisjoni sekretariaat ja fraktsioonide ametnikud ei oleks teinud nii suurepäraseid tööd. Ma soovin neid selle eest siiralt tänada.

Meie kolm kõige olulisemat saavutust on järgmised: esiteks see, et mitmekordseid viisasid mitte ainult ei või anda, vaid need peab andma, kui teatud kokkulepitud kriteeriumid on täidetud; teiseks see, et liikmesriigid võtsid kohustuse sõlmida üksteise esindamise lepingud, et viisataotlejad ei peaks ette võtma ülemäära keerulisi sõite pädevasse Schengeni konsulaaresindusse; kolmandaks see, et Schengeni viisaruumist ühtse välispildi andmiseks ja viisade väljastamise eeskirju käsitleva teabe edastamiseks luuakse ühine veebileht.

Pettumust valmistab asjaolu, et viisatasu ei saanud vähendada 60 eurolt 35-le. Pettumust leevendab aga see, et näiteks alla 25aastased isikud, kes esindavad organisatsioone seminaridel, spordi- või kultuuriüritustel, ja alla kuueaastased lapsed saavad viisa tasuta.

Ma soovin lõpetuseks öelda, et selle reformiga kehtestatakse kaks vahendit, mis on väga tähtsad tegurid, et Schengeni eeskirju ka tegelikkuses ühtselt rakendataks – esiteks viisainfosüsteem, mis on kõiki Schengeni riike hõlmav andmebaas ja mis tagab konsulaaresindustele reaajas teabe selle kohta, kes on viisat taotlenud, kellele see on antud, kelle taotlus on tagasi lükatud ja missugused viisad on tagasi võetud, ja teiseks uuendatud kohalik institutsioonidevaheline koostöö eri riikide Schengeni konsulaaresindustevahel.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, komisjon avaldab heameelt Euroopa Parlamendi ja mõningal määral ka nõukogu märkimisväärsete püüdluste üle. Need püüdlused peaksid võimaldama meil saavutada kokkuleppe esimesel lugemisel. Võttes arvesse üksmeelt, millest kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon andis kinnitust märtsi keskpaigas ja Coreper paar päeva enne neid, usun ma, et oleme selles küsimuses kahtlemata kokkuleppele jõudnud.

Ehkki tekst ei ole täiuslik ega täida kõiki meie esialgseid lootusi, toetab komisjon kompromissi täielikult. Me peame avaldama tunnustust ja kiitust Euroopa Parlamendile, kes püüdis saavutada ettepaneku kohta kokkuleppe esimesel lugemisel ja enne praeguse ametiaja lõppu.

See määrus ei muuda viisade väljastamise eeskirju selgemaks mitte ainult taotlejatele, vaid ka liikmesriikidele. Neid eeskirju kohaldatakse ka ühtlaselt.

Komisjonil on hea meel, et kohustus põhjendada viisa andmisest keeldumise otsust ja eitava vastuse saanud taotlejate edasikaebamisõigus jäid tänu Euroopa Parlamendi toetusele peaaegu samasuguseks nagu esialgse ettepaneku tekstis.

Need menetlustagatised hoiavad ära selle, et viisa andmisest keeldumise otsuseid peetakse meelevaldseteks. Kui see kokkulepe seatakse kahtluse alla, peaksime edasi tegutsema puuduliku korra ja näiteks ebaühtlaste eeskirjade alusel, millega ei oleks keegi rahul.

Ma soovin avaldada rahulolu läbirääkimistel saavutatud kompromissi üle, mis kõrvaldab puudused ja ebahütluse praegustes eeskirjades. Mõistagi soovin tänada Henrik Laxi ja Euroopa Parlamenti. Ma olen veendunud, et heausksed reisijad saavad uuest viisaeeskirjast suurt kasu.

Ewa Klamt, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ühenduse viisaeeskirja vastuvõtmine tähendab seda, et tulevikus väljastatakse Schengeni viisad – viisad, millega võib riigis viibida kuni kolm kuud – Schengeni viisaruumis kehtestatud ühtsete kriteeriumide alusel. Avatud piiridega Euroopa Liidul on seda sammu hädasti vaja. Samal ajal muudetakse selgemaks liikmesriikide kohustused viisataotluste läbivaatamisel. Üldiselt peavad taotlejad võtma ühendust liikmesriigiga, kus asub nende peamine sihtkoht. Meie fraktsioon avaldab heameelt selle üle, et sissesõiduviiisade väljastamise nõuded ja kord kiirendavad sissesõitu paljude inimeste jaoks. Niiviisi koheldakse ELi saabuvasid ärireisijaid õiglaselt ja lisaks saavad sellest kasu kogu maailma puhkusereisijad, kes moodustavad kahtlemata suurima ELi tulevate reisijate rühma.

Seega ei ole me mitte ainult teinud võimalikuks viisataotluste kiiremat läbivaatamist, vaid taganud ka selle, et julgeolekukontrolliga hoitakse ära kuritarvitused. Et viisainfosüsteem loob tasakaalu julgeoleku ja viisaruumi sisenemise hõlbustamise vahel, võimaldab see liikmesriikide viivitamatut otsest juurdepääsu kõikidele olulistele viisa väljastamisega seotud andmetele. Seega lihtsustatakse taotluste läbivaatamist, kuid samal ajal suurendatakse viisade väljastamisega tulevikus julgeolekut, sest kasutatakse biomeetrilisi tunnuseid ehk fotot ja sõrmejälgi. Henrik Laxi ja nõukogu vahel saavutatud kompromiss on arvesse võetud parlamendi algset seisukohta ja meie fraktsiooni enamus toetab seda.

Ma soovin kasutada võimalust ja tänada veel kord siiralt Henrik Laxi tema panuse ja suurepärase koostöö eest viimase kolme aasta jooksul seoses selle väga keerulise ettepanekuga, millega luuakse Euroopa viisapoliitikale uus alus.

Michael Cashman, *fraktsiooni PSE nimel*. – Härra juhataja, soovin tänada Henrik Laxi erakordse töö eest, mille ta ette võttis. Mul on Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nimel hea meel öelda, et me toetame tema raportit täielikult. Samuti on meil hea meel, et oleme saavutanud enamiku oma eesmärkidest.

Ma olen rahul ka sellega, et kui töötasime koos teiega, Henrik, näitasite te üles kujutlusvõimet, mis on suurepärasele seadusandjale hädavajalik – te oskasite asetada ennast selle isiku asemele, kes hakkab teenuseid kasutama. Täpselt niiviisi lähenesite te teemale tervikuna. Just seepärast vaatasite te ühe kohalkäiguga menetluse, Interneti, mitmekordsete viisade ning alla 25 aastaste isikute viisatasude vähendamise valdkondi – ma soovin, et saaksin ise seda eelist kasutada – ning lähenesite neile küsimusega, kuidas me saame muuta need kodanikele kasulikuks. See on suurepärase eeskuju kogu ülejäänud parlamendile. Me läheneme küsimustele sageli nii, et esitame muudatuseettepanekuid, mis võivad teksti parandada ja sidusad olla, kuid kas see aitab kodanikke? See on alati olnud teie lähenemisviis.

Mul on hea meel öelda, et meil on olemas mitmekordsed viisad. Meil on olemas ka edasikaebamise võimalus. Me tegime Janiga – kui nimetada peadirektoraadi mõne liikme nime – tööd väga olulise põhimõttega, nimelt sellega, et kui viisast keeldutakse või kui keelatakse sisenemast Schengeni viisaruumi, ei tohi esitatud kaebus olla peatava toimega, vaid viisa andmisest keeldunud ametiasutus ise peab selle eest vastutama.

Ma soovin veel kord tänada raportööri ja samuti komisjoni selle eest, et nad sätestasid selle põhimõtte ettepanekus. Mul ei ole lisada muud, kui avaldada tänu oma ja teie meeskonnale ja iseäranis Renaud'le, kes istub külastajate röödul. Oma meeskonnata ei saaks me oma tööd nii hästi teha. See on olnud suurepärase kolm aastat väldanud armusuhe ja mul on hea meel, et see hakkab lõpule jõudma, nagu lühiajaliste armusuhetega ikka juhtub.

Sarah Ludford, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, minu määrus biomeetriliste tunnustega viisade kohta lisatakse kõnealusesse uude viisaeeskirja, nii et ma tunnen ennast veidi selle autorina. See toimib koos viisainfosüsteemiga, mille teemal ma raportöör olin.

Lõpptulemus ei paranda üksnes viisade turvalisust, vaid nagu teised ütlesid, suurendab ka viisataotlejate mugavust. See oli härra Cashmani eesmärk piirieskirja puhul. Seega arvan, et Euroopa Parlamendi liikmed on nende kahe eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

Ma loodan, et kuna biomeetriliste andmetega suurendatakse taotleja ja dokumendi vahelise seose usaldusväärsust, siis tähendab see, et väheneb nende inimeste arv, kelle vastuvõtmisest liitu põhjendamatult keeldutakse. Nagu härra Cashman ütles, on härra Lax teinud innukalt tööd, et parandada taotlejate teenindamist ja seega ka ELi kuvandit. 99,9% inimestest, kes Euroopa Liitu tulevad, teevad seda äri, reisimise ja turismi

eesmärgil ning me soovime, et nad tuleksid, sest see soodustab majandustegevust, kuid kui nende teenindamine on halb ja neid ei kohelda hästi, ei teki neil ELi vastu sooje tundeid.

Härra Lax on teinud väga head tööd.

Tatjana Ždanoka, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – Härra juhataja, me oleme Henrik Laxile tänulikud tema parimate püüdluste eest saavutada kompromiss niisuguses ambitsioonikas projektis.

Fraktsioon Verts/ALE on endiselt seisukohal, et parlamendi esitatud muudatusettepanek oleks parim lahendus. Näiteks võib tekkida ja kindlasti tekib praktilisi probleeme peamise sihtkoha määramisega, selle asemel tegime meie ettepaneku anda viisade taotlemisel võimalus vabalt valida.

Nõukogu nõustus liikmesriikide kohustusega teha vaid koostööd. Kahjuks on viisatasu parlamendi pakutud 35 euro asemel 60 eurot. Loodetavasti loobutakse mõningatest nõuetest laste, üliõpilaste ja aktiivsete noorte suhtes ning tehakse neile soodustusi.

Ehkki me ei saavutanud kompromissi mitmekordse viisa automaatse väljastamise kohta, saavutasime vähemalt kohustuse väljastada niisugused viisad teatud tingimustel.

Õigus negatiivne otsus edasi kaevata on samuti suur edusamm. Praegu niisugune õigus paljudes liikmesriikides puudub. Et ma olen varem olnud inimõiguste aktivist, tahan härra Laxi selle sätte eest eriti tänada.

Mõistagi oli meie fraktsiooni jaoks biomeetriat käsitleva raporti sidumine viisaraportiga nagu tilk tõrva meepotis. Me oleme niisuguse ulatusliku biomeetria kasutuselevõtu vastu.

Siiski näeme viisapoliitikas mõningast paranemist ja seega toetame seda raportit.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (DE) Härra juhataja, ma soovin kõigepealt avaldada siirast tänu raportöör Henrik Laxile tema töö eest. Ta tegi algusest peale tihedat koostööd kõikide variraportööridega ja saavutas kahtlemata oma pühendumuse tõttu nõukogult parima võimaliku tulemuse.

Ühenduse viisaeeskiri on vajalik selleks, et tagada suurem ühtlus lühiajaliste Schengeni viisade menetlemises, ning eeskätt selleks, et parandada viisade väljastamise teenuseid ja ühtlasi seda, missugusena Euroopa Liitu kolmandates riikides tajutakse. Pärast kolm aastat väldanud tööd ühenduse viisaeeskirjaga ja keerulisi läbirääkimisi nõukoguga õnnestus lõpuks kompromiss saavutada. Ehkki mõningaid parlamendi nõudmisi ei suudetud läbi suruda, sisaldab ühenduse viisaeeskiri siiski palju täiendusi, näiteks seoses liikmesriikidevahelise koostööga. Eelkõige muudab see asjad lihtsamaks taotlejate jaoks, sest tagab neile suurema õiguskindluse ja läbipaistvuse.

Iseäranis oluline on, et igat viisa andmisest keeldumist tuleb edaspidi põhjendada ja et kõikidel taotlejatel on õigus taotluse tagasilükkamise otsus edasi kaevata. Kahjuks jäeti aga viisatasu muutmata ja see on endiselt 60 eurot. Isegi kui tulevikus vabastatakse rohkem inimesi viisatasust, ei saa tõenäoliselt väga paljud kolmandate riikide kodanikud 60 euro suurust tasu endale lubada ja see tähendab järelikult, et kahjuks ei saa inimesed Euroopa Liitu reisida.

Lõpetuseks soovin veel kord tänada raportööri ja kõiki kolleege viimase paari aasta jooksul tehtud suurepärase koostöö eest ja õnnitleda Henrik Laxi raporti puhul.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Ühenduse viisaeeskiri hõlmab Schengeni viisade väljastamise menetluskorda ja tingimusi liikmesriikide jaoks ning sellega ühtlustatakse kehtivaid sätteid viisa andmisest keeldumise, selle pikendamise või tühistamise otsuse kohta.

Oluline on see, et liikmesriiki, millel puudub kolmandas riigis oma konsulaaresindus, esindab teine liikmesriik, kellel on asjaomases kolmandas riigis diplomaatiline või konsulaaresindus olemas. Eeskirjas tuleb arvesse võtta ühenduse sõlmitud kahepoolseid lepinguid, eriti lepinguid nende riikidega, mida hõlmab Euroopa Liidu naabrus- ja partnerluspoliitika, et hõlbustada viisataotlejate läbivaatamist ja kohaldada lihtsustatud menetluskorda.

Ma arvan, et liikmesriikide õigus teha koostööd kaubanduslike vahendajatega ei aita viisataotlejate läbivaatamise korda märkimisväärselt lihtsustada. Põhjus seisneb selles, et eeskirja kohaselt peavad viisataotlejad esitama esimese taotluse isiklikult, et nende biomeetrilised andmed saaks registreerida. Samuti on võimalus, et viisataotleja kutsutakse Schengeni viisa väljastamiseks vajaduse korral vestlusele.

Schengeni viisaeeskirja mõte Euroopa Liidu jaoks on luua ühtne väline kuvand, kohelda viisataotlejaid võrdselt ja kehtestada selged taotlemisest vabastamise kriteeriumid ja eeskirjad paljudele kolmandatele riikidele. Seepärast arvan, et on sobilik tuletada teile meelde Euroopa Liidu kohustust teha kõik selleks, et kolmandad riigid, kes ei nõua viisat ainult osalt liikmesriikidelt, kohtleksid ELi liikmesriike võrdselt. Meil ei saa olla kahte liiki Euroopa kodanikke, kui nad tahavad reisida näiteks Austraaliasse või Ameerika Ühendriikidesse.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, ma soovin vastata härra Marinescule, et mõistagi teen ma tööd selle nimel, et tagada vastastikkuse põhimõte kolmandate riikidega, ja minu viimane käik Washingtoni oli osaliselt sellega seotud.

Ülejäänud suhtes olen ma väga rahul, sest usun, et härra Lax on teinud väga head tööd ja talle on tasutud selle eest suure heakskiiduga. Soovin lisada, et muidugi on meil paljude riikide kohta olemas strateegia, mille eesmärk on hõlbustada viisade taotlemist, ning ma loodan, et selle strateegia abil saab viisade väljastamist lihtsustada võimalikult palju, eriti kolmandatest riikidest pärit noorte jaoks, sest arvan, et meil on suur huvi kergendada noorte tulekut Euroopasse.

Aitäh hea lähenemisviisi eest, mis aitas meil selle dokumendi valmis teha ja seega viisapoliitikat täiendada; selle eest ollakse kindlasti tänulikud.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 2. aprillil 2009.

19. Sõiduaja ja puhkeperioodide hindamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on komisjoni avaldus sõiduaja ja puhkeperioodide hindamise kohta.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, ma loen ette komisjoni avalduse sõiduaja ja puhkeperioodide hindamise kohta.

Määrus (EÜ) nr 561/2006 jõustus ligikaudu kaks aastat tagasi, 11. aprillil 2007, ning sellega asendati sõiduaega ja puhkeperioode käsitlevad eeskirjad, mis olid püsinud muutumatutena rohkem kui kakskümmend aastat.

Alates määruse vastuvõtmisest on komisjon jälginud hoolikalt selle kohaldamist, sealhulgas kohtunud komitee ja komitee loodud töörühmades mitmel korral liikmesriikide, sektori ja liitude esindajatega.

Peagi avaldab komisjon kaks korda aastas esitatava aruande sotsiaalõigusnormide rakendamise kohta. Üks esialgseid järeldusi on see, et liikmesriikide poolt järelevalve eesmärgil tehtavaid jõupingutusi ja investeeringuid tuleb suurendada, et saavutada Euroopa õigusnormides ettenähtud tase.

Komisjon on muu hulgas töötanud välja suunised, mis avaldatakse kokkuleppel liikmesriikidega ja millega soovitakse tagada sõiduaegu ja puhkeperioode käsitlevate eeskirjade ühtlane kohaldamine, arvestades näiteks juhtumeid, mil juht peab hädaolukorra tõttu puhkeperioodi katkestama.

Komisjon teeb innukalt tööd ka digitaalse sõidumeeriku täiendamise nimel. Jaanuaris võeti vastu süsteemi turvalisust edendavate meetmete pakett. Liikmesriigid peavad niisiis töötama välja spetsiaalsed sõidumeeriku jälgimise seadmed.

Teist, sõidumeerikute tehniliste spetsifikatsioonide kohaldamise meetmete paketti arutatakse praegu komiteemenetluse raames. Need meetmed hõlbustavad juhtidel sõidumeeriku kasutamist, sest andmete käsitsi sisestamine muutub lihtsamaks.

Komisjon järeldab määruse kohaldamise jälgimise põhjal, et viimase kahe aasta jooksul on uus sõiduaega ja puhkeperioode käsitlev õigusakt osutunud tulemuslikuks. Seega veenis komisjon äsja kokkuleppel liikmesriikidega AETRiga (rahvusvahelisel autoveol töötava sõiduki meeskonna tööalane Euroopa kokkulepe) ühinenud riike alates 2010. aastast need uued eeskirjad kasutusele võtma. Liikmesriigid peavad aga mõistagi tagama, et neid sotsiaalõigusnorme kohaldataks Euroopas ühtlustatult.

Seda tahtsin ma komisjoni nimel Euroopa Parlamendile öelda ja nüüd kuulan ma hoolikalt parlamendiliikmete arvamusi.

Corien Wortmann-Kool, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (NL) Härra juhataja, komisjoni tänase avaldusega oli väike segadus, kuid selge on see, et avalduse aluseks oli Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni esitatud suuliselt vastatav küsimus. See küsimus tulenes suurest murest, mida tuntakse määruse tegeliku rakendamise pärast, hoolimata komisjoni püüdlustest.

Kui ma sõidan ühes riigis minuti ettenähtust kauem, sest mul on vaja autot liigutada, võidakse mulle teises riigis mitu nädalat hiljem selle eest suur trahv määrata. See on üks näide probleemidest, millega juhid ja transpordiettevõtted on kokku puutunud. See võib põhjustada tohutuid probleeme näiteks siis, kui te sõidate mõned kilomeetrid edasi, et jõuda ohutusse parklasse (sest kõik parklad Euroopas on autodest tulvil) või et jõuda ööseks sobivasse parklasse.

Mul on hea meel, et olete algatanud mitmeid ettevõtmisi ja et te esitate oma aruande. Ma palun, et selles aruandes ei käsitleks te mitte üksnes sätete kehtestamist, vaid ka määrust ennast, ja et te jätkaksite kõiki aspekte hõlmava hindamisega, mis annab transpordiettevõtjatele võimaluse pöörduda teie poole muredega, millest ma äsja rääkisin. Seega on vaja kõikehõlmavat hindamist, et me näeksime, missuguseid parandusi tuleks teha.

Nende suuniste puudus, nagu mina nendest aru saan, on seni asjaolu, et neil puudub liikmesriikides õigusjõud. Kui juhid toetuvad nimetatud suunistele, võivad nad jääda tühjade kätega, sest need on juriidiliselt kehtetud – ja see on probleem. Volinik Barrot, võttes arvesse, kui hästi te seda teemat tunnete, on mul hea meel, et te asendate täna volinik Tajanit, ning ma loodan siiralt, et te saate anda meile lubaduse see kõikehõlmav hindamine läbi viia.

Silvia-Adriana Țicău, *fraktsiooni PSE nimel.* – (RO) Euroopa õigusaktid, mis reguleerivad autoveo-ettevõtjate töö- ja sõiduaega ning puhkeperioode, ei puuduta mitte üksnes autoveosektori sotsiaalseid nõudeid, vaid ka konkreetselt liiklusohutust.

Kahjuks ei ole Euroopa Liidul õnnestunud liiklusõnnetuste vähendamiseks piisavalt ära teha. Liikmesriigid peavad muidugi transiitvedusid tõhusamalt kontrollima. Sotsiaalseid nõudeid käsitlenud raportöörina vaatasin ma läbi Euroopa Komisjoni koostatud esimese aruande; neid aruandeid oleks tulnud esitada kaks korda aastas. Kahjuks jäin ma sellega hiljaks, kuid täheldasin, et aruande kohaselt tegid mõned liikmesriigid kontrolli tegelikkuses sagedamini kui kehtestatud minimaalne määr, kuid teised liikmesriigid jätsid samas need kohustused täitmata.

Mul on hea meel, et härra Groschi raportis, mis käsitles juurdepääsu turule, õnnestus meil koos Euroopa Liidu Nõukoguga saavutada kompromisstekst; nimelt nõudsim, et ükski liikluskontroll ei tohi olla autoveo-ettevõtja kodakondsuse või elukohariigi alusel diskrimineeriv.

Volinik, me vajame kahtlemata turvalisi parklaid. On küll esitatud raporti projekt turvaliste parklate rajamise kohta Euroopa Liidu ja Venemaa piiri äärde, kui nendest kahjuks ei piisa. Liikmesriigid peavad turvalistesse parklatesse rohkem investeerima, sest kahjuks leiab 40% autoveo-ettevõtjate röövimistest aset just seal.

Samuti muutsime me eelarvet, et saaksime eraldada turvaliste parklate ehitamiseks suuremaid summasid. Ma arvan, et sõiduaega ja puhkeperioode reguleerivaid nõudeid saab täita üksnes siis, kui me loome autoveo-ettevõtjatele nendest sätetest kinnipidamiseks sobivad tingimused.

Eva Lichtenberger, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, minu kolleeg Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonist ütles, et asjaomane sektor on väga mures selle pärast, et kui keegi sõidab kas või ühe minuti ettenähtust kauem, tuleb tal selle eest nädalaid hiljem võib-olla maksta.

Kahjuks – minu arvates – võin teda rahustada. Esiteks on kontroll liikmesriikides väga leebe, enamikus liikmesriikides suhtutakse järelevalvekohustusse kergekäeliselt või eiratakse seda üldse. Teiseks on selles küsimuses kriminaalvastutusele võtmine alles lapsekingades, ehkki asjade seis on kohutav. Kui näiteks Inntali kiirteel peetakse kinni juht, kes on töötanud järjest 38 tundi, ei saa keegi öelda, et tal ei õnnestunud parklat leida; vastupidi, sageli avaldavad tööandjad juhtidele survet, et nad jätkaksid sõitmist, kuni on ümberkukkumise äärel. See on ohtlik kõikidele teistele liiklejatele. Ma ei pea hakkama süvitsi rääkima sellest, kui ranged on raskeveokite liiklusõnnetused.

Selle pärast muretsevad mõistagi ka kohalikud elanikud, sest mõned nendest sõidukitest võivad vedada ohtlikke kaupu, mis põhjustavad siis kahju. Seetõttu arvan, et piisav järelevalve nimetatud valdkonnas on ülimalt vajalik ja oluline – see on lausa eluliselt tähtis.

Teiseks arvan, et pidades silmas eriti digitaalse sõidumeeriku juurutamist, on rakendamine liikmesriikides kestnud juba piisavalt kaua, ning tasapisi, kuid kindlalt on kätte jõudmas aeg, mil tuleb võimaldada neil, kes tahavad kontrollida – juhtide, kohalike elanike, teiste liiklejate ja üldise liiklusohutuse huvides –, teha seda lõpuks tõhusamalt.

Johannes Blokland, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (NL) Härra juhataja, tööaja ja puhkeperioodide määrase toimimise küsimus on viimaks täiskogu päevakorras. Alates määrase jõustumisest on selle kohaldamise üle sageli kurdetud ning tihti võib selle kohta kuulda sõnu „ebaselge” ja „ebamõistlik”. Selles valdkonnas tuleb midagi ette võtta. Määrus tuleb kiiresti läbi vaadata. Mida on vaja parandada? Õigusakt peab olema ettearvatav.

Ma ei toeta kõikide karistuste ühtlustamist. See peab jääma liikmesriikide pädevusse. Mida ma aga toetan, on selge, ettearvatav, mõistlik süsteem. See on ainus viis, kuidas hoiduda trahvidest, mis on mõttetult suured ja ebamõistlikud ning mille menetlemine võtab väga kaua aega. Praegune õigusakt hõlmab ilmselgelt võimalust diskrimineerida välisriigi veokijuhte, eriti Euroopa teedel, ja see on vastuvõetamatu. See probleem kujutab endast lihtsalt siseturu põhimõtete tõsist moonutamist.

Lõpetuseks toon teile lühikese näite praeguse sõiduaega ja puhkeperioode käsitleva määrase ebamõistlikkuse kohta. Juht, kes sõitis läbi Prantsusmaa, sai 750 eurot trahvi selle eest, et tal jäi täielikust puhkeperioodist 15 minutit puudu. Lisaks aga võttis trahvi menetlemine kuus tundi aega. See tähendas, et sel päeval ei olnud juhil võimalik koormat peale ega maha laadida ja sellega kaasnesid omakorda muud probleemid. Tegelik kahju, mis tekkis 15minutilise rikkumise eest saadud trahvi tõttu, oli 1750 eurot.

Komisjon peab liikmesriike, kes on niisugustes siseturu moonutustes süüdi, rangemalt kohtlema. Hollandlasena pean ma silmas peamiselt lõunasuunda.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Euroopa liikluse kõrge ohutustaseme säilitamiseks ja reisijate kaitsmiseks on väga oluline, et autojuhid peaksid sõiduaega ja puhkeperioode käsitlevatest eeskirjadest kinni.

Euroopa Komisjon võttis 2009. aasta jaanuaris vastu meetmete paketi, millega tahetakse ära hoida sõidumeerikute väärkasutamist ja suurendada liikmesriikide võimalusi kontrollida sõiduaega ja puhkeperioode käsitlevate eeskirjade järgimist. Need meetmed on teretulnud, võttes arvesse nii seda, et tööaja registreerimise süsteemiga, peamiselt digitaalse sõidumeerikuga on aja jooksul tekkinud palju probleeme, kui ka seda, et kehtivaid õigusakte on peetud jäigaks ja raskesti kohaldatavaks.

Ma olen seisukohal, et üks olulisemaid aspekte, mida komisjonil tuleb silmas pidada, on väärtus, mis luuakse direktiivi nr 22/2006 ülevõtmisega liikmesriikide õigusaktidesse, ja määrase nr 561/2006 artikli 19 põhjal koostatud riiklike sätete ühtlustamine. Rumeenia on oma eelnimetatud kohustused täitnud, kuid on ikka veel liikmesriike, kes pole seda täielikult teinud, mistõttu tekivad probleemid karistuste asjakohase piiriülese kohaldamisega ja õigusrikkumistest tulenevate trahvide sissenõudmisega.

Pidades silmas liikmesriikide poolaastaruandeid, mis käsitlevad viimast aruandeperioodi, ja vedajate esiletoodud probleeme, kutsun Euroopa Komisjoni üles kaaluma võimalust vaadata määrus nr 561/2006 läbi.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Härra juhataja, me arutame veokijuhtide puhkeperioodide ja tööaja küsimust majanduskriisi ajal. Tuhanded autod on kasutusel, sest neil pole tööd. Sama kehtib juhtide kohta. Peale selle on paljud firmad maksejõuetuks muutumise äärel. Härra Jarzembowskil, proua Wortmann-Koolil ja teistel selle küsimuse eest vastutavatel parlamendiliikmetel oli õigus, kui nad tõstatasid need kolm teemat, nimelt süsteemi keerukuse, usaldusväärsuse või ebausaldusväärsuse ning praegu kohaldatavate piirangute rakendamise viisi.

Puuduvad teaduslikud tõendid, et paindlikum kohaldamine, mis võimaldab teatud tingimustel tööaega konkreetset nädalal pikendada, mõjuks liiklusohutusele halvasti, eriti siis, kui liikluskoormus väheneb. Vastupidi, on enam kui tõenäoline, et piirangute range kohaldamine ja sellega kaasnevate uute koormavate meetmete kehtestamine maanteetranspordile ohustab edaspidi seda sektorit. Ma soovin osutada iseäranis eurovinjeti süsteemile ja väliskulude sisestamise põhimõttele. Seda teemat tuleks tõepoolest arutada ja mul oleks hea meel kuulda komisjoni seisukohta selles küsimuses.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma kuulasin kõiki sõnavõtjaid tähelepanelikult.

Ma ütleksin, et see määrus on praegu nn sissesõiduetapis – sest me räägime transpordist – ning see on ilmselgelt väga oluline nii liiklusohutuse seisukohalt kui ka sotsiaalsetel põhjustel. Ma tahaksin veidi rahustada

neid, kes avaldasid muret asjaomase ameti pärast. Komisjon on teadlik Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastuvõetud määruse astmelisest rakendamisest. Ta teeb *sotsiaalpartneritega* ja liikmesriikide ekspertidega koostööd, et määruse saaks järk-järgult tõlgendamise vajaduste kohaselt ühtlustada.

Komisjon võttis tõesti 30. jaanuaril 2009. aastal vastu direktiivi, millega ühtlustatakse rikkumiste määratlusi, ning seoses karistustega on komisjonil vastavalt direktiivi 2006/22 artiklile 10 kavas avaldada asjakohane aruanne. Selles aruandes näidatakse, et trahvid erinevad liikmesriigiti, aga ka rikkumiste lõikes.

See oli siis esimene punkt.

Vastuseks proua Wortmann-Koolile, kes nimetas autojuhtide vajadust leida turvaline parkimiskoht ja nõudis nende arvu suurendamist, soovin öelda, et määruse järgi on võimalik turvalise parkimiskoha otsimiseks kauem sõita.

Nagu härra Liberadzki just ütles, on tõsi, et me ei tohiks kehtestada asjaomasele sektorile liiga palju piiranguid, kuid te teate ka, et määrusega tahetakse võimaldada sektoril ohutusriskidest hoiduda ning see on viis, kuidas tagada juhtidele mõningast kaitset teatud riskide eest, mida nad ise võtavad. Proua Lichtenberger tuletas meile meelde nende sätete olulisust liiklusohutuse mõttes.

Härra Marinescu, ma arvan, et me püüame pidevalt hinnata määruse rakendamist, kuid on kindel, et praegu ei saa me õigusnormide üle taas arutama hakata. Me peame andma aega, et nende määruste abil juurduksid uued harjumused, sellised, mis – ma olen veendunud – on kasulikud kogu sektorile, sest nad muudavad töötingimused ühtlasemaks ja paremaks ning tagavad autojuhtide eraelu austamise ja suurema ohutuse.

Muud mul lisada ei ole. Mõistagi annan ma teie tähelepanekud edasi härra Tajanile, et tal oleks võimalik tagada jätkuv hindamine rohujuure tasandil ning võtta sealjuures arvesse kõiki tähelepanekuid ja eriti, härra juhataja, täna õhtul sõna võtnud parlamendiliikmete asjakohaseid märkusi.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

ISTUNGI JUHATAJA: GÉRARD ONESTA

asepresident

20. Farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamine loomsetes toiduainetes (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni esitatud soovitus teisele lugemisele nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2377/90 ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/82/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 726/2004 (15079/2/2008 – C6-0005/0009 – 2007/0064(COD)) (raportöör Avril Doyle) (A6-0048/2009).

Avril Doyle, raportöör. – Härra juhataja, lubage mul alustuseks tänada kõiki variraportööre ja ka eesistujariiki Prantsusmaad, kes aitas varakult teiseks lugemiseks kokkuleppe saavutada.

Tegemist on üsna tehnilise ettepanekuga, sest sellega soovitakse ajakohastada kehtivat ELi korda ja selle põhieesmärk on kaitsta rahvatervist, piirates loomsete toiduainete tarbijate kokkupuudet veterinaarravimite või biotsiidides leiduvate farmakoloogiliste toimeainete jääkidega. See saavutatakse kinnitatud ainete ohutusnormide või jääkide piirnormide kindlaksmääramisega ja selliste ainete keelustamisega, mida peetakse ohtlikuks või mille täielikku ohutust ei suudeta teaduslikult tõestada.

Jääkide piirnormid üksi tarbijaid ei kaitse. Tarbijaid kaitseb otseselt see, et kehtestatakse piisav tapaeelne keeluaeg ja tehakse selle jälgimiseks kontrollid. Tegelikult rakendatakse keeluaja kehtestamisel ranged ohutusnõudeid, milles kajastub tootearenduse vastavas etapis olemasolevate andmete hulk.

Me saavutasime kokkuleppe põhipunktides. Esimene neist on ühele liigile kehtestatud jääkide piirnormide ekstrapoleerimine teisele liigile, teine on rahvusvaheliselt Codex Alimentariuse raames kehtestatud jääkide piirnormide vastuvõtmine ELi piires ja kolmas on kolmandatest riikidest sissetoodud toiduainetele jääkide piirnormide kehtestamise raamistiku loomine.

Meil õnnestus muuta selgemaks meetmed, mida on vaja võtta siis, kui ELis toodetud või kolmandatest riikidest sissetoodud toiduainetest leitakse lubamatuid aineid, ning selgitada, mille alusel vaadatakse läbi nende meetmete võtmise kontrollväärtusi – s.o kontrollimise eesmärgil kehtestatud maksimaalset taset igasuguse lubamatu aine puhul uute andmete ilmnemisel.

Lepiti kokku ka teatud biotsiidide, näiteks loomi ümbritsevas keskkonnas kasutatavate desinfektsioonivahendite jääkide piirnormide kehtestamises, eriti seoses neid käsitlevate lubade andmise ja dokumentide esitamisega seotud rahastamisküsimustega.

Farmakoloogilise toimeaine jääkide piirnormi kindlaksmääramine eeldab ulatuslikke andmeid toksikoloogilisuse ja omastatavuse uuringute kohta. See on teatavate harvem toiduks kasutatavate ehk nn vähemtähtsate liikide puhul liiga kallis, sest nende veterinaarravimite turg on väike – kuulub nn vähemtähtsa kasutusviisi alla. Jääkide piirnormi kindlaksmääramine on esimene asi, mis tuleb lõpule viia, enne kui reguleerivale asutusele esitatakse farmakoloogilist toimeainet sisaldava toiduloomaliikide veterinaarravimi loa taotlus.

Seega vajab see vähemtähtsa liigi/kasutusviisi küsimus kiiresti lahendust, sest see toob kaasa võimalikke loomade heaolu ja toiduohutust puudutavaid küsimusi. Veterinaararstidel on kohustus haigete loomade eest hoolitseda ja nad püüavad neid alati ravida. Praeguste õigusaktide kohaselt on nad sageli sunnitud kasutama lubamatuid ravimeid.

Jääkide piirnormi puudumise tõttu ei saa ka ametiasutused ravimitele sobivat keeluaega kehtestada. Kehtiva jääkide piirnorme käsitleva määruse kohaselt ei pea üksikute liikide jaoks jääkide piirnormi kehtestama. Üksikute liikide puhul määrab esialgse ettevaatliku lähenemisviisi alusel jääkide piirnormi kindlaks Euroopa Ravimiameti veterinaarravimite komitee. Pärast viit aastat kogemusi, 1997. aastal vaatas veterinaarravimite komitee kõik kehtestatud jääkide piirnormid läbi ja tegi järelduse, et üksikutele liikidele ei ole vaja jääkide piirnormi kehtestada, sest need on konkreetse aine puhul peaaegu alati kas sarnased või täpselt samasugused. Samal aastal andis veterinaarravimite komitee välja suunised vähemtähtsatele liikidele jääkide piirnormide kehtestamise kohta. Selles määratleti vähemtähtsate toiduloomaliikidena kõik liigid, välja arvatud veised, sead ja kodulinnud, samuti lõhelised.

See võimaldas samasse perekonda kuuluvate põhiliikide piirnorme ekstrapoleerida vähemtähtsatele liikidele – mäletsejalt mäletsejale, kalalt kalale ja kanalt teistele kodulindudele. Pärast kaheksat aastat kogemusi, 2008. aastal andis veterinaarravimite komitee välja uued suunised. Nende pealkiri on „Loomsetes toiduainetes sisalduvate veterinaarravimijääkide riskianalüüs”. Selles on kirjeldatud riskipõhist lähenemisviisi aine jääkide piirnormi ekstrapolatsioonile ühelt või mitmelt liigilt muudele liikidele. Need suunised võimaldavad jääkide piirnorme ekstrapoleerida kolme põhiliigi andmete alusel kõikidele liikidele, kui kolmele põhiliigile kehtestatud jääkide piirnormid on sarnased või täpselt samasugused.

Meie ees olev läbivaatamist käsitlev dokument annab meile õigusliku aluse veterinaarravimite kättesaadavuse ja loomade heaolu huvides tehtud ekstrapolatsiooni praeguste kasutusviiside jaoks.

Kaks muudatusettepanekut käsitlevad konkreetsetelt hobuslaste raviks ja heaoluks vajalike spetsiifiliste ravimite kättesaamatust (siinjuures pean tunnistama isiklikku huvi) ning hõlmavad ka kliinilise kasu mõistet, mitte üksnes nõuet, et ravim on vaja lisada hobuslastele lubatud ainete loetellu, millele viidatakse veterinaarravimite direktiivis. Täpselt kindlaks määratud tingimustes ei pea teatavate hobuslaste mõeldud toodete puhul olema jääkide piirnorme kehtestatud, vaid tuleb järgida kuue kuu pikkust keeluaega.

Ehk on siin tegemist avaldusega – ma paluksin juhataja kaudu, et volinik paneks selle kirja: ma tuletan meelde, et mõni kuu tagasi toimus arutelu selle küsimuse üle seoses veterinaarravimite direktiivi läbivaatamisega.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, loomsetes toiduainetes sisalduvate farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnorme käsitlevate õigusaktide läbivaatamine on Euroopa Komisjoni jaoks oluline algatus. Sellega soovitakse kaitsta tarbijaid toiduainetes leiduvate ravimijääkide eest ja soodustada samal ajal veterinaarravimite kättesaadavust ühenduses. See on ka komisjoni õigusaktide lihtsustamise programmi oluline osa.

Möödunud aasta 21. oktoobril saavutasid nõukogu ja Euroopa Parlament kokkuleppe, mis kajastub kõnealuses ühises seisukohas. Seega ei ole meil praegu mitte ainult nõukogu ja parlamendi, vaid ka komisjoni ühine seisukoht. Mul on hea meel, et komisjon sai kaasata nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukogu muudatusettepanekud, sest nendega säilitati komisjoni esialgse ettepaneku mõte ja sisu.

Seepärast väljendas komisjon oma käesoleva aasta 8. jaanuari teatises Euroopa Parlamendile täielikku toetust ühisele seisukohale. Ühise seisukoha vastuvõtmine võimaldab sellele teemale nüüd enne käesoleva parlamendikoosseisu ametiaja lõppu edukalt punkti panna.

Lõpuleviimine kõnealuse ühise seisukoha alusel võimaldab neil, kes tegelevad igapäevaselt toiduainete kontrolli ja veterinaarravimitega, teha seda ühenduse loomade tervise ja tarbijate huvides paremini. Need inimesed on oodanud jääkide piirnorme käsitlevate õigusaktide läbivaatamist pikka aega ja kannatamatult ning ma arvan, et nüüdseks on nad oodanud tõesti piisavalt kaua ja võivad tunda heameelt selle üle, et lahendus on leitud.

Ma olen täiesti teadlik veterinaarravimite kättesaadavuse tähtsusest. Seepärast esitab komisjon 2010. aastal hoolimata edust, mida kehtiv määrus farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kohta selles valdkonnas juba praegu toob, hinnangu veterinaarravimite direktiivi rakendamisel esinenud probleemide kohta ja esitab vajaduse korral sellel teemal ka uusi õigusaktide ettepanekuid.

Ma kasutan võimalust ja avaldan tänu eeskätt raportöör Avril Doyle'ile, kelle tõepoolest väsimatud jõupingutused võimaldasid meil sel tähtsal teemal kokkuleppe saavutada. Veel kord siiras tänu teile suurepärase töö eest, proua Doyle.

*komisjoni asepresident. – **Komisjoni deklaratsioon***

Doyle'i raport

Komisjon on teadlik kodanike, veterinaararstide, liikmesriikide ja loomatervishoiu organite kirjeldatud probleemidest seoses määrusega, milles sätestatakse veterinaarravimite müügiloo andmise eeskirjad, eriti aga vajalikkusest lahendada olemasolevad probleemid, mis on seotud veterinaarravimite kättesaadavusega ja ravimite kasutamisega selliste liikide puhul, kelle kohta ei ole selleks luba antud, ning ükskõik millise ebaproportsionaalselt suure uuendustegevust takistava regulatiivse koormusega, tagades samas aga tarbijaohutuse kõrge taseme seoses loomse toiduga. Komisjon juhib tähelepanu kõnealuses valdkonnas tehtud sellistele edusammudele nagu veterinaarravimite erinevate variantide alaste eeskirjade lihtsustamine ning kõnealuse toidus leiduvate jääkide piirnorme käsitleva õigusakti läbivaatamine.

Et saavutada lisaks ka püstitatud eesmärgid tarbijaohutuse ja loomade tervisekaitse vallas, veterinaarvaldkonna, sh väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete konkurentsivõime ning halduskoormuse vähendamise osas, esitab komisjon 2010. aastal hinnangu, mis käsitleb veterinaarravimeid käsitleva direktiivi rakendamisel esinenud probleeme eesmärgiga teha vajaduse korral õigusaktide ettepanekuid.

Avril Doyle, raportöör. – Härra juhataja, ma soovin lisada, et on üks muudatus, mida ma ei saa toetada, sest sellega luuakse tegelikult juriidiline ummikseis. Kui loomale ei saa manustada katsetatavat ravimit, sest selle kohta ei ole kehtestatud jääkide piirnormi, siis ei saa läbi viia ka katseid, mis on vajalikud jääkide piirnormi ja keeluaja kindlaksmääramiseks.

Ma tänan volinikku koostöö eest kõnealusel teemal ja soovin rõhutada, et veterinaarravimite direktiiv on vaja kiiresti läbi vaadata. Mõnes mõttes kasutame me jääkide piirnormi läbivaatamist selleks, et lappida suuremat probleemi, mida küll praegu ei käsitleta, kuid millest me kõik oleme teadlikud. Euroopa Ühenduses on mitmesuguste loomaliikide ravimiseks vajaliku piisava hulga eri veterinaarravimite kättesaadavus olnud viimase kahekümne aasta jooksul järjest suurenev probleem. Eri huvirühmad, sealhulgas reguleerivad asutused, sektori esindajad ja veterinaararstid on selle aja jooksul teinud palju jõupingutusi, et ravimite kättesaadavuse probleemi lahendada.

Hoolimata nendest jõupingutustest on aga olukord muutunud järjest halvemaks. Heakskiidetud ravimite puudumine kujutab endast reaalselt ohtu loomade tervisele ja heaolule ning tarbijate ohutusele. Kui loomi ei ravita või ravitakse heakskiitmata või sobimatu ravimiga, kaasnevad sellega märkimisväärsed probleemid loomaomanikele, põllumajandustootjatele, veterinaararstidele ja valitsustele, need probleemid hõlmavad ravimata või sobimatult ravitud loomadel tekkivate zoonootiliste haiguste mõju loomaomanikele, tarbijatele ja kodanikele.

See hõlmab ka finants-, juriidilist ja kaubanduslikku mõju eri huvirühmadele, sest ravimite puudumine või avaldada negatiivset mõju maapiirkondade majandusele ja põllumajandusele üldiselt. Üks näide – ja kõige olulisem punkt – on mesilasperede arvu vähenemise tagajärjel avalduv mõju tolmeldamisele. Mesilased kuuluvad väga olulise vähemtähtsa liigi/kasutusviisi alla.

Kuid praegune kättesaadavuse probleem ELis ei mõjuta valdkonnaüleselt mitte üksnes loomade tervist ja heaolu, ühenduse toiduainetega varustatust ja rahvatervist, vaid see vähendab ka ELi võimet täita Lissaboni tegevuskava eesmärgi ning kasutada ära Euroopa põllumajanduse ja avamere vesiviljeluse tohutuid võimalusi meelitada ligi veterinaarravimite valdkonna teadus- ja arendustegevust.

Suur tänu veel kord kõikidele kolleegidele ja volinikule koostöö eest seoses selle raportiga.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Péter Olajos (PPE-DE), kirjalikult. (HU) Sageli kuuleme kaebusi, et Euroopa Liit püüab kõike reguleerida, kuid samal ajal ei õnnestu tal lahendada olulisi küsimusi.

Paljud meist arvavad, et ka sellel raportil on samasugune eesmärk. See ei ole aga nii. Antud juhul räägime me toiduainetest, mida tarbivad inimesed ja mille ohutust me soovime inimeste huvides suurendada.

Kehtivad õigusaktid ei ole ajakohased ning tekitavad veterinaararstidele probleeme ravimivarude täiendamisel. Seetõttu on vaja sobivat õigusakti, mis käsitleks veterinaarravimite valdkonna eripära.

Tänapäeval on järjest enamatel ravimitootjatel veterinaarravimite osakond, sest nendest saadav tulu on märkimisväärne. Nõudlus kasvab pidevalt, sest ka loomad haigestuvad ja nüüd, kui toiduainete väärtus aina suureneb, tasub loomade haigestumist ära hoida.

Viimasel ajal on aga meie tähelepanu tõmmanud teave, et mõningad ettevõtted püüavad välja selgitada, kuidas loomadest aina rohkem kasu saada. Kiiresti kasvavad kanad, sead, kes nuumatakse mõne kuu jooksul tohtu suureks. Seda kõike tehakse ravimitega, mis on sageli inimestele kahjulikud.

Seetõttu tuleb igat loomadele manustatavat valmistist katsetada koostöös Euroopa Ravimihindamisametiga, et teha kindlaks, kas selliste ainete jäägid, mis jäävad loomadesse ja mida inimesed hiljem tarbivad, kujutavad mingisugust ohtu.

Katsete tegemise eest maksab ettevõtte. Me peame rõhutama ka kiirmenetluse võimalust, mis vähendab loa saamise aega ja on oluline sellepärast, et veterinaararstid saavad siis ravimit kiiremini kasutama hakata.

Miski pole olulisem kui inimeste tervis ja seetõttu peame rajama tõkke loomade dopingule, mis on ajendatud rahalisest kasust.

21. Hariduse andmine sissevõtjate lastele (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kultuuri- ja hariduskomisjoni nimel Hannu Takkula koostatud raporti „Hariduse andmise sissevõtjate lastele” lühiettekanne (2008/2328(INI)) (A6-0125/2009).

Hannu Takkula, raportöör. – (FI) Härra juhataja, Euroopa Liidu eetilise kohustus on tagada, et kõigil, sealhulgas sissevõtjate lastel oleks õigus heale haridusele. Igal lapsel peab olema õigus saada haridus, mis peab vähemalt põhikooliastmes olema tasuta ja kohustuslik. Lastel peab olema võimalus saada üldharidus, kus neile antakse võrdsed võimalused arendada oma võimeid – isiklikku kriitikavõimet ning moraalsel ja sotsiaalsel vastutustunnet –, et neist saaksid kasvada tasakaalukad, vastutustundlikud ühiskonna liikmed.

Laste hariduse ja järelevalve eest vastutajad peaksid oma tegevuses juhinduma sellest, mis on laste jaoks parim. See saab mõistagi alguse kodust ja vanematest, kuid kool ja ühiskond peavad lapse kasvatamist samuti toetama, võimaldades õpilastel oma isiksust terviklikumalt arendada.

Ma olen mures viimasel ajal avaldatud uuringutulemuste pärast, mis käsitlevad sissevõtjate lapsi. Nendes öeldakse, et mõnel pool on lastel väga keeruline koolis käia ja et mõningates ühiskondades on püütud asutada koole, mis on mõeldud üksnes sissevõtjate lastele. Tagajärjeks on olnud mõistagi see, et perekonnad on võtnud lapsed kohalikust koolist ära, et nad ei peaks käima sissevõtjate lastega samas koolis. See on kahetsusväärne olukord, mis on toonud kaasa sissevõtjate laste kehva haridustaseme ja viletsad õpitulemused. Teiseks on sellest tulenenud õpetajate suur voolavus koolides, kus on sissevõtjate laste suur osakaal.

Niisugust suundumust ei ole me soovinud; me peame looma tingimused, et sisserändajate lapsed saaksid ühiskonda parimal võimalikul viisil lõimuda. Samuti peame tagama koolidele piisavad vahendid ning siinjuures pean ma silmas piisavat hulka õpetajaid, aga ka piisavaid rahalisi vahendeid, me peame vastutama ka õpetajakoolituse ja lisaks õpetajate täiendusõppe arendamise eest. Et saaksime sisserändajate laste eest hoolt kanda terviklikult ja järjekindlalt, vajame kõikehõlmavat lähenemisviisi. Samuti vajame spetsiaalseid investeeringuid ja lisavahendeid õpetajakoolituse ja kogu haridussüsteemi jaoks.

Ma tean, et see küsimus kuulub iga liikmesriigi pädevusse, kuid me peaksime Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu poolse läbipaistva koordineerimisega julgustama liikmesriike tegutsema, sest minu arvates soovime me kõik, et sisserändajate lapsed saaksid hea hariduse ja võiksid ühiskonda lõimuda. Niimoodi saame hoiduda kahetsusväärsest sotsiaalse tõrjutuse suundumusest, mida me paljude sisserändajate laste puhul praegu näeme. Tegelikult toob see sageli kaasa töötaks jäämise ning veelgi halvemal juhul kuritegevuse ja mitmesugused muud soovimatud tagajärjed.

See tekitab muret ka seoses Euroopa Liidus kehtiva töötajate vaba liikumise põhimõttega – ühes ELi liikmesriigis elavad inimesed ei soovi minna teise riiki või välismaale tööle, sest neil ei ole võimalik tagada oma lastele seal head ja sobivat haridust ja kvaliteetset õpet. Seetõttu peame juhtima sellele teemale tähelepanu ning tegema kõik mis võimalik, et igas Euroopa Liidu liikmesriigis oleks iga lapse ja noore jaoks olemas sobiv, kõrgetasemeline ja kvaliteetne haridussüsteem.

Lapsed ja noored on meie tulevik, nad on meie kõige väärtuslikum vara. Nende nimi on Täna, mitte Homme, ja seepärast loodan, et suudame Euroopa Liidus jagada ühist põhimõtet, mille kohaselt on igal lapsel õigus terviklikule ja turvalisele homsele ning heale haridusele.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, ma väljendan heameelt selle algatusraporti üle ja soovin eelkõige enda ja oma kolleegi volinik Figeli nimel tänada raportöör Hannu Takkulat ning kultuuri- ja hariduskomisjoni nende panuse eest.

Euroopa Komisjon jagab austatud parlamendiliikme veendumust, et järjest suurem hulk sisserändaja taustaga lapsi paneb enamikus meie liikmesriikides haridussüsteemi tõsiselt proovile.

Haridus on lõimumise võtmeküsimus. Oskuste omandamine on möödapääsmatu, kui me soovime tagada oma kodanikele tuleviku teadmispõhises ühiskonnas – ühiskonnas, mida mõjutab järjest enam konkurents. Siiski on sama oluline, et kool kui sotsiaalse kogemuse pakkuja looks aluse teadmistele üksteisest ja vastastikkusele mõistmisele, mis on meie koosseksiteerimise võimaluste parandamiseks ülimalt oluline.

Praegu kogevad aga sisserändaja taustaga õpilased Euroopas märkimisväärsed probleeme. Sisserändajate laste ees on sageli kahekordne probleem: ühest küljest puudulik elukohariigi keele oskus ja teisest küljest kehv sotsiaalmajanduslik staatus. Võrreldes emakeelt kõnelevate lastega on sisserändajate laste õpitulemused tihti kehvad, nad jätaavad sagedamini kooli pooleli ja kõrgkooli astujate protsent on nende hulgas väiksem.

Seetõttu rõhutatakse raportis õigesti, et sisserändajate lastele on tähtis anda piisavat abi elukohariigi keele õppimisel ja samas toetada nende emakeeleoskust ja kultuuriteadmisi. Osalemine koolieelses hariduses on samuti oluline, et saavutada tulemuslik kaasamine haridussüsteemi võimalikult varakult ning kõrvaldada sotsiaalmajanduslikud ja keelalased puudused. Õpetajatel peab igal juhul olema vajalik kvalifikatsioon, mis on mitmekultuurilises keskkonnas väga oluline. Liikuvus peab samuti olema õpetajakoolituse ja ametialase täiendamise põhiosis.

Mul on hea meel, et selles küsimuses valitseb nii suur üksmeel. Ma usun, et me kõik nõustume ka sellega, et peame nüüd oma head kavatsused ellu viima ja sisserändajate laste haridusalaseid võimalusi tõepoolest edendama. Seega peame toetama liikmesriike, et tagada kõigile kvaliteetne haridus ja samal ajal hoiduda tõhusalt õpilaste sotsiaal-majanduslikust segregatsioonist. Me peame aitama liikmesriike, et nad võimaldaksid koolidel ületada mitmesuguseid raskusi ja muuta mitmekultuurilise ühiskonna ja mitmekeelsuse proovikivid nende koolide eeliseks.

Mõistagi on koolisüsteemi sisu ja korraldus täielikult liikmesriikide pädevuses ning komisjonil ei ole kavas seda pädevust mitte kuidagi mõjutada. Siiski pean ütlema, et sisserändajate laste edukas kaasamine puudutab tervet Euroopat. Meil on üksteiselt palju õppida ja me saame üksteiselt palju õppida. Me oleme veendunud, et teie raport on oluline ettevõtmine, millega saame näidata, et kõnealuses valdkonnas saab liikmesriikide abistamiseks konkreetseid meetmeid võtta.

Juhataja. – Päevakorrapunkti käsitus on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), kirjalikult. – Hariduse ja rände teemad on üksteisega tihedalt seotud, sest nii ränne Euroopa Liidu sees kui ka sisseränne liitu on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud ja on palju küsimusi, mida peaksime edaspidi põhjalikumalt kaaluma.

Ma toetan ka seisukohta, et direktiiv 77/486/EÜ on vananenud. Tuletagem meelde, et see direktiiv pärineb aastast 1977 ja Euroopa Liit on sellest ajast saati muutunud. Näiteks võib tuua minu kodumaa Rumeenia, mis liitus ELiga rohkem kui 20 aastat hiljem, ja ma arvan, et see direktiiv ei paku meie probleemidele lahendusi. Rändega seotud probleemide hulk on viimastel aastatel järsult suurenenud ja ma toetan härra Takkula mõtet selle direktiivi muutmise kohta. Ma läheksin isegi veel kaugemale ja teeksin ettepaneku töötada välja uus direktiiv, milles käsitletak sisserändajate laste haridust.

Corina Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Rände, sealhulgas ELi-sisese rände järjest suurenev osakaal toob kaasa mitmesuguseid kultuurilisi, majanduslikke ja ühiskondlikke tagajärgi. Seepärast on väga oluline tagada sisserändajatele võrdsed võimalused ja pöörata suuremat tähelepanu võitlusele nende diskrimineerimise vastu. Seoses sellega räägib enda eest romide olukord – nende probleemid kujutavad endast erijuhtumit, mis kuulub keerukuse tõttu omaette klassi.

Samuti soovin ma juhtida tähelepanu tööjõu liikumisest tulenevatele tagajärgedele – raskustele, mida kogevad välismaal töötavate vanemate lapsed, kui nad püüavad välisriigi hariduskeskkonda sisse elada.

Seetõttu võib laste kiireima võimaliku lõimumise toetamine aidata suuresti takistada sisserändajate nn getostumist, eriti kuna on täheldatud, et sisserändajate laste haridustase ning sotsiaalne ja majanduslik olukord on halvem kui teistel lastel; niisiis on vaja selles valdkonnas midagi ette võtta. Mida paremad on tingimused nende võimalikult kiireks lõimumiseks välisriigi hariduskeskkonda, seda suuremad on nende võimalused olla edukad nii koolis kui ka tööturul.

Samas ei tohi elukohariigi keele õppimine ja sulandumine selle ühiskonda tuua kaasa nende oma kultuuripärandist loobumist.

Gabriela Crețu (PSE), kirjalikult. – (RO) Üks Euroopa Liidu peamisi põhimõtteid on vaba liikumise põhimõte, mis võimaldab kodanikel töötada ja õppida teistes riikides ning sinna reisida. Meie jaoks on oluline pidada liidusiseste rändajate sotsiaalset lõimumist kogu ühiskonna kohustuseks. Sisserändajate laste haridus on samm selle poole.

Sisserändajate laste hariduse küsimust tuleb vaadata Euroopa ühiskonna igapäevase parema toimimise võimaluste ja kultuurilise rikastamise vaatenurgast. Seda silmas pidades arvan, et tuleks luua koostöö elukoha- ja päritoluriigi vahel, kusjuures päritoluriik tegeleks aktiivselt sisserändajate keele ja kultuuri säilitamisega.

Me toetame seda, et piirkondades, kus on suured sisserändajate kogukonnad, lisataks sisserändaja emakeel teise võõrkeelena elukohariigi kooli õppekavasse. Õpetajate värbamine nendest kogukondadest oleks üks võimalus, kuidas hoida alles nende laste sidet päritoluriigi kultuuriga ja võimaldada sisserändega seotud kogemusi jagada.

Ioan Lucian Hămbășan (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Komisjoni rohelises raamatus tõstatatakse palju küsimusi liikmesriikide ühe olulisema praeguse probleemi, nimelt sisserändajate laste hariduse kohta. Väga paljud Rumeenia lapsed elavad oma perega teistes liikmesriikides ning nende jaoks on tähtis säilitada oma identiteet ja saada võimalus õppida nii elukohariigi keeles kui ka emakeeles. Me peame toetama sallivust ja mõistmist ning leidma ühiselt lahendused, et tagada sisserändajatele emakeelne haridus. Neil lastel peavad olema teistega samaväärsed õigused. On hästi teada, et nende ebakindel majanduslik olukord võib põhjustada eraldumise, kooli poolelijätmise ja vägivalda. Just sellepärast peame aitama liikmesriikidel lahendusi otsida. Lapsed on meie kalleim vara. Nad esindavad meie ühiskonna tulevikku, olenemata sellest, missugune on nende taust.

22. ELi kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil käsitleva direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamine (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Adina-Ioana Văleani koostatud raporti „Direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja

nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) kohaldamine" lühiettekanne (2008/2184(INI)) (A60186/2009).

Adina-Ioana Vălean, raportöör. – Härra juhataja, kõikidest ELi kodanikele antud põhiõigustest on just õigus Euroopa Liidus vabalt ringi liikuda see, mis aitab meid kõiki ühendada.

Seda asutamislepingutes sätestatud õigust rakendatakse direktiiviga 2004/38/EÜ, milles on Euroopa Liidu kodanikele ja nende pereliikmetele kindlaks määratud tingimused ja piirangud, mille kohaselt võivad nad ELi territooriumil vabalt liikuda ja elada.

2006. aasta 1. jaanuari seisuga kasutas õigust elada teises liikmesriigis üle kaheksa miljoni Euroopa Liidu kodaniku ja lisaks on miljonid kasutanud seda õigust reisimiseks ELis.

Selle direktiivi hindamist käsitlenud Euroopa Parlamendi raportöörina pean ütleva, et meie kodanike vaba liikumise õiguse konkreetset kohaldamist kahjustavaid tõkkeid püstitavad liikmesriigid, kes rikuvad sellega asutamislepingute ja direktiivi sätteid.

Esiteks võib direktiivi ülevõtmise kohta liikmesriikides öelda, et see on parimal juhul olnud vilets. Samamoodi nagu tehakse kahes Euroopa Parlamendi tellitud uuringus, juhib ka komisjon tähelepanu hulgal probleemidele, millest mõned kujutavad endast ELi kodanike põhiõiguste rikkumisi. Need probleemid on minu raportis esile toodud.

Palju on juhtumeid, mil halduskoormus on põhjendamatult, eriti seoses kolmandate riikide kodanike pereliikmetega; see hõlmab sisenemiseks esitatavaid nõudeid ja pikaajalisi viivitusi dokumentide menetlemisel, teatavate registreeritud partnerite, eeskätt samasooliste paaride liikumisvabaduse õiguse mittetunnustamist, avaliku korraga seotud erandeid, mis täidavad majanduslikke või julgeoleku eesmärgi, mille puhul ei ole arvestatud proportsionaalsuse põhimõtet ja mille tagajärjel kuritarvitatakse väljasaatmisotsuseid, ning teatavate rahvuste ja etniliste kogukondade diskrimineerimist seoses õigustega, mis tuleks neile direktiivi kohaselt anda.

Teiseks ütlen neile, kes keskenduvad üksnes selle õiguse kuritarvitamise juhtumitele, et olen nõus, et kuritarvitamine on oluline küsimus, kuid lisan, et direktiivi artiklis 35 on liikmesriikidele ette nähtud võimalus võidelda nende kuritarvituste, näiteks fiktiivabelude või pettuse vastu – neid võimalusi tuleb lihtsalt rakendada.

Samuti soovin mainida, et tegin tulemuslikku koostööd riikide parlamentide, komisjoni ja õiguskomisjoni raportööri Monica Frassoniga, kes kõik jagavad minu muret eelnimetatud ülevõtmisprobleemide pärast ja nõustuvad, et kõigil asjaosalistel tuleb aidata need viivitamata lahendada.

Minu raportis kutsutakse üles võtma lahenduste leidmiseks ka mitmesuguseid meetmeid. Üks olulisemaid ja kiireloomulisemaid meetmeid, mis tuleb võtta, on see, et komisjonil koostaks ülevõtmise kohta põhjalikud suunised. Need suunised aitaksid tuua selgust selliste mõistete nagu „piisavad vahendid” ja „avalik julgeolek” tõlgendamisse. Kui suunised on valmis, sõltub nende rakendamine juba liikmesriikidest, loodetavasti tehakse seda 2009. aasta lõpuks.

Diskrimineerivad üleminekusätted, mis piiravad pärast 2004. aastat ELiga liitunud liikmesriikide töötajate liikumist, tuleb lõpuks tühistada või läbi vaadata.

Teises liikmesriigis elavatele ELi kodanikele mõeldud kohalike loimimismeetmete edendamiseks tuleb eraldada rohkem vahendeid ja lõpuks peaks komisjon hakkama kõhklemata algatama rikkumismenetlusi nende liikmesriikide suhtes, kes ei pea direktiivi sätetest kinni.

Meil tuleb mõista, et liikmesriigid peavad asuma lõpuks direktiivi korrektselt rakendama ja selle üle võtma nii, et eelnimetatud ja ka muud probleemid lahendataks otstarbekalt. Liikmesriigid ei peaks püüdma oma kohustusest tagada liikumisvabadus kõrvale hiilida, paludes direktiivi läbivaatamist eesmärgiga seda nõrgendada. Euroopa Parlament on kindlalt niisuguse läbivaatamise vastu ja tänab komisjoni samasuguse seisukoha eest.

Liikmesriikidel ja nõukogul on aeg teha kõik selleks, et Euroopa oleks koht, kus lisaks kapitalile, teenustele ja kaupadele saavad ringi liikuda ka meie kodanikud. Liikumisvabaduseta ei ole Euroopat.

Lubage mul lõpetuseks öelda, et ma tõstan oma parandatud suulise muudatusettepaneku raporti allmärkuste hulka, et mitte jätta neile, kes on liikumisvabaduse vastu natsionalistlikel, rassistlikel või ksenofoobsetel põhjustel, kuid kes ei julge seda avalikult välja öelda, mingit ettekäänat minu raporti vastu hääletada.

Homsel nimelisel hääletusel näeme, kes toetab Euroopat ja ELi kodakondsust, vaba liikumist ja kodanike õigusi ilma diskrimineerimiseta ja kes mitte.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, ma avaldan raportöörile siirast tänu tema tähelepanuväärse raporti eest ja tänan teda ka suurepärase, tulemusliku koostöö eest sel väga keerulisel ja tundlikul teemal.

Isikute vaba liikumine on Euroopa siseturu üks põhivabadusi. See vabadus on siseturu toimimise ja seega ka Euroopa majanduse konkurentsivõime alus. Peame selgelt mõistma, et ühenduse õiguse rakendamise puudused selles valdkonnas on tõepoolest vastuolus Euroopa keskseimate aluspõhimõtetega. Seetõttu on see äärmiselt oluline küsimus.

Seepärast väljendan ma heameelt selle raporti üle, mis täiendab komisjoni 10. detsembril 2008. aastal vastu võetud aruannet direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamise kohta. Mul on hea meel, et peaaegu kõik Euroopa Parlamendi raporti tulemused on komisjoni aruande tulemustega kooskõlas.

Ma usun, et meil on nüüd olemas täielik ülevaade direktiivi ülevõtmisest ja kohaldamisest liikmesriikides, ning ma arvan, et tegude aeg on kätte jõudnud. Raportis toonitatakse täiesti õigesti, et direktiivi nõuetekohase ülevõtmise ja kohaldamise eest vastutavad liikmesriigid. Selles kutsutakse aga komisjoni üles võtma teatud valdkondades meetmeid. Seetõttu lubage mul selgitada, missugused on komisjoni asjaomased prioriteedid.

Komisjon peab väga oluliseks, et direktiivi kohaldataks täielikult ja korrektselt. See on üks prioriteete komisjoni 25. aastaaruandes ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve kohta (2009).

Komisjon teeb jätkuvalt jõupingutusi direktiivi korrektse ülevõtmise ja kohaldamise tagamiseks kogu Euroopa Liidus. Järgmistel kuudel toimuvad meil liikmesriikidega kahepoolsed kohtumised, kus arutatakse väga arvukaid vale ülevõtmise ja kohaldamise juhtumeid. Kui rahuldavaid tulemusi ei saavutata, alustab komisjon asjaomaste liikmesriikide suhtes kohe kõhklematult rikkumismenetlusi.

Komisjonil on kavas pakkuda nii liikmesriikidele kui ka nende kodanikele teavet ja abi. Üks viis selleks on suuniste väljaandmine mitme teema kohta, mis on osutunud direktiivi ülevõtmise ja kohaldamisega seoses raskusi tekitavateks, näiteks väljasaatmise ja kuritarvitamise käsitlemise juhtumid. Suunistes tegeldakse ka nende küsimustega, mida nimetati Euroopa Parlamendi raportis probleemseteks.

Komisjon teeb liikmesriikidega jätkuvalt koostööd eksperdirühmades tehnilisel tasandil, et tuvastada direktiiviga seonduvad raskused ja muuta tõlgendamise küsimused selgemaks.

Sellest hoolimata pean praegu ütleva, proua Vălean, et komisjon ei saa toetada ettepanekut nr 23. Selles ettepanekus nähakse ette eksperdirühmade visiite kohapeale ja nendel visiitidel põhineva vastastikuse hindamise süsteemi juurutamist. Ma pean juhtima teie tähelepanu asjaolule, et niisuguseid eksperdihindamisi tehakse kolmanda samba, mitte ühenduse õiguse raames. Õigus- ja haldustavad ning liikmesriikide tehtud valikud direktiivi ülevõtmisel tähendavad seda, et niisuguste hinnangute eeldatav lisaväärtus oleks üsna väike. Pealegi, nagu te teate, võivad liikmesriigid direktiivi ülevõtmise vormi ja meetodid vabalt valida.

Komisjon pöörab aga jätkuvalt erilist tähelepanu direktiivi puudutava teabe levitamisele, jagab ajakohaseid, lihtsustatud juhiseid ELi kodanikele ja kasutab teabe levitamiseks Interneti. Samuti kutsub ta liikmesriike üles teadlikkuse suurendamise kampaaniate kaudu kodanikke nende õigustest teavitama ja aitab neid kampaaniaid korraldada.

Lubage mul öelda, et komisjon on valmis enamiku parlamendi raporti ettepanekutest ellu viima. Ma soovin tänada Euroopa Parlamenti toetuse ja soovitude eest, kuidas tagada selle olulise direktiivi korrektne kohaldamine – see direktiiv ei käsitlenud midagi vähemat kui tõelist seost ühega Euroopa lõimimiseks vajalikust neljast põhivabadusest.

Juhataja. – Päevakorrapunkti käsitus on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Alin Lucian Antochi (PSE), kirjalikult. – (RO) Ma annan oma täieliku toetuse Adina-Ioana Văleani raportile direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamise kohta, seda enam, et viimasel ajal mõningates liikmesriikides ilmnenud juhtumid on toonud päevavalgele rasked rikkumised seoses ühega neljast põhivabadusest, nimelt kodanike õigusega liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada.

Lisaks on direktiivi ebatõhus ülevõtmine liikmesriikide õigusaktidesse või selle täielik ülevõtmata jätmine toonud kaasa palju kuritarvitamise juhtumeid, mis hõlmavad haldusformaalsusi ja riigis loata elamist käsitlevate sätete kitsast tõlgendamist, mille tagajärjeks on Euroopa kodanike ebaõiglane kinnipidamine ja väljasaatmine. Lahenduseks ei ole aga piiride sulgemine, vaid konkreetsete meetmete otsimine, et aidata kodanikel mitmekesisest Euroopa ühiskonnadesse lõimuda.

Ma usun, et arutatav raport on direktiivis sätestatud eeskirjade ülevõtmise järelevalve jaoks märkimisväärselt kasulik, kui liikmesriigid ja komisjon teevad tulemuslikult koostööd.

Praegu on iga Euroopa kodaniku soov elada Euroopa Liidus, kus austatakse selliseid põhiväärtusi nagu isikute vaba liikumine. Me ei tohi aga unustada, et selle eesmärgi saavutamiseks peame kõik oma osa andma.

23. Elektromagnetväljadega seotud terviseprobleemid (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni nimel Frédérique Riesi koostatud raporti „Elektromagnetväljadega seotud terviseprobleemid” lühiettekanne (2008/2211(INI)) (A60089/2009).

Frédérique Ries, raportöör. – (FR) Härra juhataja, enne teema juurde asumist soovin ma öelda mõne sõna vormi kohta, kui te lubate. Ma ei ole esimene ega kindlasti ka viimane, kes taunib avalikult kodukorra artiklit 45, mille tõttu ei ole meil võimalik täna õhtul arutada teemal, mis on sellele vaatamata Euroopa inimeste jaoks kõige olulisem.

Pole mingit arutelu, mingeid sõnavõtte fraktsioonide nimel, mitte midagi. Sellest hoolimata soovin tänada proua Ayalat, proua Lucast, härra Adamoud, proua Sinnottit, proua Ferreirat ja ka härra van Nistelrooij, kuigi ma pean kahjuks märkima, et neid ei ole täna siin, selles suhteliselt tühjas saalis, kui kell on peaaegu 11 õhtul. Kell 11 õhtul pole just kõige parem kellaeg teema jaoks, mis puudutab ja huvitab miljoneid Euroopa kodanikke.

Ma asun nüüd asja sisu juurde. Meie parlament ei ole seda teemat kümne aasta jooksul tõstatanud. Seega oli nüüd viimane hetk, sest kümme aastat on piisav aeg või peaaegu piisav aeg, kui küsimus puudutab uut tehnoloogiat: on toimunud juhtmeta seadmete, mobiiltelefonide, WiFi, *bluetooth*’i, tugijaamade ja kõrgepingeliinide võidukäik. Kõik need lained ümbritsevad meid ja nad on vaieldamatult kasulikud – ma ei sea seda raportis hetkekski kahtluse alla –, kuid samas tuleb tõdeda, et nad tekitavad ka tõsisemaid küsimusi seoses mõjuga meie tervisele.

Seetõttu tuleb selgelt öelda, et see teema, mille kohta ma pidin raporti koostama, on mõnevõrra tundlik, sest see hõlmab järjest enam vastuolusid uute madalsagedusega lainetega kaasnevate terviseriskide ja teadusringkondade võimetuse vahel nende suhtes kokku leppida.

On mõned näited edasipüüdlikest ettepanekutest, mida, ma loodan, homme toetatakse: ohustatud piirkondade ja haavatavate inimeste kaitsmine, s.o koolid, lasteaiad, vanadekodud, taastusravikeskused ja mõistagi tervishoiuasutused.

Ka eetilised kaalutlused on selle küsimusega seoses olulised ning me peame määrama kindlaks korra, millega tagatakse teadusuuringute ja -ekspertiiside sõltumatus. Samuti peame kutsuma üles muutma mobiiltelefonide kasutamise harjumusi – julgustama kasutama kuulareid, piirama mobiiltelefoni kasutamist laste ja noorte hulgas, õpetama neile ohutumaid võtteid, jälgima teatud turustuskampaaniaid ja panema telefonioperaatorid ja elektrienergiaettevõtted samu tugijaamu ja maste kasutama.

Ühest on mul siiski kahju ja see on oluline, sest see puudutab minu raporti esialgset lõiget, milles kutsuti üles vaatama läbi elektrivälja tugevuse piirnormid. Kahjuks ei toetanud seda minu kolleegid keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonist, ehkki – ma pean selle esile tooma – sõna-sõnalt sama teksti toetati peaaegu ühehäälselt meie eelmise aasta 2. septembri täiskogu istungjärgul seoses raportiga Euroopa keskkonna- ja tervishoiualase tegevuskava kohta ajavahemikuks 2004–2010.

Komisjoni praegune pea liiva alla peitmine – volinik, ma vabandan väljendusviisi pärast – ei aita kindlasti tuua selgust, mida Euroopa kodanikud ootavad; vastupidi, eksperdid on jätkuvalt eriarvamusel ja järjest enam on kohtuvaidlusi, milles tehakse otsused mõnikord operaatorite ja mõnikord kohalike elanike ühenduste kasuks.

Kokkuvõttes on see asjade praegust seisust *eelistav* lähenemisviis, mida toetab Maailma Terviseorganisatsioon ja ka komisjon oma randevu kaudu, mille kohaselt tehakse otsus 2015. aastaks ehk põhimõtteliselt järgmises kümnendis ja mille eesmärk on vaadata läbi, kas pidev kokkupuude kõikvõimalike madalsageduse lainetega võib põhjustada vähkkasvajat. See lähenemisviis on seega vale. Mulle näib see kergekäeline ja ma loodan kogu südamest, et kui me seisame tulevikus vastamisi võimalike terviseprobleemidega, ei öelda meile, et see oli vastutustundlik.

Meie ettepanekute aluseks olev ettevaatuspõhimõte ei ole mitte tegevusetuse, vaid tegutsemise ja asjatundlikkuse põhimõte, mille eesmärk on vähendada ebakindlust. Me pooldame praegu elektromagnetlainete valdkonnas, mis on väga tundlik, paindlikku ja edasiviivat käsitlusviisi. Seetõttu toetan ma täielikult Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni esitatud alternatiivset resolutsiooni – pean selle selgelt välja ütleva. Soovin lisada, et selles tullakse tagasi minu esialgse ettepaneku juurde vähendada elektrivälja tugevuse piirnormi, sest üheksa liikmesriiki ja paljud piirkonnad, millest kaks – Valloonia ja Brüsseli piirkond – on mulle iseäranis olulised, juba teevad seda, nimelt kasutavad nad piirnormi kolm volti meetri kohta, selle asemel et kasutada 41 volti meetri kohta, nagu kehtiva 1999. aasta soovitusel kohaselt on lubatud.

Sellest hoolimata olen ma antud küsimust käsitlev Euroopa Parlamendi raportöör ja soovin eelkõige säilitada raporti teised eelised, mis parlamendikomisjonis vastu võeti. Möistagi palun ma teil homme viimaste poolt hääletada.

Härra juhataja, härra volinik, lõpetuseks soovin edastada kaks sõnumit. Elektromagnetlainete ja nende mõju küsimus on endiselt lahendamata ja ma olen veendunud, et Euroopa Parlamendi järgmine koosseis tõstatab selle teema taas. Euroopa peab andma kodanikele kindlustunde ja võtma üle selle arutelu, mille üle praegu otsustatakse vaid kohtutes.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, austatud parlamendiliikmed, ma soovin avaldada siirast tänu Euroopa Parlamendile ja eeskätt raportöör Frédérique Riesile elektromagnetväljasid käsitleva algatusraporti eest.

See teema – elektromagnetväljad – on tõepoolest paljude Euroopa kodanike silmis väga vastuoluline, ehkki paljud näevad seda väga olulise teemana, sealhulgas ka meie.

Teema keerulisus ja tugevad tunded, mis seda ümbritsevad, näitavad, et oluline on koguda selle kohta väga täpseid andmeid ja hinnata neid hoolikalt, asjakohaselt ja objektiivselt.

Seetõttu jätkab komisjon teema käsitlemist ja teeb seda väga tähelepanelikult, nagu nõukogu soovitusel 1999/519 on ette nähtud.

Selleks küsib komisjon sõltumatutelt teaduskomiteedelt kogu aeg teavet, et olla kursis võimalike elektromagnetväljadest tulenevate ohtudega. Terviseriskide teaduskomitee (SCENIHR) viimane sellekohane arvamus – pädeva teaduskomitee arvamus – võeti vastu alles käesoleva aasta jaanuaris.

Ma soovin siinjuures lisada, et komisjon jälgib sündmusi liikmesriikides ja viimaseid Prantsusmaal mobiilifirmade vastu algatatud kohtuasjades tehtud otsuseid suure huviga ning samuti vaatleb ta hoolikalt tugijaamade elektrivälja tugevuse piirnormide vähendamist pealinna Brüsseli piirkonnas.

Võin Euroopa Parlamendile kinnitada, et komisjon võtab resolutsioonis esitatud nõudmisi hoolikalt arvesse.

Lubage mul käsitleda lühidalt mõningaid punkte.

Esiteks on ELi tasandil olemas raamistik, milles on kehtestatud nii elektrivälja tugevuse piirnormid ja tootmisstandardid kui ka määratud kindlaks kaitsetase, mis põhineb teadaoleval mõjul.

Teiseks ei anna senised sõltumatud teadusuuringud põhjust elektrivälja tugevuse piirnormide teaduslikku alust muuta.

Komisjon jälgib jätkuvalt tähelepanelikult teaduslikke edusamme nimetatud valdkonnas, et teha kindlaks, kas elektrivälja tugevuse piirnorme on vaja muuta.

Kolmandaks on komisjon võtnud eesmärgiks edendada huvirühmadega peetavat dialoogi elektromagnetväljade võimaliku mõju üle tervisele. Lisaks soovib komisjon teha koostööd peamiste asjaosalistega, et üldsuse muredele oleks võimalik sobival viisil reageerida.

Ma soovin tuua selgelt esile meie püüdlusi edendada ka asjaomast teadustegevust ja saada sellega lahendamata küsimustes selgust.

Juhataja. – Päevakorrapunkti käsitus on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Véronique Mathieu (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Me peame mõistma, et praegu on meil liiga vähe usaldusväärseid ja vastuvõetavaid teaduslikke andmeid magnetväljade mõju kohta inimorganismile. Kuid me puutume mobiiltelefonide ja juhtmeta seadmete tõttu nendega iga päev kokku; 80% kodanikest leiab, et neil ei ole piisavalt teavet võimaliku mõju kohta ja 50% neist ütleb, et nad on selle pärast mures.

Seni on teadusringkonnad suutnud avaldada vaid üksikest lahknevaid ja mõnikord vastuolulisi arvamusi ning ametiasutused ei ole tegelikult probleemile tähelepanu pööranud. Seetõttu toetan ma täielikult seda raportit, milles kutsutakse riike üles ajakohastama järjepidevalt kõnealuse valdkonna piirnorme ja soovitatakse ettevaatuspõhimõtte kohaselt keelata antennide paigaldamine ohustatud piirkondadesse (koolid, tervishoiuasutused).

Samuti toetan ma seda, et Euroopa Komisjon algataks teadusuuringu, mille käigus hinnataks elektromagnetväljadega kokkupuutumise mõju paremini. Ametiasutused, tootjad ja tarbijad peavad saama korrektset teavet nende riskide mõõtmiseks ja vajaduse korral asjakohaste kaitsemeetmete võtmiseks. Samuti on oluline anda headel tavadel põhinevaid soovitusi, et kodanike tervist paremini kaitsta, olenemata sellest, kas nad on seadmete kasutajad või elavad tugijaamade või kõrgepingeliinide läheduses.

24. ELi kodakondsusega seotud probleemid ja tulevikuväljavaated (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Urszula Gaceki koostatud raporti „Liidu kodakondsusega seotud probleemid ja tulevikuväljavaated” lühiettekanne (2008/2234(INI)) (A6-0182/2009).

Urszula Gacek, raportöör. – Härra juhataja, mul on hea meel tutvustada raportit Euroopa Liidu kodakondsusega seotud probleemide ja tulevikuväljavaadete kohta, mille kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon eelmisel kuul ühehäälselt vastu võttis.

ELi kodakondsus ei asenda liikmesriigi kodakondsust. See on lisahüve, mis annab ELi kodanikele ainulaadsed õigused, eeskätt vaba liikumise õiguse, õiguse konsulaarkaitsele ja õiguse pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ombudsmani poole. Parlamendi raportis võetakse arvesse komisjoni viiendat aruannet liidu kodakondsuse kohta, mis hõlmab ajavahemikku 1. maist 2004 kuni 30. juunini 2007. See oli ainulaadne aeg. Viis aastat tagasi, 1. mail 2004, liitus Euroopa Liiduga kümme uut liikmesriiki. See liitumine, eriti Kesk- ja Ida-Euroopa riikide liitumine tõi kaasa seninägematus ulatuses liidusisese rände. Euroopa Liidu uued kodanikud võtsid omaks neile antud õigused, eriti vaba liikumise õiguse. Nad kasutasid võimalust õppida välismaal ja oma tööturu avanud riikides ka võimalust seaduslikult töötada.

Ulatuslik ränne tekitab aga vastuvõtjariikidele palju probleeme. Need puudutavad nii riigi- kui ka kohalikke asutusi. Kohalikud asutused, eriti need, kes vastutavad majutuse, tervishoiu ning alg- ja põhiharidusega seotud teenuste osutamise eest, seisavad sageli vastamisi uute sisseerandajate igapäevaste probleemidega.

Palju on tehtud nii lõimumise hõlbustamiseks kui ka selleks, et aidata uutel tulijatel kasutada vastuvõtjariigi kodanikega samasuguseid õigusi. Siiski tuleb ette diskrimineerimise juhtumeid. Mõnikord tehakse seda õigusaktides esinevate lünkade tõttu, mõnikord selle tõttu, et ei teata täpselt, kuidas õigusakte kohaldada.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon lähtus oma töös väga konstruktiivsest ja praktilisest vaatenurgast. Meil oli fraktsioonidevaheline kokkulepe, mille kohaselt oli esmatähtis esile tuua probleemsed valdkonnad ning võtta meetmeid nende parandamiseks, nii et liikmesriikide riigi- ja kohalikele asutustele tagatakse vajalikud vahendid ja toetus. Meie peamine mure seisnes selles, et kodanikke ei takistataks mitte mingil viisil oma õigusi kasutamast.

Teist õigust, mida ma nimetasin – konsulaarkaitset –, kohaldatakse kahjuks ikka veel halvasti. Sellele asjaolule juhib me tähelepanu kõige ehedamal kujul siis, kui meie oma kolleegid leidsid end Mumbais toimunud terrorirünnakute ajal ehmavas olukorras. Kui Euroopa Parlamendi liikmetel oli niisuguses äärmuslikus olukorras probleeme oma konsulaarkaitse õiguste kasutamisega, siis missugused on keskmise kodaniku võimalused tunduvalt tavapärasemates oludes?

Vajadus suurendada kodanike teadlikkust oma õigustest oli kogu raportit läbinud võtmekiisimus ja selleks soovitati võtta mitmeid meetmeid. Kui vaid 31% kodanikest leiab, et neid on nende õigustest hästi teavitatud, siis on meil vaja veel palju teha.

Ma loodan, et komisjon võtab parlamendi soovitusi arvesse ja annab konkreetsetest edusammudest ülevaate oma kuuendas aruandes. Lõpetuseks soovin tänada variraportööre, fraktsioonide töötajaid ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni sekretariaati suure töö eest. Soovin eriti tänada ka kõiki neid, kes osalesid raporti avalikul kuulamisel, eriti vabatahtlike esindajaid. On iseäranis sobiv, et kodakondsust käsitleva raporti lõppversiooni koostamisel võeti vabatahtlike kaudu kodanike häält kuulda.

Günter Verheugen, komisjoni asepresident. – (DE) Härra juhataja, proua Gacek, näib, et me oleme siin istungisaalis nüüd üsna üksi. Soovin komisjoni nimel teid selle väga olulise, muljetavaldava raporti eest tänada ja anda edasi meie õnnitlused.

Teema, mida me käsitleme – ELi kodakondsus –, on väga oluline. Paljud arvavad, et Euroopa Liidu kodakondsus on tühi sõnakõlks ega tähenda midagi, kuid teie raportist võib täiesti selgelt näha, et see ei ole nii. Euroopa kodakondsus on muudetud reaalsuseks õiguste kaudu, mis on asutamislepingus täpselt kindlaks määratud; nendeks on õigus liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada, õigus hääletada ja kandideerida kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel, õigus konsulaarkaitsele, õigus esitada petitatsioon Euroopa Parlamendile, õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ja õigus pöörduda kirjalikult Euroopa institutsioonide poole.

Komisjon on seisukohal, et viimane aeg on koostada konkreetne tegevuskava Euroopa kodakondsuse kohta. Selleks on komisjonil kavas viia läbi põhjalikud konsultatsioonid, et Euroopa kodakondsusega seotud probleemide kohta saaks koguda asjakohast teavet. Sellest võivad välja kasvada uued ettepanekud, millele tugineb siis komisjoni kuues aruanne liidu kodakondsuse kohta, mis esitatakse 2010. aastaks.

Lisaks teeb aga komisjon praegu ja ka tulevikus iga päev tööd selle nimel, et kodanikud saaksid tööpoolest kasutada oma tsiviilõigusi ja võiksid seda teha iga päev. Paljudes valdkondades, kus te, proua Gacek, palute oma raportiga komisjonil tegutseda, võtab komisjon õiguste tugevdamiseks ja laiendamiseks juba meetmeid. Ma soovin tuua näiteks komisjoni konsulaarkaitse tegevuskava ja lisada, et nõustun täielikult teie arvamusega, et see on valdkond, kus tuleb midagi ette võtta. Pealegi oli meil vaid mõni nädal tagasi siin parlamendis sel teemal ülimalt õpetlik arutelu, mis näitas, kui suur on konsulaarõiguste valdkonnas kuristik püüdluste ja tegelikkuse vahel.

Komisjon on korraldanud teavituskampaaniaid, et kodanikele nende õigusi tutvustada, ja soovib kehtestada tagatised, et neid õigusi saaks ka tegelikkuses kasutada – just selleks võttis ta vastu aruande liikumisvabaduse direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides.

Eelseisvad Euroopa Parlamendi valimised on üks institutsioonidevahelise suhtekorralduse esmatähtsaid teemasid. Komisjon toetab ja täiendab parlamendi kampaaniat, et suurendada konkreetsete teavitusmeetmete kaudu üldsuse teadlikkust neist valimistest ja kutsuda kodanikke üles oma valimisõigusi kasutama.

Ma soovin rõhutada, et õnneks ei ole ainult komisjon see, kes püüab Euroopa kodakondsust igapäevaelus rakendada. Ka teised asjaosalised – Euroopa Parlament, kõik 27 liikmesriiki, piirkondlikud ametiasutused, riikide parlamendid, kohalikud ametiasutused ja iga kohalik omavalitsus Euroopa Liidus täidab väga olulist rolli liidu kodakondsuse tulemuslikus arendamises.

Mul on hea meel, et Urszula Gaceki raport, mis avaldati õigel ajal – enne Euroopa Parlamendi 2009. aasta valimisi –, hõlmab osa neist olulistest asjaosalistest, kes kõik peaksid Euroopa kodakondsuse omaks võtma, et muuta Euroopa selle miljonitele kodanikele kättesaadavaks. Ma usun, et me kõik mõistame, et meie ühine kohus on teha nii, et Euroopa kodakondsust ei peetaks pelgalt sümboliks, vaid eriliseks õiguseks, mida saab ja tuleb igapäevaelus rakendada.

Juhataja. – Päevakorrapunkti käsitus on lõppenud.

Hääletus toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Slavi Binev (NI), kirjalikult. – (BG) Läbipaistvus ja demokraatlikud suhted kodanike ja institutsioonide vahel on Euroopa aluspõhimõtted ja Euroopa kodanike põhiõigused. Euroopa Parlamendi valimised peavad tuginema just nendele põhimõtetele. Bulgaarias ilmneb aga hääle ostmise probleemi tõttu täpselt vastupidine olukord.

Pärast seda, kui erakonnad GERB (Kodanikud Euroopa Arengu Poolt Bulgaarias), DPS (Liikumine Õiguste ja Vabaduste Eest) ja BSP (Bulgaaria Sotsialistlik Partei) kahjustasid eelmisi kohalikke valimisi korduvalt jõhkra häälteostmisega, jäi tavakodanikele tunne, et neil ei ole õigust oma valikut teha. Seetõttu on nad palju tõrksamad taas valimistel hääletama.

Hoolimata kehtivast kriminaalseadustikust ja paljudest märkidest õigusrikkumiste kohta ei ole mitte ühtegi komisjoni aruandes nimetatud isikut nendes kuritegudes süüdi mõistetud, sest asjaomased õiguskaitseorganid ei soovi ilmselgelt häälte ostmist lõpetada. Bulgaarias näitavad kohtunikud üles otsustavuse puudumist ja hästituntud kurjategijad valmistuvad taas valimiskampaaniaks, samal ajal kui häälte müüjad otsivad uusi ostjaid, kes teeksid prima pakkumise.

Ma tahan rõhutada, et seni, kuni Bulgaarias on niisugused õigusrikkumised lubatud ja riik selle suhtes midagi ei tee, jäetakse ausad valijad tegelikult ilma ühest peamisest inimõigusest – õigusest valida. Euroopa kodanikele on see vastuvõetamatu. Ma nõuan tungivalt, et parlament võtaks selles küsimuses midagi ette.

Magda Kósáné Kovács (PSE), kirjalikult. – (HU) Euroopa Liidu lepingus on sätestatud, et kõik liidu kodanikud on võrdsed. Tegelikuses seda põhimõtet kahjuks alati ei järgita. Erinevuste põhjus seisneb äärmise vaesuse levimises, sotsiaalses tõrjutuses või tahtlikus tõrjutuses; on ebasoodsas olukorras piirkondi, mis on jäetud infoühiskonnast välja ja mille kodanikelt ei saa isegi oodata ühist Euroopa teadlikkust. Ma väljendan heameelt selle üle, et raportis tuuakse esile just romisid. See 10–12miljoniline vähemusrahvus elab eraldatuses ning neile saab hariduses osaks halvem olukord ja tööhõives lootusetu seis, mis vähendab nende kodakondsuse väärtust.

On märke, et selline ühiskonna lõhenemine mõjutab ka Euroopa Parlamendi valimisi. Ebasoodsaimas olukorras inimeste valmisolek valima tulla väheneb, sest neil puudub teave, ja ühiskonna äärealale jäänud on ka vähem teadlikud märkimisväärselt asjaolust, et kõikidest ELi institutsioonidest on ainult Euroopa Parlamendi koosseis see, mida nad saavad otseselt mõjutada. Kahjuks on ükskõiksus eriti suur Kesk- ja Ida-Euroopa riikides; põhjusi võib taas otsida piisava teabe puudumises, kuid teine mõjutav tegur on see, et järelejätmise püüdluste tempo on pärast suurt laienemist raugenud ja toonud kaasa pettumuse.

Me loodame, et kodanike, töötajate ja teenuseosutajate vaba liikumine lõhub piirid ka inimeste meeltes ja mõtlemises. Kui mõte, et suurema kodu piires ringi liikumine tähendab kasvanud vabaduse kasutamist, muutub loomulikuks, siis võib mitmekihiline ja mitmevärviline Euroopa Liit hõlmata suurt hulka erinevaid, kuid siiski ühtekuuluvaid ja sallivaid Euroopa kodanikke.

25. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

26. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.20.)